

คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรม

สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ป. 1

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

- ออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดชั้นปีเป็นเป้าหมาย
- ออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง
- ใช้แนวคิด *Backward Design* ผสมผสานกับแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ต่าง ๆ อย่างหลากหลาย
- ออกแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาสมรรถนะสำคัญของนักเรียนในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้ทักษะชีวิต และการใช้เทคโนโลยี
- แบ่งแผนการจัดการเรียนรู้เป็นรายชั่วโมง สะดวกในการใช้
- มีองค์ประกอบครบถ้วนตามแนวทางการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา
- นำไปพัฒนาเป็นผลงานทางวิชาการเพื่อเลื่อนวิทยฐานะได้

ผลิตและจัดจำหน่ายโดย บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

วัฒนาพานิช สำราญราษฎร์

216-220 ถนนบำรุงเมือง แขวงสำราญราษฎร์ เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200
โทร. 02 222 9394 • 02 222 5371-2 FAX 02 225 6556 • 02 225 6557
email: info@wpp.co.th

คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรม

สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

สงวนลิขสิทธิ์ตามกฎหมาย

ห้ามละเมิด ทำซ้ำ คัดแปลง และเผยแพร่

ส่วนใดส่วนหนึ่ง เว้นแต่จะได้รับอนุญาต

ผู้เรียบเรียง

สุเทพ จิรชัย กศ.บ., กศ.ม., พิชญ เพชรพัชรกุล ศษ.บ., ศศ.ม.,
ประจวบ ตรีภักดิ์ ป.ธ. 4, พช.บ., ศศ.ม., กุสุมาวดี ชัยชูโชติ ศ.บ., ศ.ม.,
พงษ์ศักดิ์ แกล้วเครือ ศศ.บ. (เกียรตินิยม), ร.ม., จุลพงศ์ อุดมพรพิบูล วท.บ., วท.ม.,
นฤชรัตน์ กมลนฤเมธ ศศ.บ., อิทธิกร โชควิสุทธิ์ ศศ.บ.,
บุญรัตน์ รอดดา ศษ.บ.

บรรณาธิการ

สุระ ดามาพงษ์ กศ.บ., กศ.ม., สมพร อ่อนน้อม พช.บ. (เกียรตินิยม), นศ.บ.

ISBN 978-974-18-5787-6

พิมพ์ที่ บริษัท โรงพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด นายเริงชัย จงพิพัฒนสุข กรรมการผู้จัดการ

สื่อการเรียนรู้ ป. 1-ป. 6 (ชั้นละ 1 เล่ม) ตัวชี้วัดชั้นปี ตามหลักสูตรแกนกลางฯ 2551

• หนังสือเรียน (ศธ. อนุญาต) • แบบฝึกทักษะ • ฉบับสมบูรณ์แบบ • แผนฯ (CD)

• หนังสือเรียน • แบบฝึกหัด • ฉบับสมบูรณ์แบบ • แผนฯ (CD) ภาษาไทย ป.๑-๖ เล่ม ๑-๒	สุระ ดามาพงษ์ และคณะ
• หนังสือเรียน • แบบฝึกหัด • ฉบับสมบูรณ์แบบ • แผนฯ (CD) คณิตศาสตร์ ป. 1-6 เล่ม 1-2	ประทุมพร ศรีวัฒนกุล และคณะ
• หนังสือเรียน • แบบฝึกทักษะ • ฉบับสมบูรณ์แบบ • แผนฯ (CD) วิทยาศาสตร์ ป. 1-6	ดร.บัญชา แสนทวี และคณะ
• หนังสือเรียน • แบบฝึกทักษะ • ฉบับสมบูรณ์แบบ • แผนฯ (CD) สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1-6	สุเทพ จิรชัย และคณะ
• หนังสือเรียน • แบบฝึกทักษะ • ฉบับสมบูรณ์แบบ • แผนฯ (CD) สุขศึกษาและพลศึกษา ป. 1-6	ผศ.เชาวลิต ภูมิภาค และคณะ
• หนังสือเรียน • แบบฝึกทักษะ • ฉบับสมบูรณ์แบบ • แผนฯ (CD) ศิลปะ ป. 1-6	ทวีศักดิ์ จริ่งกิจ และคณะ
• หนังสือเรียน • แบบฝึกทักษะ • ฉบับสมบูรณ์แบบ • แผนฯ (CD) การงานอาชีพและเทคโนโลยี ป. 1-6	อรุณี ลิ้มศิริ และคณะ
• หนังสือเรียน • แบบฝึกทักษะ • ฉบับสมบูรณ์แบบ • แผนฯ (CD) เทคโนโลยีสารสนเทศ ป. 1-6	ดร.ศิริไพร ศักดิ์รุ่งพงศากุล และคณะ
• หนังสือเรียน • แบบฝึกทักษะ • แผนฯ (CD) ประวัติศาสตร์ ป. 1-6	รศ. ดร.ไพฑูรย์ มีกุล และคณะ
• หนังสือเรียน • แบบฝึกทักษะ • แผนฯ (CD) พระพุทธศาสนา ป. 1-6	รศ. ดร.จรัส พัทธราชศักดิ์ และคณะ
• หนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม • แผนฯ (CD) อาเซียนศึกษา ป. 1-6	สมพร อ่อนน้อม และคณะ
• หนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม • แผนฯ (CD) หน้าที่พลเมือง 1-6 ป. 1-6	สมพร อ่อนน้อม และคณะ

• หนังสือเรียน *แบบฝึกหัด*แผนฯ ซิดี Tops ป.1-6	Rebecca York Hanlon และคณะ
• หนังสือเรียน *แบบฝึกหัด*แผนฯ ซิดี Gogo Loves English ป.1-6	Stanton Procter และคณะ

สื่อการเรียนรู้ ฉบับสมบูรณ์แบบ *แผนฯ (CD) ภาษาอังกฤษ ป.1-6	ดร.ประไพพรรณ เอมชู และ
สื่อการเรียนรู้ ฉบับสมบูรณ์แบบ หลักการใช้ภาษาไทย ป. ๑-๖	สุระ ดามาพงษ์ และคณะ
สื่อการเรียนรู้ ฉบับสมบูรณ์แบบ เศรษฐกิจพอเพียง ป.1-6	พิชญ เพชรพัชรกุล และคณะ
สื่อการเรียนรู้ ฉบับสมบูรณ์แบบ วัฒนธรรมนำความรู้ ป.1-6	สุเทพ จิรชัย และคณะ
กิจกรรม ลูกเสือ-เนตรนารี ฉบับสมบูรณ์แบบ ป.1-6	ดร.อำนาจ ช่างเรียน และคณะ
กิจกรรม ยุวทูตสากล ฉบับสมบูรณ์แบบ ป.1-6	ดร.อำนาจ ช่างเรียน และคณะ

คำนำ

คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1 เล่มนี้เป็นสื่อการเรียนรู้ที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้โดยยึดหลักการออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด **Backward Design** ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Child-centered) ตามหลักการยึดผู้เรียนเป็นสำคัญให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมและกระบวนการเรียนรู้ สามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง ทั้งเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม บทบาทของครูมีหน้าที่เอื้ออำนวยความสะดวกให้นักเรียนประสบความสำเร็จ โดยสร้างสถานการณ์การเรียนรู้ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ทำให้นักเรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ได้ในเชิงบูรณาการด้วยวิธีการที่หลากหลาย เน้นกระบวนการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และสรุปความรู้ด้วยตนเอง ทำให้นักเรียนได้รับการพัฒนาทั้งด้านความรู้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดี และด้านทักษะ/กระบวนการ นำไปสู่การอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติสุข

การจัดทำคู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมเล่มนี้ได้จัดทำตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งครอบคลุมทุกสาระการเรียนรู้ คือ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม เศรษฐศาสตร์ ประวัติศาสตร์ และภูมิศาสตร์ ภายในเล่มได้นำเสนอแผนการจัดการเรียนรู้เป็นรายชั่วโมงตามหน่วยการเรียนรู้ เพื่อให้ครูนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้สะดวกยิ่งขึ้น นอกจากนี้แต่ละหน่วยการเรียนรู้ยังมีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม และด้านทักษะ/กระบวนการ ทำให้ทราบผลการเรียนรู้แต่ละหน่วยการเรียนรู้ของนักเรียนได้ทันที

คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้นำเสนอเนื้อหาแบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 คำชี้แจงการจัดแผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วยแนวทางการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ สัญลักษณ์ลักษณะกิจกรรมการเรียนรู้ การออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Backward Design เทคนิคและวิธีการจัดการเรียนรู้-การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ตารางวิเคราะห์สาระ มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดชั้นปีกับหน่วยการเรียนรู้ คำอธิบายรายวิชา โครงสร้างรายวิชา และโครงสร้างเวลาเรียน รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ตอนที่ 2 แผนการจัดการเรียนรู้ ได้เสนอแนะแนวทางการจัดการเรียนรู้แต่ละหน่วยการเรียนรู้ในสื่อหนังสือเรียน แบ่งเป็นแผนรายชั่วโมง ซึ่งแผนการจัดการเรียนรู้แต่ละแผนมีองค์ประกอบครบถ้วนตามแนวทางการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา

ตอนที่ 3 เอกสาร/ความรู้เสริมสำหรับครู ประกอบด้วยแบบทดสอบต่าง ๆ และความรู้เสริมสำหรับครูซึ่งบันทึกลงในแผ่นซีดี (CD) เพื่ออำนวยความสะดวกให้ครูใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมป. 1 เล่มนี้ได้ออกแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคและวิธีการสอนอย่างหลากหลาย หวังว่าจะเป็นประโยชน์ต่อการนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของนักเรียนต่อไป

คณะ ผู้จัดทำ

สารบัญ

ตอนที่ 1 คำชี้แจงการจัดแผนการจัดการเรียนรู้.....	1
1. แนวทางการใช้แผนการจัดการเรียนรู้.....	2
2. สัญลักษณ์ลักษณะกิจกรรมการเรียนรู้.....	5
3. การออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Backward Design	6
4. เทคนิคและวิธีการจัดการเรียนรู้-การวัดและประเมินผลการเรียนรู้.....	18
5. ตารางวิเคราะห์สาระ มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดชั้นปีกับหน่วยการเรียนรู้.....	21
6. คำอธิบายรายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1.....	23
7. โครงสร้างรายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1.....	25
8. โครงสร้างเวลาเรียนรายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1.....	26
 ตอนที่ 2 แผนการจัดการเรียนรู้.....	40
แผนปฐมนิเทศ ปฐมนิเทศและข้อตกลงในการเรียนรายวิชาพื้นฐาน	
สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1.....	41
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 พระพุทธ	48
• ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน	48
• ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 พระพุทธ	49
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 พุทธประวัติ.....	51
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 ชาดก	56
 หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 พระธรรม	61
• ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน	61
• ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 พระธรรม.....	62
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา.....	64
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 พุทธศาสนสุภาษิต.....	72
 หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 พระสงฆ์.....	76
• ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน	76
• ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 พระสงฆ์	77
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 พุทธสาวกและชาวพุทธตัวอย่าง	79

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 การปฏิบัติตนดี.....	85
• ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน.....	85
• ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 การปฏิบัติตนดี.....	86
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 หน้าที่ชาวพุทธ.....	89
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 วันสำคัญทางพระพุทธศาสนาและศาสนพิธี	94
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8 การบริหารจัดการและการเจริญปัญญา	99
 หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 ครอบครัวของฉัน	105
• ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน	105
• ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 ครอบครัวของฉัน.....	106
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9 โครงสร้าง บทบาท หน้าที่	
และการเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว	108
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10 ประชาธิปไตยในครอบครัว	113
 หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 โรงเรียนของฉัน	117
• ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน	117
• ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 โรงเรียนของฉัน	118
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 11 โครงสร้าง บทบาท หน้าที่	
และการเป็นสมาชิกที่ดีของโรงเรียน.....	120
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 12 ประชาธิปไตยในโรงเรียน	125
 หน่วยการเรียนรู้ที่ 7 สินค้าและบริการ.....	129
• ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน	129
• ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 7 สินค้าและบริการ	130
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 13 สิ่งของเครื่องใช้ของเรา	132
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 14 สิ่งของเครื่องใช้ส่วนรวม	137
 หน่วยการเรียนรู้ที่ 8 การใช้จ่ายและการออม.....	141
• ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน	141
• ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 8 การใช้จ่ายและการออม.....	142
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 15 การทำงานสุจริต	144
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 16 การใช้จ่ายและเก็บออม.....	148
การทดสอบกลางปี.....	153

หน่วยการเรียนรู้ที่ 9 เวลาและการลำดับเหตุการณ์.....	154
• ฟังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน	154
• ฟังการออกแบบการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 9 เวลาและการลำดับเหตุการณ์	155
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 17 วันเวลาตามปฏิทินแบบสากลและแบบไทย.....	157
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 18 การลำดับเหตุการณ์	163
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 19 ประวัติของตนเองและครอบครัว	167
หน่วยการเรียนรู้ที่ 10 สมัยของเรากับสมัยก่อน.....	172
• ฟังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน	172
• ฟังการออกแบบการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 10 สมัยของเรากับสมัยก่อน.....	173
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 20 สมัยของเรากับสมัยก่อน	175
หน่วยการเรียนรู้ที่ 11 ชาติไทย	182
• ฟังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน	182
• ฟังการออกแบบการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 11 ชาติไทย.....	183
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 21 สัญลักษณ์สำคัญของชาติไทย.....	186
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 22 แหล่งวัฒนธรรมในชุมชนและสิ่งที่เรารัก และภาคภูมิใจในท้องถิ่น	192
หน่วยการเรียนรู้ที่ 12 สิ่งแวดล้อมรอบตัวเรา.....	198
• ฟังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน	198
• ฟังการออกแบบการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 12 สิ่งแวดล้อมรอบตัวเรา.....	199
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 23 สิ่งแวดล้อม.....	201
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 24 ที่ตั้งของสิ่งต่าง ๆ รอบตัวเรา.....	205
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 25 ปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ	210
หน่วยการเรียนรู้ที่ 13 ตัวเรากับสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ	218
• ฟังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน	218
• ฟังการออกแบบการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 13 ตัวเรากับสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ.....	216
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 26 อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติต่อมนุษย์	219
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 27 การเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ	224

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 28 การมีส่วนร่วมในการจัดระเบียบสิ่งแวดล้อม	
ที่บ้านและชั้นเรียน	228
การทดสอบปลายปี.....	233
ตอนที่ 3 เอกสาร/ความรู้เสริมสำหรับครู.....	234
ตอนที่ 3.1 มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดชั้นปี และสาระการเรียนรู้แกนกลาง.....	235
ตอนที่ 3.2 โครงการและแฟ้มสะสมผลงาน.....	242
ตอนที่ 3.3 ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้และรูปแบบแผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมง.....	247
ตอนที่ 3.4 แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ประจำหน่วยการเรียนรู้.....	249
ตอนที่ 3.5 แบบทดสอบกลางปี.....	301
ตอนที่ 3.6 แบบทดสอบปลายปี.....	310
ตอนที่ 3.7 ใบงาน แบบบันทึก และแบบประเมินต่าง ๆ.....	318

ตอนที่ 1

คำชี้แจงการ จัดแผนการจัดการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

1. แนวทางการใช้แผนการจัดการเรียนรู้

คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1 เล่มนี้จัดทำขึ้นเพื่อเป็นแนวทางให้ครูใช้ประกอบการจัดการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งการแบ่งหน่วยการเรียนรู้สำหรับจัดทำแผนการเรียนรู้รายชั่วโมงใน คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้เล่มนี้แบ่งเนื้อหาเป็น 13 หน่วย สามารถใช้ควบคู่กับสื่อการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สมบูรณ์แบบ ป. 1 หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1 และแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1 ประกอบด้วยหน่วยการเรียนรู้ ดังนี้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 พระพุทธ

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 พระธรรม

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 พระสงฆ์

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 การปฏิบัติตนดี

หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 ครอบครัวของฉัน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 โรงเรียนของฉัน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 7 สินค้าและบริการ

หน่วยการเรียนรู้ที่ 8 การใช้จ่ายและการออม

หน่วยการเรียนรู้ที่ 9 เวลาและการลำดับเหตุการณ์

หน่วยการเรียนรู้ที่ 10 สมัยของเรากับสมัยก่อน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 11 ชาติไทย

หน่วยการเรียนรู้ที่ 12 สิ่งแวดล้อมรอบตัวเรา

หน่วยการเรียนรู้ที่ 13 ตัวเรากับสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ

คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ได้นำเสนอรายละเอียดไว้ครบถ้วนตามแนวทางการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ นอกจากนี้ยังได้ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักเรียนได้พัฒนาองค์ความรู้ สมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้อย่างครบถ้วนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ครูควรศึกษาคู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ให้ละเอียดเพื่อปรับใช้ให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม สถานการณ์ และสภาพของนักเรียน

ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้จะแบ่งแผนการจัดการเรียนรู้ออกเป็นรายชั่วโมง ซึ่งมีจำนวนมากน้อยไม่เท่ากัน ขึ้นอยู่กับความยาวของเนื้อหาสาระ และในแต่ละหน่วยการเรียนรู้มีองค์ประกอบดังนี้

1. ฝั่งโน้ตทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน แสดงขอบข่ายเนื้อหาการจัดการเรียนรู้ครอบคลุมความรู้ คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม ทักษะ/กระบวนการ และภาระงาน/ชิ้นงาน

2. ฝั่งการออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด **Backward Design** (Backward Design Template) เป็นกรอบแนวคิดในการจัดการเรียนรู้ของแต่ละหน่วยการเรียนรู้ แบ่งเป็น 3 ชั้น ได้แก่

ขั้นที่ 1 ผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน

ขั้นที่ 2 การงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีการผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง

ขั้นที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้ จะระบุว่าในแต่ละหน่วยการเรียนรู้แบ่งเป็นแผนการจัดการเรียนรู้กี่แผน และแต่ละแผนใช้เวลาในการจัดกิจกรรมกี่ชั่วโมง

3. แผนการจัดการเรียนรู้ เป็นแผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมงตามกรอบแนวคิดการออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Backward Design ประกอบด้วย

3.1 ชื่อแผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วยลำดับที่ของแผน ชื่อแผน และเวลาเรียน เช่น แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง พุทธประวัติ เวลา 3 ชั่วโมง

3.2 สารสำคัญ เป็นความคิดรวบยอดของเนื้อหาที่นำมาจัดการเรียนรู้ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้

3.3 ตัวชี้วัดขั้นปี เป็นตัวชี้วัดที่ใช้ตรวจสอบนักเรียนหลังจากเรียนจบเนื้อหาที่นำเสนอในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้นั้น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตร

3.4 จุดประสงค์การเรียนรู้ เป็นส่วนที่บอกจุดมุ่งหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นแก่นักเรียนภายหลังจากเรียนจบในแต่ละแผน ทั้งในด้านความรู้ (K) ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A) ด้านทักษะ/กระบวนการ (P) ซึ่งสอดคล้องสัมพันธ์กับตัวชี้วัดขั้นปีและเนื้อหาในแผนการจัดการเรียนรู้นั้น ๆ

3.5 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เป็นการตรวจสอบผลการจัดการเรียนรู้ว่าหลังจากจัดการเรียนรู้ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้แล้ว นักเรียนมีพัฒนาการ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ตามเป้าหมายที่คาดหวังไว้หรือไม่ และมีสิ่งที่จะต้องได้รับการพัฒนา ปรับปรุง ส่งเสริมในด้านใดบ้าง ดังนั้น ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้จึงได้ออกแบบวิธีการและเครื่องมือในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้านต่าง ๆ ของนักเรียนไว้อย่างหลากหลาย เช่น การทำแบบทดสอบ การตอบคำถามสั้น ๆ การตรวจผลงาน การประเมินพฤติกรรมที่เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม โดยเน้นการปฏิบัติให้สอดคล้องและเหมาะสมกับตัวชี้วัดและมาตรฐานการเรียนรู้

วิธีการและเครื่องมือในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้เหล่านี้ครูสามารถนำไปใช้ประเมินนักเรียนได้ ทั้งในระหว่างการจัดการเรียนรู้และการทำกิจกรรมต่าง ๆ ตลอดจนการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน

3.6 สารการเรียนรู้ เป็นหัวข้อย่อที่นำมาจัดการเรียนรู้ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ซึ่งสอดคล้องกับสาระการเรียนรู้แกนกลาง

3.7 แนวทางบูรณาการ เป็นการเสนอแนะแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในเรื่องที่เรียนรู้ของแต่ละแผนให้เชื่อมโยงสัมพันธ์กับสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ได้แก่ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี และภาษาต่างประเทศ เพื่อให้การเรียนรู้สอดคล้องและ ครอบคลุมสถานการณ์จริง

3.8 กระบวนการจัดการเรียนรู้ เป็นการเสนอแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เนื้อหาในแต่ละเรื่องโดยใช้แนวคิดและทฤษฎีการเรียนรู้ต่าง ๆ ตามความเหมาะสม ทั้งนี้เพื่อให้ครูนำไปใช้ประโยชน์

การวางแผนการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งกระบวนการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่

- ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน
- ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้
- ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน
- ขั้นที่ 4 นำไปใช้
- ขั้นที่ 5 สรุป

3.9 กิจกรรมเสนอแนะ เป็นกิจกรรมเสนอแนะสำหรับให้นักเรียนได้พัฒนาเพิ่มเติมในด้านต่าง ๆ นอกเหนือจากที่ได้จัดการเรียนรู้อยู่แล้วในช่วงเวลาเรียน กิจกรรมเสนอแนะมี 2 ลักษณะ คือ กิจกรรมสำหรับผู้ที่มีความสามารถพิเศษและต้องการศึกษาค้นคว้าในเนื้อหาอื่น ๆ ให้ลึกซึ้งกว้างขวางยิ่งขึ้น และกิจกรรมสำหรับการเรียนรู้ให้ครบตามเป้าหมาย ซึ่งลักษณะเป็นการซ่อมเสริม

3.10 สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ เป็นรายชื่อสื่อการเรียนรู้ทุกประเภทที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ซึ่งมีทั้ง สื่อ ธรรมชาติ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยี และสื่อบุคคล เช่น หนังสือ เอกสาร ความรู้ รูปภาพ เครื่องช่วย อินเทอร์เน็ต วิทยุทัศน์ ปรากฏการณ์บ้าน

3.11 บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้ เป็นส่วนที่ให้ครูบันทึกผลการจัดการเรียนรู้ว่าประสบความสำเร็จหรือไม่ มีปัญหาหรืออุปสรรคอะไรเกิดขึ้นบ้าง ได้แก่ ไขปัญหาและอุปสรรคนั้นอย่างไร สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผนมีอะไรบ้าง และข้อเสนอแนะสำหรับการปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป

นอกจากนี้ยังอำนวยความสะดวกให้ครู โดยจัดทำเอกสารและความรู้เสริมสำหรับครูบันทึกลงใน แผ่นซีดี (CD) ประกอบด้วย

1. มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดชั้นปี และสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาฯ และวัฒนธรรม ป. 1
2. โครงการ (Project Work) และแฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio)
3. พังการออกแบบการจัดการเรียนรู้และรูปแบบแผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมง ซึ่งออกแบบตามแนวคิด Backward Design
4. แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนประจำหน่วยการเรียนรู้ เป็นแบบทดสอบเพื่อใช้วัดและประเมินผลนักเรียนก่อนการจัดการเรียนรู้และหลังการจัดการเรียนรู้
5. แบบทดสอบกลางปี เป็นแบบทดสอบเพื่อใช้วัดและประเมินผลการเรียนรู้กลางปี 3 ด้าน ได้แก่
 - 5.1 ด้านความรู้ มีแบบทดสอบทั้งที่เป็นแบบปรนัยและแบบอัตนัย
 - 5.2 ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม เป็นตารางประเมิน
 - 5.3 ด้านทักษะ/กระบวนการ เป็นตารางประเมิน
6. แบบทดสอบปลายปี เป็นแบบทดสอบเพื่อใช้วัดและประเมินผลการเรียนรู้ปลายปี 3 ด้าน ได้แก่
 - 6.1 ด้านความรู้ มีแบบทดสอบทั้งที่เป็นแบบปรนัยและแบบอัตนัย
 - 6.2 ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม เป็นตารางประเมิน
 - 6.3 ด้านทักษะ/กระบวนการ เป็นตารางประเมิน

7. ใบงาน แบบบันทึก และแบบประเมินต่าง ๆ

ครูควรศึกษาแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อเตรียมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ จัดกิจกรรมให้นักเรียนได้พัฒนาครบทุกสมรรถนะสำคัญที่กำหนดไว้ในหลักสูตร กล่าวคือ สมรรถนะในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้ทักษะชีวิต และการใช้เทคโนโลยี รวมถึงคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตร และกิจกรรมเสนอแนะเพื่อการเรียนรู้เพิ่มเติมให้เต็มตามศักยภาพของนักเรียนแต่ละคน ซึ่งได้กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้แล้ว

นอกจากนี้ ครูยังสามารถปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับสภาพความพร้อมของนักเรียนและสถานการณ์เฉพาะหน้าได้ ซึ่งจะใช้เป็นผลงานทางวิชาการเพื่อเลื่อนวิทยฐานะได้ แผนการจัดการเรียนรู้ได้อำนวยความสะดวกให้ครู โดยได้พิมพ์โครงสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ที่ออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Backward Design ให้ครูเพิ่มเติมเฉพาะส่วนที่ครูปรับปรุงเองไว้ด้วยแล้ว

2. สัญลักษณ์ลักษณะกิจกรรมการเรียนรู้

คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ สังคมศึกษาฯ ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1 เล่มนี้สามารถใช้คู่กับการเรียนรู้ สังคมศึกษาฯ ศาสนา และวัฒนธรรม สมบูรณ์แบบ ป. 1 และแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษาฯ ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1 ซึ่งได้กำหนดสัญลักษณ์กำกับกิจกรรมการเรียนรู้ไว้ทุกกิจกรรม เพื่อช่วยให้ครูและนักเรียนทราบลักษณะของกิจกรรมนั้น ๆ เพื่อการจัดกิจกรรมให้บรรลุเป้าหมาย สัญลักษณ์ลักษณะกิจกรรมการเรียนรู้มีดังนี้

โครงงาน เป็นกิจกรรมที่มุ่งพัฒนาการคิด การวางแผน และการแก้ปัญหา

การพัฒนากระบวนการคิด เป็นกิจกรรมให้นักเรียนทำเพื่อพัฒนากระบวนการคิดด้านต่าง ๆ

การประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน เป็นกิจกรรมให้นักเรียนนำความรู้และทักษะไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันให้เกิดประโยชน์สูงสุด

การทำประโยชน์ให้สังคม เป็นกิจกรรมให้นักเรียนปฏิบัติในการทำประโยชน์เพื่อสังคมเพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

การปฏิบัติจริง/ฝึกทักษะ เป็นกิจกรรมให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริงหรือฝึกปฏิบัติเพื่อให้เกิดทักษะอันจะช่วยให้การเรียนรู้เป็นไปตามเป้าหมายอย่างสมบูรณ์และติดตัวที่คงทน

การศึกษาค้นคว้า/สืบค้น เป็นกิจกรรมให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าหรือสืบค้นข้อมูลจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองจนเกิดเป็นนิสัย

การสำรวจ เป็นกิจกรรมให้นักเรียนสำรวจ รวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาศึกษาวิเคราะห์ หาเหตุหาผล ฝึกความเป็นผู้รอบคอบ

การสังเกต เป็นกิจกรรมให้นักเรียนรู้จักสังเกตสิ่งที่ต้องการเรียนรู้จนสร้างองค์ความรู้ได้อย่างเป็นระบบและมีเหตุผล

ทักษะการพูด เป็นกิจกรรมให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะการพูดประเภทต่าง ๆ

ทักษะการเขียน เป็นกิจกรรมให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะการเขียนประเภทต่าง ๆ

กิจกรรมสำหรับกลุ่มพิเศษ เป็นกิจกรรมสำหรับให้นักเรียนใช้พัฒนาการเรียนรู้เพิ่มเติม เพื่อการพัฒนาให้เต็มตามศักยภาพ

กิจกรรมสำหรับซ่อมเสริม เป็นกิจกรรมสำหรับให้นักเรียนใช้เรียนซ่อมเสริมเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตามตัวชี้วัด

3. การออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Backward Design

การจัดการเรียนรู้หรือการสอนเป็นงานที่ครูทุกคนต้องใช้กลวิธีต่าง ๆ มากมายเพื่อให้นักเรียนสนใจที่จะเรียนรู้และเกิดผลตามที่ครูคาดหวัง การจัดการเรียนรู้จึงเป็นศาสตร์ที่ต้องใช้ความรู้ความสามารถตลอดจนประสบการณ์อย่างมาก ครูบางคนอาจจะละเลยเรื่องของการออกแบบการจัดการเรียนรู้หรือการออกแบบการสอน ซึ่งเป็นงานที่ครูจะต้องทำก่อนการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ การออกแบบการจัดการเรียนรู้ทำอย่างไรทำไมจึงต้องออกแบบการจัดการเรียนรู้ ครูทุกคนผ่านการศึกษาและได้เรียนรู้เกี่ยวกับการออกแบบการจัดการเรียนรู้มาแล้ว ในอดีตการออกแบบการจัดการเรียนรู้จะเริ่มต้นจากการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ การวางแผนการจัดการเรียนรู้ การดำเนินการจัดการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ปัจจุบันการเรียนรู้ได้มีการเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพแวดล้อม เศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เข้ามามีบทบาทต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ซึ่งนักเรียนสามารถเรียนรู้ได้จากสื่อและแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่มีอยู่รอบตัว ดังนั้น การออกแบบการจัดการเรียนรู้จึงเป็นกระบวนการสำคัญที่ครูจำเป็นต้องดำเนินการให้เหมาะสมกับศักยภาพของนักเรียนแต่ละบุคคล

แกรนต์ วิกกินส์ (Grant Wiggins) และเจย์ แม็คไท (Jay McTighe) นักการศึกษาชาวอเมริกันได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการออกแบบการจัดการเรียนรู้ ซึ่งเขาเรียกว่า Backward Design ซึ่งเป็นการออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่ครูจะต้องกำหนดผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียนก่อน โดยเขาทั้งสองให้ชื่อว่า ความเข้าใจที่คงทน (Enduring Understanding) เมื่อกำหนดความเข้าใจที่คงทนได้แล้ว ครูจะต้องบอกให้ได้ว่าความเข้าใจที่คงทนของนักเรียนนี้เกิดจากอะไร นักเรียนจะต้องมีหรือแสดงพฤติกรรมอะไรบ้าง ครูมีหรือใช้วิธีการวัดอะไรบ้างที่จะบอกว่าการเรียนมีหรือแสดงพฤติกรรมเหล่านั้นแล้ว จากนั้นครูจึงนึกถึงวิธีการจัดการเรียนรู้ที่จะทำให้เด็กเกิดความเข้าใจที่คงทนต่อไป

แนวคิด Backward Design

Backward Design เป็นการออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่ใช้ผลลัพธ์ปลายทางเป็นหลัก ซึ่งผลลัพธ์ปลายทางนี้จะเกิดขึ้นกับนักเรียนก็ต่อเมื่อจบหน่วยการเรียนรู้ ทั้งนี้ครูจะต้องออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้กรอบความคิดที่เป็นเหตุเป็นผลมีความสัมพันธ์กัน จากนั้นจึงจะลงมือเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ขยายรายละเอียดเพิ่มเติมให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพต่อไป

กรอบความคิดหลักของการออกแบบการจัดการเรียนรู้โดย Backward Design มีขั้นตอนหลักที่สำคัญ 3 ขั้นตอน คือ

ขั้นที่ 1 กำหนดผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน

ขั้นที่ 2 กำหนดภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง

ขั้นที่ 3 วางแผนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 กำหนดผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน

ก่อนที่จะกำหนดผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียนนั้นครูควรตอบคำถามสำคัญ ต่อไปนี้

1. นักเรียนควรจะมีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถทำอะไรได้บ้าง
2. เนื้อหาสาระใดบ้างที่มีความสำคัญต่อการสร้างความเข้าใจของนักเรียน และความเข้าใจที่คงทน

(Enduring Understanding) ที่ครูต้องการจัดการเรียนรู้ให้แก่นักเรียนมีอะไรบ้าง

เมื่อจะตอบคำถามสำคัญดังกล่าวข้างต้น ให้ครูนึกถึงเป้าหมายของการศึกษา มาตรฐานการเรียนรู้ ด้านเนื้อหาในระดับชาติที่ปรากฏอยู่ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 รวมทั้ง มาตรฐานการเรียนรู้ระดับเขตพื้นที่การศึกษาหรือท้องถิ่น การทบทวนความคาดหวังของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เนื่องจากมาตรฐานแต่ละระดับจะมีความสัมพันธ์กับเนื้อหาสาระต่าง ๆ ซึ่งมีความแตกต่างลดหลั่นกันไป ด้วยเหตุนี้ขั้นที่ 1 ของ Backward Design ครูจึงต้องจัดลำดับความสำคัญ และเลือกผลลัพธ์ปลายทางของนักเรียน ซึ่งเป็นผลการเรียนรู้ที่เกิดจากความเข้าใจที่คงทนต่อไป

ความเข้าใจที่คงทนของนักเรียน

ความเข้าใจที่คงทนคืออะไร ความเข้าใจที่คงทนเป็นความรู้ที่ลึกซึ้ง ได้แก่ ความคิดรวบยอด ความสัมพันธ์ และหลักการของเนื้อหาและวิชาที่นักเรียนเรียนรู้ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่าความรู้ที่อิงเนื้อหา ความรู้นี้เกิดจากการสะสมข้อมูลต่าง ๆ ของนักเรียนและเป็นองค์ความรู้ที่นักเรียนสร้างขึ้นด้วยตนเอง

การเขียนความเข้าใจที่คงทนในการออกแบบการจัดการเรียนรู้

ถ้าความเข้าใจที่คงทนหมายถึงสาระสำคัญของสิ่งที่จะเรียนรู้แล้ว ครูควรจะรู้ว่าสาระสำคัญหมายถึงอะไร คำว่า สาระสำคัญ มาจากคำว่า Concept ซึ่งนักการศึกษาของไทยแปลเป็นภาษาไทยว่า สาระสำคัญ ความคิดรวบยอด มโนทัศน์ มโนคติ และสังกะย แต่การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้นิยมใช้คำว่า สาระสำคัญ สาระสำคัญเป็นเป็นข้อความที่แสดงแก่นหรือเป้าหมายเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เพื่อให้ได้ข้อสรุปรวมและข้อแตกต่างเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยอาจครอบคลุมข้อเท็จจริง กฎ ทฤษฎี ประเด็น และการสรุปสาระสำคัญและข้อความที่มีลักษณะรวบยอดอย่างอื่น

ประเภทของสาระสำคัญ

1. ระดับกว้าง (Broad Concept)
2. ระดับการนำไปใช้ (Operative Concept หรือ Functional Concept)

ตัวอย่าง สาระสำคัญระดับกว้าง

- การตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าและบริการของผู้บริโภคมีปัจจัยเป็นตัวกำหนดหลายประการ

ตัวอย่าง สาระสำคัญระดับนำไปใช้

- การตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าและบริการของผู้บริโภคขึ้นอยู่กับรายได้ ราคาของสินค้าและบริการ

คุณภาพของสินค้าและบริการ รสนิยมในการบริโภค และการโฆษณา

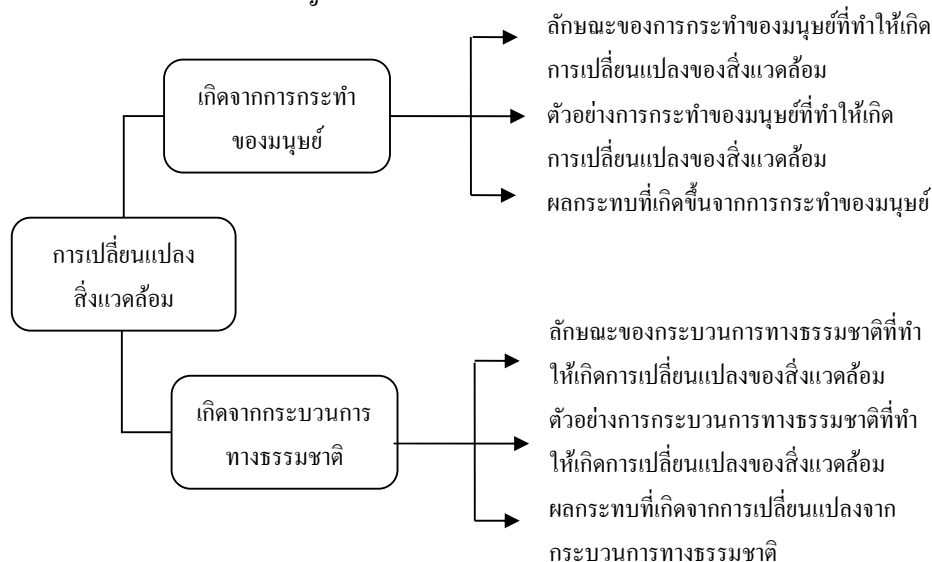
แนวทางการเขียนสาระสำคัญ

1. ให้เขียนสาระสำคัญของทุกเรื่องโดยแยกเป็นข้อ ๆ (จำนวนข้อของสาระสำคัญจะเท่ากับจำนวนเรื่อง)
2. การเขียนสาระสำคัญที่ดีควรเป็นสาระสำคัญระดับการนำไปใช้
3. สาระสำคัญต้องครอบคลุมประเด็นสำคัญครบถ้วน เพราะหากขาดส่วนใดไปแล้วจะทำให้

นักเรียนรับสาระสำคัญที่ผิดไปทันที

4. การเขียนสาระสำคัญที่จะให้ครอบคลุมประเด็นสำคัญ วิธีการหนึ่ง คือ การเขียนแผนผังสาระสำคัญ

ตัวอย่างการเขียนแผนผังสาระสำคัญ

สาระสำคัญของการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อม: การเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมเกิดจากการกระทำของมนุษย์และเกิดจากกระบวนการทางธรรมชาติ

5. การเขียนสาระสำคัญเกี่ยวกับเรื่องใดควรเขียนลักษณะเด่นที่มองเห็นได้หรือนึกได้ออกมาเป็นข้อ ๆ แล้วจำแนกลักษณะเหล่านั้นเป็นลักษณะจำเพาะและลักษณะประกอบ

6. การเขียนข้อความที่เป็นสาระสำคัญควรใช้ภาษาที่มีการจัดกลาอย่างดี เลี่ยงคำที่มีความหมายกำกวมหรือฟุ่มเฟือย

ตัวอย่างการเขียนสาระสำคัญ เรื่อง แมลง

แมลง	ลักษณะจำเพาะ	ลักษณะประกอบ
มีสี	-	✓
มี 6 ขา	✓	-
มีปีก	-	✓
ร้องได้	-	✓
มีปีก	✓	-
ลำตัวเป็นปล้อง	✓	-
มีหนวดคล้าย 2 เส้น	✓	-
เป็นอาหารได้	-	✓
ไม่มีกระดูกสันหลัง	✓	-

สาระสำคัญของแมลง: แมลงเป็นสัตว์ไม่มีกระดูกสันหลัง ลำตัวเป็นปล้อง มี 6 ขา มีหนวดคล้าย 2 เส้น มีปีก ตัวมีสีต่างกัน บางชนิดร้องได้ บางชนิดมีพิษ และบางชนิดเป็นอาหารได้

ขั้นที่ 2 กำหนดภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง

เมื่อครูกำหนดผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียนแล้ว ก่อนที่จะดำเนินการขั้นต่อไป ขอให้ครูตอบคำถามสำคัญต่อไปนี้

– นักเรียนมีพฤติกรรมหรือแสดงออกในลักษณะใดจึงทำให้ครูทราบว่านักเรียนบรรลุผลลัพธ์ปลายทางตามที่กำหนดไว้แล้ว

– ครูมีหลักฐานหรือใช้วิธีการใดที่สามารถระบุได้ว่านักเรียนมีพฤติกรรมหรือแสดงออกตามผลลัพธ์ปลายทางที่กำหนดไว้

การออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Backward Design เน้นให้ครูรวบรวมหลักฐานการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่จำเป็นและมีหลักฐานเพียงพอที่จะกล่าวได้ว่า การจัดการเรียนรู้ทำให้นักเรียนเกิดผลสัมฤทธิ์แล้ว ไม่ใช่เรียนแค่ให้จบตามหลักสูตรหรือเรียนตามชุดของกิจกรรมการเรียนรู้ที่ครูกำหนดไว้เท่านั้น วิธีการ Backward Design ต้องการกระตุ้นให้ครูกำลังคิดว่า ครูควรจะกำหนดและรวบรวมหลักฐานเชิงประจักษ์อะไรบ้างก่อนที่จะออกแบบหน่วยการเรียนรู้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลักฐานดังกล่าวควรจะเป็นหลักฐานที่สามารถใช้เป็นข้อมูลย้อนกลับที่มีประโยชน์สำหรับนักเรียนและครูได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ ครูควรใช้วิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้แบบต่อเนื่องอย่างไม่เป็นทางการและเป็นทางการตลอดระยะเวลาที่ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดที่ต้องการให้ครูทำการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เรียกว่า *สอนไปวัดผลไป*

จึงกล่าวได้ว่า ขั้นนี้ครูควรนึกถึงพฤติกรรมหรือการแสดงออกของนักเรียน โดยพิจารณาจากผลงานหรือชิ้นงานที่เป็นหลักฐานเชิงประจักษ์ ซึ่งแสดงให้เห็นว่านักเรียนเกิดผลลัพธ์ปลายทางตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้แล้ว และเกณฑ์ที่ใช้ประเมินผลควรเป็นเกณฑ์คุณภาพในรูปของมิติคุณภาพ (Rubrics)

อย่างไรก็ตาม ครูอาจจะมีหลักฐานหรือใช้วิธีการอื่น ๆ เช่น การทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน การสัมภาษณ์ การศึกษาค้นคว้า การฝึกปฏิบัติขณะเรียนรู้ประกอบด้วยกันก็ได้

หลังจากที่ครูได้กำหนดผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียนแล้ว ครูควรกำหนดภาระงานและวิธีการประเมินผลการเรียนรู้ ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามผลลัพธ์ปลายทางที่กำหนดไว้แล้ว

ภาระงาน หมายถึง งานหรือกิจกรรมที่กำหนดให้นักเรียนปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุตามจุดประสงค์การเรียนรู้/ตัวชี้วัดชั้นปี/มาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ ลักษณะสำคัญของงานจะต้องเป็นงานที่สอดคล้องกับชีวิตจริงในชีวิตประจำวัน เป็นเหตุการณ์จริงมากกว่ากิจกรรมที่จำลองขึ้นเพื่อใช้ในการทดสอบ ซึ่งเรียกว่างานที่ปฏิบัติเป็นงานที่มีความหมายต่อนักเรียน (Meaningful Task) นอกจากนี้ งานหรือกิจกรรมจะต้องมีขอบเขตที่ชัดเจน สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้/ตัวชี้วัดชั้นปี/มาตรฐานการเรียนรู้ที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน

ทั้งนี้เมื่อได้ภาระงานครบถ้วนตามที่ต้องการแล้ว ครูต้องนึกถึงวิธีการและเครื่องมือที่จะใช้วัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนซึ่งมีอยู่มากมายหลายประเภท ครูจะต้องเลือกให้เหมาะสมกับภาระงานที่นักเรียนปฏิบัติ

ตัวอย่างภาระงานเรื่อง พุทธประวัติ รวมทั้งการกำหนดวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนดังตาราง

ตัวอย่าง ภาระงาน/ชิ้นงาน แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 พุทธประวัติ

สาระที่ 1: ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส 1.1: รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	ภาระงาน/ ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล			กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้
			วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์		
1. เล่าพุทธประวัติ ตั้งแต่ประสูติ ตรัสรู้ และปรินิพพานได้อย่างถูกต้อง (K) 2. มีความสนใจอยากศึกษาพุทธประวัติ (A) 3. สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับพุทธประวัติและเล่าพุทธประวัติให้คนอื่นฟังได้อย่างถูกต้อง (P)	• พุทธประวัติ 1. ประสูติ 2. ตรัสรู้ 3. ปรินิพพาน	การสร้างคำถามและคำตอบ	1. ชักถามความรู้ 2. ตรวจสอบผลงาน 3. ประเมินพฤติกรรมในการทำงาน	1. แบบชักถาม 2. แบบตรวจสอบผลงาน 3. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงาน	1. เกณฑ์คุณภาพ 4 ระดับ 2. เกณฑ์คุณภาพ 4 ระดับ 3. เกณฑ์คุณภาพ 4 ระดับ	การเล่นเกมตอบคำถาม	1. บัตรคำถาม 2. ภาพพุทธประวัติ 3. สลากห่วยข้อเรื่องเกี่ยวกับพุทธประวัติ 4. แบบบันทึกข้อมูลการสร้างคำถามและคำตอบของนักเรียน 5. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงาน 6. สื่อการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สมบูรณ์แบบ ป. 1 บริษัทสำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	ภาระงาน/ ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล			กิจกรรม การเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้
			วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์		
4. นำพระจริยาวัตร ของพระพุทธเจ้า มาเป็นแบบอย่าง ในการดำเนิน ชีวิตประจำวันได้ (P)							7. หนังสือเรียน รายวิชา พื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1 บริษัท สำนักพิมพ์ วัฒนาพานิช จำกัด 8. แบบฝึกทักษะ รายวิชา พื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1 บริษัท สำนักพิมพ์ วัฒนาพานิช จำกัด 9. คู่มือการสอน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1 บริษัท สำนักพิมพ์ วัฒนาพานิช จำกัด 10. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1 บริษัท สำนักพิมพ์ วัฒนาพานิช จำกัด

การสร้างความเข้าใจที่คงทน

ความเข้าใจที่คงทนจะเกิดขึ้นได้ นักเรียนจะต้องมีความสามารถ 6 ประการ ได้แก่

1. การอธิบาย ชี้แจง เป็นความสามารถที่นักเรียนแสดงออกโดยการอธิบายหรือชี้แจงในสิ่งที่เรียนรู้ได้อย่างถูกต้อง สอดคล้อง มีเหตุผล และเป็นระบบ

2. การแปลความและตีความ เป็นความสามารถที่นักเรียนแสดงออกโดยการแปลความและตีความได้อย่างมีความหมาย ตรงประเด็น กระชับชัด และทะลุปรุโปร่ง

3. การประยุกต์ ดัดแปลง และนำไปใช้ เป็นความสามารถที่นักเรียนแสดงออกโดยการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีประสิทธิภาพ และคล่องแคล่ว

4. การมีมุมมองที่หลากหลาย เป็นความสามารถที่นักเรียนแสดงออกโดยการมีมุมมองที่น่าเชื่อถือ เป็นไปได้ มีความลึกซึ้ง เจ่มชัด และแปลกใหม่

5. การให้ความสำคัญและใส่ใจในความรู้สึกของผู้อื่น เป็นความสามารถที่นักเรียนแสดงออกโดยการมีความละเอียดรอบคอบ เปิดเผย รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ระมัดระวังที่จะไม่ให้เกิดความกระทบกระเทือนต่อผู้อื่น

6. การรู้จักตนเอง เป็นความสามารถที่นักเรียนแสดงออกโดยการมีความตระหนักรู้ สามารถประมวลผลข้อมูลจากแหล่งที่หลากหลาย ปรับตัวได้ รู้จักใคร่ครวญ และมีความเฉลียวฉลาด นอกจากนี้ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดสมรรถนะสำคัญของนักเรียนหลังจากสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรไว้ 5 ประการ ดังนี้

1. ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเอง เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม

2. ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดอย่างเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

3. ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรม และข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา และมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคม และสิ่งแวดล้อม

4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคม ด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ

อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือกและใช้เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ มีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคมในด้านการเรียนรู้การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้อง เหมาะสม และมีคุณธรรม

นอกจากสมรรถนะสำคัญของนักเรียนหลังจากสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรที่กล่าวแล้วข้างต้น หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ดังนี้

1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
2. ซื่อสัตย์สุจริต
3. มีวินัย
4. ใฝ่เรียนรู้
5. อยู่อย่างพอเพียง
6. มุ่งมั่นในการทำงาน
7. รักความเป็นไทย
8. มีจิตสาธารณะ

ดังนั้น การกำหนดภาระงานให้นักเรียนปฏิบัติรวมทั้งการเลือกวิธีการและเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้นั้น ครูควรคำนึงถึงความสามารถของนักเรียน 6 ประการตามแนวคิด Backward Design สมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนหลังจากสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรที่กล่าวไว้ข้างต้น เพื่อให้ภาระงาน วิธีการ และเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ครอบคลุมสิ่งที่สะท้อนผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียนอย่างแท้จริง

ทั้งนี้ภาระงาน วิธีการ เครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้จะต้องมีความเที่ยงตรง เชื่อถือได้ มีประสิทธิภาพ ตรงกับสภาพจริง มีความยืดหยุ่น และสร้างความสบายใจแก่นักเรียนเป็นสำคัญ

ขั้นที่ 3 วางแผนการจัดการเรียนรู้

เมื่อครูมีความรู้ความเข้าใจที่ชัดเจนเกี่ยวกับการกำหนดผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน รวมทั้งกำหนดภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนเกิดการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริงแล้ว ขั้นตอนต่อไปครูควรนึกถึงกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่จะจัดให้แก่ นักเรียน การที่ครูจะนึกถึงกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะจัดให้นักเรียนได้นั้น ครูควรตอบคำถามสำคัญต่อไปนี้

– ถ้าครูต้องการจะจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนเกิดความรู้เกี่ยวกับข้อเท็จจริง ความคิดรวบยอด หลักการ และทักษะกระบวนการต่าง ๆ ที่จำเป็นสำหรับนักเรียน ซึ่งจะทำให้นักเรียนเกิดผลลัพธ์ปลายทางตามที่กำหนดไว้ รวมทั้งเกิดเป็นความเข้าใจที่คงทนต่อไปนั้น ครูสามารถใช้วิธีการง่าย ๆ อะไรบ้าง

– กิจกรรมการเรียนรู้ที่จะช่วยเป็นสื่อให้นักเรียนเกิดความรู้และทักษะที่จำเป็นมีอะไรบ้าง

– สื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่เหมาะสมและดีที่สุด ซึ่งจะทำให้นักเรียนบรรลุตามมาตรฐานของ

หลักสูตรมีอะไรบ้าง

- กิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ควรจัดกิจกรรมใดก่อนและควรจัดกิจกรรมใดหลัง
- กิจกรรมต่าง ๆ ออกแบบไว้เพื่อตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียนหรือไม่

เพราะเหตุใด

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อให้นักเรียนเกิดผลลัพธ์ปลายทางตามแนวคิด Backward Design นั้น วิกกินส์และแม็คไทได้เสนอแนะให้ครูเขียนแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดของ **WHERE TO** (ไปที่ไหน) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

W แทน กิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดให้มันจะต้องช่วยให้นักเรียนรู้ว่าหน่วยการเรียนรู้นี้จะดำเนินไปในทิศทางใด (Where) และสิ่งที่คาดหวังคืออะไร (What) มีอะไรบ้าง ช่วยให้นักครูทราบว่านักเรียนมีความรู้พื้นฐานและความสนใจอะไรบ้าง

H แทน กิจกรรมการเรียนรู้ควรดึงดูดความสนใจนักเรียนทุกคน (Hook) ทำให้นักเรียนเกิดความสนใจในสิ่งที่จะเรียนรู้ (Hold) และใช้สิ่งที่นักเรียนสนใจเป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้

E แทน กิจกรรมการเรียนรู้ควรส่งเสริมและจัดให้ (Equip) นักเรียนได้มีประสบการณ์ (Experience) ในแนวคิดหลัก/ความคิดรวบยอด และสำรวจ รวมทั้งวินิจฉัย (Explore) ในประเด็นต่าง ๆ ที่น่าสนใจ

R แทน กิจกรรมการเรียนรู้ควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้คิดทบทวน (Rethink) ปรับ (Revise) ความเข้าใจในความรู้และงานที่ปฏิบัติ

E แทน กิจกรรมการเรียนรู้ควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ประเมิน (Evaluate) ผลงานและสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้

T แทน กิจกรรมการเรียนรู้ควรออกแบบ (Tailored) สำหรับนักเรียนเป็นรายบุคคลเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการ ความสนใจ และความสามารถที่แตกต่างกันของนักเรียน

O แทน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ ให้เป็นระบบ (Organized) ตามลำดับการเรียนรู้ของนักเรียนและกระตุ้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการสร้างองค์ความรู้ตั้งแต่เริ่มแรกและตลอดไป ทั้งนี้เพื่อการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

อย่างไรก็ตาม มีข้อสังเกตว่า การวางแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีการกำหนดวิธีการจัดการเรียนรู้ การลำดับบทเรียน รวมทั้งสื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่เฉพาะเจาะจงนั้นจะประสบผลสำเร็จได้ ก็ต่อเมื่อครูได้มีการกำหนดผลลัพธ์ปลายทาง หลักฐาน และวิธีการวัดและประเมินผลที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริงแล้ว การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นเพียงสื่อที่จะนำไปสู่เป้าหมายความสำเร็จที่ต้องการเท่านั้น ด้วยเหตุนี้ถ้าครูมีเป้าหมายที่ชัดเจนก็จะช่วยทำให้การวางแผนการจัดการเรียนรู้และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สามารถทำให้นักเรียนเกิดผลสัมฤทธิ์ตามที่กำหนดไว้ได้

โดยสรุปจึงกล่าวได้ว่า ขึ้นขึ้นเป็นการค้นหาสื่อการเรียนรู้แหล่งการเรียนรู้และกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องเหมาะสมกับนักเรียน กิจกรรมที่กำหนดขึ้นควรเป็นกิจกรรมที่จะส่งเสริมให้นักเรียนสามารถสร้างและสรุปเป็นความคิดรวบยอดและหลักการที่สำคัญของสาระที่เรียนรู้ก่อให้เกิดความเข้าใจที่คงทน รวมทั้งความรู้สึกและค่านิยมที่ดีไปพร้อม ๆ กับทักษะความชำนาญ

Backward Design Template
ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้
หน่วยการเรียนรู้ที่.....

ขั้นที่ 1 ผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน	
ตัวชี้วัดชั้นปี	
ความเข้าใจที่คงทนของนักเรียน นักเรียนจะเข้าใจว่า... 1. _____ 2. _____	คำถามสำคัญที่ทำให้เกิดความเข้าใจที่คงทน 1. _____ 2. _____
ความรู้ของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะรู้ว่า... 1. _____ 2. _____ 3. _____	ทักษะ/ความสามารถของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะสามารถ... 1. _____ 2. _____ 3. _____
ขั้นที่ 2 ภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง	
1. ภาระงานที่นักเรียนต้องปฏิบัติ 1.1 _____ 1.2 _____	
2. วิธีการและเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ 2.1 วิธีการประเมินผลการเรียนรู้ 1) _____ 2) _____	2.2 เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ 1) _____ 2) _____
3. สิ่งที่มีประเมิน 3.1 _____ 3.2 _____	
ขั้นที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้	

รูปแบบแผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมง

รูปแบบแผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมงจากการออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Backward Design เขียนโดยใช้รูปแบบของแผนการจัดการเรียนรู้แบบเรียงหัวข้อ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ชื่อแผน... (ระบุชื่อและลำดับที่ของแผนการจัดการเรียนรู้)

ชื่อเรื่อง... (ระบุชื่อเรื่องที่จะทำการจัดการเรียนรู้)

สาระที่... (ระบุสาระที่ใช้จัดการเรียนรู้)

ชั้น... (ระบุชั้นที่จัดการเรียนรู้)

หน่วยการเรียนรู้ที่... (ระบุลำดับที่และชื่อของหน่วยการเรียนรู้)

เวลา... (ระบุระยะเวลาที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ต่อ 1 แผน)

สาระสำคัญ... (เขียนความคิดรวบยอดหรือมโนทัศน์ของหัวเรื่องที่จะจัดการเรียนรู้)

ตัวชี้วัดชั้นปี... (ระบุตัวชี้วัดชั้นปีที่ใช้เป็นเป้าหมายของแผนการจัดการเรียนรู้)

จุดประสงค์การเรียนรู้... (กำหนดให้สอดคล้องกับสมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนหลังจากสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งประกอบด้วยด้านความรู้ (Knowledge: K) ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (Affective: A) และด้านทักษะ/กระบวนการ (Performance: P)

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้... (ระบุวิธีการและเครื่องมือวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ทั้ง 3 ด้าน)

สาระการเรียนรู้... (ระบุสาระและเนื้อหาที่ใช้จัดการเรียนรู้ อาจเขียนเฉพาะหัวเรื่องก็ได้)

แนวทางบูรณาการ... (เสนอแนะและระบุกิจกรรมของกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นที่บูรณาการร่วมกัน)

กระบวนการจัดการเรียนรู้... (กำหนดให้สอดคล้องกับธรรมชาติของกลุ่มสาระการเรียนรู้และกระบวนการบูรณาการข้ามกลุ่มสาระการเรียนรู้)

กิจกรรมเสนอแนะ... (ระบุรายละเอียดของกิจกรรมที่นักเรียนควรปฏิบัติเพิ่มเติม)

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้... (ระบุสื่อ อุปกรณ์ และแหล่งการเรียนรู้ที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้)

บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้... (ระบุรายละเอียดของผลการจัดการเรียนรู้ตามแผนที่กำหนดไว้ อาจนำเสนอข้อเด่นและข้อด้อยให้เป็นข้อมูลที่สามารถใช้เป็นส่วนหนึ่งของการทำวิจัยในชั้นเรียนได้)

ในส่วนของการเขียนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้นั้น ให้ครูที่เขียนแผนการจัดการเรียนรู้ นำขั้นตอนหลักของเทคนิคและวิธีการของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เช่น การเรียนแบบแก้ปัญหา การศึกษาเป็นรายบุคคล การอภิปรายกลุ่มย่อย/กลุ่มใหญ่ การฝึกปฏิบัติการ การสืบค้นข้อมูล ฯลฯ มาเขียนในขั้นสอน โดยให้คำนึงถึงธรรมชาติของกลุ่มสาระการเรียนรู้

การใช้แนวคิดของการออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Backward Design จะช่วยให้ครูมีความมั่นใจในการจัดการเรียนรู้และใช้แผนการจัดการเรียนรู้ของ ในการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

4. เทคนิคและวิธีการจัดการเรียนรู้–การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ. ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตรา 24 (2) และ (3) ได้ระบุแนวทางการจัดการเรียนรู้ โดยเน้นการฝึกทักษะกระบวนการคิด การฝึกทักษะการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย การฝึกปฏิบัติจริงและการประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อการป้องกันและแก้ปัญหา ดังนั้น เพื่อให้การจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับนโยบายดังกล่าวนี้ การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ในคู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1 เล่มนี้ จึงยึดแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Child-centered) เน้นการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง และเน้นการเรียนรู้แบบบูรณาการที่ผสมผสานเชื่อมโยงสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ กับหัวข้อเรื่องหรือประเด็นที่สอดคล้องกับชีวิตจริง เพื่อให้นักเรียนเกิดการพัฒนาในองค์รวม เป็นธรรมชาติ สอดคล้องกับสภาพและปัญหาที่เกิดขึ้นในวิถีชีวิตของนักเรียน

แนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ได้เปลี่ยนแปลงบทบาทของครูจากการเป็นผู้ชี้แนะหรือถ่ายทอดความรู้ไปเป็นผู้ช่วยเหลือ อำนวยความสะดวก และส่งเสริมสนับสนุนนักเรียนโดยใช้วิธีการต่าง ๆ อย่างหลากหลายรูปแบบ เพื่อให้ให้นักเรียนเกิดการสร้างสรรค์ความรู้และนำความรู้ไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป.1 เล่มนี้จึงได้นำเสนอ ทฤษฎี เทคนิค และวิธีการเรียนการสอนต่าง ๆ มาเป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ เช่น

การจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน (Brain-Based Learning – BBL) เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่อิงผลการวิจัยทางประสาทวิทยา ซึ่งได้เสนอแนะไว้ว่าตามธรรมชาตินั้นสมองเรียนรู้ได้อย่างไร โดยได้กล่าวถึงโครงสร้างที่แท้จริงของสมองและการทำงานของสมองมนุษย์ที่มีการแปรเปลี่ยนไปตามขั้นของการพัฒนาซึ่งสามารถนำมาใช้เป็นกรอบแนวคิดของการสร้างสรรค์การจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning – PBL) เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ใช้ปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นจุดเริ่มต้นและเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดกระบวนการเรียนรู้โดยให้นักเรียนร่วมกันแก้ปัญหาภายใต้การแนะนำของครู ให้นักเรียนช่วยกันตั้งคำถามและช่วยกันค้นหาคำตอบ โดยอาจใช้ความรู้เดิมมาแก้ปัญหา หรือศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมสำหรับการแก้ปัญหา นำข้อมูลที่ได้จากการค้นคว้ามาสรุปเป็นข้อมูลในการแก้ปัญหา แล้วช่วยกันประเมินการแก้ปัญหาเพื่อใช้ในการแก้ปัญหาครั้งต่อไป

การจัดการเรียนรู้แบบพหุปัญญา (Multiple Intelligences) เป็นการพัฒนางานของนักเรียนทั้งสมองด้านซ้ายและสมองด้านขวา บนพื้นฐานความสามารถและสติปัญญาที่แตกต่างกันของแต่ละบุคคล มุ่งหมายจะให้นักเรียนสามารถแก้ปัญหาหรือสร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ ภายใต้อาณาจักรของวัฒนธรรมหรือสภาพแวดล้อม

การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) เป็นการจัดสถานการณ์และบรรยากาศให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ร่วมกัน ฝึกให้นักเรียนที่มีลักษณะแตกต่างกันทั้งสติปัญญาและความถนัดร่วมกันทำงานเป็นกลุ่มและร่วมกันศึกษาค้นคว้า

การจัดการเรียนรู้แบบใช้หมวกความคิด 6 ใบ (Six Thinking Hats) เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ให้นักเรียนฝึกตั้งคำถามและตอบคำถามที่ใช้ความคิดในลักษณะต่าง ๆ โดยสามารถอธิบายเหตุผลประกอบหรือวิเคราะห์วิจารณ์ได้

การจัดการเรียนรู้สืบสวนสอบสวน (Inquiry Process) เป็นการฝึกให้นักเรียนค้นหาความรู้ด้วยตนเอง เพื่ออธิบายสิ่งต่าง ๆ อย่างเป็นระบบและมีหลักเกณฑ์ โดยนักเรียนจะต้องใช้ความสามารถของตนเองคิดค้น สืบเสาะ แก้ปัญหา หรือคิดประดิษฐ์สิ่งใหม่ด้วยตนเอง

การจัดการเรียนรู้แบบกระบวนการแก้ปัญหา (Problem Solving) เป็นการฝึกให้นักเรียนเรียนรู้จากการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นโดยการทำความเข้าใจปัญหาวางแผนแก้ปัญหาดำเนินการแก้ปัญหาและตรวจสอบ หรือมองย้อนกลับ

การจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน (Project Work) เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้รูปแบบหนึ่งที่ส่งเสริมให้นักเรียนเรียนรู้ด้วยตนเองจากการลงมือปฏิบัติ โดยใช้กระบวนการแสวงหาความรู้หรือค้นคว้าหาคำตอบในสิ่งที่นักเรียนอยากรู้หรือสงสัยด้วยวิธีการต่าง ๆ อย่างหลากหลาย

การจัดการเรียนรู้ที่เน้นการปฏิบัติ (Active Learning) เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ให้นักเรียนได้ทดลองทำด้วยตนเองเพื่อจะได้เรียนรู้ขั้นตอนของงานและรู้จักวิธีแก้ปัญหาในการทำงาน

การจัดการเรียนรู้แบบสร้างผังความคิด (Concept Mapping) เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ด้วยการจัดกลุ่มความคิดรวบยอดเพื่อให้เห็นความสัมพันธ์กันระหว่างความคิดหลักและความคิดรองลงไป โดยนำเสนอเป็นภาพหรือเป็นผัง

การจัดการเรียนรู้จากประสบการณ์ (Experience Learning) เป็นการจัดกิจกรรมหรือจัดประสบการณ์ให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติ แล้วกระตุ้นให้นักเรียนพัฒนาทักษะใหม่ ๆ เจตคติใหม่ ๆ หรือวิธีการคิดใหม่ ๆ

การจัดการเรียนรู้โดยการแสดงบทบาทสมมุติ (Role Playing) เป็นการจัดกิจกรรมที่ให้นักเรียนได้แสดงบทบาทในสถานการณ์ที่สมมุติขึ้น โดยอาจกำหนดให้แสดงบทบาทสมมุติที่เป็นพฤติกรรมของบุคคลอื่นหรือแสดงพฤติกรรมในบทบาทของตนเองในสถานการณ์ต่าง ๆ

การจัดการเรียนรู้จากเกมจำลองสถานการณ์ (Simulation Gaming) เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่คล้ายกับการแสดงบทบาทสมมุติ แต่เป็นการให้เล่นเกมจำลองสถานการณ์โดยครูนำสถานการณ์จริงมาจำลองไว้ในห้องเรียน โดยการกำหนดกฎ กติกา และเงื่อนไขสำหรับเกมนั้น ๆ แล้วให้นักเรียนไปเล่นเกมหรือกิจกรรมในสถานการณ์จำลองนั้น

การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านชั้นเรียน (Flipped Classroom) เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดที่ว่า เรียนที่บ้าน ทำการบ้านที่โรงเรียน เป็นการกลับมุมมองจากการให้บทบาทและความสำคัญที่ครูไปให้ความสำคัญต่อการเรียนรู้ของนักเรียน จากเดิมสิ่งที่ทำในชั้นเรียนนำไปทำที่บ้าน และนำสิ่งที่มอบหมายให้ทำที่บ้านมาทำในชั้นเรียน โดยครูคอยให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ และตอบข้อสงสัยในระหว่างการทำงาน/กิจกรรมของนักเรียน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

การจัดการเรียนรู้ต้องจัดควบคู่การวัดและการประเมินผลตามภาระ/ชิ้นงานที่สอดคล้องกับตัวชี้วัด แผนการจัดการเรียนรู้นี้ได้เสนอการวัดและประเมินผลครบทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ ด้านคุณธรรม

จริยธรรม และค่านิยม และด้านทักษะ/กระบวนการ เน้นวิธีการวัดผลที่หลากหลายตามสถานการณ์จริง การดูร่องรอยต่าง ๆ ควบคู่ไปกับการดูกระบวนการทำงานและผลผลิตของงาน โดยออกแบบการประเมิน ก่อนเรียน ระหว่างเรียน หลังเรียน และแบบทดสอบประจำหน่วยการเรียนรู้ พร้อมแบบฟอร์มและเกณฑ์ การประเมิน เพื่ออำนวยความสะดวกให้ครูไว้พร้อม ทั้งนี้ครูอาจเพิ่มเติมโดยการออกแบบการวัดและ ประเมินด้วยมิติคุณภาพ (Rubrics)

5. ตารางวิเคราะห์สาระ มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดชั้นปีกับหน่วยการเรียนรู้
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1

มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัดชั้นปี หน่วยการเรียนรู้	สาระที่ 1				สาระที่ 2					สาระที่ 3				สาระที่ 4						สาระที่ 5												
	มฐ. ส 1.1				มฐ. ส 1.2			มฐ. ส 2.1		มฐ. ส 2.2			มฐ. ส 3.1			มฐ. ส 3.2	มฐ. ส 4.1			มฐ. ส 4.2		มฐ. ส 4.3			มฐ. ส 5.1					มฐ. ส 5.2		
	1	2	3	4	1	2	3	1	2	1	2	3	1	2	3	1	1	2	3	1	2	1	2	3	1	2	3	4	5	1	2	3
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 พระพุทธ	*	*																														
หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 พระธรรม			*																													
หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 พระสงฆ์		*																														
หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 การปฏิบัติ ตนดี				*	*	*	*																									
หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 ครอบครัว ของฉัน								*	*	*	*	*																				
หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 โรงเรียน ของฉัน								*	*	*	*	*																				
หน่วยการเรียนรู้ที่ 7 สินค้าและ บริการ													*		*																	
หน่วยการเรียนรู้ที่ 8 การใช้จ่าย และการออม														*		*																
หน่วยการเรียนรู้ที่ 9 เวลาและ การลำดับ เหตุการณ์																	*	*	*		*											

มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัดชั้นปี หน่วยการเรียนรู้	สาระที่ 1				สาระที่ 2				สาระที่ 3				สาระที่ 4						สาระที่ 5														
	มฐ. ศ 1.1				มฐ. ศ 1.2				มฐ. ศ 2.1		มฐ. ศ 2.2		มฐ. ศ 3.1		มฐ. ศ 3.2		มฐ. ศ 4.1		มฐ. ศ 4.2		มฐ. ศ 4.3			มฐ. ศ 5.1					มฐ. ศ 5.2				
	1	2	3	4	1	2	3	1	2	1	2	3	1	2	3	1	1	2	3	1	2	1	2	3	1	2	3	4	5	1	2	3	
หน่วยการเรียนรู้ที่ 10 สมัยของเรากับสมัยก่อน																				*													
หน่วยการเรียนรู้ที่ 11 ชาติไทย																						*	*	*									
หน่วยการเรียนรู้ที่ 12 สิ่งแวดล้อมรอบตัวเรา																									*	*	*	*	*				
หน่วยการเรียนรู้ที่ 13 ตัวเรากับสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ																														*	*	*	

6. คำอธิบายรายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1

ศึกษาพุทธประวัติเกี่ยวกับการประสูติ ตรัสรู้ ปรีชาญาณ ประติของพุทธสาวก ชาคหรือเรื่องเล่า ศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด ความหมาย ความสำคัญของพระรัตนตรัย และหลักธรรมโอวาท 3 พุทธศาสนสุภาษิต การสวดมนต์และแผ่เมตตา ความหมายและประโยชน์ของสติในการทำกิจกรรมต่าง ๆ การบำเพ็ญประโยชน์ต่อวัดหรือศาสนสถาน การแสดงตนเป็นพุทธมามกะ การปฏิบัติตนในศาสนพิธี พิธีกรรม และวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา โดยใช้ทักษะการสอบถาม การรวบรวมข้อมูล การสรุปความ การบอกเล่า เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ เห็นคุณค่า ศรัทธา ยึดมั่นในพระรัตนตรัยหรือศาสนาที่ตน นับถือ ปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่เหมาะสมดีงาม สามารถดำเนินชีวิต อยู่ร่วมกันในสังคมไทยอย่างสันติสุข

ศึกษาประโยชน์และปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวและโรงเรียน ความสามารถและความดี ของตนเอง ผู้อื่น และผลจากการกระทำนั้น โครงสร้าง บทบาท สิทธิ และหน้าที่ของตนเองและของ สมาชิกในครอบครัวและโรงเรียน การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและทำกิจกรรมในครอบครัวและ โรงเรียนตามกระบวนการประชาธิปไตย โดยใช้ทักษะการสังเกต การสอบถาม การบอกเล่า การรวบรวม ข้อมูล การสรุปความ การเปรียบเทียบ การยกตัวอย่าง เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ เห็นคุณค่า และปฏิบัติ ตนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวและโรงเรียน รวมทั้งมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่เหมาะสม สามารถดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทยอย่างสันติสุข

ศึกษาและยกตัวอย่างสินค้าและบริการที่ใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน การใช้จ่ายเงินในชีวิต ประจำวันที่ไม่เกินตัว ประโยชน์ของการออม การใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด เหตุผลความจำเป็นที่คนต้อง ทำงานอย่างสุจริต โดยใช้ทักษะการสังเกต การสอบถาม การอธิบาย การรวบรวมข้อมูล การเปรียบเทียบ การยกตัวอย่าง เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ เห็นคุณค่าในการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ประหยัด และคุ้มค่า มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่เหมาะสม สามารถดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพ

ศึกษาและระบุนวัน เดือน ปี และการนับช่วงเวลาตามปฏิทินที่ใช้ในชีวิตประจำวัน การลำดับ เหตุการณ์ตามวันเวลาที่เกิดขึ้น การสืบค้นและการบอกเล่าประวัติความเป็นมาของตนเองและครอบครัว ความเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม สิ่งของ เครื่องใช้ หรือการดำเนินชีวิตของตนเองกับสมัยพ่อแม่ ปู่ย่า ตายาย เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีตที่มีผลกระทบต่อตนเองในปัจจุบัน ความหมายและความสำคัญของ สัญลักษณ์สำคัญของชาติไทย เอกลักษณ์อื่น ๆ สถานที่สำคัญซึ่งเป็นแหล่งวัฒนธรรมในชุมชน และสิ่งที่ ตนรักและภาคภูมิใจในท้องถิ่น โดยใช้ทักษะการสังเกต การสอบถาม การให้เหตุผล การอธิบาย การ รวบรวมข้อมูล การสรุปความ การเปรียบเทียบ เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ มีความรัก ความภูมิใจใน ตนเอง ครอบครัว ชุมชน ท้องถิ่น และประเทศชาติ รวมทั้งมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่เหมาะสม

ศึกษาสิ่งต่าง ๆ รอบตัวที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติและที่มนุษย์สร้างขึ้น ความสัมพันธ์ของตำแหน่ง ระยะทิศ และที่ตั้งของสิ่งต่าง ๆ รอบตัว แผนผังง่าย ๆ ในการแสดงตำแหน่งของสิ่งต่าง ๆ ในห้องเรียน การเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศในรอบวัน และสภาพแวดล้อมที่อยู่รอบตัว โดยใช้ทักษะการสังเกต

การสอบถาม การแยกแยะ การเปรียบเทียบ การให้เหตุผล การรวบรวมข้อมูล การสรุปความ เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ เห็นคุณค่าของสิ่งต่าง ๆ รอบตัวที่เกิดตามธรรมชาติที่ส่งผลต่อความเป็นอยู่ของมนุษย์ รวมทั้งมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่เหมาะสม

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

มฐ. ศ 1.1 ป. 1/1-1/4, มฐ. ศ 1.2 ป. 1/1-1/3

มฐ. ศ 2.1 ป. 1/1-1/2, มฐ. ศ 2.2 ป. 1/1-1/3

มฐ. ศ 3.1 ป. 1/1-1/3, มฐ. ศ 3.2 ป. 1/1

มฐ. ศ 4.1 ป. 1/1-1/3, มฐ. ศ 4.2 ป. 1/1-1/2, มฐ. ศ 4.3 ป. 1/1-1/3

มฐ. ศ 5.1 ป. 1/1-1/5, มฐ. ศ 5.2 ป. 1/1-1/3

รวมทั้งหมด 32 ตัวชี้วัด

7. โครงสร้างรายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1

หน่วยการเรียนรู้ที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มฐ./ตัวชี้วัด	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนักคะแนน (100)
1	พระพุทธ	ส 1.1 ป. 1/1 1/2	6	4
2	พระธรรม	ส 1.1 ป. 1/3	10	8
3	พระสงฆ์	ส 1.1 ป. 1/2	4	3
4	การปฏิบัติตนดี	ส 1.1 ป. 1/4 ส 1.2 ป. 1/1 1/2 1/3	10	8
5	ครอบครัวของฉัน	ส 2.1 ป. 1/1 1/2 ส 2.2 ป. 1/1 1/2 1/3	8	8
6	โรงเรียนของฉัน	ส 2.1 ป. 1/1 1/2 ส 2.2 ป. 1/1 1/2 1/3	8	8
7	สินค้าและบริการ	ส 3.1 ป. 1/1 1/3	7	6
8	การใช้จ่ายและการออม	ส 3.1 ป. 1/2 ส 3.2 ป. 1/1	7	6
9	เวลาและการลำดับเหตุการณ์	ส 4.1 ป. 1/1 1/2 1/3 ส 4.2 ป. 1/3	18	15
10	สมัยของเรากับสมัยก่อน	ส 4.2 ป. 1/1 1/2	9	8
11	ชาติไทย	ส 4.3 ป. 1/1 1/2 1/3	13	12
12	สิ่งแวดล้อมรอบตัวเรา	ส 5.1 ป. 1/1 1/2 1/3 ป. 1/4 1/5	9	8
13	ตัวเรากับสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ	ส 5.2 ป. 1/1 1/2 1/3	7	6
ปฐมนิเทศ 1 ชั่วโมง + ทดสอบกลางปี 1 ชั่วโมง + ทดสอบปลายปี 2 ชั่วโมง			รวม 116 ชั่วโมง	รวม 32 ตัวชี้วัด

8. โครงสร้างเวลาเรียนรายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1

หน่วยการเรียนรู้ที่	แผนการจัดการเรียนรู้ที่	ชั่วโมงที่
	แผนปฐมนิเทศ	ชั่วโมงที่ 1 ปฐมนิเทศและข้อตกลงในการเรียน
หน่วยที่ 1 พระพุทธ (2 แผน)	แผนที่ 1 พุทธประวัติ (3 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 2 พุทธประวัติ: ประสูติ 1. พุทธประวัติ 1.1 ประสูติ ชั่วโมงที่ 3 พุทธประวัติ: ตรัสรู้ 1.2 ตรัสรู้ ชั่วโมงที่ 4 พุทธประวัติ: ปรีณิพพาน 1.3 ปรีณิพพาน
	แผนที่ 2 ชาดก (3 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 5 ชาดก วัณณุปถชาดก-ความเพียรกลางทะเลทราย 2. ชาดก 2.1 วัณณุปถชาดก-ความเพียรกลางทะเลทราย ชั่วโมงที่ 6 สุวรรณสามชาดก-ความกตัญญูทเวที่ 2.2 สุวรรณสามชาดก-ความกตัญญูทเวที่ ชั่วโมงที่ 7 วัณณุปถชาดกและสุวรรณสามชาดก 2. ชาดก
หน่วยที่ 2 พระธรรม (2 แผน)	แผนที่ 3 หลักธรรมทาง พระพุทธศาสนา	ชั่วโมงที่ 8 พระรัตนตรัย 1. พระรัตนตรัย

หน่วยการเรียนรู้	แผนการจัดการเรียนรู้ที่	ชั่วโมงที่	หมายเหตุ
	(8 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 9 โอวาท 3 2. หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา โอวาท 3 ชั่วโมงที่ 10 โอวาท 3 (ไม่ทำความชั่ว) โอวาท 3 (ไม่ทำความชั่ว: เบญจศีล) ชั่วโมงที่ 11 โอวาท 3 (ทำความดี 1) โอวาท 3 (ทำความดี: เบญจธรรม) ชั่วโมงที่ 12 โอวาท 3 (ทำความดี 2) โอวาท 3 (ทำความดี: สังคหวัตถุ 4) ชั่วโมงที่ 13 โอวาท 3 (ทำความดี 3) โอวาท 3 (ทำความดี: กตัญญูทวดเวทิต่อพ่อแม่และครอบครัว) ชั่วโมงที่ 14 โอวาท 3 (ทำความดี 4) โอวาท 3 (ทำความดี: มงคล 38) ชั่วโมงที่ 15 โอวาท 3 (ทำจิตใจให้ผ่องใสบริสุทธิ์) โอวาท 3 (ทำจิตใจให้ผ่องใสบริสุทธิ์)	
	แผนที่ 4 พุทธศาสนสุภาษิต (2 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 16 พุทธศาสนสุภาษิต: อุตตา หิ อุตตโน นาโถ 3. พุทธศาสนสุภาษิต 3.1 อุตตา หิ อุตตโน นาโถ (อุตตา หิ อุตตะโน นาโถ): ดนแลเป็นที่พึ่งแห่งตน	

หน่วยการเรียนรู้ที่	แผนการจัดการเรียนรู้ที่	ชั่วโมงที่	หมายเหตุ
		ชั่วโมงที่ 17 พุทธศาสนสุภาษิต: มาตา มิตฺถํ สเก ฆเร 3.2 มาตา มิตฺถํ สเก ฆเร (มาตา มิตถัง สะเก ฆะเร): มารดาเป็นมิตรในเรือน ตน	
หน่วยที่ 3 พระสงฆ์ (1 แผน)	แผนที่ 5 พุทธสาวกและชาวพุทธ ตัวอย่าง (4 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 18 พุทธสาวก: สามเณรบัณฑิต 1. พุทธสาวก สามเณรบัณฑิต ชั่วโมงที่ 19 ชาวพุทธตัวอย่าง: พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช 2. ชาวพุทธตัวอย่าง 2.1 : พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ชั่วโมงที่ 20 ชาวพุทธตัวอย่าง: พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช (ต่อ) 2.1 : พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ชั่วโมงที่ 21 ชาวพุทธตัวอย่าง: เจ้าพระยาสุธรรมมนตรี (หนูพร้อม ณ นคร) 2.2 เจ้าพระยาสุธรรมมนตรี (หนูพร้อม ณ นคร)	
หน่วยที่ 4 การปฏิบัติตนดี (3 แผน)	แผนที่ 6 หน้าที่ชาวพุทธ (3 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 22 การบำเพ็ญประโยชน์ต่อวัดหรือศาสนสถาน 1. หน้าที่ชาวพุทธ 1.1 การบำเพ็ญประโยชน์ต่อวัดหรือศาสนสถาน ชั่วโมงที่ 23 การแสดงตนเป็นพุทธมามกะ 1.2 การแสดงตนเป็นพุทธมามกะ ชั่วโมงที่ 24 การแสดงตนเป็นพุทธมามกะ (ต่อ)	

หน่วยการเรียนรู้ที่	แผนการจัดการเรียนรู้ที่	ชั่วโมงที่	หมายเหตุ
		1.2 การแสดงตนเป็นพุทธมามกะ	
	แผนที่ 7 วันสำคัญทาง พระพุทธศาสนาและศาสนพิธี (3 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 25 วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา 2. วันสำคัญทางพระพุทธศาสนาและศาสนพิธี 2.1 วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา (วันวิสาขบูชา วันอาสาฬหบูชา) ชั่วโมงที่ 26 วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา (ต่อ) 2.1 วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา (วันมาฆบูชา วันอัฐมีบูชา) ชั่วโมงที่ 27 ศาสนพิธี 2.2 ศาสนพิธี	
	แผนที่ 8 การบริหารจัดการและการ เจริญปัญญา (4 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 28 ความหมายและประโยชน์ของสติ 3. การบริหารจัดการและการเจริญปัญญา 3.1 ความหมายและประโยชน์ของสติ ชั่วโมงที่ 29 การฟังเพลงและร้องเพลงอย่างมีสติ 3.2 การฟังเพลงและร้องเพลงอย่างมีสติ ชั่วโมงที่ 30 การเล่นและทำงานอย่างมีสติ 3.3 การเล่นและทำงานอย่างมีสติ ชั่วโมงที่ 31 การฝึกให้มีสติในการฟัง การอ่าน การคิด การถาม และการเขียน 3.4 การฝึกให้มีสติในการฟัง การอ่าน การคิด การถาม และการเขียน	
หน่วยที่ 5 ครอบครัวของฉัน (2 แผน)	แผนที่ 9 โครงสร้าง บทบาท สิทธิ หน้าที่ และการเป็นสมาชิกที่ดีของ	ชั่วโมงที่ 32 โครงสร้างของครอบครัว 1. โครงสร้างของครอบครัว	

หน่วยการเรียนรู้ที่	แผนการจัดการเรียนรู้ที่	ชั่วโมงที่	หมายเหตุ
	ครอบครัว (4 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 33 โครงสร้างของครอบครัว (ต่อ) 1. โครงสร้างของครอบครัว ชั่วโมงที่ 34 บทบาท สิทธิ และหน้าที่ของสมาชิกในครอบครัว 2. บทบาท สิทธิ และหน้าที่ของสมาชิกในครอบครัว ชั่วโมงที่ 35 การเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว 3. การเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว	
	แผนที่ 10 ประชาธิปไตย ในครอบครัว (4 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 36 ประชาธิปไตยในครอบครัว 4. ประชาธิปไตยในครอบครัว ชั่วโมงที่ 37 ประชาธิปไตยในครอบครัว (ต่อ) 4. ประชาธิปไตยในครอบครัว ชั่วโมงที่ 38 ประชาธิปไตยในครอบครัว (ต่อ) 4. ประชาธิปไตยในครอบครัว ชั่วโมงที่ 39 ประชาธิปไตยในครอบครัว (ต่อ) 4. ประชาธิปไตยในครอบครัว	
หน่วยที่ 6 โรงเรียนของฉัน (2 แผน)	แผนที่ 11 โครงสร้าง บทบาท สิทธิ หน้าที่ และการเป็นสมาชิกที่ดีของ โรงเรียน (4 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 40 โครงสร้างของโรงเรียน 1. โครงสร้างของโรงเรียน ชั่วโมงที่ 41 โครงสร้างของโรงเรียน (ต่อ) 1. โครงสร้างของโรงเรียน ชั่วโมงที่ 42 บทบาท สิทธิ และหน้าที่ของสมาชิกในโรงเรียน	

หน่วยการเรียนรู้ที่	แผนการจัดการเรียนรู้ที่	ชั่วโมงที่	หมายเหตุ
		2. บทบาท สิทธิ และหน้าที่ของสมาชิกในโรงเรียน ชั่วโมงที่ 43 การเป็นสมาชิกที่ดีของโรงเรียน 3. การเป็นสมาชิกที่ดีของโรงเรียน	
	แผนที่ 12 ประชาธิปไตยในโรงเรียน (4 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 44 ประชาธิปไตยในโรงเรียน 4. ประชาธิปไตยในโรงเรียน ชั่วโมงที่ 45 ประชาธิปไตยในโรงเรียน (ต่อ) 4. ประชาธิปไตยในโรงเรียน ชั่วโมงที่ 46 ประชาธิปไตยในโรงเรียน (ต่อ) 4. ประชาธิปไตยในโรงเรียน ชั่วโมงที่ 47 ประชาธิปไตยในโรงเรียน (ต่อ) 4. ประชาธิปไตยในโรงเรียน	
หน่วยการเรียนรู้ที่ 7 สินค้าและบริการ (2 แผน)	แผนที่ 13 สิ่งของเครื่องใช้ของเรา (4 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 48-49 สิ่งของเครื่องใช้ของเรา 1. สิ่งของเครื่องใช้ของเรา 1.1 ของใช้ของเรา ชั่วโมงที่ 50-51 สิ่งของเครื่องใช้ของเรา (ต่อ) 1.2 วิธีการใช้ของใช้ของเรา	
	แผนที่ 14 สิ่งของเครื่องใช้ ส่วนรวม (3 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 52-53 สิ่งของเครื่องใช้ส่วนรวม 2. สิ่งของเครื่องใช้ส่วนรวม 2.1 ของใช้ส่วนรวม	

หน่วยการเรียนรู้ที่	แผนการจัดการเรียนรู้ที่	ชั่วโมงที่	หมายเหตุ
		ชั่วโมงที่ 54 สิ่งของเครื่องใช้ส่วนรวม (ต่อ) 2.2 วิธีการใช้ของใช้ส่วนรวม	
หน่วยการเรียนรู้ที่ 8 การใช้จ่ายและการออม (2 แผน)	แผนที่ 15 การทำงานสุจริต (3 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 55-56 การทำงานสุจริต 1. การทำงานสุจริต 1.1 ความหมาย ประเภท และความสำคัญของการทำงาน ชั่วโมงที่ 57 ผลของการทำงานที่มีต่อครอบครัวและสังคม 1.2 ผลของการทำงานที่มีต่อครอบครัวและสังคม	
	แผนที่ 16 การใช้จ่ายและเก็บออม (4 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 58-59 การใช้จ่ายเงินในชีวิตประจำวัน 2. การใช้จ่ายและเก็บออม 2.1 การใช้จ่ายเงินในชีวิตประจำวัน ชั่วโมงที่ 60-61 การเก็บออม 2.2 การเก็บออม	
		ชั่วโมงที่ 62 การทดสอบกลางปี	ปรับเปลี่ยนชั่วโมงทดสอบตามความเหมาะสม
หน่วยการเรียนรู้ที่ 9 เวลาและการลำดับเหตุการณ์ (3 แผน)	แผนที่ 17 วันเวลาตามปฏิทินแบบสากลและแบบไทย (6 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 63 ปฏิทินและสิ่งที่บอกไว้ในปฏิทิน 1. การนับวัน เดือน ปีตามปฏิทิน ชั่วโมงที่ 64 วันในรอบสัปดาห์ 1.1 วันในรอบสัปดาห์ ชั่วโมงที่ 65 วัน เดือน ปีทางสุริยคติ	

หน่วยการเรียนรู้ที่	แผนการจัดการเรียนรู้ที่	ชั่วโมงที่	หมายเหตุ
		1.2 วัน เดือน ปีทางสุริยคติ ชั่วโมงที่ 66 วัน เดือน ปีทางจันทรคติ 1.3 วัน เดือน ปีทางจันทรคติ ชั่วโมงที่ 67 พุทธศักราชและคริสต์ศักราช 1.4 พุทธศักราชและคริสต์ศักราช ชั่วโมงที่ 68 การใช้เวลาในปฏิทินบอกเล่าเรื่องราว 2. การใช้เวลาในปฏิทินบอกเล่าเรื่องราว	
	แผนที่ 18 การลำดับเหตุการณ์ (6 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 69-70 การแบ่งช่วงเวลา 3. การลำดับเหตุการณ์ ชั่วโมงที่ 71-72 ตัวอย่างการลำดับเหตุการณ์ 3. การลำดับเหตุการณ์ ชั่วโมงที่ 73-74 การเขียนเล่าลำดับเหตุการณ์ 3. การลำดับเหตุการณ์	
	แผนที่ 19 ประวัติของตนเองและครอบครัว (6 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 75-76 ประวัติของตนเองและครอบครัว 4. ประวัติของตนเองและครอบครัว 4.1 ประวัติของตนเอง	

หน่วยการเรียนรู้ที่	แผนการจัดการเรียนรู้ที่	ชั่วโมงที่	หมายเหตุ
		ชั่วโมงที่ 77 ประวัติของตนเอง (ต่อ) 4.1 ประวัติของตนเอง ชั่วโมงที่ 78 ประวัติของครอบครัว 4.2 ประวัติของครอบครัว ชั่วโมงที่ 79 ประวัติของครอบครัว (ต่อ) 4.2 ประวัติของครอบครัว ชั่วโมงที่ 80 การเล่าประวัติของตนเองและครอบครัว 4.3 การเล่าประวัติของตนเองและครอบครัว	
หน่วยการเรียนรู้ที่ 10 สมัยของเรา เรากับสมัยก่อน (1 แผน)	แผนที่ 20 สมัยของเรากับสมัยก่อน (9 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 81 สภาพแวดล้อมสมัยของเรากับสมัยก่อน 1. สภาพแวดล้อมสมัยของเรากับสมัยก่อน ชั่วโมงที่ 82 แม่น้ำลำคลองและป่าไม้สมัยของเรากับสมัยก่อน 1. สภาพแวดล้อมสมัยของเรากับสมัยก่อน ชั่วโมงที่ 83 พื้นที่สวน ไร่ นา และถนนหนทางสมัยของเรากับสมัยก่อน 1. สภาพแวดล้อมสมัยของเรากับสมัยก่อน ชั่วโมงที่ 84 ทัศนภาพสภาพแวดล้อมสมัยของเรากับสมัยก่อน 1. สภาพแวดล้อมสมัยของเรากับสมัยก่อน ชั่วโมงที่ 85 สิ่งของเครื่องใช้สมัยของเรากับสมัยก่อน 2. สิ่งของเครื่องใช้สมัยของเรากับสมัยก่อน	

หน่วยการเรียนรู้ที่	แผนการจัดการเรียนรู้ที่	ชั่วโมงที่	หมายเหตุ
		ชั่วโมงที่ 85 สิ่งของเครื่องใช้สมัยของเรากับสมัยก่อน 2. สิ่งของเครื่องใช้สมัยของเรากับสมัยก่อน ชั่วโมงที่ 86-87 ยกตัวอย่างและวาดภาพสิ่งของเครื่องใช้สมัยของเรากับสมัยก่อน 2. สิ่งของเครื่องใช้สมัยของเรากับสมัยก่อน ชั่วโมงที่ 88-89 การดำเนินชีวิตสมัยของเรากับสมัยก่อน 3. การดำเนินชีวิตสมัยของเรากับสมัยก่อน	
หน่วยการเรียนรู้ที่ 11 ชาดไทย (2 แผน)	แผนที่ 21 สัญลักษณ์สำคัญของ ชาดไทย (6 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 90 สัญลักษณ์สำคัญของชาดไทย 1. สัญลักษณ์สำคัญของชาดไทย ชั่วโมงที่ 91 สัญลักษณ์สำคัญของชาดไทย (ต่อ) 1. สัญลักษณ์สำคัญของชาดไทย ชั่วโมงที่ 92 ธงชาดไทย 1. สัญลักษณ์สำคัญของชาดไทย ชั่วโมงที่ 93 เพลงชาดไทย 1. สัญลักษณ์สำคัญของชาดไทย ชั่วโมงที่ 94 พระมหากษัตริย์ 1. สัญลักษณ์สำคัญของชาดไทย ชั่วโมงที่ 95 เพลงสรรเสริญพระบารมี 1. สัญลักษณ์สำคัญของชาดไทย	

หน่วยการเรียนรู้ที่	แผนการจัดการเรียนรู้ที่	ชั่วโมงที่	หมายเหตุ
	แผนที่ 22 แหล่งวัฒนธรรม ในชุมชนและสิ่งที่เรารัก และภาคภูมิใจในท้องถิ่น (7 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 96 แหล่งวัฒนธรรมในชุมชน 2. แหล่งวัฒนธรรมในชุมชน ชั่วโมงที่ 97 ตลาดและพิพิธภัณฑ์ 2. แหล่งวัฒนธรรมในชุมชน ชั่วโมงที่ 98 โบราณสถานและศาสนสถาน 2. แหล่งวัฒนธรรมในชุมชน ชั่วโมงที่ 99 สถานที่สำคัญในท้องถิ่น 3. สิ่งที่เรารักและภาคภูมิใจในท้องถิ่น ชั่วโมงที่ 100 สิ่งของที่สำคัญในท้องถิ่น 3. สิ่งที่เรารักและภาคภูมิใจในท้องถิ่น ชั่วโมงที่ 101 ภาษาล้านนา 3. สิ่งที่เรารักและภาคภูมิใจในท้องถิ่น ชั่วโมงที่ 102 ประเพณีและวัฒนธรรมในท้องถิ่น 3. สิ่งที่เรารักและภาคภูมิใจในท้องถิ่น	
หน่วยที่ 12 สิ่งแวดล้อมรอบตัว เรา (3 แผน)	แผนที่ 23 สิ่งแวดล้อม (3 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 103 สิ่งแวดล้อม 1. สิ่งแวดล้อม ชั่วโมงที่ 104 เรื่องเล่าเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม 1. สิ่งแวดล้อม ชั่วโมงที่ 105 การนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมรอบบ้านและโรงเรียน	

หน่วยการเรียนรู้ที่	แผนการจัดการเรียนรู้ที่	ชั่วโมงที่	หมายเหตุ
		1. สิ่งแวดล้อม	
	แผนที่ 24 ที่ตั้งของสิ่งต่าง ๆ รอบตัวเรา (3 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 106 ทิศและระยะทาง 2. ที่ตั้งของสิ่งต่าง ๆ รอบตัวเรา 2.1 ทิศ 2.2 ระยะทาง ชั่วโมงที่ 107 แผนผังเบื้องต้น 2.3 แผนผังเบื้องต้น ชั่วโมงที่ 108 การอ่านแผนผังเบื้องต้น 2.3 แผนผังเบื้องต้น	
	แผนที่ 25 ปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ (3 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 109 ปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ 3. ปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ ชั่วโมงที่ 110 กลางวัน-กลางคืน 3. ปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ ชั่วโมงที่ 111 ลม ฝน หมอก และน้ำค้าง 3. ปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ	
หน่วยที่ 13 ตัวเรากับสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ (3 แผน)	แผนที่ 26 อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติต่อมนุษย์ (2 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 112 อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติต่อมนุษย์ 1. อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติต่อมนุษย์ 1.1 ที่อยู่อาศัย 1.2 การประกอบอาชีพ	

หน่วยการเรียนรู้ที่	แผนการจัดการเรียนรู้ที่	ชั่วโมงที่	หมายเหตุ
		1.3 การแต่งกาย 1.4 อาหาร ชั่วโมงที่ 113 บ้านเรือนจากอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ 1.1 ที่อยู่อาศัย 1.2 การประกอบอาชีพ 1.3 การแต่งกาย 1.4 อาหาร	
	แผนที่ 27 การเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ (2 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 114 สาเหตุที่ทำให้สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติเปลี่ยนแปลง 2. การเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ 2.1 สาเหตุที่ทำให้สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติเปลี่ยนแปลง ชั่วโมงที่ 115 ผลเสียหรือผลกระทบที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติและการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ 2.2 ผลเสียหรือผลกระทบที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ 2.3 การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ	
	แผนที่ 28 การมีส่วนร่วมในการจัดระเบียบสิ่งแวดล้อมที่บ้านและชั้นเรียน (3 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 116 การมีส่วนร่วมในการจัดระเบียบสิ่งแวดล้อมที่บ้าน 3. การมีส่วนร่วมในการจัดระเบียบสิ่งแวดล้อมที่บ้านและชั้นเรียน 3.1 การมีส่วนร่วมในการจัดระเบียบสิ่งแวดล้อมที่บ้าน ชั่วโมงที่ 117 การมีส่วนร่วมในการจัดระเบียบสิ่งแวดล้อมในชั้นเรียน	

หน่วยการเรียนรู้ที่	แผนการจัดการเรียนรู้ที่	ชั่วโมงที่	หมายเหตุ
		3.2 การมีส่วนร่วมในการจัดระเบียบสิ่งแวดล้อมในชั้นเรียน ชั่วโมงที่ 118 การนำเสนอผลการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมในชีวิตประจำวันของนักเรียนทั้งที่บ้านและชั้นเรียน 3.1 การมีส่วนร่วมในการจัดระเบียบสิ่งแวดล้อมที่บ้าน 3.2 การมีส่วนร่วมในการจัดระเบียบสิ่งแวดล้อมในชั้นเรียน	
		ชั่วโมงที่ 119–120 การทดสอบปลายปี	

ตอนที่ 2

แผนการจัดการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

แผนปฐมนิเทศ

ปฐมนิเทศและข้อตกลงในการเรียนรายวิชาพื้นฐาน

สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1

สาระที่ 1 ศาสนา ศิลธรรม จริยธรรม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

เวลา 1 ชั่วโมง

1. มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ส 1.1 รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสนา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

มาตรฐาน ส 1.2 เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ

มาตรฐาน ส 2.1 เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทย และสังคมโลกอย่างมีความสุข

มาตรฐาน ส 2.2 เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธา และธำรงรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

มาตรฐาน ส 3.1 เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ

มาตรฐาน ส 3.2 เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก

มาตรฐาน ส 4.1 เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ

มาตรฐาน ส 4.2 เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบันในด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญและสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น

มาตรฐาน ส 4.3 เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภาคภูมิใจ และธำรงความเป็นไทย

มาตรฐาน ส 5.1 เข้าใจลักษณะของโลกทางกายภาพ และความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกัน และกันในระบบของธรรมชาติ ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหา วิเคราะห์ สรุป และใช้ ข้อมูลภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรฐาน ส 5.2 เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการ สร้างสรรค์วัฒนธรรม มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ ยั่งยืน

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

1. บอกพุทธประวัติหรือประวัติของศาสนาที่ตนนับถือโดยสังเขป (ส 1.1 ป. 1/1)
2. ชื่นชมและบอกแบบอย่างการดำเนินชีวิตและข้อคิดจากประวัติสาวก ชาดก เรื่องเล่า และศาสนิกชน ตัวอย่างตามที่กำหนด (ส 1.1 ป. 1/2)
3. บอกความหมาย ความสำคัญ และเคารพพระรัตนตรัย ปฏิบัติตามหลักธรรมโอวาท 3 ในพระพุทธ- ศาสนา หรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด (ส 1.1 ป.1/3)
4. เห็นคุณค่าและสวดมนต์ แผ่เมตตา มีสติที่เป็นพื้นฐานของสมาธิในพระพุทธศาสนา หรือการ พัฒนาจิตตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด (ส 1.1 ป. 1/4)
5. นำเพ็ญประ โยชน์ต่อวัดหรือศาสนสถานของศาสนาที่ตนนับถือ (ส 1.2 ป. 1/1)
6. แสดงตนเป็นพุทธมามกะ หรือแสดงตนเป็นศาสนิกชนของศาสนาที่ตนนับถือ (ส 1.2 ป. 1/2)
7. ปฏิบัติตนในศาสนพิธี พิธีกรรม และวันสำคัญทางศาสนาตามที่กำหนดได้อย่างถูกต้อง (ส 1.2 ป. 1/3)
8. บอกประโยชน์และปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวและโรงเรียน (ส 2.1 ป. 1/1)
9. ยกตัวอย่างความสามารถและความดีของตนเอง ผู้อื่น และบอกผลจากการกระทำนั้น (ส 2.1 ป. 1/2)
10. บอกโครงสร้าง บทบาท และหน้าที่ของสมาชิกในครอบครัวและโรงเรียน (ส 2.2 ป. 1/1)
11. ระบุบทบาท สิทธิ หน้าที่ของตนเองในครอบครัวและโรงเรียน (ส 2.2 ป.1/2)
12. มีส่วนร่วมในการตัดสินใจและทำกิจกรรมในครอบครัวและโรงเรียนตามกระบวนการ ประชาธิปไตย (ส 2.2 ป.1/3)
13. ระบุสินค้าและบริการที่ใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน (ส 3.1 ป.1/1)
14. ยกตัวอย่างการใช้จ่ายเงินในชีวิตประจำวันที่ไม่เกินตัวและเห็นประโยชน์ของการออม (ส 3.1 ป. 1/2)
15. ยกตัวอย่างการใช้ทรัพยากรในชีวิตประจำวันอย่างประหยัด (ส 3.1 ป.1/3)
16. อธิบายเหตุผลความจำเป็นที่คนต้องทำงานอย่างสุจริต (ส 3.2 ป. 1/1)
17. บอกวัน เดือน ปี และการนับช่วงเวลาตามปฏิทินที่ใช้ในชีวิตประจำวัน (ส 4.1 ป. 1/1)
18. เรียงลำดับเหตุการณ์ในชีวิตประจำวันตามวัน เวลาที่เกิดขึ้น (ส 4.1 ป. 1/2)
19. บอกประวัติความเป็นมาของตนเองและครอบครัวโดยสอบถามผู้เกี่ยวข้อง (ส 4.1 ป. 1/3)
20. บอกความเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม สิ่งของเครื่องใช้ หรือการดำเนินชีวิตของตนเองกับ สมัยของพ่อแม่ ปู่ย่า ตายาย (ส 4.2 ป. 1/1)
21. บอกเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีตที่มีผลกระทบต่อตนเองในปัจจุบัน (ส 4.2 ป. 1/2)

22. อธิบายความหมายและความสำคัญของสัญลักษณ์สำคัญของชาติไทยและปฏิบัติตนได้ถูกต้อง (ส 4.3 ป. 1/1)

23. บอกสถานที่สำคัญซึ่งเป็นแหล่งวัฒนธรรมในชุมชน (ส 4.3 ป. 1/2)

24. ระบุสิ่งที่ตนรักและภาคภูมิใจในท้องถิ่น (ส 4.3 ป. 1/3)

25. แยกแยะสิ่งต่าง ๆ รอบตัวที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติและที่มนุษย์สร้างขึ้น (ส 5.1 ป. 1/1)

26. ระบุความสัมพันธ์ของตำแหน่ง ระยะ ทิศของสิ่งต่าง ๆ รอบตัว (ส 5.1 ป. 1/2)

27. ระบุทิศหลักและที่ตั้งของสิ่งต่าง ๆ (ส 5.1 ป. 1/3)

28. ใช้แผนผังง่าย ๆ ในการแสดงตำแหน่งของสิ่งต่าง ๆ ในห้องเรียน (ส 5.1 ป. 1/4)

29. สังเกตและบอกการเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศในรอบวัน (ส 5.1 ป. 1/5)

30. บอกสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดตามธรรมชาติที่ส่งผลต่อความเป็นอยู่ของมนุษย์ (ส 5.2 ป. 1/1)

31. สังเกตและเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมที่อยู่รอบตัว (ส 5.2 ป. 1/2)

32. มีส่วนร่วมในการจัดระเบียบสิ่งแวดล้อมที่บ้านและชั้นเรียน (ส 5.2 ป. 1/3)

3. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การจัดการเรียนรู้รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1 เป็นไปตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ที่ได้ให้สถานศึกษาจัดการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยได้กำหนดสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ของรายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1 เป็น 11 มาตรฐาน และยังได้กำหนดตัวชี้วัดชั้นปีและสาระการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ รวมทั้งยังได้จัดทำคำอธิบายรายวิชา เพื่อให้สถานศึกษานำไปกำหนดเป็นหลักสูตรสถานศึกษาของตนให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

4. สาระการเรียนรู้

1. เทคนิคและวิธีการจัดการเรียนรู้ รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1
2. แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1
3. ตารางวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดชั้นปีกับสาระในหน่วยการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1

4. คำอธิบายรายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1

5. โครงสร้างรายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1

6. โครงสร้างเวลาเรียน รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1

5. สมรรถนะของผู้เรียน

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด

3. ความสามารถในการแก้ปัญหา
4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต
5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

6. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
2. ซื่อสัตย์สุจริต
3. มีวินัย
4. ใฝ่เรียนรู้
5. อยู่อย่างพอเพียง
6. มุ่งมั่นในการทำงาน
7. รักความเป็นไทย
8. มีจิตสาธารณะ

7. ภาระงาน/ชิ้นงาน

ภาระงานรวบยอด

- การตอบคำถามเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
- การอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา

และวัฒนธรรม

8. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ซักถามความรู้เรื่อง ปฐมนิเทศ และข้อตกลงในการเรียน รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1 2. ตรวจผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้าน ความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ความรับผิดชอบ ฯลฯ	ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือ เป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

9. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ 1

1. ครูสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ที่เหมาะสมเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนอยากเรียนรู้ เช่น จัดนั่งเรียนแบบตัว U นั่งเรียนเป็นกลุ่ม หรือนักเรียนไปเรียนที่ห้องประชุม ห้องโสตทัศนศึกษา สนามหญ้าได้หรือไม่

2. ครูแนะนำตนเอง แล้วให้นักเรียนแนะนำตนเองตามลำดับตัวอักษร หรือตามลำดับหมายเลขประจำตัว หรือตามแถวที่นั่ง ตามความเหมาะสม

3. ครูให้ความรู้ทั่ว ๆ ไปเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม พร้อมซักถามนักเรียนในประเด็นต่าง ๆ เช่น

1) ทำไมเราจึงต้องเรียนสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

2) รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมมีความสำคัญและจำเป็นต่อเราหรือไม่ เพราะอะไร

4. ครูสรุปความรู้แล้วเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

5. ครูระบุสิ่งที่ต้องเรียนในรายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1 โดยใช้ข้อมูลจากหน้าสารบัญในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด จากนั้นอธิบายเพื่อทำความเข้าใจกับนักเรียนในเรื่องต่อไปนี้ (โดยใช้ข้อมูลจากตอนที่ 1)

1) คำอธิบายรายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1

2) โครงสร้างรายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1

3) โครงสร้างเวลาเรียน รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1

6. ครูบอกเทคนิคและวิธีการจัดการเรียนรู้รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1 โดยสรุปว่ามีเทคนิคและวิธีการเรียนรู้อะไรบ้าง (โดยใช้ข้อมูลจากตอนที่ 1)

7. ครูสนทนาและซักถามนักเรียนเพื่อทำความเข้าใจถึงแนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1 (โดยใช้ข้อมูลจากตอนที่ 1) รวมทั้งเกณฑ์ตัดสินผลการเรียนรู้ ในประเด็นต่าง ๆ เช่น

1) รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1 มีเวลาเรียนเท่าไร

2) รายวิชานี้จะสอบและเก็บคะแนนอย่างไร และเท่าไร

3) รายวิชานี้จะตัดสินผลการเรียนอย่างไร

8. ครูแนะนำสื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้ที่จะใช้ประกอบการเรียนรู้รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1 โดยใช้ข้อมูลจากหน้าบรรณานุกรมในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด นอกจากนี้ครูควรแนะนำแหล่งสืบค้นความรู้ข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ที่ได้ระบุไว้ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน

สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด เพื่อทำความเข้าใจถึงแหล่งสืบค้นความรู้แต่ละอย่าง

9. ครูสนทนากับนักเรียนและร่วมกันทำข้อตกลงในการเรียน รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1 ในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1) เวลาเรียน ต้องเข้าเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของเวลาเรียนในรายวิชานี้ หรือไม่ขาดเรียนเกิน 3 ครั้ง กรณีป่วยต้องส่งใบลาโดยผู้ปกครองลงชื่อรับรองการลา

2) ควรเข้าห้องเรียนตรงเวลาและรักษามารยาทในการเรียน

3) เมื่อเริ่มเรียนแต่ละหน่วยการเรียนรู้จะมีการทดสอบก่อนเรียน และหลังจากเรียนจบแต่ละหน่วยการเรียนรู้แล้วจะมีการทดสอบหลังเรียน

4) ในช่วงเวลาที่มีการฝึกปฏิบัติงาน ควรเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องมือให้พร้อม โดยจัดหาไว้ล่วงหน้า

5) รับผิดชอบการเรียน การสร้างชิ้นงาน และการส่งงานตามเวลาที่กำหนด

6) รักษาความสะอาดบริเวณที่ปฏิบัติกิจกรรม วัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องมือที่ใช้ทำงานทุกครั้ง

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

10. ครูให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแหล่งการเรียนรู้และแหล่งสืบค้นความรู้อื่น ๆ ที่จะนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1 จากนั้นครูและนักเรียนร่วมกันสรุปและบันทึกผล

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

11. ครูให้นักเรียนพิจารณาว่า จากหัวข้อที่เรียนมาและการปฏิบัติกิจกรรมมีเรื่องอะไรบ้างที่ยังไม่เข้าใจหรือมีข้อสงสัย ถ้ามีครูช่วยอธิบายเพิ่มเติมให้นักเรียนเข้าใจ

12. นักเรียนร่วมกันประเมินการปฏิบัติกิจกรรมว่ามีปัญหาหรืออุปสรรคใด และได้มีการแก้ไขอย่างไรบ้าง

13. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนหัวข้อนี้และการปฏิบัติกิจกรรม

14. ครูทดสอบความเข้าใจของนักเรียนโดยการให้ตอบคำถาม เช่น

1) รายวิชานี้มีเกณฑ์ตัดสินผลการเรียนรู้อย่างไร

2) ข้อตกลงในการเรียนมีอะไรบ้าง

15. ครูให้นักเรียนนำประโยชน์จากการเรียนรู้เรื่อง ปฐมนิเทศและข้อตกลงในการเรียนรายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1 ไปประพฤติปฏิบัติให้ถูกต้องเหมาะสมและสอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 5 สรุป

16. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง ปฐมนิเทศและข้อตกลงในการเรียนรายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1 โดยให้นักเรียนบันทึกข้อสรุปลงในแบบบันทึกความรู้ หรือสรุปเป็นแผนที่ความคิดหรือผังมโนทัศน์ลงในสมุด พร้อมทั้งตกแต่งให้สวยงาม

17. ครูให้นักเรียนอ่านเนื้อหาในหน่วยการเรียนรู้ที่ 1 พระพุทธ เรื่อง พุทธประวัติ เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

10. สื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้

1. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
2. คู่มือการสอน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
3. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

11. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

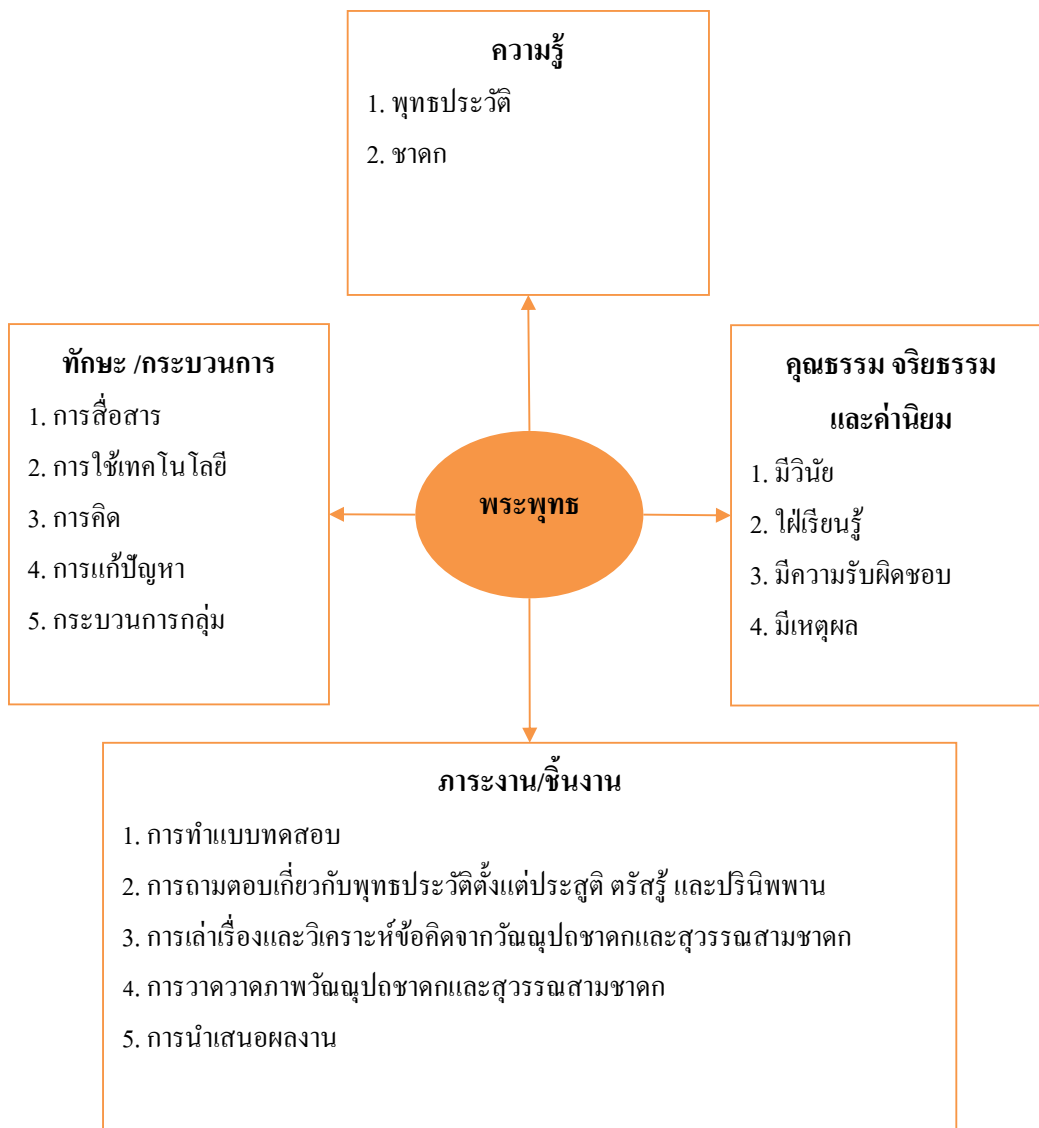
1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางการพัฒนา _____	
2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางแก้ไข _____	
3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____ เหตุผล _____	
4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____ _____	
ลงชื่อ _____ ผู้สอน _____ / _____ / _____	

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1

พระพุทธ

เวลา 6 ชั่วโมง

ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน

ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 พระพุทธ

ขั้นที่ 1 ผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน	
ตัวชี้วัดขั้นปี 1. บอกพุทธประวัติหรือประวัติศาสตร์ที่ตนนับถือโดยสังเขป (ส 1.1 ป/ 1/1) 2. ชื่นชมและบอกแบบอย่างการดำเนินชีวิตและข้อคิดจากประวัติสาวก ชาดก เรื่องเล่า และศาสนิกชน ตัวอย่างตามที่กำหนด (ส 1.1 ป/ 1/2)	
ความเข้าใจที่คงทนของนักเรียน นักเรียนจะเข้าใจว่า... 1. พุทธประวัติ คือ ประวัติของพระพุทธเจ้า ศาสนาของพระพุทธศาสนา การศึกษาพุทธประวัติทำให้เกิดศรัทธาในพระพุทธเจ้า แล้วนำพระจริยาวัตรของพระพุทธเจ้ามาใช้ในการดำเนินชีวิตที่ถูกต้อง 2. ชาดก คือ เรื่องราวเกี่ยวกับพระพุทธเจ้าในชาติต่าง ๆ การศึกษาวันฉฬภชาดกและสุวรรณสามชาดกทำให้ได้ข้อคิดที่สามารถนำไปเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิตได้	คำถามสำคัญที่ทำให้เกิดความเข้าใจที่คงทน 1. การศึกษาพุทธประวัติมีประโยชน์อย่างไร 2. ผลดีที่เกิดขึ้นจากการนำข้อคิดจากวันฉฬภชาดกและสุวรรณสามชาดกไปปฏิบัติคืออะไร
ความรู้ของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะรู้ว่า... 1. คำสำคัญ ได้แก่ ประสูติ ผนวช ศาสดา ตรัสรู้ ปรีณิพพาน พระโพธิสัตว์ 2. การศึกษาพุทธประวัติตั้งแต่ประสูติ ตรัสรู้ และปรีณิพพาน จะช่วยให้เกิดศรัทธาในพระพุทธเจ้า แล้วนำแบบอย่างมาใช้ในการดำเนินชีวิตที่ถูกต้อง 3. วันฉฬภชาดกให้ข้อคิดเกี่ยวกับความเพียร ส่วนสุวรรณสามชาดกให้ข้อคิดเกี่ยวกับความกตัญญูทดแทนที่ ควรที่เราจะนำข้อคิดจากการศึกษาชาดกไปประพฤติปฏิบัติในชีวิตประจำวัน ซึ่งจะเกิดผลดีคือ ประสบความสำเร็จในการทำกิจการต่าง ๆ และมีความสุขในการดำเนินชีวิต	ทักษะ/ความสามารถของนักเรียนที่จะนำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะสามารถ... 1. เล่าพุทธประวัติตั้งแต่ประสูติ ตรัสรู้ และปรีณิพพาน 2. วิเคราะห์และนำข้อคิดจากวันฉฬภชาดกและสุวรรณสามชาดกไปประพฤติปฏิบัติในชีวิตประจำวัน

ขั้นที่ 2 การงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง		
1. การงานที่นักเรียนต้องปฏิบัติ 1.1 ถามตอบเกี่ยวกับพุทธประวัติตั้งแต่ประสูติ ตรัสรู้ และปรินิพพาน 1.2 เล่าเรื่องและวิเคราะห์ข้อคิดจากวันฉฬภิวาตกและสุวรรณสามชาดก 1.3 วาดภาพวันฉฬภิวาตกและสุวรรณสามชาดก		
2. วิธีการและเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ 2.1 วิธีการประเมินผลการเรียนรู้ 1) การทดสอบ 2) การสนทนาซักถาม 3) การประเมินผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม 4) การประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม 5) การประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ		2.2 เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ 1) แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน 2) แบบบันทึกการสนทนาซักถาม 3) แบบประเมินผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม 4) แบบประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม 5) แบบประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ
3. สิ่งที่มีงประเมิน 3.1 ความเข้าใจ 6 ด้าน ได้แก่ การอธิบาย ชี้แจง การแปลความและตีความ การประยุกต์ ดัดแปลง และนำไปใช้ การมีมุมมองที่หลากหลาย การให้ความสำคัญและใส่ใจในความรู้สึกรู้สึกของผู้อื่น และการรู้จักตนเอง 3.2 ทักษะ/กระบวนการ เช่น การสื่อสาร การใช้เทคโนโลยี การคิด การแก้ปัญหา กระบวนการกลุ่ม 3.3 คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม เช่น มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง รักความเป็นไทย รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ มีจิตสาธารณะ มีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์สุจริต		
ขั้นที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้		
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 พุทธประวัติ		เวลา 3 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 ชาดก		เวลา 3 ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

พุทธประวัติ

สาระที่ 1 ศาสนา ศิลธรรม จริยธรรม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 พระพุทธ

เวลา 3 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

พุทธประวัติ คือ ประวัติดังของพระพุทธเจ้า ศาสดาของพระพุทธศาสนา การศึกษาพุทธประวัติทำให้เกิดศรัทธาในพระพุทธเจ้า แล้วนำพระจริยาวัตรของพระพุทธเจ้ามาใช้ในการดำเนินชีวิตที่ถูกต้อง

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

- บอกพุทธประวัติหรือประวัติของศาสดาที่ตนนับถือโดยสังเขป (ส 1.1 ป. 1/1)

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เล่าพุทธประวัติตั้งแต่ประสูติ ตรัสรู้ และปรินิพพานได้อย่างถูกต้อง (K)
2. สนใจศึกษาค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับพุทธประวัติ (A)
3. สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับพุทธประวัติและเล่าพุทธประวัติให้คนอื่นฟังได้อย่างถูกต้อง (P)
4. นำพระจริยาวัตรของพระพุทธเจ้ามาเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิตประจำวันได้ (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ทดสอบก่อนเรียน 2. ซักถามความรู้เรื่อง พุทธประวัติ เกี่ยวกับประสูติ ตรัสรู้ และ ปรินิพพาน 3. ตรวจสอบผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการ ทำงานเป็นรายบุคคลในด้าน ความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ความรับผิดชอบ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการ ทำงานเป็นรายบุคคลหรือ เป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

- พุทธประวัติ
 1. ประสูติ
 2. ตรัสรู้
 3. ปรีณิพพาน

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย	➡	ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับพุทธประวัติ
ศิลปะ	➡	วาดภาพวันอุปสมบทและสุวรรณสามชาดก
การงานอาชีพฯ	➡	ออกแบบแผ่นพับเกี่ยวกับพุทธประวัติ จัดป้ายนิเทศ

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ 2

1. ครูให้นักเรียนสวดมนต์ไหว้พระ นั่งสมาธิ 3 นาที และแผ่เมตตา
2. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
3. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน
4. ครูให้นักเรียนเล่นเกมตอบคำถามเกี่ยวกับพุทธประวัติจากบัตรคำถาม ใครตอบได้ให้ยกมือขึ้นแล้วตอบ คนที่ตอบคำถามถูกมากที่สุดเป็นผู้ชนะ ครูสรุปและกล่าวชมเชยหรือให้รางวัลแก่คนที่ชนะ

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

5. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัยเกี่ยวกับพุทธประวัติเรื่องที่ได้อ่านหรือมอบหมายให้ไปอ่านมา จากนั้นสุ่มถามนักเรียน 2–3 คน ให้ตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว
6. ครูนำภาพพุทธประวัติให้นักเรียนดู จากนั้นให้นักเรียนช่วยกันตอบคำถามว่าบุคคลในภาพคือใคร
7. ครูอ่านเกี่ยวกับพุทธประวัติเรื่อง ประสูติ ให้นักเรียนฟัง จากนั้นซักถามความรู้ เพื่อให้ได้ข้อสรุปเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว
8. ครูให้นักเรียนแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทน 1 คน ออกมาจับสลากเลือกเรื่องเกี่ยวกับพุทธประวัติ กลุ่มละ 1 เรื่อง จากเรื่องต่อไปนี้
 - 1) ประสูติ
 - 2) ตรัสรู้
 - 3) ปรีณิพพาน
9. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเตรียมประเด็นคำถามจากเรื่องที่กลุ่มจับสลากได้ จากนั้นให้นักเรียนกลุ่มที่จับสลากได้เกี่ยวกับพุทธประวัติเรื่อง ประสูติ ซักถามเพื่อนต่างกลุ่มให้ช่วยกันตอบ ครูอาจซักถามเพิ่มเติมเกี่ยวกับพุทธประวัติเรื่อง ประสูติ เช่น พระเจ้าสุทโธทนะและพระนางสิริมหามายาคือใคร พระพุทธเจ้า

ประสูติที่ไหน เพื่อเสริมความรู้ให้กับนักเรียน แล้วร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับพุทธประวัติเรื่อง ประสูติ โดยครูเขียนข้อสรุปลงบนกระดานดำ แล้วให้นักเรียนคัดลอกลงในสมุด

ชั่วโมงที่ 3

10. ครูทบทวนความรู้เกี่ยวกับพุทธประวัติเรื่อง ประสูติ จากนั้นครูอ่านพุทธประวัติเรื่อง ตรัสรู้ ให้นักเรียนฟัง แล้วซักถามความรู้เพื่อให้ได้ข้อสรุปเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว

11. ครูให้นักเรียนกลุ่มที่จับสลากได้เกี่ยวกับพุทธประวัติเรื่อง ตรัสรู้ ซักถามเพื่อนต่างกลุ่มให้ช่วยกันตอบ ครูอาจซักถามเพิ่มเติมเกี่ยวกับพุทธประวัติเรื่อง ตรัสรู้ เช่น ตรัสรู้คืออะไร พระพุทธเจ้าตรัสรู้ อะไร เพื่อเสริมความรู้ให้กับนักเรียน

12. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับพุทธประวัติเรื่อง ตรัสรู้ โดยครูเขียนข้อสรุปลงบนกระดานดำ แล้วให้นักเรียนคัดลอกลงในสมุด

13. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับพุทธประวัติเรื่อง ปรีณิพพาน เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

ชั่วโมงที่ 4

14. ครูสุ่มเลือกนักเรียน 2-3 คน ให้ออกมาสรุปเกี่ยวกับพุทธประวัติเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมา โดยครูคอยเพิ่มเติมในสิ่งที่นักเรียนขาดหรือไม่เข้าใจ

15. ครูให้นักเรียนกลุ่มที่จับสลากได้เกี่ยวกับพุทธประวัติเรื่อง ปรีณิพพาน ซักถามเพื่อนต่างกลุ่มให้ช่วยกันตอบ ครูอาจซักถามเพิ่มเติมเกี่ยวกับพุทธประวัติเรื่อง ปรีณิพพาน เช่น ปรีณิพพานคืออะไร พระพุทธเจ้าตรัสรู้ปรีณิพพานที่ไหน เพื่อเสริมความรู้ให้กับนักเรียน

16. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับพุทธประวัติเรื่อง ปรีณิพพาน โดยครูเขียนข้อสรุปลงบนกระดานดำ แล้วให้นักเรียนคัดลอกลงในสมุด

17. ครูให้นักเรียนวาดภาพศาสนาของศาสนาต่าง ๆ ที่นับถือกันในประเทศสมาชิกอาเซียน พร้อมเขียนบรรยายว่า เป็นศาสนาของศาสนาอะไร อยู่ในประเทศไหนบ้าง จากนั้นช่วยกันคัดเลือกผลงานที่ถูกต้องที่สุดนำมาติดป้ายนิเทศ พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

18. ครูกล่าวชมเชยนักเรียน และช่วยสรุปเพิ่มเติมในสิ่งที่นักเรียนขาดหรือยังไม่เข้าใจ เช่น สรุปเรื่อง มัชฌิมาปฏิปทาที่พระพุทธเจ้าทรงใช้ในการบำเพ็ญเพียรทางจิตจนได้ตรัสรู้ ซึ่งมัชฌิมาปฏิปทาหรือที่เรียกว่าทางสายกลางนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชทรงนำมาเป็นปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

19. ในขณะปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

20. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับพุทธประวัติ แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

21. ครูให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมเกี่ยวกับพุทธประวัติที่สนใจจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น อินเทอร์เน็ต เอกสารในห้องสมุด สอบถามพระสงฆ์ ผู้รู้ แล้วบันทึกผลสรุปลงในแบบบันทึกความรู้

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

22. ครูแนะนำให้นักเรียนนำข้อคิดหรือจริยวัตรของพระพุทธเจ้าที่ได้จากการเรียนเรื่อง พุทธประวัติ ไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน บันทึกผลการปฏิบัติ แล้วนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันในชั้นเรียน

ขั้นที่ 5 สรุป

23. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง พุทธประวัติ โดยให้นักเรียนบันทึกข้อสรุปลงในแบบบันทึกความรู้ หรือสรุปเป็นความเรียง แผนที่ความคิดหรือผังมโนทัศน์ลงในสมุด พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

24. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับชาดกเรื่อง วัณณุปชาดก เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

1. ครูให้นักเรียนเขียนเรียงความสั้น ๆ เรื่อง พระพุทธเจ้าของฉัน แล้วช่วยกันคัดเลือกผลงานจัดป้ายนิเทศหน้าชั้นเรียน
2. ครูให้นักเรียนหาภาพพุทธประวัติมาทำแผ่นพับเพื่อเผยแพร่ความรู้

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. แบบทดสอบก่อนเรียน
2. บัตรคำถาม
3. ภาพพุทธประวัติ
4. สลากห้วข้อเรื่องเกี่ยวกับพุทธประวัติ
5. ใบคำถามของนักเรียน
6. แบบบันทึกความรู้
7. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
8. สื่อการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สมบูรณ์แบบ ป. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
9. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
10. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
11. คู่มือการสอน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
12. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางการพัฒนา _____
2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางแก้ไข _____
3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____ เหตุผล _____
4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____ _____
ลงชื่อ _____ ผู้สอน _____/_____/_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2

ชาดก

สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 พระพุทธ

เวลา 3 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

ชาดก คือ เรื่องราวเกี่ยวกับพระพุทธเจ้าในชาติต่าง ๆ ก่อนที่จะมาประสูติและตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้า ในชาติสุดท้าย การศึกษาวันอุปชาดกและสุวรรณสามชาดกทำให้เราได้ข้อคิดเกี่ยวกับความเพียรและความกตัญญูต่เวทิตี่ ซึ่งข้อคิดเหล่านี้สามารถนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

• ชื่นชมและบอกแบบอย่างการดำเนินชีวิตและข้อคิดจากประวัติสาวก ชาดก เรื่องเล่า และศาสนิกชน ตัวอย่างตามที่กำหนด (ส 1.1 ป/ 1/2)

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

- อธิบายและเล่าเรื่องราวในวันอุปชาดกและสุวรรณสามชาดกได้ (K)
- เห็นคุณค่าของวันอุปชาดกและสุวรรณสามชาดก (A)
- วิเคราะห์ข้อคิดจากวันอุปชาดกและสุวรรณสามชาดก และนำข้อคิดดังกล่าวไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ทดสอบหลังเรียน 2. ซักถามความรู้เรื่อง วันอุปชาดกและสุวรรณสามชาดก 3. ตรวจสอบงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้าน ความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ความรับผิดชอบ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

- ชาดก
 1. วัณณุปชาดก-ความเพียรกลางทะเลทราย
 2. สุวรรณสามชาดก-ความกตัญญูทดแทน

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย	➡	ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับชาดก
วิทยาศาสตร์	➡	สังเกตและบันทึกผลการปฏิบัติจากการนำข้อคิดจากชาดกไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน
ศิลปะ	➡	แสดงละครและจัดป้ายนิเทศเกี่ยวกับชาดก

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ 5

1. ครูให้นักเรียนสวดมนต์ไหว้พระ นั่งสมาธิ 3 นาที และแผ่เมตตา
2. ครูแจ้งตัวชี้วัดขั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
3. ครูซักถามนักเรียนว่าเคยฟังนิทานชาดกหรือไม่ ให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น
4. ครูพูดคุยกับนักเรียนเพื่อให้ได้ข้อสรุปว่า ก่อนที่พระพุทธเจ้าจะตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้าได้นั้นพระองค์ได้บำเพ็ญเพียรอยู่หลายร้อยชาติ เราเรียกเรื่องราวที่มีความเกี่ยวข้องกับพระพุทธเจ้าในชาติต่าง ๆ ว่า ชาดก

5. ครูอธิบายให้นักเรียนฟังว่า ชาดกเป็นเรื่องราวที่พระพุทธเจ้าทรงใช้เทศน์สอนพระภิกษุและพุทธศาสนิกชนทั่วไป ชาดกมีจำนวนหลายร้อยเรื่อง แต่ในชั้นนี้มีสอน 2 เรื่อง คือ วัณณุปชาดกและสุวรรณสามชาดก

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

6. ครูสุ่มเลือกนักเรียน 2-3 คน ให้ออกมานำเสนอเรื่องที่ได้อบรมมาให้ไปอ่านมา โดยครูคอยเพิ่มเติมในสิ่งที่นักเรียนขาดหรือไม่เข้าใจ
7. ครูเล่าเรื่องประกอบภาพเกี่ยวกับวัณณุปชาดกให้นักเรียน แล้วเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัย
8. ครูให้นักเรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็นว่า วัณณุปชาดกให้ข้อคิดเกี่ยวกับเรื่องอะไร
9. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเกี่ยวกับวัณณุปชาดก โดยครูเขียนข้อสรุปลงบนกระดานดำ แล้วให้นักเรียนคัดลอกลงในสมุด
10. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับชาดกเรื่อง สุวรรณสามชาดก เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

ชั่วโมงที่ 6

11. ครูสุ่มเลือกนักเรียน 2–3 คน ให้ออกมานำเสนอเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมา โดยครูคอยเพิ่มเติมในสิ่งที่นักเรียนขาดหรือไม่เข้าใจ
12. ครูเล่าเรื่องประกอบภาพเกี่ยวกับสุวรรณสามชาดกให้นักเรียนฟัง แล้วให้นักเรียนอาสาสมัครออกมาเล่าเรื่อง สุวรรณสามชาดก ให้เพื่อนฟังหน้าชั้นเรียนเพื่อเป็นการทบทวน
13. ครูให้นักเรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็นว่า สุวรรณสามชาดกให้ข้อคิดเกี่ยวกับเรื่องอะไร
14. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเกี่ยวกับสุวรรณสามชาดก โดยครูเขียนข้อสรุปลงบนกระดานดำ แล้วให้นักเรียนคัดลอกลงในสมุด
15. ครูมอบหมายให้นักเรียนไปอ่านทบทวนเนื้อหาเกี่ยวกับชาดกเรื่อง วนุพลชาดก และสุวรรณสามชาดก เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

ชั่วโมงที่ 7

16. ครูให้นักเรียนอาสาสมัครออกมาเล่าเรื่อง วนุพลชาดกและสุวรรณสามชาดก ให้เพื่อนฟังหน้าชั้นเรียนเพื่อเป็นการทบทวนความรู้
17. ครูให้นักเรียนเลือกวาดภาพวนุพลชาดกและสุวรรณสามชาดก ที่ตนชื่นชอบ พร้อมระบายสีให้สวยงาม
18. ครูและนักเรียนร่วมกันคัดเลือกภาพวาดของนักเรียน เพื่อเตรียมติดโชว์ผลงานที่ป้ายนิเทศ
19. ครูสนทนาและสรุปให้นักเรียนฟังว่า งานที่ทำงานสำเร็จได้นั้นคนทำงานต้องใช้ความเพียร การที่นักเรียนวาดภาพ ภาพที่วาดจะสำเร็จได้ก็เพราะนักเรียนมีความเพียร ตั้งใจวาดภาพจึงออกมาสวยงาม
20. ครูให้นักเรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็นว่า ชาดกทั้ง 2 เรื่อง คือ วนุพลชาดกและสุวรรณสามชาดกให้ข้อคิดต่างกันอย่างไร
21. ครูสรุปให้นักเรียนฟังว่า วนุพลชาดกสอนเน้นคุณธรรมเรื่องความเพียร ซึ่งสอดคล้องกับหลักเศรษฐกิจพอเพียงบนพื้นฐานของเงื่อนไขด้านคุณธรรมที่ต้องการเน้นคุณภาพของคนเป็นประเด็นหลัก เพราะเชื่อว่าถ้าสมาชิกในชุมชนมีความซื่อสัตย์สุจริต มีความอดทน และมีความเพียร ย่อมเป็นปัจจัยหลักในการสร้างชุมชนให้เข้มแข็ง ดังนั้น ความเพียรจึงเป็นคุณธรรมที่ทุกคนต้องมี รวมทั้งเพื่อป้องกันแก้ไขปัญหาสังคมต่าง ๆ เช่น ปัญหาอาชญากรรม ยาเสพติด หนี้สิน อันจะนำมาซึ่งการล่มสลายของชุมชน
22. ครูให้นักเรียนทำใบงานเรื่อง ข้อคิดจากชาดก แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง
23. ในขณะที่ปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

24. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับชาดก แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง
25. ครูให้นักเรียนศึกษาชาดกเรื่องอื่น ๆ เพิ่มเติมที่นอกเหนือจากบทเรียนจากแหล่งการเรียนรู้อื่น ๆ บันทึกสรุปลงในแบบบันทึกความรู้

26. ครูให้นักเรียนสืบค้นข้อมูลว่า ศาสนาอื่น ๆ ที่ประชาชนในประเทศสมาชิกอาเซียนนับถือที่มีเรื่องราวคล้าย ๆ กับชาดกในพระพุทธศาสนาหรือไม่ ถ้ามีให้รวบรวมข้อมูล แล้วนำมาเล่าให้เพื่อน ฟังในชั้นเรียน

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

27. ครูแนะนำให้นักเรียนนำข้อคิดหรือคุณธรรมที่ได้จากการเรียนรู้เรื่อง วัณณุปถชาดกและสุวรรณสามชาดกไปปฏิบัติหรือประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน รวมทั้งนำไปเผยแพร่ให้บุคคลอื่น เช่น คนในครอบครัว เพื่อนบ้าน คนในชุมชน ได้รู้และเข้าใจ

ขั้นที่ 5 สรุป

28. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง วัณณุปถชาดกและสุวรรณสามชาดก โดยให้นักเรียนบันทึกข้อสรุปลงในแบบบันทึกความรู้ หรือสรุปเป็นแผนที่ความคิดหรือผังมโนทัศน์ลงในสมุด พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

29. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนและช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

30. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด เพื่อประเมินผลการเรียนรู้ด้านความรู้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม และด้านทักษะ/กระบวนการของนักเรียน

31. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาในหน่วยการเรียนรู้ที่ 2 พระธรรม เรื่อง พระรัตนตรัย แล้วสรุปสาระสำคัญด้วยสำนวนของตนเอง เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

1. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม โดยให้กลุ่มที่ 1 แสดงละครชาดกเรื่อง วัณณุปถชาดก กลุ่มที่ 2 แสดงละครชาดกเรื่อง สุวรรณสามชาดก ให้เพื่อน ๆ ช่วยกันประเมินผล
2. ครูให้นักเรียนร่วมกันจัดป้ายนิเทศเกี่ยวกับชาดก เพื่อเผยแพร่ความรู้และคุณธรรมจากชาดกให้คนอื่นได้รู้และนำไปปฏิบัติ

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. แบบทดสอบหลังเรียน
2. ภาพชาดกเรื่อง วัณณุปถชาดกและสุวรรณสามชาดก
3. ใบงานเรื่อง ข้อคิดจากชาดก
4. แบบบันทึกความรู้
5. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
6. สื่อการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สมบูรณ์แบบ ป.1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

7. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1 บริษัท สำนักพิมพ์
วัฒนาพานิช จำกัด
8. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1 บริษัท สำนักพิมพ์
วัฒนาพานิช จำกัด
9. คู่มือการสอน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
10. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1 บริษัท
สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางการพัฒนา _____
2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางแก้ไข _____
3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____ เหตุผล _____
4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____ _____
ลงชื่อ _____ ผู้สอน _____/_____/_____

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2

พระธรรม

เวลา 10 ชั่วโมง

ผังโน้ตสรุปเป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน

ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 พระธรรม

ขั้นที่ 1 ผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน	
ตัวชี้วัดชั้นปี • บอกความหมาย ความสำคัญ และเคารพพระรัตนตรัย ปฏิบัติตามหลักธรรมโอวาท 3 ในพระพุทธศาสนา หรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด (ส 1.1 ป. 1/3)	
ความเข้าใจที่คงทนของนักเรียน นักเรียนจะเข้าใจว่า... 1. พระรัตนตรัยเป็นสิ่งเคารพสูงสุดที่ชาวพุทธควรปฏิบัติตนให้ถูกต้อง 2. โอวาท 3 เป็นหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา การปฏิบัติตนตามโอวาท 3 จะทำให้เกิดความสุขและอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข 3. พุทธศาสนสุภาษิตเป็นข้อความสั้น ๆ ทางพระพุทธศาสนาที่ให้ข้อคิดหรือคติสอนใจสามารถนำไปประยุกต์ใช้หรือประพฤติปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้	คำถามสำคัญที่ทำให้เกิดความเข้าใจที่คงทน 1. ชาวพุทธควรปฏิบัติตนอย่างไรต่อพระรัตนตรัย 2. การปฏิบัติตนตามหลักธรรมโอวาท 3 มีผลดีอย่างไร 3. การนำข้อคิดจากพุทธศาสนสุภาษิตไปประพฤติปฏิบัติตามมีผลดีอย่างไร
ความรู้ของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะรู้ว่า... 1. คำสำคัญ ได้แก่ พระรัตนตรัย ศรัทธา โอวาท 3 2. พระรัตนตรัย คือ พระพุทธ พระธรรม และพระสงฆ์ เป็นสิ่งเคารพสูงสุดที่ชาวพุทธควรปฏิบัติตนให้ถูกต้องตามหลักศรัทธา 4 3. โอวาท 3 เป็นหลักธรรมสำคัญของพระพุทธศาสนา ได้แก่ ไม่ทำความชั่ว ทำความดี และทำจิตใจให้บริสุทธิ์ผ่องใส การปฏิบัติตนตามโอวาท 3 จะทำให้มีความสุขและอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข	ทักษะ / ความสามารถของนักเรียนที่จะนำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะสามารถ... 1. อธิบายความหมายและบอกวิธีการแสดงความเคารพพระรัตนตรัย 2. อธิบายความหมายและความสำคัญของหลักธรรมโอวาท 3 3. ปฏิบัติตนตามหลักธรรมโอวาท 3 4. วิเคราะห์ข้อคิดจากพุทธศาสนสุภาษิต และนำข้อคิดดังกล่าวไปประพฤติปฏิบัติ

4. พุทธศาสนสุภาษิตเป็นข้อความสั้น ๆ ทางพระพุทธศาสนาที่ให้อรรถและคติสอนใจ ได้แก่ อุตฺตา หิ อุตฺตโน นาโถ (อุตฺตา หิ อุตฺตะโน นาโถ): ตนแลเป็นที่พึ่งแห่งตน และ มาตา มิตฺตํ สเก ฆเร (มาตา มิตตัง สะเก ฆะเร): มารดาเป็นมิตรในเรือนตน	
ขั้นที่ 2 การงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง	
1. การงานที่นักเรียนต้องปฏิบัติ 1.1 อธิบายและบันทึกความรู้เรื่อง พระรัตนตรัย 1.2 แสดงความคิดเห็นเรื่อง การปฏิบัติตนตามโอวาท 3 1.3 ถามตอบเกี่ยวกับโอวาท 3 1.4 แสดงความคิดเห็นและยกตัวอย่างการกระทำที่สอดคล้องกับพุทธศาสนสุภาษิต	
2. วิธีการและเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ 2.1 วิธีการประเมินผลการเรียนรู้ 1) การทดสอบ 2) การสนทนาซักถาม 3) การประเมิน ผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม 4) การประเมินด้านคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยม 5) การประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ	2.2 เครื่องมือประเมิน ผลการเรียนรู้ 1) แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน 2) แบบบันทึกการสนทนาซักถาม 3) แบบประเมิน ผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม 4) แบบประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม 5) แบบประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ
3. สิ่งที่มีประเมิน 3.1 ความเข้าใจ 6 ด้าน ได้แก่ การอธิบาย ชี้แจง การแปลความและตีความ การประยุกต์ ดัดแปลง และนำไปใช้ การมีมุมมองที่หลากหลาย การให้ความสำคัญและใส่ใจในความรู้สึกรู้สึกของผู้อื่น และการรู้จักตนเอง 3.2 ทักษะ/กระบวนการ เช่น การสื่อสาร การใช้เทคโนโลยี การคิด การแก้ปัญหา กระบวนการกลุ่ม 3.3 คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม เช่น มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง รักความเป็นไทย รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ มีจิตสาธารณะ มีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์สุจริต	
ขั้นที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้	
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา	เวลา 8 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 พุทธศาสนสุภาษิต	เวลา 2 ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3

หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา

สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 พระธรรม	เวลา 8 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

พระรัตนตรัยเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อการเคารพ มี 3 ประการ คือ พระพุทธ พระธรรม และพระสงฆ์ ชาวพุทธทุกคนควรปฏิบัติตนให้ถูกต้องต่อพระรัตนตรัย ส่วนโอวาท 3 คือ คำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า ที่สอนไม่ให้ทำความชั่วให้ทำความดี และทำจิตใจให้บริสุทธิ์ผ่องใส

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

• บอกความหมาย ความสำคัญ และเคารพพระรัตนตรัย ปฏิบัติตามหลักธรรมโอวาท 3 ในพระพุทธศาสนา หรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด (ส 1.1 ป.1/3)

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

- อธิบายความหมาย ความสำคัญของพระรัตนตรัยและหลักธรรมโอวาท 3 ได้ (K, P)
- เห็นคุณค่าของพระรัตนตรัยและหลักธรรมโอวาท 3 (A)
- ปฏิบัติตนต่อพระรัตนตรัยและหลักธรรมโอวาท 3 ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ทดสอบก่อนเรียน 2. ซักถามความรู้เรื่อง หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา 3. ตรวจสอบผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ความรับผิดชอบ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

- พระรัตนตรัย
- หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา
 - โอวาท 3

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย	➡	ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับพระรัตนตรัย โอวาท 3 และหลักธรรมที่เกี่ยวข้อง
การงานอาชีพ	➡	สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับพระรัตนตรัย โอวาท 3 และหลักธรรมที่เกี่ยวข้องจากแหล่ง การเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น อินเทอร์เน็ต

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ 8

- ครูให้นักเรียนสวดมนต์ไหว้พระ นั่งสมาธิ 3 นาที และแผ่เมตตา
- ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
- ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน
- ครูสนทนาซักถามนักเรียนว่า เราสวดมนต์ไหว้พระตอนเข้าก่อนเข้าห้องเรียนหรือก่อนนอนเพื่ออะไร ให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น
- ครูสรุปให้นักเรียนฟังว่า เราสวดมนต์ไหว้พระตอนเข้าก่อนเข้าห้องเรียนหรือก่อนนอนเพื่อระลึกถึงคุณของพระรัตนตรัย ได้แก่ พระพุทธ พระธรรม และพระสงฆ์ และเพื่อให้เกิดความสงบ มีสติพร้อมที่จะทำกิจกรรมต่าง ๆ หรือเพื่อให้นอนหลับสบาย
- ครูสรุปความรู้เพื่อเชื่อมโยงความรู้ไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

- ครูสุ่มเลือกนักเรียน 2-3 คน ให้ออกมาอ่านบทสรุปของตนเองที่ได้ทำมาให้เพื่อน ๆ ฟัง แล้วเปิดโอกาสให้เพื่อน ๆ ซักถามข้อสงสัย
- ครูและนักเรียนร่วมกันร้องเพลง นะโมก่อนนอน

เพลง นะโมก่อนนอน

มูลนิธิแสงเทียน

ก่อนนอนคืนนี้สวดมนต์ก่อนนะ	กราบไหว้คุณพระนะโมสามหน
หนูใหญ่ หนูเล็ก เด็กดีทุกคน	จงหมั่นสวดมนต์ให้จนขึ้นใจ
ก่อนนอนคืนนี้สวดมนต์ก่อนนะ	กราบไหว้คุณพระรัตนตรัย
พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์อันไฉ	ขอพรคุ้มภัยให้หนูแจ่มใสเติบโต
ก่อนนอนคืนนี้หนูอย่าลืมนะ	กราบไหว้คุณพระ แล้วท่องนะโม
นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมา สัมพุทธัสสะ (3 จบ)	

- ครูตั้งคำถามเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนคิดเกี่ยวกับเนื้อหาของเพลงในประเด็นต่อไปนี้

- 1) เพลงที่ร้องกล่าวถึงเรื่องอะไร

2) นักเรียนรู้และเข้าใจอะไรเพิ่มขึ้นบ้างจากการร้องเพลงนี้

3) นักเรียนจะนำความรู้ที่ได้จากการร้องเพลงนี้ไปใช้ในชีวิตประจำวันอย่างไร

10. ครูอธิบายให้นักเรียนฟังว่า พระรัตนตรัย หมายถึง แก้วอันประเสริฐ เป็นสิ่งที่มีค่า ควรเคารพสูงสุด ในพระพุทธศาสนา มี 3 ประการ ได้แก่ พระพุทธ พระธรรม และพระสงฆ์

11. ครูให้นักเรียนช่วยกันอธิบายความหมาย ของพระพุทธ พระธรรม และพระสงฆ์ และการปฏิบัติตน ต่อพระพุทธ พระธรรม และพระสงฆ์

12. ครูสังเกตพฤติกรรมการอธิบายความหมายของพระพุทธ พระธรรม และพระสงฆ์ ของนักเรียน แล้วครูให้นักเรียนบันทึกความรู้ที่ได้รับลงในแบบบันทึกความรู้

13. ครูให้นักเรียนช่วยกันคิด (หรือมอบหมายให้นักเรียนไปสืบค้นหรือสำรวจ) ว่า ประเทศสมาชิกอาเซียนที่นับถือศาสนาอื่น ๆ เช่น ศาสนาอิสลาม คริสต์ศาสนา มีสิ่งเคารพบูชาสูงสุดหรือไม่ ถ้ามีคืออะไร แล้วนำข้อมูลมาเล่าสู่กันฟังในชั้นเรียน

14. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเรื่อง โอวาท 3 แล้วสรุปสาระสำคัญเป็นแผนที่ความคิด เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

ชั่วโมงที่ 9

15. ครูทบทวนความรู้เกี่ยวกับพระรัตนตรัย แล้วตรวจสอบผลงานของนักเรียน โดยสุ่มเลือกนักเรียน 2-3 คน ให้ออกมานำเสนอผลงานของตนเอง ครูกล่าวชมเชยนักเรียนที่ออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

16. ครูให้ความรู้แก่นักเรียนเกี่ยวกับหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา เรื่อง โอวาท 3

17. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นว่าในแต่ละวัน เราสามารถปฏิบัติตนตามโอวาท 3 ได้อย่างไรบ้าง

18. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเรื่อง โอวาท 3 โดยให้นักเรียนเขียนบันทึกลงในสมุด

19. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับโอวาท 3 เรื่อง ไม่ทำความชั่ว (เบญจศีล) แล้วสรุปสาระสำคัญเป็นแผนที่ความคิด เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

ชั่วโมงที่ 10

20. ครูทบทวนความรู้เกี่ยวกับหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเรื่อง โอวาท 3 แล้วตรวจสอบผลงานของนักเรียน โดยสุ่มเลือกนักเรียน 2-3 คน ให้ออกมานำเสนอผลงานของตนเอง ครูกล่าวชมเชยนักเรียนที่ออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

21. ครูและนักเรียนร่วมกันร้องเพลง หัวใจพระพุทธศาสนา

เพลง หัวใจพระพุทธศาสนา	
	มูลนิธิแสงเทียน
เพื่อนเอ๋ยอย่ากลัวไม่ว่า	พระพุทธศาสนาสอนว่าอย่างไร
ฟังนะฉันจะบอกให้	จงตั้งใจจดจำให้ดี
หนึ่งละเว้นความชั่ว	อย่าเกลือกกลั้วให้เสื่อมศรี
สองสร้างสมความดี	ให้ก่อเกิดมีความสุขใจกาย
สามถึงความเศร้าหมอง	อย่าให้ครองดวงจิตผ่องใส
สามข้อที่กล่าวไป	คือหัวใจพระพุทธศาสนาเอย

22. ครูตั้งคำถามเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนคิดเกี่ยวกับเนื้อหาของเพลงในประเด็นต่อไปนี้

- 1) เพลงที่ร้องกล่าวถึงเรื่องอะไร
- 2) นักเรียนรู้และเข้าใจอะไรเพิ่มขึ้นบ้างจากการร้องเพลงนี้
- 3) นักเรียนจะนำความรู้ที่ได้จากการร้องเพลงนี้ไปใช้ในชีวิตประจำวันอย่างไร

23. ครูให้ความรู้แก่นักเรียนเกี่ยวกับโอวาท 3 เรื่อง ไม่ทำความชั่ว (เบญจศีล)

24. ครูให้นักเรียนสร้างคำถามและคำตอบ คนละ 1 ข้อ ลงในแบบบันทึกข้อมูลการสร้างคำถามและคำตอบของนักเรียน เพื่อถามเพื่อนนักเรียน

25. ครูสุ่มตัวอย่างคำถามของนักเรียนคนใด ให้นักเรียนคนนั้นลุกขึ้นถามคำถามกับเพื่อน แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

26. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับโอวาท 3 เรื่อง ไม่ทำความชั่ว (เบญจศีล) โดยให้นักเรียนเขียนบันทึกลงในสมุด

27. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับโอวาท 3 เรื่อง ทำความดี (เบญจธรรม) แล้วสรุปสาระสำคัญเป็นแผนที่ความคิด เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

ชั่วโมงที่ 11

28. ครูทบทวนความรู้เกี่ยวกับโอวาท 3 เรื่อง ไม่ทำความชั่ว (เบญจศีล) แล้วตรวจผลงานของนักเรียน โดยสุ่มเลือกนักเรียน 2-3 คน ให้ออกมานำเสนอผลงานของตนเอง ครูกล่าวชมเชยนักเรียนที่ออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

29. ครูนำภาพบุคคลที่ปฏิบัติตามหลักธรรมโอวาท 3 เรื่อง ทำความดี (เบญจธรรม) ให้นักเรียนดูทีละภาพ แล้วซักถามนักเรียนว่า

- 1) บุคคลในภาพกำลังทำอะไร
- 2) สิ่ง que บุคคลในภาพกำลังทำเกี่ยวข้องกับหลักธรรมใด และเมื่อทำแล้วมีผลดีอย่างไร
- 3) นักเรียนเคยทำเหมือนบุคคลในภาพหรือไม่ ถ้าเคยทำ ทำอย่างไร (ให้นักเรียนเล่าสิ่งที่ตนเคยทำให้เพื่อนฟัง)

30. ครูนำภาพและพฤติกรรมที่นักเรียนเล่ามาอธิบายเชื่อมโยงให้นักเรียนเห็นถึงผลดีที่เกิดจากการปฏิบัติตนเกี่ยวกับโอวาท 3 เรื่อง ทำความดี โดยเน้นการอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข

31. ครูให้นักเรียนสร้างคำถามและคำตอบ คนละ 1 ข้อ ลงในแบบบันทึกข้อมูลการสร้างคำถามและคำตอบของนักเรียน เพื่อถามเพื่อนนักเรียน

32. ครูสุ่มตัวอย่างคำถามของนักเรียนคนใด ให้นักเรียนคนนั้นลุกขึ้นถามคำถามกับเพื่อน แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

33. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับโอวาท 3 เรื่อง ทำความดี (เบญจธรรม) โดยให้นักเรียนเขียนบันทึกลงในสมุด

34. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับโอวาท 3 เรื่อง การทำความดี (สังคหวัตถุ 4) แล้วสรุปสาระสำคัญเป็นแผนที่ความคิด เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

ชั่วโมงที่ 12

35. ครูทบทวนความรู้เกี่ยวกับโอวาท 3 เรื่อง ทำความดี (เบญจธรรม) แล้วตรวจผลงานของนักเรียน โดยสุ่มเลือกนักเรียน 2–3 คน ให้ออกมานำเสนอผลงานของตนเอง ครูกล่าวชมเชยนักเรียนที่ออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

36. ครูให้ความรู้แก่นักเรียนเกี่ยวกับโอวาท 3 เรื่อง ทำความดี (สังคหวัตถุ 4)

37. ครูให้นักเรียนสร้างคำถามและคำตอบ คนละ 1 ข้อ ลงในแบบบันทึก เพื่อถามเพื่อนนักเรียน

38. ครูสุ่มตัวอย่างคำถามของนักเรียนคนใด ให้นักเรียนคนนั้นลุกขึ้นถามคำถามกับเพื่อน แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

39. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับโอวาท 3 เรื่อง ทำความดี (สังคหวัตถุ 4) โดยให้นักเรียนเขียนบันทึกลงในสมุด

40. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับโอวาท 3 เรื่อง ทำความดี (กัตติยญกตเวทิต่อพ่อแม่และครอบครัว) แล้วสรุปสาระสำคัญเป็นแผนที่ความคิด เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

ชั่วโมงที่ 13

41. ครูทบทวนความรู้เกี่ยวกับโอวาท 3 เรื่อง ทำความดี (สังคหวัตถุ 4) แล้วตรวจผลงานของนักเรียน โดยสุ่มเลือกนักเรียน 2–3 คน ให้ออกมานำเสนอผลงานของตนเอง ครูกล่าวชมเชยนักเรียนที่ออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

42. ครูให้ความรู้แก่นักเรียนเกี่ยวกับโอวาท 3 เรื่อง ทำความดี (กัตติยญกตเวทิต่อพ่อแม่และครอบครัว)

43. ครูให้นักเรียนสร้างคำถามและคำตอบ คนละ 1 ข้อ ลงในแบบบันทึกข้อมูลการสร้างคำถามและคำตอบของนักเรียน เพื่อถามเพื่อนนักเรียน

44. ครูสุ่มตัวอย่างคำถามของนักเรียนคนใด ให้นักเรียนคนนั้นลุกขึ้นถามคำถามกับเพื่อน แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

45. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับโอบาท 3 เรื่อง ทำความดี (กตัญญูทวดที่ต่อพ่อแม่และครอบครัว) โดยให้นักเรียนเขียนบันทึกลงในสมุด

46. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับโอบาท 3 เรื่อง ทำความดี (มงคล 38: ทำตัวดี ว่าง่าย รับผิดชอบต่อแม่) แล้วสรุปสาระสำคัญเป็นแผนที่ความคิด เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

ชั่วโมงที่ 14

47. ครูทบทวนความรู้เกี่ยวกับโอบาท 3 เรื่อง ทำความดี (กตัญญูทวดที่ต่อพ่อแม่และครอบครัว) แล้วตรวจสอบผลงานของนักเรียน โดยสุ่มเลือกนักเรียน 2-3 คน ให้ออกมานำเสนอผลงานของตนเอง ครูกล่าวชมเชยนักเรียนที่ออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

48. ครูให้ความรู้แก่นักเรียนเกี่ยวกับโอบาท 3 เรื่อง ทำความดี (มงคล 38: ทำตัวดี ว่าง่าย รับผิดชอบต่อแม่)

49. ครูให้นักเรียนสร้างคำถามและคำตอบ คนละ 1 ข้อ ลงในแบบบันทึกข้อมูลการสร้างคำถามและคำตอบของนักเรียน เพื่อถามเพื่อนนักเรียน

50. ครูสุ่มตัวอย่างคำถามของนักเรียนคนใด ให้นักเรียนคนนั้นลุกขึ้นถามคำถามกับเพื่อนและช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

51. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับโอบาท 3 เรื่อง ทำความดี (กตัญญูทวดที่ต่อพ่อแม่และครอบครัว) โดยให้นักเรียนเขียนบันทึกลงในสมุด

52. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับโอบาท 3 เรื่อง ทำจิตใจให้ผ่องใสบริสุทธิ์ แล้วสรุปสาระสำคัญเป็นแผนที่ความคิด เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

ชั่วโมงที่ 15

53. ครูทบทวนความรู้เกี่ยวกับโอบาท 3 เรื่อง ทำความดี (มงคล 38: ทำตัวดี ว่าง่าย รับผิดชอบต่อแม่) แล้วตรวจสอบผลงานของนักเรียน โดยสุ่มเลือกนักเรียน 2-3 คน ให้ออกมานำเสนอผลงานของตนเอง ครูกล่าวชมเชยนักเรียนที่ออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

54. ครูให้ความรู้แก่นักเรียนเกี่ยวกับโอบาท 3 เรื่อง ทำจิตใจให้ผ่องใสบริสุทธิ์

55. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นว่า เราจะนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา เรื่อง โอบาท 3 ไปปฏิบัติต่อประชาชนของประเทศสมาชิกอาเซียนอย่างไร เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกันเป็นประชาคมอาเซียนได้อย่างมีความสุข สรุป และบันทึกผลลงในสมุด

56. ในขณะที่ปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้อุทิศสวดมนต์ในการทำนุและงานพิธีและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเพณีพุทธธรรมในการทำนุเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

57. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับโอบาท 3 เรื่อง ทำจิตใจให้ผ่องใสบริสุทธิ์ โดยให้นักเรียนเขียนบันทึกลงในสมุด

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

58. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นว่า นักเรียนจะปฏิบัติตามหลักธรรมข้อใดจึงสอดคล้องกับคุณลักษณะปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและเมื่อปฏิบัติแล้วมีผลดีต่อตนเองและผู้อื่นอย่างไร

59. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาและช่วยกันเฉลยคำตอบ

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

60. ครูแนะนำให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้จากการเรียนเรื่อง พระรัตนตรัยและโอวาท 3 ไปปฏิบัติหรือประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ขั้นที่ 5 สรุป

61. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง พระรัตนตรัย โอวาท 3 และหลักธรรมที่เกี่ยวข้อง โดยให้นักเรียนเขียนบันทึกสรุปลงในสมุด

62. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับพุทธศาสนสุภาษิต เรื่อง อตฺตา หิ อตฺตโน นาโถ (อัตตา หิ อัตตโน นาโถ): ตนแลเป็นที่พึ่งของตน เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

1. ครูพานักเรียนไปวัดเพื่อฝึกปฏิบัติจริงต่อพระรัตนตรัย บันทึกขั้นตอนการปฏิบัติ แล้วนำเสนอในชั้นเรียน
2. ครูให้นักเรียนสำรวจตนเองในหนึ่งสัปดาห์ว่า ได้ปฏิบัติตามโอวาท 3 ข้อใดบ้าง เขียนบันทึกแล้วนำเสนอในชั้นเรียน

9. สื่อ / แหล่งการเรียนรู้

1. แบบทดสอบก่อนเรียน
2. เพลง นะโมก่อนนอน
3. เพลง หัวใจพระพุทธศาสนา
4. ภาพบุคคลที่ปฏิบัติตามหลักธรรมโอวาท 3
5. แบบบันทึกความรู้
6. แบบบันทึกข้อมูลการสร้างคำถามและคำตอบของนักเรียน
7. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
8. สื่อการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สมบูรณ์แบบ ป. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
9. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
10. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
11. คู่มือการสอน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
12. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4

พุทธศาสนสุภาษิต

สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 พระธรรม

เวลา 2 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

พุทธศาสนสุภาษิตเป็นคำพูดหรือคำสอนสั้น ๆ ทางพระพุทธศาสนาที่ให้ข้อคิดหรือคติเตือนใจ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ เช่น อุตฺตา หิ อุตฺตโน นาโถ (อุตฺตา หิ อุตฺตะโน นาโถ): คนแลเป็นที่พึ่งของตน และ มาตา มิตฺตํ สเก ฆเร (มาตา มิตฺตัง สะเก ฆะเร): มารดาเป็นมิตรในเรือนตน

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

• บอกความหมาย ความสำคัญ และเคารพพระรัตนตรัย ปฏิบัติตามหลักธรรมโอวาท 3 ในพระพุทธศาสนาหรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด (ส 1.1 ป.1/3)

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

- อธิบายความหมายและข้อคิดจากพุทธศาสนสุภาษิตได้ (K)
- เห็นคุณค่าของพุทธศาสนสุภาษิต (A)
- นำข้อคิดจากพุทธศาสนสุภาษิตไปปฏิบัติหรือประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ทดสอบหลังเรียน 2. ซักถามความรู้เรื่อง พุทธศาสนสุภาษิต 3. ตรวจสอบผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ความรับผิดชอบ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิดการแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

• พุทธศาสนสุภาษิต

- อุตฺตา หิ อุตฺตโน นาโถ (อุตฺตา หิ อุตฺตะโน นาโถ): คนแลเป็นที่พึ่งของตน

2. มาตา มิตต์ สเก ฆเร (มาตา มิตต์ตั้ง สะเก ฆะเร): มารดาเป็นมิตรในเรือนตน

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย	➡	ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับพุทธศาสนสุภาษิต
ศิลปะ	➡	ออกแบบและตกแต่งป้ายพุทธศาสนสุภาษิต
การงานอาชีพฯ	➡	สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับพุทธศาสนสุภาษิตแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น จากอินเทอร์เน็ต

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ 16

1. ครูให้นักเรียนสวดมนต์ไหว้พระ นั่งสมาธิ 3 นาที และแผ่เมตตา
2. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
3. ครูซักถามนักเรียนว่า ใครสามารถเป็นที่พึ่งให้กับเราได้ ในยามที่เรามีความจำเป็นที่จะต้องทำงานต่าง ๆ

4. ครูสุ่มเลือกนักเรียน 3-4 คน ให้ตอบคำถาม โดยใช้ความรู้จากเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมา จากนั้นสรุปให้นักเรียนฟังว่า ตนเองสามารถเป็นที่พึ่งให้กับตนเองได้ดีที่สุด หรือถ้าเป็นบุคคลอื่นก็มีมารดาที่สามารถเป็นมิตรหรือที่พึ่งให้กับเราในยามที่จำเป็นพร้อมกับกล่าวชมเชยนักเรียน และเชื่อมโยงความรู้ไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

5. ครูให้นักเรียนอ่านบัตรคำ พุทธศาสนสุภาษิต แล้วอธิบายความหมายของพุทธศาสนสุภาษิตให้นักเรียนฟัง
6. ครูเขียนพุทธศาสนสุภาษิตบท อตฺตา หิ อตฺตโน นาโถ (อัตตา หิ อัตตะโน นาโถ): ตนแลเป็นที่พึ่งแห่งตนบนกระดานดำ จากนั้นอ่านให้นักเรียนฟังและให้นักเรียนอ่านตาม
7. ครูอธิบายความหมายของพุทธศาสนสุภาษิตบทดังกล่าว พร้อมทั้งยกตัวอย่างพฤติกรรมของบุคคลที่สอดคล้องกับพุทธศาสนสุภาษิตบทนี้ แล้วให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นว่า การพึ่งตัวเองตามความหมายของพุทธศาสนสุภาษิตบทว่า อตฺตา หิ อตฺตโน นาโถ (อัตตา หิ อัตตะโน นาโถ): ตนแลเป็นที่พึ่งแห่งตน สอดคล้องกับหลักเศรษฐกิจพอเพียงบนพื้นฐานของเงื่อนไขด้านคุณธรรมข้อใดบ้าง
8. ครูให้นักเรียนบันทึกความรู้ที่ได้ลงในสมุด แล้วนำเสนอครู
9. ครูให้นักเรียนแต่ละคนยกตัวอย่างการกระทำของตนเองที่สอดคล้องกับพุทธศาสนสุภาษิตบทนี้ แล้วบอกว่าสอดคล้องกับพุทธศาสนสุภาษิตอย่างไร ครูกล่าวชมเชยนักเรียน

ชั่วโมงที่ 17

10. ครูให้นักเรียนอ่านบัตรคำ พุทธศาสนสุภาษิต แล้วอธิบายความหมายของพุทธศาสนสุภาษิตให้นักเรียนฟัง
11. ครูเขียนพุทธศาสนสุภาษิตบท มาตา มิตฺถํ สเก ฆเร (มาตา มิตถัง สะเก ฆะเร): มารดาเป็นมิตรในเรือนตน บนกระดานคำ จากนั้นอ่านให้นักเรียนฟังและให้นักเรียนอ่านตาม
12. ครูอธิบายความหมายของพุทธศาสนสุภาษิตบทดังกล่าว พร้อมทั้งยกตัวอย่างพฤติกรรมของบุคคลที่สอดคล้องกับพุทธศาสนสุภาษิตบทนี้
13. ครูให้นักเรียนอ่านพุทธศาสนสุภาษิตจากสื่อการเรียนรู้แล้วบันทึกความรู้ที่ได้ลงในสมุด แล้วนำเสนอ
14. ครูให้นักเรียนแต่ละคนยกตัวอย่างการกระทำของตนเองที่สอดคล้องกับพุทธศาสนสุภาษิตบทนี้ แล้วบอกว่าสอดคล้องกับพุทธศาสนสุภาษิตอย่างไร ครูกล่าวชมเชยนักเรียน
15. ในขณะปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

16. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับพุทธศาสนสุภาษิต แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง
17. ครูให้นักเรียนค้นหาพุทธศาสนสุภาษิตที่เกี่ยวกับการปฏิบัติตน ซึ่งสามารถนำมาปฏิบัติเพื่อการอยู่ร่วมกันเป็นประชาคมอาเซียนได้ จากนั้นคัดเลือกพุทธศาสนสุภาษิตที่ตนชื่นชอบ 1 พุทธศาสนสุภาษิตไปประพจน์ปฏิบัติ แล้วบันทึกผลที่เกิดขึ้น

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

18. ครูแนะนำให้นักเรียนนำข้อคิดจากพุทธศาสนสุภาษิตไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ขั้นที่ 5 สรุป

19. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง พุทธศาสนสุภาษิต โดยให้ระดมสมอง สร้างแผนที่ความคิด ตอบคำถามหรือใช้วิธีการอื่น ๆ ตามความเหมาะสม จนทำให้นักเรียนสามารถเชื่อมโยงประสบการณ์เดิมกับความรู้ใหม่ได้
20. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนและช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง
21. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ 2 ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด เพื่อประเมินผลการเรียนรู้ด้านความรู้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม และด้านทักษะ/กระบวนการของนักเรียน
22. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาในหน่วยการเรียนรู้ที่ 3 พระสงฆ์ เรื่อง พุทธสาวก เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

1. ครูให้นักเรียนคิดว่าพุทธศาสนสุภาษิตเพิ่มเติมจากสื่อการเรียนรู้ต่าง ๆ ในห้องสมุด คนละ 2 บท แล้วนำเสนอหน้าชั้นเรียน

2. ครูและนักเรียนร่วมกันคัดเลือกพุทธศาสนสุภาษิตพร้อมคำแปล จัดทำเป็นแผ่นป้ายพุทธศาสนสุภาษิตตกแต่งให้สวยงาม แล้วนำไปติดที่ต้นไม้บริเวณโรงเรียน

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. บัตรคำ พุทธศาสนสุภาษิต
2. แบบทดสอบหลังเรียน
3. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
4. สื่อการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สมบูรณ์แบบ ป. 1 บริษัท สำนักพิมพ์ วัฒนาพานิช จำกัด
5. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1 บริษัท สำนักพิมพ์ วัฒนาพานิช จำกัด
6. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1 บริษัท สำนักพิมพ์ วัฒนาพานิช จำกัด
7. คู่มือการสอน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
8. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

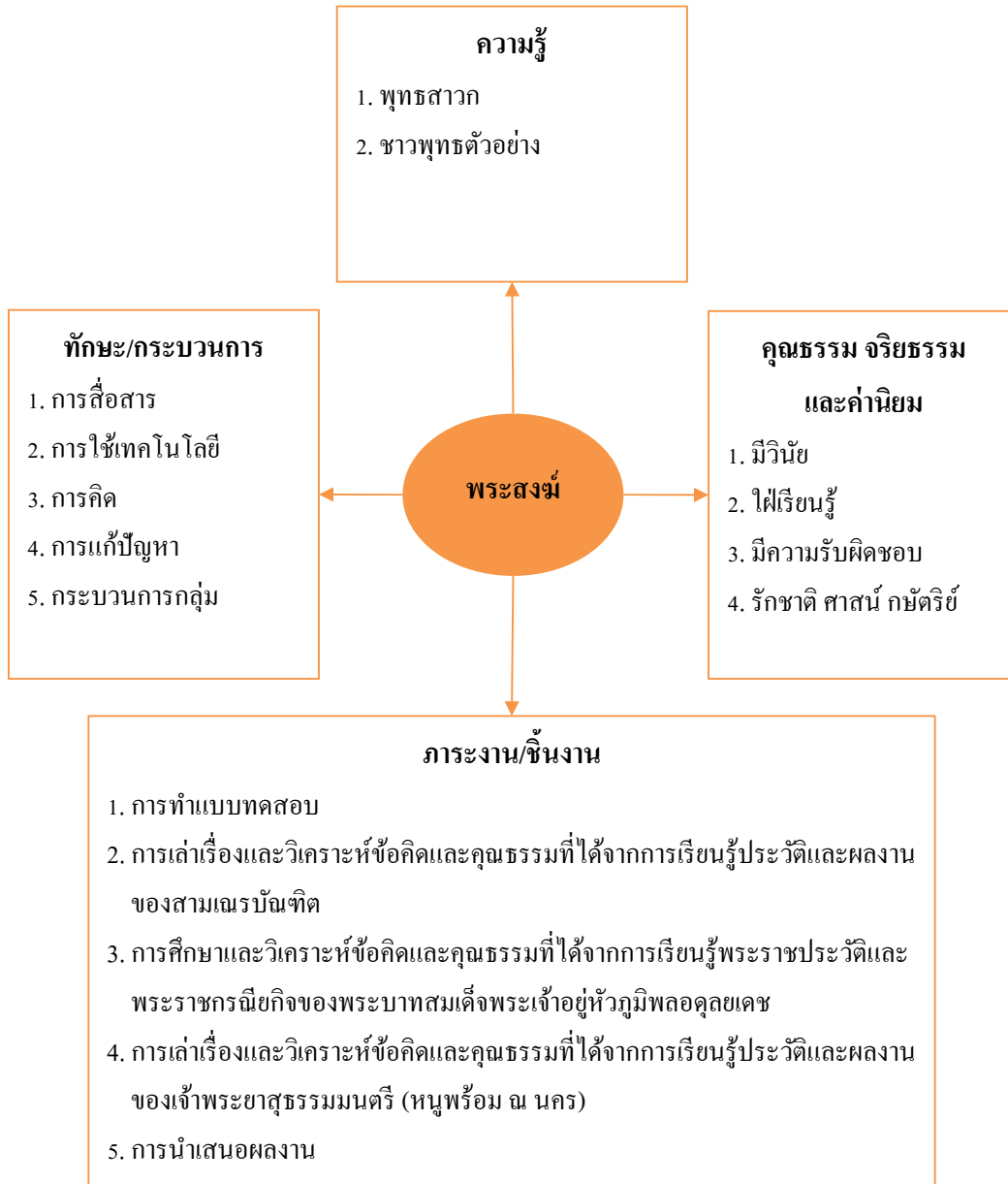
1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางการพัฒนา _____
2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางแก้ไข _____
3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____ เหตุผล _____
4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____ _____
ลงชื่อ _____ ผู้สอน _____/_____/_____

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3

พระสงฆ์

เวลา 4 ชั่วโมง

ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน

ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 พระสงฆ์

ขั้นที่ 1 ผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน	
ตัวชี้วัดขั้นปี • ชื่นชมและบอกแบบอย่างการดำเนินชีวิตและข้อคิดจากประวัติสาวก ชาดก เรื่องเล่า และศาสนิกชน ตัวอย่างตามที่กำหนด (ส 1.1 ป. 1/2)	
ความเข้าใจที่คงทนของนักเรียน นักเรียนจะเข้าใจว่า... การศึกษาประวัติและผลงานของสามเณร บัณฑิตและเจ้าพระยาสุธรรมมนตรี (หนูพร้อม ณ นคร) พระราชประวัติและพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ทำให้เราได้ข้อคิด คุณธรรม และแบบอย่างในการดำเนินชีวิต	คำถามสำคัญที่ทำให้เกิดความเข้าใจที่คงทน การศึกษาประวัติและผลงานของสามเณรบัณฑิตและเจ้าพระยาสุธรรมมนตรี (หนูพร้อม ณ นคร) พระราชประวัติและพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช มีผลดีต่อเราอย่างไร
ความรู้ของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะรู้ว่า... - คำสำคัญ ได้แก่ พุทธสาวก สามเณร พระอรหันต์ ชาวพุทธตัวอย่าง - สามเณรบัณฑิตเป็นพุทธสาวกที่มีสติปัญญา ช่างสังเกต และชอบซักถาม - พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ทรงเป็นชาวพุทธตัวอย่างในเรื่องความกตัญญูกตเวทีที่ทรงมีต่อสมเด็จพระบรมราชชนนี ส่วนเจ้าพระยาสุธรรมมนตรี (หนูพร้อม ณ นคร) เป็นชาวพุทธตัวอย่างในเรื่องการไหว้พระสวดมนต์ - การประพฤติตนตามแบบอย่างการดำเนินชีวิตของสามเณรบัณฑิต พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช และเจ้าพระยาสุธรรมมนตรี (หนูพร้อม ณ นคร) จะช่วยให้เราประสบความสำเร็จและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข	ทักษะ / ความสามารถของนักเรียนที่จะนำไปสู่ความเข้าใจที่คงทนนักเรียนจะสามารถ... - เล่าประวัติโดยย่อของสามเณรบัณฑิต พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช และเจ้าพระยาสุธรรมมนตรี (หนูพร้อม ณ นคร) - วิเคราะห์ข้อคิดและคุณธรรมที่ควรยึดถือเป็นแบบอย่างของสามเณรบัณฑิต พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช และเจ้าพระยาสุธรรมมนตรี (หนูพร้อม ณ นคร) - นำข้อคิดและคุณธรรมของสามเณรบัณฑิต พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช และเจ้าพระยาสุธรรมมนตรี (หนูพร้อม ณ นคร) มาประพฤติปฏิบัติในชีวิตประจำวัน

ขั้นที่ 2 การงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง	
1. การงานที่นักเรียนต้องปฏิบัติ 1.1 เล่าเรื่องและวิเคราะห์ข้อคิดและคุณธรรมที่ได้จากการเรียนรู้ประวัติและผลงานของสามเณรบัณฑิต 1.2 ศึกษาและวิเคราะห์ข้อคิดและคุณธรรมที่ได้จากการเรียนรู้พระราชประวัติและพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช 1.3 เล่าเรื่องและวิเคราะห์ข้อคิดและคุณธรรมที่ได้จากการเรียนรู้ประวัติและผลงานของเจ้าพระยาสุธรรมมนตรี (หนูพร้อม ณ นคร)	
2. วิธีการและเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ 2.1 วิธีการประเมินผลการเรียนรู้ 1) การทดสอบ 2) การประเมินผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม 3) การประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม 4) การประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ	2.2 เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ 1) แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน 2) แบบประเมินผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม 3) แบบประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม 4) แบบประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ
3. สิ่งที่น่าประเมิน 3.1 ความเข้าใจ 6 ด้าน ได้แก่ การอธิบาย ชี้แจง การแปลความและตีความ การประยุกต์ คัดแปลง และนำไปใช้ การมีมุมมองที่หลากหลาย การให้ความสำคัญและใส่ใจในความรู้สึกของผู้อื่น และการรู้จักตนเอง 3.2 ทักษะ/กระบวนการ เช่น การสื่อสาร การใช้เทคโนโลยี การคิด การแก้ปัญหา กระบวนการกลุ่ม 3.3 คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม เช่น มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง รักความเป็นไทย รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ มีจิตสาธารณะ มีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์สุจริต	
ขั้นที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้	
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 พุทธสาวกและชาวพุทธตัวอย่าง	
เวลา 4 ชั่วโมง	

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5

พุทธสาวกและชาวพุทธตัวอย่าง

สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 พระสงฆ์	เวลา 4 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

สามเณรบันทึกเป็นพุทธสาวกที่มีสติปัญญา ช่างสังเกต และชอบซักถาม พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชทรงเป็นชาวพุทธตัวอย่างในเรื่องความกตัญญูทวดที่ทรงมีต่อสมเด็จพระบรมราชชนนี ส่วนเจ้าพระยาสุธรรมมนตรี (หนูพร้อม ณ นคร) เป็นชาวพุทธตัวอย่างในเรื่องการไหว้พระสวดมนต์ เราควรประพฤติตนตามแบบอย่างการดำเนินชีวิตของบุคคลเหล่านี้ เพราะจะช่วยให้เราประสบความสำเร็จและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

- ชื่นชมและบอกแบบอย่างการดำเนินชีวิตและข้อคิดจากประวัติสาวก ชาดก เรื่องเล่า และศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด (ส 1.1 ป.1/2)

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เล่าประวัติและผลงานของสามเณรบันทึก พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช และเจ้าพระยาสุธรรมมนตรี (หนูพร้อม ณ นคร) ได้ (K)
2. วิเคราะห์ข้อคิดและคุณธรรมที่ควรยึดถือเป็นแบบอย่างของสามเณรบันทึก พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช และเจ้าพระยาสุธรรมมนตรี (หนูพร้อม ณ นคร) ได้ (K, P)
3. ชื่นชมและนำคุณธรรมของสามเณรบันทึก พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช และเจ้าพระยาสุธรรมมนตรี (หนูพร้อม ณ นคร) มาประพฤติปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้ (A, P)

4. การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน 2. ซักถามความรู้เรื่อง พุทธสาวกและชาวพุทธตัวอย่าง 3. ตรวจสอบผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ความรับผิดชอบ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สารการเรียนรู้

1. พุทธสาวก
 - สามเณรบัณฑิต
2. ชาวพุทธตัวอย่าง
 - 2.1 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช
 - 2.2 เจ้าพระยาสุธรรมมนตรี (หนูพร้อม ณ นคร)

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย	➡	เล่าเรื่องและนำเสนอผลงานเกี่ยวกับประวัติและผลงานของพุทธสาวกและพุทธตัวอย่าง
ศิลปะ	➡	ออกแบบและตกแต่งแผนที่ความคิดเกี่ยวกับคุณธรรมที่ควรยึดถือเป็นแบบอย่าง
ภาษาต่างประเทศ	➡	ค้นหาคำศัพท์ภาษาอังกฤษชื่อเมืองที่เกี่ยวข้องกับประวัติและผลงานของพุทธสาวกและชาวพุทธตัวอย่าง

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ 18

1. ครูให้นักเรียนไหว้พระสาวกมนต์ นั่งสมาธิ 2–3 นาที และแผ่เมตตา
2. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน

3. ครูสนทนากับนักเรียนถึงเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้นักเรียนไปอ่านมา จากนั้นให้นักเรียนดูภาพเยาวชนบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อน แล้วซักถามนักเรียนในประเด็นต่าง ๆ เช่น ภาพนี้เป็นกิจกรรมอะไร รู้ไหมว่าพระสงฆ์กับสามเณรต่างกันอย่างไร ให้นักเรียนช่วยกันตอบ

4. ครูสรุปความรู้เกี่ยวกับภาพหรือวิดิทัศน์แล้วเชื่อมโยงความรู้ไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

5. ครูอธิบายความหมายของคำว่า พุทธสาวก และยกตัวอย่างพุทธสาวกให้นักเรียนฟัง จากนั้นซักถามนักเรียนว่า สามเณรเป็นพุทธสาวกได้หรือไม่ เพราะอะไร ให้นักเรียนช่วยกันตอบ ครูสรุปและเล่าเรื่องสามเณรบัณฑิต ให้นักเรียนฟัง

6. ครูเล่าเรื่อง สามเณรบัณฑิต ให้นักเรียนฟังอีกครั้ง โดยบอกให้นักเรียนตั้งใจฟังและจะขออาสาสมัครนักเรียน 3 คน ออกมาเล่าเรื่องที่ฟังจากครูให้เพื่อนฟัง

7. หลังจากครูเล่าเรื่อง สามเณรบัณฑิตจบ ให้อาสาสมัครนักเรียน 3 คน ออกมาเล่าเรื่อง สามเณรบัณฑิตให้เพื่อนฟัง เพื่อน ๆ ช่วยกันแสดงความคิดเห็น จากนั้นครูกล่าวชมเชยและให้กำลังใจนักเรียนทั้ง 3 คน

8. ครูให้นักเรียนช่วยกันคิดว่า การเรียนประวัติของสามเณรบัณฑิตได้ข้อคิดและคุณธรรมอะไรบ้างที่เราสามารถจะนำมาเป็นแบบอย่างในการเรียนหรือการดำเนินชีวิตประจำวันได้ ครูเขียนคำตอบของนักเรียนบนกระดานดำ แล้วช่วยกันสรุปคำตอบ

9. ครูให้นักเรียนสืบค้นประวัติสาวกและคุณธรรมที่ควรยึดถือเป็นแบบอย่างของสาวกของศาสนาอื่น ๆ ที่นับถือกันในประเทศสมาชิกอาเซียน เขียนสรุปในสมุดบันทึก แล้วนำมาเล่าให้เพื่อน ๆ ฟังในชั้นเรียน

10. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับชาวพุทธตัวอย่างเรื่อง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

ชั่วโมงที่ 19-20

11. ครูทบทวนความหมายของคำว่า พุทธสาวก จากนั้นเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัยต่าง ๆ จากเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมา โดยครูตอบข้อสงสัยและอธิบายเพิ่มเติม แล้วอธิบายให้เห็นถึงความแตกต่างระหว่างพุทธสาวกกับชาวพุทธตัวอย่าง พร้อมกับให้นักเรียนช่วยกันยกตัวอย่างชาวพุทธตัวอย่าง

12. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4-6 คน เล่นเกมปuzzle-วิเศษ

13. รอบที่ 1 ครูให้แต่ละกลุ่มควิทัศน์เกี่ยวกับพระราชกรณียกิจด้านพระศาสนาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช แล้วซักถามนักเรียนแต่ละกลุ่ม ซึ่งสมาชิกในกลุ่มช่วยกันตอบ ครูให้ 1 คะแนนสำหรับคำตอบที่ถูกต้อง ครูซักถามทุกกลุ่ม กลุ่มละ 3 คำถาม

14. รอบที่ 2 ครูให้แต่ละกลุ่มควิทัศน์เกี่ยวกับการแสดงความรักและความกตัญญูต่อชาติของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชต่อสมเด็จพระบรมราชชนนี (สมเด็จพระย่า) คุรุปฏิบัติเหมือนรอบที่ 1

15. ครูรวมคะแนนของแต่ละกลุ่ม และให้คำชมเชยสำหรับกลุ่มที่ได้คะแนนสูงสุด

16. ในขณะปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

17. ครูสรุปความรู้จากวิดีโอที่ 2 เรื่อง จากนั้นอ่านพระราชประวัติและพระราชกรณียกิจของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชให้นักเรียนฟัง พร้อมทั้งให้ความรู้เรื่อง หลักเศรษฐกิจพอเพียงตาม แนวพระราชดำรินพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช จากนั้นมอบหมายให้นักเรียนหาคำศัพท์ ภาษาอังกฤษชื่อเมืองที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชเสด็จไปประทับ คนละ 1 ชื่อ

18. ครูเล่าประวัติชาวพุทธตัวอย่างหรือบุคคลตัวอย่างของศาสนาอื่น ๆ ที่นับถือกันในประเทศสมาชิกอาเซียนให้นักเรียนฟัง ครูและนักเรียนร่วมกันชื่นชมการทำความดีของชาวพุทธตัวอย่างหรือบุคคลตัวอย่าง นั้น

19. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับชาวพุทธตัวอย่างเรื่อง เจ้าพระยาสุธรรมมนตรี (หนูพร้อม ณ นคร) เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

ชั่วโมงที่ 21

20. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัยต่าง ๆ จากเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมา โดยครู ตอบข้อสงสัยและอธิบายเพิ่มเติม แล้วเล่าเรื่อง เจ้าพระยาสุธรรมมนตรี (หนูพร้อม ณ นคร) ให้นักเรียนฟัง และให้นักเรียนช่วยกันตอบคำถามในประเด็นต่าง ๆ เช่น

- 1) เจ้าพระยาสุธรรมมนตรี (หนูพร้อม ณ นคร) เป็นใคร
- 2) เป็นชาวพุทธตัวอย่างในเรื่องอะไร
- 3) ถ้าเรานำเรื่องดังกล่าวไปเป็นแบบอย่าง คิดว่าจะเกิดผลดีอย่างไรกับเราบ้าง

21. ครูสรุปความรู้เรื่อง เจ้าพระยาสุธรรมมนตรี (หนูพร้อม ณ นคร) จากนั้นให้นักเรียนช่วยกันแสดง ความคิดเห็นว่า การเรียนประวัติของเจ้าพระยาสุธรรมมนตรี (หนูพร้อม ณ นคร) ได้ข้อคิดและคุณธรรม อะไรบ้างที่สามารถนำมาเป็นแบบอย่างในการเรียนหรือการดำเนินชีวิตประจำวันได้

22. ครูเขียนคำตอบของนักเรียนบนกระดานดำ แล้วช่วยกันสรุปคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

23. ครูให้นักเรียนเลือกข้อคิดหรือคุณธรรมของสามเณรบัณฑิต 1 ข้อที่ตนประทับใจ เขียนข้อความสั้น ๆ ให้สอดคล้องกับข้อคิดหรือคุณธรรมนั้น เพื่อเตือนใจตนเอง เช่น ผมจะตั้งใจเรียน หนูจะขยันเรียนหนังสือ

24. ครูให้นักเรียนเลือกวาดภาพ 1 ภาพ เกี่ยวกับพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชในหัวข้อ ว่า “เรารักในหลวง” พร้อมเขียนคำบรรยายใต้ภาพสั้น ๆ

25. ครูให้นักเรียนเขียนเรียงความสั้น ๆ ว่า หลังจากได้เรียนเรื่อง เจ้าพระยาสุธรรมมนตรี (หนูพร้อม ณ นคร) จบแล้ว นักเรียนได้ข้อคิดอะไร

26. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับพุทธสาวกและชาวพุทธตัวอย่าง แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

27. ครูแนะนำให้นักเรียนนำข้อคิด คุณธรรม หรือแบบอย่างการดำเนินชีวิตของสามเณรบัณฑิต พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช และเจ้าพระยาสุธรรมมนตรี (หนูพร้อม ณ นคร) ไปประพฤติ ปฏิบัติหรือประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ขั้นที่ 5 สรุป

28. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง สามเณรบัณฑิต พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช และเจ้าพระยาสุธรรมมนตรี (หนูพร้อม ณ นคร) โดยให้นักเรียนบันทึกข้อสรุปลงในสมุด โดยอาจสรุปเป็นแบบความเรียง หรือแผนที่ความคิดหรือผังโน้ตสก็ก็ได้ พร้อมตกแต่งให้สวยงาม
29. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนและช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง
30. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ 3 ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด เพื่อประเมินผลการเรียนรู้ด้านความรู้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม และด้านทักษะ/กระบวนการของนักเรียน
31. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาในหน่วยการเรียนรู้ที่ 4 การปฏิบัติตนดี เรื่อง หน้าที่ชาวพุทธ เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

ครูให้นักเรียนเขียนเรียงความสั้น ๆ เรื่อง บุคคลตัวอย่างที่หนูรู้จัก แล้วช่วยกันคัดเลือกผลงานจัดป้ายนิเทศ

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. แบบทดสอบก่อนเรียน
2. แบบทดสอบหลังเรียน
3. ภาพหรือวีดิทัศน์เกี่ยวกับการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อน
4. วีดิทัศน์เกี่ยวกับพระราชประวัติและพระราชกรณียกิจด้านพระศาสนาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช
5. วีดิทัศน์เกี่ยวกับการแสดงความรักและความกตัญญูภักดีของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชต่อสมเด็จพระบรมราชชนนี (สมเด็จพระย่า)
6. แบบบันทึกคำถามและคำตอบเกมปuzzle-วิสัยนา
7. แบบบันทึกความรู้
8. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
9. สื่อการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สมบูรณ์แบบ ป. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
10. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป.1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
11. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

12. คู่มือการสอน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

13. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1 บริษัท
สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____

แนวทางการพัฒนา _____

2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____

แนวทางแก้ไข _____

3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____

เหตุผล _____

4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน

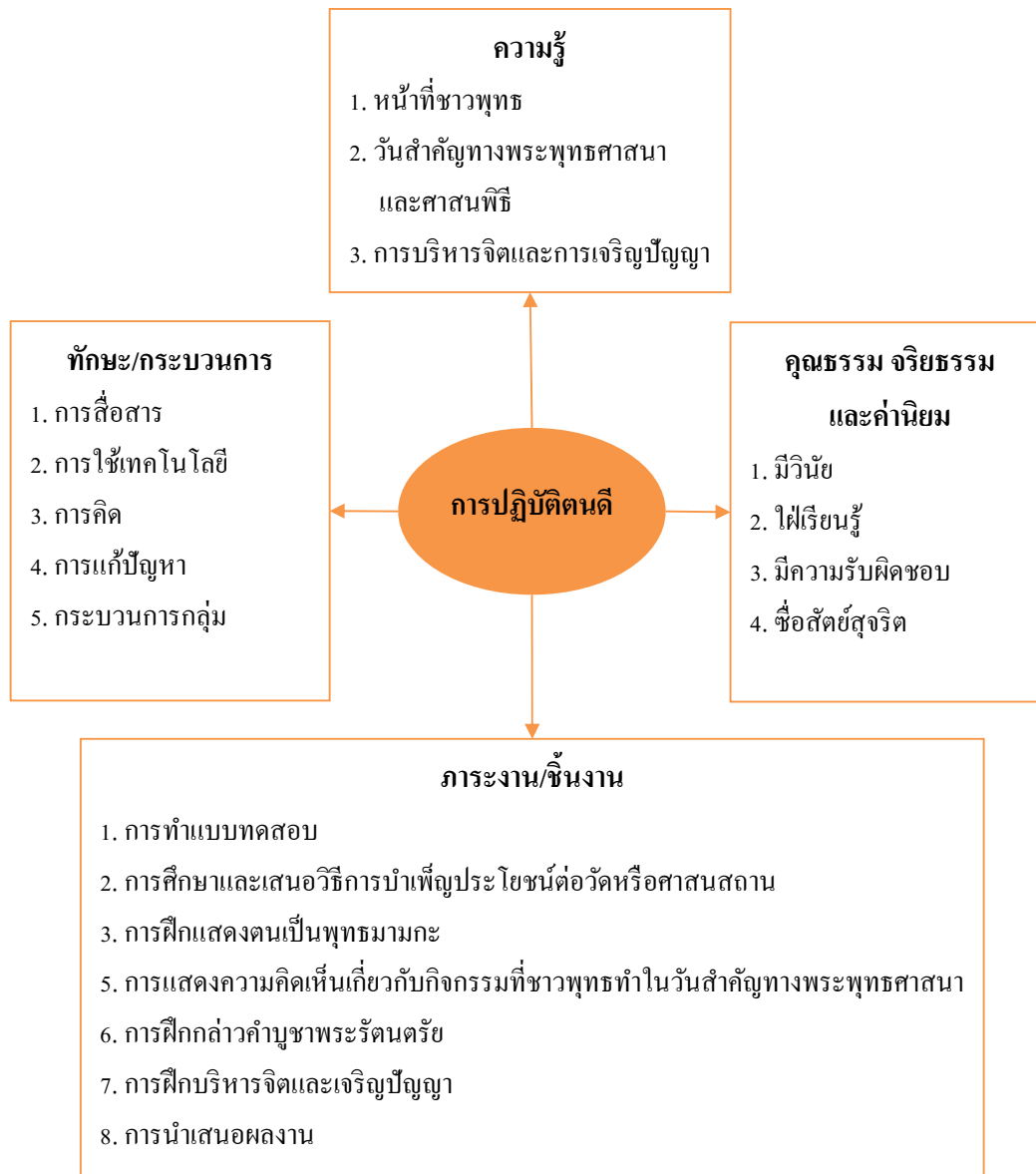
_____/_____/_____

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4

การปฏิบัติตนดี

เวลา 10 ชั่วโมง

ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน

ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 การปฏิบัติตนดี

ขั้นที่ 1 ผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน	
ตัวชี้วัดชั้นปี 1. เห็นคุณค่าและสวดมนต์ แผ่เมตตา มีสติที่เป็นพื้นฐานของสมาธิในพระพุทธศาสนา หรือการพัฒนาจิตตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด (ส 1.1 ป. 1/4) 2. บำเพ็ญประโยชน์ต่อวัดหรือศาสนสถานของศาสนาที่ตนนับถือ (ส 1.2 ป. 1/1) 3. แสดงตนเป็นพุทธมามกะ หรือแสดงตนเป็นศาสนิกชนของศาสนาที่ตนนับถือ (ส 1.2 ป. 1/2) 4. ปฏิบัติตนในศาสนพิธี พิธีกรรม และวันสำคัญทางศาสนาตามที่กำหนดได้อย่างถูกต้อง (ส 1.2 ป. 1/3)	
ความเข้าใจที่คงทนของนักเรียน นักเรียนจะเข้าใจว่า... 1. วัดเป็นที่อยู่ของพระภิกษุสามเณรและเป็นสถานที่ทำบุญของชาวบ้าน เราเป็นชาวพุทธควรบำเพ็ญประโยชน์ต่อวัดตามความเหมาะสม 2. ชาวพุทธที่ดีต้องแสดงตนเป็นพุทธมามกะ 3. วันสำคัญทางพระพุทธศาสนาเป็นวันที่เกิดเหตุการณ์สำคัญเกี่ยวกับพระรัตนตรัย เมื่อถึงวันสำคัญดังกล่าว เราควรปฏิบัติตนให้ถูกต้องเหมาะสม 4. การบริหารจัดการและการเจริญปัญญาเป็นการทำจิตใจให้สงบ มั่นคง และมีความรู้ ซึ่งสามารถทำได้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย	คำถามสำคัญที่ให้เกิดความเข้าใจที่คงทน 1. ถ้าชาวพุทธไม่ช่วยกันบำรุงรักษาวัดจะเกิดอะไรขึ้น 2. จำเป็นหรือไม่ที่ชาวพุทธต้องแสดงตนเป็นพุทธมามกะ 3. เมื่อถึงวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาชาวพุทธควรปฏิบัติตนอย่างไรบ้าง 4. การบริหารจัดการและการเจริญปัญญามีประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตประจำวันของเราอย่างไร
ความรู้ของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะรู้ว่า... 1. คำสำคัญ ได้แก่ ศาสนสถาน พุทธมามกะ เหตุการณ์ ศาสนพิธี 2. วัดเป็นศาสนสถานที่สำคัญของพระพุทธศาสนา เราเป็นชาวพุทธควรบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อวัด โดยการช่วยกันรักษาความสะอาดวัด บริจาคเงินเพื่อบำรุงวัด ไม่ทำลายทรัพย์สินภายในวัดให้ ชำรุดหรือเสียหาย และเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ตามความเหมาะสม	ทักษะ/ความสามารถของนักเรียนที่จะนำไปสู่ความเข้าใจที่คงทนนักเรียนจะสามารถ... 1. อธิบายความสำคัญของวัดและวิธีบำเพ็ญประโยชน์ต่อวัด 2. ฝึกแสดงตนเป็นพุทธมามกะให้ถูกต้องตามขั้นตอน 3. อธิบายความสำคัญและวิธีปฏิบัติตนในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา 4. บูชาพระรัตนตรัยได้ถูกต้อง

3. การแสดงตนเป็นพุทธมามกะเป็นหน้าที่ของชาวพุทธทุกคน และมีระเบียบขั้นตอนการปฏิบัติที่แน่นอน เราควรปฏิบัติให้ถูกต้องตามขั้นตอนต่าง ๆ 4. วันสำคัญทางพระพุทธศาสนาที่สำคัญมี 4 วัน คือ วันวิสาขบูชา วันอาสาฬหบูชา วันมาฆบูชา และวันอัฐมีบูชา เมื่อถึงวันสำคัญดังกล่าวนี้ เราควรปฏิบัติตนให้ถูกต้องเหมาะสมทั้งในเรื่องศาสนพิธีหรือพิธีกรรมและกิจกรรม 5. การบริหารจัดการและการเจริญปัญญาเป็นการทำจิตใจให้สงบ มั่นคง และมีความรู้ เราควรฝึกปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอด้วยการสวดมนต์ไหว้พระแผ่เมตตา และฝึกให้มีสมาธิในการทำกิจกรรมต่าง ๆ เช่น ฟัง อ่าน ถาม เขียน ร้องเพลง	5. อธิบายความหมายและวิธีปฏิบัติตนในการบริหารจัดการและเจริญปัญญา และฝึกปฏิบัติตามวิธีการนั้น ๆ
ขั้นที่ 2 การงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง	
1. การงานที่นักเรียนต้องปฏิบัติ 1.1 ศึกษาและเสนอวิธีการบำเพ็ญประโยชน์ต่อวัดหรือศาสนสถาน 1.2 ฝึกแสดงตนเป็นพุทธมามกะ 1.3 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมที่ชาวพุทธทำในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา 1.4 ฝึกกล่าวคำบูชาพระรัตนตรัย 1.5 ฝึกบริหารจัดการและเจริญปัญญา	
2. วิธีการและเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ 2.1 วิธีการประเมินผลการเรียนรู้ 1) การทดสอบ 2) การประเมินผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม 3) การประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม 4) การประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ	2.2 เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ 1) แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน 2) แบบประเมินผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม 3) แบบประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม 4) แบบประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ

3. สิ่งที่น่าประหลาดใจ

- 3.1 ความเข้าใจ 6 ด้าน ได้แก่ การอธิบาย ชี้แจง การแปลความและตีความ การประยุกต์ ดัดแปลง และนำไปใช้ การมีมุมมองที่หลากหลาย การให้ความสำคัญและใส่ใจในความรู้สึกของผู้อื่น และการรู้จักตนเอง
- 3.2 ทักษะ/กระบวนการ เช่น การสื่อสาร การใช้เทคโนโลยี การคิด การแก้ปัญหา กระบวนการกลุ่ม
- 3.3 คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม เช่น มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง รักความเป็นไทย รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ มีจิตสาธารณะ มีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์สุจริต

ขั้นที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 หน้าที่ชาวพุทธ	เวลา 3 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 วันสำคัญทางพระพุทธศาสนาและศาสนพิธี	เวลา 3 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8 การบริหารจัดการและการเจริญปัญญา	เวลา 4 ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6

หน้าที่ชาวพุทธ

สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 การปฏิบัติตนดี

เวลา 3 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

วัดเป็นศาสนสถานที่สำคัญของพระพุทธศาสนา เป็นที่อยู่ของพระภิกษุสามเณร และเป็นสถานที่ทำบุญของชาวบ้าน วัดเป็นสมบัติของชาวพุทธทุกคน เราเป็นชาวพุทธควรบำเพ็ญประโยชน์ต่อวัด โดยการช่วยกันรักษาความสะอาดวัด บริจาคเงินเพื่อบำรุงวัด ไม่ทำลายทรัพย์สินภายในวัดให้ชำรุดหรือเสียหาย และเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ตามความเหมาะสม นอกจากนี้เราควรรหาโอกาสแสดงตนเป็นพุทธมามกะด้วย

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

1. บำเพ็ญประโยชน์ต่อวัดหรือศาสนสถานของศาสนาที่ตนนับถือ (ส 1.2 ป. 1/1)
2. แสดงตนเป็นพุทธมามกะหรือแสดงตนเป็นศาสนิกชนของศาสนาที่ตนนับถือ (ส 1.2 ป. 1/2)

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายความสำคัญของวัดและบอกวิธีบำเพ็ญประโยชน์ต่อวัดหรือศาสนสถานได้ (K)
2. แสดงตนเป็นพุทธมามกะได้ถูกต้องตามขั้นตอน (K, P)
3. มีความสนใจใฝ่เรียนรู้เรื่องวัดและการแสดงตนเป็นพุทธมามกะ รวมทั้งปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้องเมื่อไปวัด (A, P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ทดสอบก่อนเรียน 2. ซักถามความรู้เรื่อง หน้าที่ชาวพุทธ 3. ตรวจผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการ ทำงานเป็นรายบุคคลในด้าน ความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ความรับผิดชอบ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการ ทำงานเป็นรายบุคคลหรือ เป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

- หน้าที่ชาวพุทธ
 1. การบำเพ็ญประโยชน์ต่อวัดหรือศาสนสถาน
 2. การแสดงตนเป็นพุทธมามกะ

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย	➡	ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับวัดและวิธีบำเพ็ญประโยชน์ต่อวัดหรือศาสนสถาน
ศิลปะ	➡	ออกแบบและตกแต่งแผนที่ความคิดเกี่ยวกับหน้าที่ชาวพุทธ

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ 22

1. ครูให้นักเรียนสวดมนต์ไหว้พระ นั่งสมาธิ 3 นาที และแผ่เมตตา
2. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
3. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

4. ครูสนทนาซักถามนักเรียนถึงเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมา จากนั้นให้นักเรียนดูภาพ 3 ภาพ ได้แก่ ภาพที่ 1 เด็กทิ้งขยะในบริเวณวัด ภาพที่ 2 เด็ก ๆ ช่วยกันเก็บขยะและทำความสะอาดบริเวณวัด และภาพที่ 3 เด็ก ๆ เล่นฟุตบอลใกล้ ๆ กับโบสถ์หรือวิหาร

5. ครูตั้งประเด็นคำถามจากภาพให้นักเรียนช่วยกันตอบ เช่น

- 1) นักเรียนรู้สึกอย่างไรจากการดูภาพแต่ละภาพ
- 2) กิจกรรมในภาพใดควรทำ เพราะอะไร
- 3) กิจกรรมในภาพใดไม่ควรทำ เพราะอะไร
- 4) ถ้าเราทำตามกิจกรรมในภาพที่ 1 ที่ 2 หรือที่ 3 จะเกิดผลอะไรขึ้นบ้าง

6. ครูสรุปความรู้จากภาพให้นักเรียนฟัง จากนั้นให้นักเรียนดูภาพหรือวิดีโอเกี่ยวกับสิ่งก่อสร้างต่าง ๆ ภายในวัด เช่น โบสถ์ วิหาร กุฏิ

7. ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาถึงความสำคัญของวัดและสิ่งก่อสร้างต่าง ๆ ภายในวัด เพื่อให้ได้ข้อสรุปว่า

1) วัดเป็นที่อยู่ของพระภิกษุสามเณร เป็นสถานที่ทำบุญของชาวพุทธ เป็นสถานที่อบรมคุณธรรมจริยธรรม เป็นศูนย์รวมจิตใจของชาวบ้าน เป็นศูนย์กลางของการทำกิจกรรมพัฒนาหมู่บ้าน เป็นศูนย์รวมของศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และอื่น ๆ ของชุมชน

2) สิ่งก่อสร้างต่าง ๆ ภายในวัดมีหลายอย่าง ที่สำคัญ ได้แก่ โบสถ์ วิหาร กุฏิ และศาลาการเปรียญ

3) วัดเป็นสมบัติของชาวพุทธทุกคน ชาวพุทธจึงต้องช่วยกันบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อวัด

8. ครูซักถามนักเรียนว่า ถ้านักเรียนมีโอกาสไปทัศนศึกษาในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน นักเรียนจะนำวิธีการบำเพ็ญประโยชน์ต่อวัดหรือศาสนสถานไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับศาสนสถานของประเทศสมาชิกอาเซียนที่นักเรียนไปอย่างไร จากนั้นร่วมกันสรุป แล้วให้นักเรียนบันทึกลงในสมุด

9. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่ม ละ 4–6 คน ทำใบงานที่ 1 เรื่อง วิธีบำเพ็ญประโยชน์ต่อวัดหรือศาสนสถาน

10. แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน พร้อมเปิดโอกาสให้เพื่อนกลุ่มที่ฟังซักถามและวิจารณ์ผลงานของกลุ่ม

11. ครูให้คำแนะนำเพิ่มเติมโดยชี้ให้นักเรียนเห็นว่า การบำเพ็ญประโยชน์ต่อวัดหรือศาสนสถาน นักเรียนสามารถใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ได้ เช่น มีความรอบคอบ มีเหตุผลผล รู้จักพอประมาณในการบำเพ็ญประโยชน์ต่อวัดหรือศาสนสถานตามความสามารถของตน ไม่ทำให้ตนเองและผู้อื่นเดือดร้อน

12. เมื่อนำเสนอผลงานครบทุกกลุ่มแล้ว ครูและนักเรียนร่วมสรุปความรู้จากใบงาน แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

13. ในขณะปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม

14. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับหน้าที่ชาวพุทธเรื่อง การแสดงตนเป็นพุทธมามกะ พร้อมฝึกกล่าวคำแสดงตนเป็นพุทธมามกะ เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

ชั่วโมงที่ 23

15. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัยต่าง ๆ จากเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมา โดยครูตอบข้อสงสัยและอธิบายเพิ่มเติม

16. ครูให้นักเรียนคู่วิทัศน์เกี่ยวกับหน้าที่ชาวพุทธเรื่อง การแสดงตนเป็นพุทธมามกะ จากนั้นสนทนาซักถามนักเรียนในประเด็นต่าง ๆ เช่น

1) การแสดงตนเป็นพุทธมามกะคืออะไร

2) เมื่อคู่วิทัศน์แล้ว นักเรียนมีความรู้สึกร้อยอย่างไร

17. ครูให้ความรู้แก่นักเรียนเกี่ยวกับหน้าที่ชาวพุทธเรื่อง การแสดงตนเป็นพุทธมามกะ

18. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหาเกี่ยวกับหน้าที่ชาวพุทธเรื่อง การแสดงตนเป็นพุทธมามกะ โดยให้นักเรียนเขียนข้อสรุปลงในสมุด

ชั่วโมงที่ 24

19. ครูทบทวนความรู้เกี่ยวกับหน้าที่ชาวพุทธเรื่อง การแสดงตนเป็นพุทธมามกะ แล้วให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 6–8 คน แต่ละกลุ่มร่วมกันฝึกแสดงตนเป็นพุทธมามกะ

20. ครูขอให้คำแนะนำและสังเกตพฤติกรรมการฝึกปฏิบัติของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

21. ครูและนักเรียนร่วมกันประเมินผลการฝึกแสดงตนเป็นพุทธมามกะว่า ถูกต้องตามขั้นตอนหรือไม่อย่างไร ควรปรับปรุงหรือแก้ไขในเรื่องอะไรบ้าง

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

22. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับหน้าที่ชาวพุทธ แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

23. ครูแนะนำให้ให้นักเรียนนำวิธีบำเพ็ญประโยชน์ต่อวัดหรือศาสนสถานไปใช้ให้เหมาะสมกับโอกาส และฝึกแสดงตนเป็นพุทธมามกะตามขั้นตอนต่าง ๆ ให้ถูกต้อง

ขั้นที่ 5 สรุป

24. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง หน้าที่ชาวพุทธ โดยให้นักเรียนบันทึกข้อสรุปลงในแบบบันทึกความรู้ หรือสรุปเป็นแผนที่ความคิดหรือผังมโนทัศน์ลงในสมุด พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

25. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาและศาสนพิธีเรื่องวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา แล้วสรุปสาระสำคัญเป็นแผนที่ความคิด เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

ครูนำนักเรียนไปวัดในโอกาสต่าง ๆ และร่วมกันพัฒนาวัด เช่น ทำความสะอาด เก็บกวาดขยะ บริเวณวัด บริจาคทรัพย์สินเพื่อบำรุงวัด

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. แบบทดสอบก่อนเรียน
2. ภาพ 3 ภาพ ได้แก่ ภาพที่ 1 เด็กทิ้งขยะในบริเวณวัด ภาพที่ 2 เด็ก ๆ ช่วยกันเก็บขยะและทำความสะอาด บริเวณวัด และภาพที่ 3 เด็ก ๆ เล่นฟุตบอลใกล้ ๆ กับโบสถ์หรือวิหาร
3. ภาพหรือวีดิทัศน์เกี่ยวกับสิ่งก่อสร้างต่าง ๆ ภายในวัด เช่น โบสถ์ วิหาร กุฏิ
4. ใบงานที่ 1 เรื่อง วิธีบำเพ็ญประโยชน์ต่อวัดหรือศาสนสถาน
5. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
6. สื่อการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรม สมบูรณ์แบบ ป. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
7. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
8. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7

วันสำคัญทางพระพุทธศาสนาและศาสนพิธี

สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 การปฏิบัติตนดี

เวลา 3 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

วันสำคัญทางพระพุทธศาสนาเป็นวันที่เกิดเหตุการณ์สำคัญเกี่ยวกับพระรัตนตรัย ที่สำคัญมี 4 วัน คือ วันวิสาขบูชา วันอาสาฬหบูชา วันมาฆบูชา และวันอัฐมีบูชา เมื่อถึงวันสำคัญดังกล่าวนี้ เราควรปฏิบัติตนให้ถูกต้องเหมาะสมทั้งในเรื่องศาสนพิธีหรือพิธีกรรมและกิจกรรม

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

- ปฏิบัติตนในศาสนพิธี พิธีกรรม และวันสำคัญทางศาสนาตามที่กำหนดได้ถูกต้อง (ส 1.2 ป/ 1/3)

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายประวัติโดยสังเขปของวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาได้ (K)
2. มีความสนใจใฝ่เรียนรู้เกี่ยวกับวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาและศาสนพิธี (A)
3. ปฏิบัติตนได้ถูกต้องเหมาะสมในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา (A, P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ซักถามความรู้เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนาและศาสนพิธี 2. ตรวจสอบงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ความรักศรัทธา ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

- วันสำคัญทางพระพุทธศาสนาและศาสนพิธี
 1. วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา
 2. ศาสนาพิธี

6. แนวทางบูรณาการ

- ภาษาไทย ➡ ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา และศาสนพิธี
- ศิลปะ ➡ วาดภาพระบายสีเกี่ยวกับกิจกรรมที่ชาวพุทธทำในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ 25

1. ครูนำนักเรียนไปที่ห้องประชุมหรือห้องจริยธรรมและให้นักเรียนสวดมนต์ไหว้พระ นั่งสมาธิ 3 นาที และแผ่เมตตา
2. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
3. ครูอาสาสมัครนักเรียน 2–3 คน ให้ออกมานำเสนอแผนที่ความคิดของตนเองที่ได้รับมอบหมายให้ทำมาให้เพื่อน ๆ ดู จากนั้นครูสรุปแล้วเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

4. ครูให้นักเรียนดูภาพพุทธประวัติที่เกี่ยวกับวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ได้แก่ ภาพประสูติ ภาพตรัสรู้ และภาพปรินิพพานของพระพุทธเจ้า จากนั้นซักถามนักเรียนว่า

- 1) เป็นภาพเกี่ยวกับอะไร
- 2) เหตุการณ์ในภาพเกี่ยวกับพระพุทธเจ้าอย่างไร
- 3) เหตุการณ์จากภาพทั้งสามเกิดขึ้นในวันอะไร

5. ครูสรุปความรู้ว่า ภาพดังกล่าวเกี่ยวข้องกับพระพุทธเจ้า เป็นภาพเหตุการณ์การประสูติ ตรัสรู้ และปรินิพพานของพระพุทธเจ้า ซึ่งเกิดขึ้นในวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 6 เราเรียกวันนี้ว่า วันวิสาขบูชา ถือเป็นวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาวันหนึ่ง

6. ครูให้ความรู้แก่นักเรียนเกี่ยวกับวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาและศาสนพิธีเรื่อง วันวิสาขบูชาและวันอาสาฬหบูชา โดยใช้ข้อมูลจากหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. ๑ ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

7. ครูตรวจสอบความเข้าใจของนักเรียน โดยชูป้ายวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 6 และวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 8 แล้วให้นักเรียนช่วยกันตอบว่าเป็นวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาวันอะไร แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ชั่วโมงที่ 26

8. ครูทบทวนความรู้เกี่ยวกับ วันวิสาขบูชาและวันอาสาฬหบูชา แล้วให้ความรู้แก่นักเรียนเกี่ยวกับวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาและศาสนพิธีเรื่อง วันมาฆบูชาและวันอัฐมีบูชา

9. ครูตรวจสอบความเข้าใจของนักเรียน โดยชูป้ายวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 3 และ วันแรม 8 ค่ำ เดือน 6 ให้นักเรียนช่วยกันตอบว่าเป็นวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาวันอะไร จากนั้นให้นักเรียนจับคู่ทำใบงานที่ 2 เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา

10. ครูสุ่มนักเรียน 2 คู่ ออกมาเฉลยคำตอบในใบงาน

11. ครูกล่าวชมเชยนักเรียนและร่วมกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้องในใบงาน

12. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4-6 คน ให้แต่ละกลุ่มสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับวันสำคัญทางศาสนาของศาสนาอื่น ๆ ที่นับถือกันในประเทศสมาชิกอาเซียนว่ามีวันสำคัญอะไรบ้าง บันทึกผล แล้วนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันในชั้นเรียน

13. ในขณะปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม

14. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาและศาสนพิธีเรื่อง ศาสนพิธี เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

ชั่วโมงที่ 27

15. ครูสนทนาซักถามความรู้ของนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปศึกษามาในประเด็นต่าง ๆ เช่น ความหมาย ประเภท ความสำคัญ

16. ครูให้ความรู้แก่นักเรียนเกี่ยวกับวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาและศาสนพิธีเรื่อง ศาสนพิธี

17. ครูเขียนพิธีกรรมต่าง ๆ บนกระดานดำ เช่น พิธีไหว้ครู พิธีถวายสังฆทาน พิธีบวงสรวงเทวดา พิธีราغب้น พิธีทอดผ้าป่า พิธีบวชพระ พิธีบ้นบานศาลกล่าว แล้วซักถามนักเรียนว่า พิธีกรรมใดเป็น ศาสนพิธีหรือพิธีกรรมของพระพุทธศาสนา ให้นักเรียนช่วยกันตอบ

18. ครูสรุปคำตอบของนักเรียน และให้ความรู้่ว่า ศาสนพิธี คือ พิธีกรรมทางพระพุทธศาสนา ศาสนพิธีในพระพุทธศาสนามีหลายอย่าง จากตัวอย่าง ได้แก่ พิธีไหว้ครู พิธีถวายสังฆทาน พิธีทอดผ้าป่า พิธีบวชพระ โดยครูอธิบายสรุปความรู้เพื่อเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

19. ครูให้นักเรียนฝึกกล่าวคำนมัสการพระรัตนตรัยและคำบูชาพระรัตนตรัย โดยให้นักเรียนว่าตาม 3 เที้ยว จากนั้นให้นักเรียนจับคู่ฝึกกล่าวคำดังกล่าวจนคล่องแคล่ว

20. ครูสังเกตการฝึกของนักเรียนเป็นรายบุคคลตามแบบประเมินผลการกล่าวคำบูชาพระรัตนตรัย และกล่าวชมเชยนักเรียนที่ร่วมกันทำกิจกรรม

21. ครูให้นักเรียนสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับศาสนพิธีของศาสนาอื่น ๆ ที่นับถือกันในประเทศสมาชิกอาเซียนว่า มีศาสนพิธีอะไรบ้าง บันทึกข้อมูล แล้วนำมาเล่าสู่กันฟังในชั้นเรียน

22. ครูถามนักเรียนว่า ถ้านักเรียนปฏิบัติตนได้ถูกต้องเหมาะสมตามหลักศาสนพิธีของศาสนาที่ตนนับถือหรือศาสนาอื่น ๆ ในประเทศสมาชิกอาเซียนมีผลดีต่อการอยู่ร่วมกันอย่างไร

23. ครูและนักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นว่า เราสามารถนำคุณลักษณะข้อใดของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติศาสนพิธีได้บ้าง และประยุกต์ใช้อย่างไร

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

24. ครูให้นักเรียนเลื่อมวาดภาพเกี่ยวกับกิจกรรมที่ชาวพุทธควรทำในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา
1 ภาพ พร้อมระบายสีให้สวยงาม

25. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาและศาสนพิธี แล้วช่วยกัน
เฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

26. ครูแนะนำให้นักเรียนนำความรู้เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนาและศาสนพิธี ไปฝึกปฏิบัติ
ให้เกิดความชำนาญและปฏิบัติจริงในโอกาสต่าง ๆ ตามความเหมาะสม

27. ครูให้นักเรียนเขียนบันทึกเหตุการณ์ที่ได้ปฏิบัติศาสนพิธีหรือพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนา
ดังกล่าว พร้อมระบุผลที่ได้รับจากการปฏิบัติ

ขั้นที่ 5 สรุป

28. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนาและศาสนพิธี โดยให้
นักเรียนบันทึกข้อสรุปลงในสมุด

29. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการและการเจริญปัญญาเรื่อง ความหมาย
และประโยชน์ของสติ แล้วสรุปสาระสำคัญ เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

ครูนำนักเรียนไปวัดใกล้โรงเรียนในโอกาสต่าง ๆ เช่น วันพระ (วันธรรมสวนะ) วันสำคัญทาง
พระพุทธศาสนา เพื่อให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติในสถานการณ์จริง

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. วิดีทัศน์เกี่ยวกับศาสนพิธีหรือพิธีกรรมและกิจกรรมต่าง ๆ
2. ภาพพุทธประวัติ ได้แก่ ภาพการประสูติ ภาพการตรัสรู้ และภาพการปรินิพพานของพระพุทธเจ้า
3. ป้ายวันทางจันทรคติ ได้แก่ วันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 3 วันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 6 วันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 8 และ
วันแรม 8 ค่ำ เดือน 6
4. ใบงานที่ 2 เรื่องวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา
5. แบบประเมินผลการกล่าวคำบูชาพระรัตนตรัย
6. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
7. สื่อการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สมบูรณ์แบบ ป. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนา
พานิช จำกัด
8. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนา
พานิช จำกัด

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8

การบริหารจิตและการเจริญปัญญา

สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 การปฏิบัติตนดี	เวลา 4 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

การบริหารจิตและการเจริญปัญญาเป็นการทำจิตใจให้สงบ มั่นคง และมีความรู้ความเข้าใจ เราควรฝึกบริหารจิตและเจริญปัญญาอย่างสม่ำเสมอด้วยการสวดมนต์ไหว้พระ แผ่เมตตา ฝึกฟังเพลง และร้องเพลงอย่างมีสติ และฝึกให้มีสติในการฟัง การอ่าน การคิด การถาม และการเขียน

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

• เห็นคุณค่า และสวดมนต์ แผ่เมตตา มีสติที่เป็นพื้นฐานของสมาธิในพระพุทธศาสนา หรือการพัฒนาจิต ตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด (ส 1.1 ป. 1/4)

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

- อธิบายความหมายและประโยชน์ของสติได้ (K)
- ฟังเพลง ร้องเพลง เล่น และทำงานอย่างมีสติ (P)
- ฝึกให้มีสติในการฟัง การอ่าน การคิด การถาม และการเขียน (P)
- มีความสนใจที่จะฝึกให้ตนมีสติในการทำกิจกรรมต่าง ๆ (A)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ทดสอบหลังเรียน 2. ซักถามความรู้เรื่อง - การบริหารจิตและ การเจริญปัญญา 3. ตรวจผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการ ทำงานเป็นรายบุคคลในด้าน ความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ความรับผิดชอบ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการ ทำงานเป็นรายบุคคลหรือ เป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

- การบริหารจัดการและการเจริญปัญญา
 1. ความหมายและประโยชน์ของการมีสติ
 2. การฟังและร้องเพลงอย่างมีสติ
 3. การเล่นและทำงานอย่างมีสติ
 4. การฝึกให้มีสติในการฟัง การอ่าน การคิด การถาม และการเขียน

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย	➡	ฟัง พูด อ่าน และข้อมูลเขียนเกี่ยวกับการบริหารจัดการและการเจริญปัญญา
ศิลปะ	➡	ร้องเพลงและทำท่าประกอบเพลง ศีรษะ

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ 28

1. ครูนำนักเรียนไปที่ห้องประชุมหรือห้องจริยธรรมและให้นักเรียนสวดมนต์ไหว้พระ นั่งสมาธิ 3 นาที และแผ่เมตตา
2. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
3. ครูตีแผนภูมิเพลง ศีรษะ บนกระดาน ให้นักเรียนอ่าน 2-3 เที่ยว จากนั้นครูร้องเพลงและทำท่าทางประกอบให้นักเรียนดู 1 เที่ยว

เพลง ศีรษะ						
เนื้อร้อง กิตติยวดี บุญเชื้อ						
ทำนอง เพลงจีน						
	คาง	คิ้ว	ปาก	ตา	หู	
จมูก	คิ้ว	คาง	หู	ปาก	ตา	หัว
ปาก	คาง	คิ้ว	ตา	จมูก	หู	
ปาก	ตา	คิ้ว	คาง	จมูก	หัว	

4. ครูให้นักเรียนร้องเพลงและทำท่าทางประกอบคนเดียวเพื่อจับจังหวะก่อน เมื่อจับจังหวะได้และทำท่าทางถูกแล้ว ให้นักเรียนจับคู่กับเพื่อน หันหน้าเข้าหากัน ร้องเพลง พร้อมทำท่าทางประกอบเป็นคู่เริ่มจากจังหวะช้า ๆ ก่อน 2 เที่ยว และเร่งจังหวะเร็วขึ้นอีกประมาณ 2 เที่ยว

5. ครูชมเชยการแสดงของนักเรียน แล้วสนทนากับนักเรียนถึงการกระทำของนักเรียนบางคนที่สามารถร้องเพลงและทำท่าทางประกอบเพลงได้โดยไม่ผิดพลาด เพราะมีสติ แต่บางคนท้อ วาจา ใจ ไม่สัมพันธ์กัน ทำให้ผิดพลาดเพราะไม่มีสติและสมาธิ

6. ครูซักถามนักเรียนว่า ทำอย่างไรจึงจะมีสติและสมาธิในการกระทำต่าง ๆ ให้นักเรียนช่วยกันคิด

7. ครูสรุปให้นักเรียนฟังว่า วิธีทำให้มีสติและสมาธิก็คือการหมั่นฝึกบริหารจิตและเจริญปัญญา อย่างสม่ำเสมอ ซึ่งการฝึกบริหารจิตและการเจริญปัญญานั้น นักเรียนจะต้องปฏิบัติตนในทางสายกลาง คือ การไม่ยึดปฏิบัติใน 2 ทาง ได้แก่ การทำตนเองให้ลำบากเกินไปและการพัวพันหมกมุ่นอยู่ในความสุข ซึ่งหลักการปฏิบัติตนดังกล่าวนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงนำมาใช้ในหลักเศรษฐกิจพอเพียงที่สอนเน้น ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ซึ่งจะก่อให้เกิดการพัฒนาตนเองที่สมดุล มั่นคง และยั่งยืนต่อไป

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

8. ครูสุ่มเลือกนักเรียน 2-3 คน ให้ออกมานำเสนอสาระสำคัญเกี่ยวกับเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านและสรุปมาให้เพื่อน ๆ ฟัง โดยครูสรุปความคิดเห็นของนักเรียนและให้คำแนะนำหรือความรู้เพิ่มเติม

9. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับการบริหารจิตและการเจริญปัญญา โดยเชื่อมโยงกับเรื่องโอวาท 3 ได้แก่ การไม่ทำความชั่ว การทำความดี และการทำจิตใจให้บริสุทธิ์ผ่องใส ซึ่งการบริหารจิตและการเจริญปัญญาก็คือ การทำจิตใจให้บริสุทธิ์ผ่องใส

10. ครูให้ความรู้แก่นักเรียนเกี่ยวกับการบริหารจิตและการเจริญปัญญาเรื่อง ความหมายและประโยชน์ของสติ จากนั้นตั้งคำถามให้นักเรียนช่วยกันตอบ เช่น

- 1) สติคืออะไร
- 2) ทำไมเราจึงต้องมีสติในการทำกิจกรรมต่าง ๆ
- 3) สติมีประโยชน์ต่อเราอย่างไร

11. ครูกล่าวชมเชยนักเรียนที่ช่วยกันตอบคำถาม แล้วร่วมกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

12. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว ครูเขียนบันทึกลงบนกระดานดำ ให้นักเรียนคัดลอกลงในสมุด

13. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับการบริหารจิตและการเจริญปัญญาเรื่อง การฟังเพลงและร้องเพลงอย่างมีสติ แล้วสรุปสาระสำคัญ เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

ชั่วโมงที่ 29

14. ครูสุ่มเลือกนักเรียน 2-3 คน ให้ออกมานำเสนอสาระสำคัญเกี่ยวกับเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านและสรุปมาให้เพื่อน ๆ ฟัง โดยครูสรุปความคิดเห็นของนักเรียนและให้คำแนะนำหรือความรู้เพิ่มเติม

15. ครูทบทวนความรู้เกี่ยวกับความหมายและประโยชน์ของสติ พร้อมทั้งชี้ให้เห็นว่า การทำกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันไม่จำเป็นที่จะต้องฟังเพลงและร้องเพลงล้วนต้องใช้สติทั้งสิ้น จึงจะทำให้

การทำกิจกรรมนั้น ๆ ไม่ผิดพลาด มีความถูกต้อง และไม่เกิดอันตรายใด ๆ แต่การที่เราจะมีสติได้นั้นต้องหมั่นฝึกบริหารจิตและเจริญปัญญา

16. ครูให้ความรู้แก่นักเรียนอ่านเรื่อง การฟังเพลงและร้องเพลงอย่างมีสติ จากนั้นตั้งคำถามให้นักเรียนช่วยกันตอบ เช่น

- 1) ทำไมเราจึงต้องมีสติในการฟังเพลงและร้องเพลง
- 2) ถ้าเราไม่มีสติในขณะที่ฟังเพลงและร้องเพลงจะเกิดผลอย่างไร
- 3) คนที่มีสติในการฟังเพลงและร้องเพลงจะเกิดผลดีอย่างไร

17. ครูกล่าวชมเชยนักเรียนที่ช่วยกันตอบคำถาม แล้วร่วมกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง จากนั้นให้นักเรียนร้องเพลงตบแผละฝึกสติ และทำท่าทางประกอบคนเดียวเพื่อจับจังหวะก่อน เมื่อจับจังหวะได้และทำท่าทางถูกแล้ว ให้นักเรียนจับคู่กับเพื่อน หันหน้าเข้าหากัน ร้องเพลง พร้อมทำท่าทางประกอบเป็นคู่เริ่มจากจังหวะช้า ๆ ก่อน 2 เที้ยว และเร่งจังหวะเร็วขึ้นอีกประมาณ 2 เที้ยว

18. ครูสรุปให้นักเรียนฟังว่า นักเรียนที่สามารถร้องเพลงและทำท่าทางประกอบเพลงได้ไม่ผิดพลาด เพราะเป็นคนมีสติ ส่วนนักเรียนที่ร้องเพลงและทำท่าทางประกอบเพลงผิดพลาด หรือกาย วาจา ไม่สัมพันธ์กัน เพราะว่าไม่มีสติในขณะที่ร้องเพลงและทำท่าทางประกอบเพลง ดังนั้น ไม่ว่าจะทำกิจกรรมอะไร นักเรียนจะต้องทำอย่างมีสติเสมอ จะได้ไม่ผิดพลาดขณะที่ทำสิ่งนั้น ๆ

19. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับการบริหารจิตและการเจริญปัญญาเรื่อง การเล่นและทำงานอย่างมีสติ แล้วสรุปสาระสำคัญ เป็นกรบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

ชั่วโมงที่ 30

20. ครูสุ่มเลือกนักเรียน 2-3 คน ให้ออกมานำเสนอสาระสำคัญเกี่ยวกับเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านและสรุปมาให้เพื่อน ๆ ฟัง โดยครูสรุปความคิดเห็นของนักเรียนและให้คำแนะนำหรือความรู้เพิ่มเติม

21. ครูทบทวนความรู้เกี่ยวกับการฟังเพลงและการร้องเพลงอย่างมีสติ จากนั้นให้ความรู้แก่นักเรียนเกี่ยวกับการเล่นและทำงานอย่างมีสติ แล้วตั้งคำถามให้นักเรียนช่วยกันตอบ เช่น

- 1) ทำไมเราจึงต้องมีสติในการเล่นและทำงาน
- 2) ถ้าเราไม่มีสติในขณะที่เล่นและทำงานจะเกิดผลอย่างไร
- 3) คนที่มีสติในการเล่นและทำงานจะเกิดผลดีอย่างไร

22. ครูกล่าวชมเชยนักเรียนที่ช่วยกันตอบคำถาม แล้วร่วมกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

23. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว ครูเขียนบันทึกลงบนกระดานดำให้นักเรียนคัดลอกลงในสมุด

24. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับการบริหารจิตและการเจริญปัญญาเรื่อง การฝึกให้มีสติในการฟัง การอ่าน การคิด การถาม และการเขียน แล้วสรุปสาระสำคัญ เป็นกรบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

ชั่วโมงที่ 31

25. ครูสุ่มเลือกนักเรียน 2–3 คน ให้ออกมานำเสนอผลสรุปเกี่ยวกับเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านและสรุปมาให้เพื่อน ๆ ฟัง โดยครูสรุปความคิดเห็นของนักเรียนและให้คำแนะนำหรือความรู้เพิ่มเติม

26. ครูทบทวนความรู้เกี่ยวกับการเล่นและการทำงานอย่างมีสติ จากนั้นให้ความรู้แก่นักเรียนเกี่ยวกับการฝึกให้มีสติในการฟัง การอ่าน การคิด การถาม และการเขียน แล้วตั้งคำถามให้นักเรียนช่วยกันตอบ เช่น

- 1) ทำไมเราจึงต้องฝึกตนเองให้มีสติในการฟัง การอ่าน การคิด การถาม และการเขียน
- 2) ถ้าเราไม่มีสติในการฟัง การอ่าน การคิด การถาม และการเขียนจะเกิดผลเป็นอย่างไร
- 3) คนที่สติในการฟัง การอ่าน การคิด การถาม และการเขียนจะเกิดผลได้อย่างไร

27. ครูสนทนาหรือให้นักเรียนคู่วิเคราะห์เกี่ยวกับการฝึกให้มีสติในการฟัง การอ่าน การคิด การถาม และการเขียนอย่างมีสติ

28. ครูให้นักเรียนฝึกการฟัง การอ่าน การคิด การถาม และการเขียน เพื่อให้นักเรียนมีสติในการทำกิจกรรมดังกล่าว

29. ครูสังเกตพฤติกรรมในการฝึกการฟัง การอ่าน การคิด การถาม และการเขียนของนักเรียนตามแบบประเมิน

30. ครูให้ความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับวิธีฝึกปฏิบัติตนให้มีสติตามแนวทางของศาสนาอื่น ๆ ที่นับถือกันในประเทศสมาชิกอาเซียน แล้วให้นักเรียนฝึกปฏิบัติในชั้นเรียนตามความเหมาะสม

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

31. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับบริหารจัดการและการเจริญปัญญา แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

32. ครูแนะนำให้นักเรียนฝึกตนให้มีสติในการทำกิจกรรมต่าง ๆ พร้อมทั้งเขียนบันทึกผลที่ได้รับจากการฝึกดังกล่าว เพื่อนำผลมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันในชั้นเรียน

ขั้นที่ 5 สรุป

33. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง การบริหารจัดการและการเจริญปัญญา โดยให้นักเรียนบันทึกข้อสรุปลงในสมุด

34. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนและช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

35. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ 4 ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด เพื่อประเมินผลการเรียนรู้ด้านความรู้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม และด้านทักษะ/กระบวนการของนักเรียน

36. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาในหน่วยการเรียนรู้ที่ 5 ครอบคลุมของฉันทน์ เรื่อง โครงสร้างของครอบครัว เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

ครูพานักเรียนไปวัดใกล้โรงเรียนในโอกาสต่าง ๆ เช่น วันธรรมสวนะหรือวันพระ วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา เพื่อให้นักเรียนได้ฝึกการบริหารจิตและเจริญปัญญาจากพระสงฆ์

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. แบบทดสอบหลังเรียน
2. แผนภูมิเพลง ศีรยะ
3. วิดีทัศน์เกี่ยวกับการฟัง การอ่าน การคิด การถาม และการเขียนอย่างมีสติ
4. แบบประเมินพฤติกรรมของนักเรียนในด้านการฟัง การอ่าน การคิด การถาม และการเขียน
5. แบบประเมินผลการฝึกการบริหารจิตและเจริญปัญญา
6. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม
7. สื่อการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรม สมบูรณ์แบบ ป. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
8. หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
9. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรม ป. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
10. คู่มือการสอน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
11. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

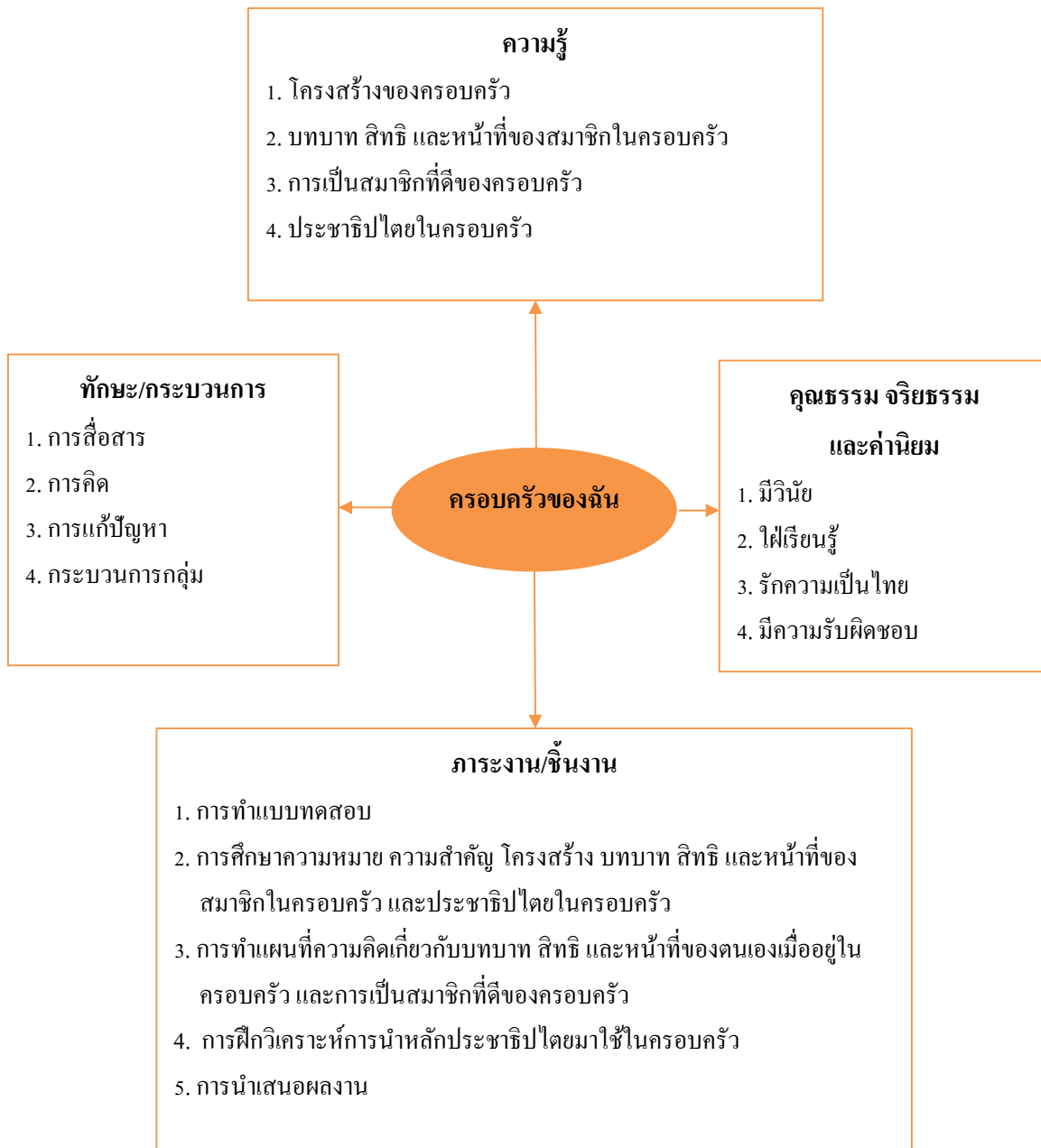
1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางการพัฒนา _____	
2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางแก้ไข _____	
3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____ เหตุผล _____	
4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____ _____	
ลงชื่อ _____ ผู้สอน _____ / _____ / _____	

หน่วยการเรียนรู้ที่ 5

ครอบครัวของฉัน

เวลา 8 ชั่วโมง

ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน

ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 ครอบครัวของฉัน

ขั้นที่ 1 ผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน	
ตัวชี้วัดชั้นปี 1. บอกประโยชน์และปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวและโรงเรียน (ส 2.1 ป. 1/1) 2. ยกตัวอย่างความสามารถและความดีของตนเอง ผู้อื่น และบอกผลจากการกระทำนั้น (ส 2.1 ป. 1/2) 3. บอกโครงสร้าง บทบาท และหน้าที่ของสมาชิกในครอบครัวและโรงเรียน (ส 2.2 ป. 1/1) 4. ระบุบทบาท สิทธิ หน้าที่ของตนเองในครอบครัวและโรงเรียน (ส 2.2 ป. 1/2) 5. มีส่วนร่วมในการตัดสินใจและทำกิจกรรมในครอบครัวและโรงเรียนตามกระบวนการประชาธิปไตย (ส 2.2 ป.1/3)	
ความเข้าใจที่คงทนของนักเรียน นักเรียนจะเข้าใจว่า... • ครอบครัว คือ สถาบันทางสังคมที่มีความสำคัญที่สุด โครงสร้างครอบครัวประกอบด้วยสมาชิก ซึ่งมีจำนวนแตกต่างกันไปในแต่ละครอบครัว สมาชิกในครอบครัวจะต้องปฏิบัติตนตามบทบาท สิทธิ และหน้าที่ของตน เป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวและนำหลักประชาธิปไตยมาใช้ปฏิบัติต่อกัน เมื่อปฏิบัติดังนี้ก็จะส่งผลให้ครอบครัวมีความอบอุ่นสมาชิกทุกคนเกิดความรักความห่วงใยต่อกัน	คำถามสำคัญที่ทำให้เกิดความเข้าใจที่คงทน • เราสามารถนำหลักประชาธิปไตยมาใช้ในครอบครัวได้อย่างไร
ความรู้ของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะรู้ว่า... 1. คำสำคัญ ได้แก่ วัฒนธรรม บทบาท สิทธิ หน้าที่ ประชาธิปไตย 2. ครอบครัว หมายถึง คนที่อาศัยอยู่ร่วมกันและมีความผูกพันเกี่ยวข้องกัน โครงสร้างครอบครัวประกอบด้วยสมาชิก เช่น พ่อ แม่ ลูก รวมถึงปู่ ย่า ตา ยาย และญาติพี่น้อง โดยแต่ละคนต่างมีบทบาทและหน้าที่แตกต่างกันไป เมื่ออยู่ในครอบครัวเราต้องปฏิบัติตนตามบทบาทและหน้าที่ของตนเองจึงจะทำให้เราเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ซึ่งจะส่งผลให้ครอบครัวเกิดความอบอุ่นและมีความสุข	ทักษะ/ความสามารถของนักเรียนที่จะนำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะสามารถ... 1. อธิบายความหมาย ความสำคัญ และโครงสร้างภายในครอบครัว 2. วิเคราะห์บทบาท สิทธิ หน้าที่ และการปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว 3. นำหลักประชาธิปไตยมาใช้ในครอบครัวได้อย่างเหมาะสม

3. เราสามารถนำหลักประชาธิปไตยมาใช้ในครอบครัวได้โดยการใช้เหตุผล รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีความกล้าแสดงความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อครอบครัว	
ขั้นที่ 2 ภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง	
1. ภาระงานที่นักเรียนต้องปฏิบัติ 1.1 ศึกษาความหมาย ความสำคัญ โครงสร้าง บทบาท สิทธิ และหน้าที่ของสมาชิกในครอบครัว และประชาธิปไตยในครอบครัว 1.2 ทำแผนที่ความคิดเกี่ยวกับบทบาท สิทธิ และหน้าที่ของตนเองเมื่ออยู่ในครอบครัว และการเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว 1.3 ฝึกวิเคราะห์การนำหลักประชาธิปไตยมาใช้ในครอบครัว	
2. วิธีการและเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ 2.1 วิธีการประเมินผลการเรียนรู้ 1) การทดสอบ 2) การประเมินผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม 3) การประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม 4) การประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ	2.2 เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ 1) แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน 2) แบบประเมินผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม 3) แบบประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม 4) แบบประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ
3. สิ่งที่มีผู้ประเมิน 3.1 ความเข้าใจ 6 ด้าน ได้แก่ การอธิบาย ชี้แจง การแปลความและตีความ การประยุกต์ ดัดแปลง และนำไปใช้ การมีมุมมองที่หลากหลาย การให้ความสำคัญและใส่ใจในความรู้สึกรักของผู้อื่น และการรู้จักตนเอง 3.2 ทักษะ/กระบวนการ เช่น การสื่อสาร การใช้เทคโนโลยี การคิด การแก้ปัญหา กระบวนการกลุ่ม 3.3 คุณธรรม จริยธรรม และ ค่านิยม เช่น มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง รักความเป็นไทย รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ มีจิตสาธารณะ มีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์สุจริต	
ขั้นที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้	
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9 โครงสร้าง บทบาท สิทธิ หน้าที่ และการเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว เวลา 4 ชั่วโมง แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10 ประชาธิปไตยในครอบครัว เวลา 4 ชั่วโมง	

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9

โครงสร้าง บทบาท สิทธิ หน้าที่

และการเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว

สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 ครอบครัวของฉัน เวลา 4 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

ครอบครัว หมายถึง คนที่อาศัยอยู่ร่วมกันและมีความผูกพันเกี่ยวข้องกัน โครงสร้างครอบครัวประกอบด้วยสมาชิก เช่น พ่อ แม่ ลูก รวมถึงปู่ ย่า ตา ยาย และญาติพี่น้อง โดยแต่ละคนต่างมีบทบาทและสิทธิ หน้าที่แตกต่างกันไป เมื่ออยู่ในครอบครัวเราต้องปฏิบัติตามบทบาท สิทธิ และหน้าที่ของตนเอง จึงจะทำให้เราเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ซึ่งจะส่งผลให้ครอบครัวเกิดความอบอุ่นและมีความสุข

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

1. บอกประโยชน์และปฏิบัติตามเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวและโรงเรียน (ส 2.1 ป. 1/1)
2. ยกตัวอย่างความสามารถและความดีของตนเอง ผู้อื่น และบอกผลจากการกระทำนั้น (ส 2.1 ป. 1/2)
3. บอกโครงสร้าง บทบาท และหน้าที่ของสมาชิกในครอบครัวและโรงเรียน (ส 2.2 ป. 1/1)
4. ระบุบทบาท สิทธิ หน้าที่ของตนเองในครอบครัวและโรงเรียน (ส 2.2 ป. 1/2)

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. จำแนกโครงสร้างภายในครอบครัวได้อย่างถูกต้อง (K)
2. มีความสนใจและตระหนักถึงการปฏิบัติตามบทบาท สิทธิและหน้าที่ของตนเองในครอบครัว (A)
3. สื่อสารและบอกเล่าการปฏิบัติตามเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวได้ (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ทดสอบก่อนเรียน 2. ซักถามความรู้เรื่อง โครงสร้าง บทบาท สิทธิ หน้าที่ และการ ปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของ ครอบครัว 3. ตรวจผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการ ทำงานเป็นรายบุคคลในด้าน ความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ความรับผิดชอบ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการ ทำงานเป็นรายบุคคลหรือ เป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

1. โครงสร้างของครอบครัว
2. บทบาท สิทธิ และหน้าที่ของสมาชิกในครอบครัว
3. การเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว

6. แนวทางบูรณาการ

- ภาษาไทย ➡ ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับโครงสร้างของครอบครัว บทบาท
สิทธิ หน้าที่ และการเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว
- ภาษาต่างประเทศ ➡ ฟัง พูด อ่าน และเขียนคำศัพท์ภาษาอังกฤษเกี่ยวกับโครงสร้างของ
ครอบครัว บทบาท สิทธิ หน้าที่ และการเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ 32

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
2. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน
3. ครูสนทนาซักถามความรู้ของนักเรียนเกี่ยวกับโครงสร้างของครอบครัวที่ได้มอบหมายให้ไปอ่าน
มาในประเด็นต่าง ๆ
4. ครูสุ่มเลือกนักเรียนให้ยกตัวอย่างสิ่งที่เป็น โครงสร้างของครอบครัว
5. ครูสุ่มเลือกนักเรียนให้ยกตัวอย่างบทบาท สิทธิ และหน้าที่ของตนเองและสมาชิกคนอื่นใน
ครอบครัว แล้วให้นักเรียนยกตัวอย่างการปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

6. ครูอธิบายความหมายและความสำคัญของครอบครัว และบอกคำศัพท์ภาษาอังกฤษที่แปลว่า ครอบครัว (family)

7. ครูสุ่มเลือกนักเรียนแล้วซักถามว่า ในครอบครัวของนักเรียนมีสมาชิกกี่คน

8. เมื่อนักเรียนตอบคำถามเสร็จแล้ว ครูกล่าวชมเชยและให้กำลังใจนักเรียน

9. ครูมอบหมายให้นักเรียนสอบถามพ่อแม่หรือผู้ปกครองว่า ครอบครัวของเรามีใครเป็นหัวหน้าครอบครัว เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

ชั่วโมงที่ 33

10. ครูสนทนาซักถามความรู้ของนักเรียนเกี่ยวกับโครงสร้างของครอบครัวที่ได้มอบหมายให้ไปสอบถามพ่อแม่หรือผู้ปกครองมาในประเด็นว่า ในครอบครัวของเรามีใครเป็นหัวหน้าครอบครัว

11. เมื่อนักเรียนตอบคำถามเสร็จแล้ว ครูกล่าวชมเชยและให้กำลังใจนักเรียน

12. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม แล้วให้แต่ละกลุ่มศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับโครงสร้างของครอบครัว โดยให้แต่ละกลุ่มสรุปผลการศึกษาค้นคว้าลงในแบบบันทึกผลการศึกษาค้นคว้า แล้วส่งตัวแทนนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

13. หลังจากที้นำเสนอครบทุกกลุ่มแล้ว ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ แล้วให้นักเรียนบันทึกลงในแบบบันทึกความรู้

14. ครูให้ความรู้เสริมแก่นักเรียนถึงการเป็นประชาคมอาเซียนใน พ.ศ. 2558 โดยชี้แจงให้นักเรียนรู้ว่า ในปีดังกล่าว ไทยและประเทศสมาชิกอาเซียนอื่น ๆ จะรวมกันเป็นครอบครัวใหญ่ที่เรียกว่า ประชาคมอาเซียน ซึ่งมีสมาชิก 10 ประเทศ

15. ครูมอบหมายให้นักเรียนสำรวจเกี่ยวกับบทบาท สิทธิ และหน้าที่ของสมาชิกในครอบครัวของตนเอง พร้อมทั้งแสดงความคิดเห็นว่า เมื่ออยู่ที่บ้าน สมาชิกในครอบครัวของเรามีบทบาท สิทธิ และหน้าที่อะไรบ้าง เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

ชั่วโมงที่ 34

16. ครูสนทนาซักถามความรู้ของนักเรียนเกี่ยวกับบทบาท สิทธิ และหน้าที่ของสมาชิกในครอบครัวของตนเองที่ได้รับมอบหมายให้ไปสำรวจมาในประเด็นว่า เมื่ออยู่ที่บ้าน สมาชิกในครอบครัวของเรามีบทบาท สิทธิ และหน้าที่อะไรบ้าง

17. หลังจากทีนักเรียนตอบคำถามแล้ว ครูกล่าวชมเชยและให้กำลังใจนักเรียน แล้วอธิบายเกี่ยวกับบทบาท สิทธิ และหน้าที่ของสมาชิกในครอบครัวให้นักเรียนฟัง

18. ครูให้นักเรียนทำแผนที่ความคิดเกี่ยวกับบทบาท สิทธิ และหน้าที่ของตนเองเมื่ออยู่ในครอบครัว พร้อมทั้งตกแต่งให้สวยงาม

19. ครูสุ่มเลือกนักเรียนให้ออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียนประมาณ 3-5 คน

20. หลังจากทีนำเสนอผลงานแล้ว ครูกล่าวชมเชยและให้กำลังใจนักเรียน แล้วอธิบายเพิ่มเติม

21. ครูมอบหมายให้นักเรียนศึกษาเรื่อง การเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

ชั่วโมงที่ 35

22. ครูสนทนาซักถามความรู้ของนักเรียนเกี่ยวกับการเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวที่ได้รับมอบหมายให้ไปศึกษามาในประเด็นต่าง ๆ
23. หลังจากที่นักเรียนตอบคำถามแล้ว ครูอธิบายเพิ่มเติมและสรุป
24. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละประมาณ 3-5 คน แล้วให้แต่ละกลุ่มช่วยกันจัดทำแผนที่ความคิดเกี่ยวกับการเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว พร้อมทั้งตกแต่งให้สวยงาม
25. ครูให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน
26. หลังจากที่แต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานจบแล้ว ครูสรุปพร้อมทั้งเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามเรื่องที่สงสัยสงสัยหรือไม่เข้าใจ
27. ครูซักถามนักเรียนว่า ในฐานะที่เราเป็นสมาชิกของครอบครัว เราควรปฏิบัติตนตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงอย่างไรบ้าง ให้นักเรียนยกมือและออกมาตอบหน้าชั้นเรียนทีละคน ประมาณ 10 คน โดยเมื่อแต่ละคนตอบคำถามจบ ครูเฉลยว่าคำตอบนั้นถูกหรือผิด หากถูก ถูกเพราะอะไร หากผิด ผิดเพราะอะไร จนครบทั้ง 10 คน
28. ครูกล่าวชมเชยนักเรียนที่ออกมาตอบคำถาม จากนั้นสรุปผล พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามเรื่องที่สงสัยหรือไม่เข้าใจ
29. ในขณะที่ปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

30. ครูให้นักเรียนวาดภาพระบายสีเกี่ยวกับครอบครัวของฉันทัน 1 ภาพ พร้อมเขียนคำบรรยายใต้ภาพ
31. ครูให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่อไปนี้
 - 1) การที่สมาชิกในครอบครัวมีความรักใคร่ ห่วงใย และช่วยเหลือซึ่งกันและกันมีผลดีอย่างไร
 - 2) นักเรียนปฏิบัติตนตามบทบาทและหน้าที่ในฐานะลูกได้ครบถ้วนหรือไม่ อย่างไร
 - 3) ข้อตกลงและระเบียบของครอบครัวนักเรียนมีอะไรบ้าง
32. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับโครงสร้าง บทบาท สิทธิ หน้าที่ และการเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

33. ครูแนะนำประโยชน์ที่ได้จากการเรียนเรื่อง โครงสร้าง บทบาท สิทธิ หน้าที่ และการเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว เพื่อให้นักเรียนนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน พร้อมทั้งสื่อสารและเผยแพร่ความรู้แก่ผู้อื่น

ขั้นที่ 5 สรุป

34. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง โครงสร้าง บทบาท สิทธิ หน้าที่ และการเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว โดยให้นักเรียนบันทึกข้อสรุปลงในแบบบันทึกความรู้

35. ครูมอบหมายให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับประชาธิปไตยในครอบครัว พร้อมทั้งแสดงความคิดเห็นว่า กิจกรรมประชาธิปไตยในครอบครัวของตนเองมีอะไรบ้าง เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

ครูให้นักเรียนจัดทำสมุดภาพที่เกี่ยวกับโครงสร้าง บทบาท สิทธิ หน้าที่ และการเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว จากนั้นนำผลงานมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันในชั้นเรียน

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. แบบทดสอบก่อนเรียน
2. แบบบันทึกผลการศึกษาค้นคว้า
3. แบบบันทึกความรู้
4. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
5. สื่อการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สมบูรณ์แบบ ป. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

พานิช จำกัด

6. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนา

พานิช จำกัด

7. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนา

พานิช จำกัด

8. คู่มือการสอน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

9. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1 บริษัท

สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางการพัฒนา _____
2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางแก้ไข _____
3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____ เหตุผล _____
4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____ _____
ลงชื่อ _____ ผู้สอน _____/_____/_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10

ประชาธิปไตยในครอบครัว

สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 ครอบครัวของฉัน เวลา 4 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

การอยู่ร่วมกันในครอบครัว สมาชิกต้องเคารพในความคิดเห็นของผู้อื่นและใช้เหตุผลในการตัดสินใจปัญหา รวมทั้งมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ตามแนวคิดประชาธิปไตย

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

• มีส่วนร่วมในการตัดสินใจและทำกิจกรรมในครอบครัวและโรงเรียนตามกระบวนการประชาธิปไตย (ส 2.2 ป. 1/3)

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

- อธิบายการปฏิบัติตามวิถีประชาธิปไตยในครอบครัวได้อย่างถูกต้อง (K)
- มีความสนใจและตระหนักถึงการนำหลักประชาธิปไตยมาใช้ในครอบครัว (A)
- สื่อสารและบอกเล่าการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและทำกิจกรรมต่าง ๆ ในครอบครัวตามแนวทางประชาธิปไตยได้ (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ทดสอบหลังเรียน 2. ซักถามความรู้เรื่อง ประชาธิปไตยในครอบครัว 3. ตรวจผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการ ทำงานเป็นรายบุคคลในด้าน ความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ รักความเป็นไทย ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการ ทำงานเป็นรายบุคคลหรือ เป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

- ประชาธิปไตยในครอบครัว

6. แนวทางบูรณาการ

- ภาษาไทย ➡ ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมประชาธิปไตยใน
ครอบครัว
- ภาษาต่างประเทศ ➡ ฟัง พูด อ่าน และเขียนคำศัพท์ภาษาอังกฤษเกี่ยวกับประชาธิปไตยใน
ครอบครัว

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ 36

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
2. ครูให้นักเรียนยกตัวอย่างการปฏิบัติตามหลักประชาธิปไตยภายในครอบครัว

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

3. ครูอธิบายความสำคัญของการปฏิบัติตามแนวทางประชาธิปไตยในครอบครัว และบอก
คำศัพท์ภาษาอังกฤษที่แปลว่า ประชาธิปไตย (Democracy) แล้วสนทนาซักถามประเด็นต่อไปนี้

- 1) เราสามารถนำแนวทางประชาธิปไตยมาใช้ในครอบครัวได้อย่างไรบ้าง
- 2) กิจกรรมที่เกี่ยวกับประชาธิปไตยในครอบครัวของตนเองตามที่ได้ศึกษาค้นคว้ามา มี

อะไรบ้าง

4. ครูเฉลยคำตอบและกล่าวชมเชยนักเรียน

ชั่วโมงที่ 37

5. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม แล้วให้แต่ละกลุ่มศึกษาค้นคว้าในประเด็นต่อไปนี้

กลุ่มที่ 1 การนำหลักประชาธิปไตยมาใช้ในครอบครัว

กลุ่มที่ 2 กิจกรรมประชาธิปไตยในครอบครัว

โดยให้แต่ละกลุ่มสรุปผลการศึกษาค้นคว้าลงในแบบบันทึกผลการศึกษาค้นคว้า เพื่อเตรียม

นำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

ชั่วโมงที่ 38

6. ครูอธิบายเพื่อทบทวนความรู้เรื่อง ประชาธิปไตยในครอบครัว ให้นักเรียนฟัง
7. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนนำเสนอผลงานที่ได้ศึกษาค้นคว้ามาในครั้งที่แล้วที่ละกลุ่ม
8. หลังจากให้นักเรียนนำเสนอผลงานครบทั้ง 2 กลุ่มแล้ว ครูอธิบายเพิ่มเติมในส่วนที่ยังไม่ถูกต้อง
หรือยังไม่ครบถ้วน

9. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ที่ได้รับจากการนำเสนอผลงาน

10. ครูมอบหมายให้นักเรียนนำหลักการเรื่อง ประชาธิปไตยในครอบครัว ที่ได้ศึกษาค้นคว้าไปฝึก
ปฏิบัติในครอบครัว พร้อมทั้งบันทึกผลที่ได้รับ

ชั่วโมงที่ 39

11. ครูสนทนากลุ่มนักเรียนถึงผลของการการนำหลักการเรื่อง ประชาธิปไตยในครอบครัว ไปฝึกปฏิบัติในครอบครัว

12. ครูสุ่มเลือกนักเรียนประมาณ 3-5 คน ให้ออกมานำเสนอผลที่ได้รับ

13. ครูอธิบายเพิ่มเติมและสรุปในส่วนที่ยังไม่ครบถ้วน พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามเรื่องที่สงสัยหรือยังไม่เข้าใจ

14. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 3-5 คน และให้แต่ละช่วยกันแสดงความคิดเห็นว่า เราจะนำหลักประชาธิปไตยใช้ในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในประชาคมอาเซียนได้อย่างไร บันทึกผลลงในสมุด แล้วส่งตัวแทนนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

15. ในขณะที่ปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

16. ครูให้นักเรียนวาดภาพพระบารมีเกี่ยวกับกิจกรรมประชาธิปไตยในครอบครัวของตน 1 ภาพ พร้อมเขียนคำบรรยายใต้ภาพ

17. ครูให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นในประเด็นว่า นักเรียนเคยแสดงความคิดเห็นในครอบครัวหรือไม่ หากเคย เป็นเรื่องอะไรบ้าง

18. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับประชาธิปไตยในครอบครัว แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

19. ครูแนะนำประโยชน์ที่ได้จากการเรียนเรื่อง ประชาธิปไตยในครอบครัว ให้นักเรียนนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน พร้อมทั้งสื่อสารและเผยแพร่ความรู้แก่ผู้อื่น

ขั้นที่ 5 สรุป

20. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง ประชาธิปไตยในครอบครัว โดยให้นักเรียนบันทึกข้อสรุปลงในแบบบันทึกความรู้

21. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนและช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

22. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ 5 ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด เพื่อประเมินผลการเรียนรู้ด้านความรู้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม และด้านทักษะ/กระบวนการของนักเรียน

23. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาในหน่วยการเรียนรู้ที่ 6 โรงเรียนของตน เรื่อง โครงสร้างของโรงเรียน พร้อมทั้งแสดงความคิดเห็นว่า โครงสร้างของโรงเรียนของเรามีอะไรบ้าง เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

ครูให้นักเรียนจัดทำสมุดภาพที่เกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติตนตามหลักประชาธิปไตยในครอบครัว จากนั้นนำผลงานมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันในชั้นเรียน

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. แบบทดสอบหลังเรียน
2. แบบบันทึกความรู้
3. แบบบันทึกผลการศึกษาค้นคว้า
4. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
5. สื่อการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สมบูรณ์แบบ ป. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
6. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป.1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
7. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรม ป. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
8. คู่มือการสอน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
9. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

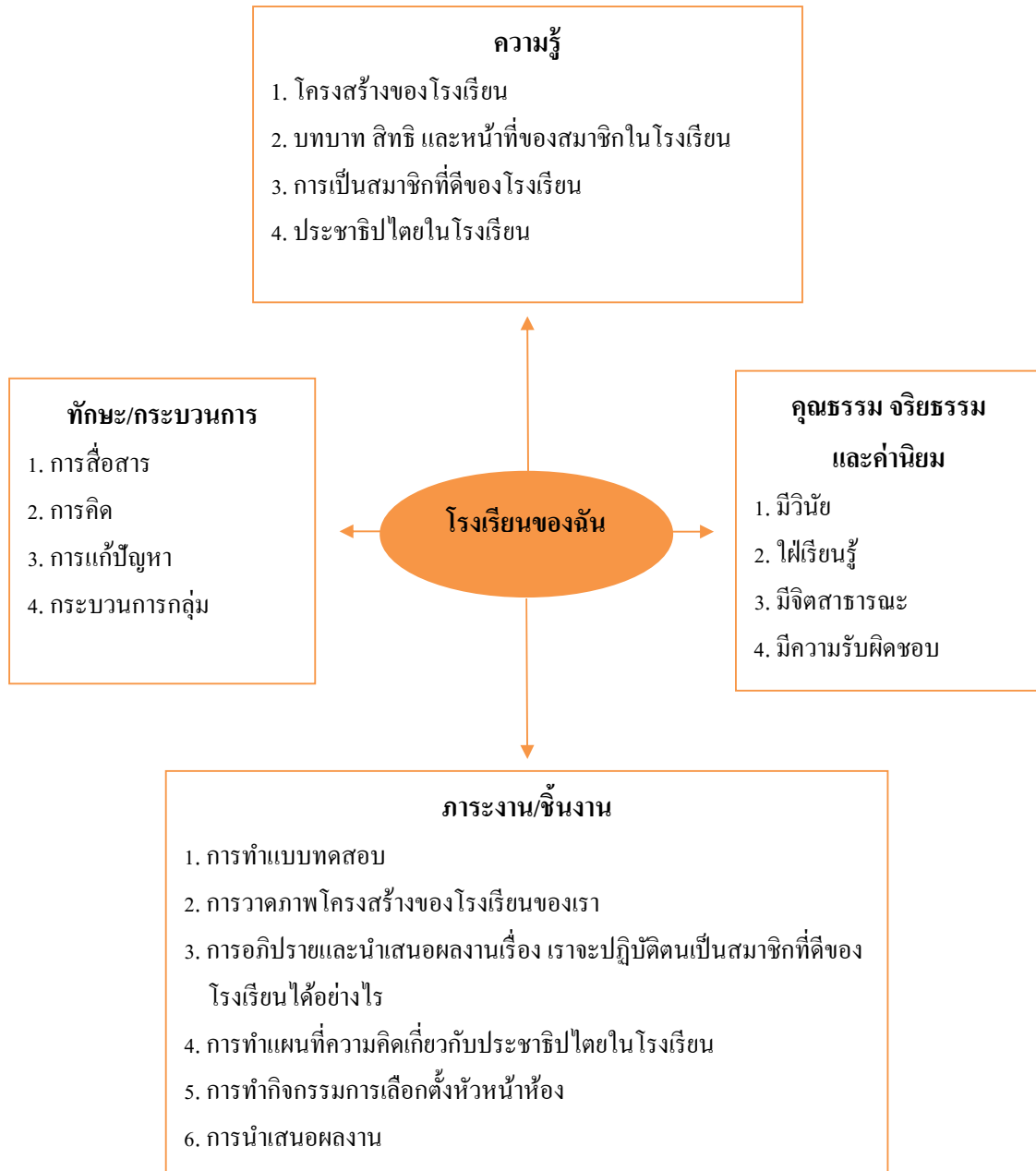
1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางการพัฒนา _____	
2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางแก้ไข _____	
3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____ เหตุผล _____	
4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____ _____	
ลงชื่อ _____ ผู้สอน _____ / _____ / _____	

หน่วยการเรียนรู้ที่ 6

โรงเรียนของฉัน

เวลา 8 ชั่วโมง

ผังโน้ตสรุปเป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน

ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 โรงเรียนของฉัน

ขั้นที่ 1 ผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน	
ตัวชี้วัดชั้นปี 1. บอกประโยชน์และปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวและโรงเรียน (ส 2.1 ป. 1/1) 2. ยกตัวอย่างความสามารถและความดีของตนเอง ผู้อื่น และบอกผลจากการกระทำนั้น (ส 2.1 ป. 1/2) 3. บอกโครงสร้าง บทบาท และหน้าที่ของสมาชิกในครอบครัวและโรงเรียน (ส 2.2 ป. 1/1) 4. ระบุบทบาท สิทธิ หน้าที่ของตนเองในครอบครัวและโรงเรียน (ส 2.2 ป. 1/2) 5. มีส่วนร่วมในการตัดสินใจและทำกิจกรรมในครอบครัวและ โรงเรียนตามกระบวนการประชาธิปไตย (ส 2.2 ป. 1/3)	
ความเข้าใจที่คงทนของนักเรียน นักเรียนจะเข้าใจว่า... • โครงสร้างของโรงเรียนเป็นความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในโรงเรียน โดยสมาชิกแต่ละคนต่างมีบทบาทและหน้าที่ของตนเองที่แตกต่างกันไป สมาชิกทุกคนต้องปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของโรงเรียน รวมทั้งนำหลักการประชาธิปไตยมาใช้ในโรงเรียนด้วย	คำถามสำคัญที่ทำให้เกิดความเข้าใจที่คงทน 1. โครงสร้างของโรงเรียนมีอะไรบ้าง 2. สมาชิกในโรงเรียนต้องปฏิบัติตนอย่างไร 3. กิจกรรมของโรงเรียนที่ตามหลักการประชาธิปไตยมีอะไรบ้าง
ความรู้ของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะรู้ว่า... 1. คำสำคัญ ได้แก่ ผู้อำนวยการ โรงเรียน เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ 2. โครงสร้างของโรงเรียนเป็นความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในโรงเรียน โดยสมาชิกแต่ละคนต่างมีบทบาทและหน้าที่ของตนเองที่แตกต่างกันไป สมาชิกทุกคนจะต้องปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของโรงเรียนด้วยการปฏิบัติตามบทบาท สิทธิ และหน้าที่ของตนเอง รวมทั้งปฏิบัติตนอย่างมีคุณธรรมและจริยธรรม 3. เราสามารถมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและเข้าร่วมกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียนได้หลายอย่าง เช่น การเลือกตั้งหัวหน้าห้อง การเลือกตั้งประธานนักเรียน ฯลฯ	ทักษะ/ความสามารถของนักเรียนที่จะนำไปสู่ความเข้าใจที่คงทนนักเรียนจะสามารถ... 1. บอกประโยชน์วิธีการปฏิบัติและผลที่ได้รับจากการเป็นสมาชิกที่ดีของโรงเรียนได้ 2. อธิบายโครงสร้าง สิทธิ บทบาท และหน้าที่ รวมทั้งการปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของโรงเรียนได้ 3. บอกวิธีการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในโรงเรียนตามหลักการประชาธิปไตยได้

ขั้นที่ 2 การงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง

1. การงานที่นักเรียนต้องปฏิบัติ 1.1 วาดภาพโครงสร้างของโรงเรียนของเรา 1.2 อภิปรายและนำเสนอผลงานเรื่อง เราจะปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของโรงเรียนได้อย่างไร 1.3 ทำแผนที่ความคิดเกี่ยวกับประชาธิปไตยในโรงเรียน 1.4 ทำกิจกรรมการเลือกตั้งหัวหน้าห้อง	
2. วิธีการและเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ 2.1 วิธีการประเมินผลการเรียนรู้ 1) การทดสอบ 2) การประเมินผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม 3) การประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม 4) การประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ	2.2 เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ 1) แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน 2) แบบประเมินผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม 3) แบบประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม 4) แบบประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ
3. สิ่งที่มีประเมิน 3.1 ความเข้าใจ 6 ด้าน ได้แก่ การอธิบาย ชี้แจง การแปลความและตีความ การประยุกต์ ดัดแปลง และนำไปใช้ การมีมุมมองที่หลากหลาย การให้ความสำคัญและใส่ใจในความรู้สึกรักของผู้อื่น และการรู้จักตนเอง 3.2 ทักษะ/กระบวนการ เช่น การสื่อสาร การใช้เทคโนโลยี การคิด การแก้ปัญหา กระบวนการกลุ่ม 3.3 คุณธรรม จริยธรรม และ ค่านิยม เช่น มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง รักความเป็นไทย รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ มีจิตสาธารณะ มีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์สุจริต	
ขั้นที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้	
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 11 โครงสร้าง บทบาท สิทธิ หน้าที่ และการเป็นสมาชิกที่ดี ของโรงเรียน เวลา 4 ชั่วโมง แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 12 ประชาธิปไตยในโรงเรียน เวลา 4 ชั่วโมง	

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 11

โครงสร้าง บทบาท สิทธิ หน้าที่ และการเป็นสมาชิกที่ดีของโรงเรียน

สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 โรงเรียนของฉัน เวลา 4 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

โครงสร้างของโรงเรียนเป็นความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในโรงเรียน โดยสมาชิกแต่ละคนต่างมีบทบาทและหน้าที่ของตนเองที่แตกต่างกันไป สมาชิกทุกคนจะต้องปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของโรงเรียน ด้วยการปฏิบัติตามบทบาท สิทธิ และหน้าที่ของตนเอง รวมทั้งปฏิบัติตนอย่างมีคุณธรรมและจริยธรรม

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

1. บอกประโยชน์และปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวและโรงเรียน (ส 2.1 ป. 1/1)
2. ยกตัวอย่าง ความสามารถและความดีของตนเอง ผู้อื่น และบอกผลจากการกระทำนั้น (ส 2.1 ป. 1/2)
3. บอกโครงสร้าง บทบาทและหน้าที่ของสมาชิกในครอบครัวและโรงเรียน (ส 2.2 ป. 1/1)
4. ระบุบทบาท สิทธิ หน้าที่ของตนเองในครอบครัวและโรงเรียน (ส 2.2 ป. 1/2)

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. บอกโครงสร้าง บทบาท สิทธิ และหน้าที่ วิธีการปฏิบัติตนของสมาชิกในโรงเรียน และประโยชน์จากการเป็นสมาชิกที่ดีของโรงเรียนได้ (K)
2. ยกตัวอย่างความสามารถและความดีของตนเอง ผู้อื่น และบอกผลจากการกระทำนั้น (A)
3. เห็นความสำคัญของการปฏิบัติตนตามบทบาท สิทธิ และหน้าที่ รวมทั้งประโยชน์ของการปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของโรงเรียน (A)
4. ปฏิบัติตนตามบทบาท สิทธิ และหน้าที่ รวมทั้งแสดงออกถึงการเป็นสมาชิกที่ดีของโรงเรียนได้ (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ทดสอบก่อนเรียน 2. ซักถามความรู้เกี่ยวกับ โครงสร้าง บทบาท สิทธิ หน้าที่ และการเป็นสมาชิกที่ ดีของโรงเรียน 3. ตรวจผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการ ทำงานเป็นรายบุคคลในด้าน ความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ รักความเป็นไทย ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการ ทำงานเป็นรายบุคคลหรือ เป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สารการเรียนรู้

1. โครงสร้างของโรงเรียน
2. บทบาท สิทธิ และหน้าที่ของสมาชิกในโรงเรียน
3. การเป็นสมาชิกที่ดีของโรงเรียน

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย	➡	ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับ โครงสร้าง บทบาท สิทธิ หน้าที่ และการเป็นสมาชิกที่ดีของโรงเรียน
ศิลปะ	➡	วาดภาพและระบายสีเรื่อง สิ่งที่ดีตนควรปฏิบัติเมื่ออยู่ในโรงเรียน
การงานอาชีพฯ	➡	ออกแบบและจัดทำแผนที่ความคิดเรื่อง โครงสร้าง บทบาท สิทธิ หน้าที่ และการเป็นสมาชิกที่ดีของโรงเรียน พร้อมทั้งตกแต่งให้สวยงาม

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ 40

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
2. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน
3. ครูนำภาพโรงเรียนของเรามาให้นักเรียนดู แล้วซักถามนักเรียนว่า ภาพนี้เป็นภาพอะไร เกี่ยวข้องกับนักเรียนอย่างไร
4. ครูเล่าประวัติโดยย่อของโรงเรียนให้นักเรียนฟัง เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความอยากรู้เรื่องเกี่ยวกับโรงเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

5. ครูสนทนาซักถามความรู้ของนักเรียนเกี่ยวกับเรื่อง โครงสร้างของโรงเรียน ที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมาในประเด็นต่าง ๆ เช่น โครงสร้างโรงเรียนของเรามีอะไรบ้าง

6. ครูนำภาพโครงสร้างของโรงเรียน เช่น ผู้อำนวยการโรงเรียน ครู นักเรียน ภารโรง มาให้นักเรียนดู แล้วซักถามนักเรียนว่า ในโรงเรียนของเราประกอบด้วยโครงสร้างเหมือนที่นำมาให้ดูหรือไม่

7. เมื่อนักเรียนตอบคำถามเสร็จ ครูสรุปคำตอบ พร้อมทั้งกล่าวชมเชยนักเรียน

ชั่วโมงที่ 41

8. ครูให้นักเรียนวาดภาพโครงสร้างของโรงเรียนของเราพร้อมทั้งตกแต่งให้สวยงาม

9. ครูสุ่มเลือกนักเรียนประมาณ 4-6 คน ให้ออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

10. หลังจากทีมนักเรียนนำเสนอผลงานครบแล้ว ครูสรุปและอธิบายเพิ่มเติม

11. ครูมอบหมายให้นักเรียนสำรวจและสรุปเกี่ยวกับบทบาท สิทธิ และหน้าที่ของสมาชิกในโรงเรียน เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

ชั่วโมงที่ 42

12. ครูนำนักเรียนไปเรียนนอกห้องเรียน เช่น ห้องประชุม สนามหญ้า ใต้ต้นไม้ นั่งเป็นวงกลม แล้วสนทนา ซักถามความรู้ของนักเรียนเกี่ยวกับบทบาท สิทธิ และหน้าที่ของสมาชิกในโรงเรียนที่ได้รับมอบหมายให้ไปสำรวจและสรุปมาว่า ภายในโรงเรียนของเราประกอบด้วยใครบ้าง และบุคคลนั้นมีบทบาท สิทธิ และหน้าที่อะไรบ้าง ให้นักเรียนที่รู้คำตอบยกมือขึ้น และบอกให้เพื่อนฟัง

13. เมื่อนักเรียนตอบคำถามเสร็จแล้ว ครูสรุปคำตอบพร้อมกับกล่าวชมเชยนักเรียน และสรุปให้นักเรียนฟังว่าภายในโรงเรียนประกอบด้วยสมาชิกของโรงเรียนเป็นจำนวนมาก ซึ่งสมาชิกแต่ละคนก็มีบทบาท สิทธิ และหน้าที่ แตกต่างกันไป ดังเช่นคำตอบที่นักเรียนช่วยกันตอบ

14. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับการเป็นสมาชิกที่ดีของโรงเรียน พร้อมทั้งแสดงความคิดเห็นว่า การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของโรงเรียนทำได้อย่างไรบ้าง เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

ชั่วโมงที่ 43

15. ครูสนทนาซักถามความรู้ของนักเรียนเกี่ยวกับการเป็นสมาชิกที่ดีของโรงเรียนที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านและแสดงความคิดเห็นมาในประเด็นต่าง ๆ เช่น การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของโรงเรียนทำได้อย่างไรบ้าง จากนั้นอธิบายเกี่ยวกับการเป็นสมาชิกที่ดีของโรงเรียนให้นักเรียนฟัง

16. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มใหม่ กลุ่มละ 4-6 คน แต่ละกลุ่มอภิปรายร่วมกันในหัวข้อ เราจะปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของโรงเรียนได้อย่างไร

17. แต่ละกลุ่มสรุป บันทึกผล แล้วส่งตัวแทนออกมานำเสนอผลการอภิปรายหน้าชั้นเรียน

18. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ที่ได้จากการอภิปราย โดยให้นักเรียนบันทึกลงในแบบบันทึกผลการอภิปราย

19. ครูให้ความรู้เพิ่มเติมว่า ใน พ.ศ. 2558 ประเทศไทยและประเทศสมาชิกอาเซียนได้ก้าวเข้าสู่ความเป็นประชาคมอาเซียน ดังนั้น นอกจากเราจะเป็นสมาชิกครอบครัว ชุมชน และประเทศชาติแล้ว เรายังเป็นสมาชิกคนหนึ่งของประชาคมอาเซียนอีกด้วย

20. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 3–5 คน แต่ละกลุ่มช่วยกันคิดว่า ในฐานะที่เป็นสมาชิกคนหนึ่ง ของอาเซียน เรามีบทบาทและหน้าที่อะไรบ้าง แล้วสรุปและบันทึกผลลงในสมุด

21. ครูให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน โดยหลังจากที่แต่ละกลุ่ม นำเสนอผลงานจบแล้ว ครูอธิบายเพิ่มเติมในส่วนที่ยังไม่ถูกต้องหรือยังไม่ครบถ้วนให้นักเรียนฟัง

22. ครูซักถามนักเรียนว่า เมื่ออยู่ในโรงเรียน เราจะปฏิบัติตนตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงได้อย่างไรบ้าง โดยให้นักเรียนยกมือขึ้นตอบ ครูสรุป แล้วกล่าวชมเชยนักเรียน

23. ในขณะที่ปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอ ผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

24. ครูให้นักเรียนวาดภาพสิ่งที่ตนควรปฏิบัติเมื่ออยู่ใน โรงเรียน พร้อมทั้งระบายสีให้สวยงาม

25. ครูสุ่มเลือกตัวแทนกลุ่มออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน เมื่อนักเรียนนำเสนอเสร็จแล้วครู ชมเชย และให้กำลังใจนักเรียน

26. ครูให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่อไปนี้

- 1) หากเราไม่ปฏิบัติตามบทบาท สิทธิ และหน้าที่ของนักเรียนจะเกิดผลเสียอย่างไรบ้าง
- 2) นักเรียนเคยช่วยเหลือเพื่อนอย่างไรบ้าง
- 3) เราควรไหว้แสดงความเคารพครูเมื่อใด

27. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับ โครงสร้าง บทบาท สิทธิ หน้าที่ และการเป็นสมาชิกที่ดีของ โรงเรียน แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

28. ครูแนะนำประโยชน์ที่ได้จากการเรียนรู้เรื่อง โครงสร้าง บทบาท สิทธิ หน้าที่ และการเป็น สมาชิกที่ดีของโรงเรียน ให้นักเรียนนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

ขั้นที่ 5 สรุป

29. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง โครงสร้าง บทบาท สิทธิ หน้าที่ และการเป็นสมาชิกที่ดี ของโรงเรียน รวมทั้งประโยชน์ในการนำมาใช้ในชีวิตประจำวัน โดยให้นักเรียนสรุปเป็นแผนที่ความคิด พร้อมทั้งตกแต่งให้สวยงาม

30. ครูมอบหมายให้นักเรียนสอบถามพ่อแม่หรือผู้ปกครองเกี่ยวกับประชาธิปไตยในโรงเรียน พร้อมทั้งแสดงความคิดเห็นว่า เมื่ออยู่ในโรงเรียนเราควรนำหลักประชาธิปไตยมาใช้ตัดสินใจในเรื่อง ะไรบ้าง เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

1. ครูให้นักเรียนสำรวจโครงสร้างของโรงเรียนของเรา แล้วนำเสนอหน้าชั้นเรียน
2. ครูให้นักเรียนฝึกปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของโรงเรียน แล้วบันทึกผลที่ได้รับลงในสมุด

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. แบบทดสอบก่อนเรียน
2. ภาพโรงเรียนของเรา
3. ภาพโครงสร้างของโรงเรียน เช่น ผู้อำนวยการโรงเรียน ครู นักเรียน การโรง
4. แบบบันทึกผลการอภิปราย
5. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
6. สื่อการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สมบูรณ์แบบ ป. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนา

พานิช จำกัด

7. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนา

นิช จำกัด

8. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรม ป. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนา

พานิช จำกัด

9. คู่มือการสอน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1 บริษัท

สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางการพัฒนา _____
2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางแก้ไข _____
3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____ เหตุผล _____
4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____ _____
ลงชื่อ _____ ผู้สอน _____/_____/_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 12

ประชาธิปไตยในโรงเรียน

สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 โรงเรียนของฉัน เวลา 4 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

โรงเรียนได้มีการนำหลักประชาธิปไตยมาใช้โดยเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ โดยการเลือกตัวแทนในระดับต่าง ๆ เช่น หัวหน้าห้อง ประธานนักเรียน

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

• มีส่วนร่วมในการตัดสินใจและทำกิจกรรมในครอบครัวและโรงเรียนตามกระบวนการประชาธิปไตย (ส 2.2 ป. 1/3)

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. บอกวิธีการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและทำกิจกรรมในโรงเรียนตามกระบวนการประชาธิปไตยได้ (K)
2. เห็นความสำคัญของการร่วมตัดสินใจและทำกิจกรรมในโรงเรียนตามกระบวนการประชาธิปไตย (A)
3. เข้าไปมีส่วนร่วมตัดสินใจและทำกิจกรรมในโรงเรียนตามกระบวนการประชาธิปไตยได้ (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ทดสอบหลังเรียน 2. ซักถามความรู้เรื่อง ประชาธิปไตยในโรงเรียน 3. ตรวจสอบงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้าน ความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ รักความเป็นไทย ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือ เป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

- ประชาธิปไตยในโรงเรียน

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย	➡	ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับประชาธิปไตยในโรงเรียน
การงานอาชีพ	➡	ออกแบบและจัดทำแผนที่ความคิดเรื่อง ประชาธิปไตยในโรงเรียน พร้อมทั้งตกแต่งให้สวยงาม

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ 44

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
2. ครูให้นักเรียนคู่วิทัศน์เกี่ยวกับการเลือกตั้งประธานนักเรียน หรือกิจกรรมอื่น ๆ ที่เป็นกิจกรรม

ประชาธิปไตยในโรงเรียน

3. ครูซักถามนักเรียนว่า นักเรียนเคยปฏิบัติกิจกรรมเหมือนกิจกรรมในวิทัศน์ที่ดูหรือไม่

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

4. ครูอธิบายเรื่อง ประชาธิปไตยในโรงเรียน ให้นักเรียนฟัง
5. ครูสนทนาซักถามความรู้ของนักเรียนเกี่ยวกับประชาธิปไตยในโรงเรียนที่ได้รับมอบหมายให้ไป

สอบถามพ่อแม่หรือผู้ปกครองในประเด็นต่อไปนี้

- 1) เมื่ออยู่ในโรงเรียนเราควรนำหลักประชาธิปไตยมาใช้ตัดสินใจในเรื่องอะไรบ้าง
- 2) เราสามารถเข้าร่วมกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียนได้อย่างไรบ้าง
6. ครูเขียนคำตอบของนักเรียนลงบนกระดานดำ จากนั้นครูและนักเรียนร่วมกันสรุปคำตอบ
7. ครูมอบหมายให้นักเรียนนำคำตอบที่ได้สรุปเป็นแผนที่ความคิด พร้อมทั้งตกแต่งให้สวยงาม เป็น

การบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

ชั่วโมงที่ 45

8. ครูอธิบายทบทวนความรู้เกี่ยวกับประชาธิปไตยในโรงเรียนให้นักเรียนฟัง แล้วสนทนาซักถามนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องที่อธิบาย

9. ครูให้นักเรียนนำเสนอแผนที่ความคิดเกี่ยวกับประชาธิปไตยในโรงเรียนที่ได้ทำให้เพื่อน ๆ ดู และร่วมกันแสดงความคิดเห็น

10. หลังจากให้นักเรียนนำเสนอผลงานครบทุกคนแล้ว ครูสรุปคำตอบและอธิบายเพิ่มเติม

ชั่วโมงที่ 46

11. ครูสนทนากับนักเรียนพร้อมนำภาพกิจกรรมการเลือกตั้งประธานนักเรียน การเลือกตั้งหัวหน้าห้องให้นักเรียนดูแล้วซักถามนักเรียนว่า กิจกรรมนี้นักเรียนอยากเข้าไปมีส่วนร่วมหรือไม่ เพราะอะไร

12. หลังจากให้นักเรียนตอบ ครูเฉลยคำตอบ และอธิบายเพิ่มเติม

13. ครูแนะนำวิธีการเลือกตั้งหัวหน้าห้อง และให้นักเรียนทุกคนเตรียมทำกิจกรรมเลือกตั้งหัวหน้าห้อง

14. ครูมอบหมายให้นักเรียนเตรียมอุปกรณ์ที่ใช้ในการเลือกตั้ง เพื่อเตรียมจัดการเลือกตั้งหัวหน้าห้องในครั้งต่อไป

ชั่วโมงที่ 47

15. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมเลือกตั้งหัวหน้าห้อง

16. หลังจากนักเรียนใช้สิทธิเลือกตั้ง นับคะแนนเสียงเลือกตั้ง และประกาศรายชื่อผู้สมัครที่ได้รับเลือกตั้งแล้ว ครูและนักเรียนร่วมกันแสดงความยินดีกับผู้ที่ได้รับเลือกเป็นหัวหน้าห้อง

17. ครูบอกถึงหน้าที่ที่หัวหน้าห้องต้องปฏิบัติ หัวหน้าห้องกล่าวขอบคุณเพื่อน ๆ เพื่อแสดงถึงการมีน้ำใจ

18. ครูให้ความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการเลือกตั้งของประเทศสมาชิกอาเซียน พร้อมซักถามนักเรียนว่าประเทศใดบ้างที่มีการเลือกตั้งผู้นำของประเทศ จากนั้นร่วมกันสรุปและบันทึกผล

19. ครูสรุป แล้วอธิบายเพิ่มเติมให้นักเรียนฟัง

20. ในขณะที่ปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

21. ครูให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นในประเด็น ประธานนักเรียนมีหน้าที่อะไรบ้าง

22. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับประชาธิปไตยในโรงเรียน แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

23. ครูแนะนำให้นักเรียนนำประโยชน์ที่ได้จากการเรียนรู้เรื่อง ประชาธิปไตยในโรงเรียน ไปใช้ในชีวิตประจำวัน

24. ครูสุ่มเลือกนักเรียนให้ออกมาหน้าชั้นเรียนเพื่อบอกวิธีการนำความรู้เรื่อง ประชาธิปไตยในโรงเรียน ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน แล้วกล่าวชมเชยนักเรียน

ขั้นที่ 5 สรุป

25. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง ประชาธิปไตยในโรงเรียน โดยให้นักเรียนบันทึกข้อสรุปลงในแบบบันทึกความรู้

26. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนและช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

27. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ 6 ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด เพื่อประเมินผลการเรียนรู้ด้านความรู้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม และด้านทักษะ/กระบวนการของนักเรียน

28. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาในหน่วยการเรียนรู้ที่ 7 สินค้าและบริการ เรื่อง สิ่งของเครื่องใช้ของเรา พร้อมทั้งแสดงความคิดเห็นว่า สิ่งของเครื่องใช้ของเรามีอะไรบ้าง เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4–6 คน แต่ละกลุ่มสำรวจการเลือกตั้งประธานนักเรียนครั้งล่าสุด แล้วนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันในห้องเรียน

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. แบบทดสอบหลังเรียน
2. วิดีทัศน์เกี่ยวกับการเลือกตั้งประธานนักเรียนหรือกิจกรรมอื่นที่เป็นกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน
3. แบบบันทึกความรู้
4. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
5. สื่อการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สมบูรณ์แบบ ป. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
6. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป.1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
7. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรม ป. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
8. คู่มือการสอน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
9. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

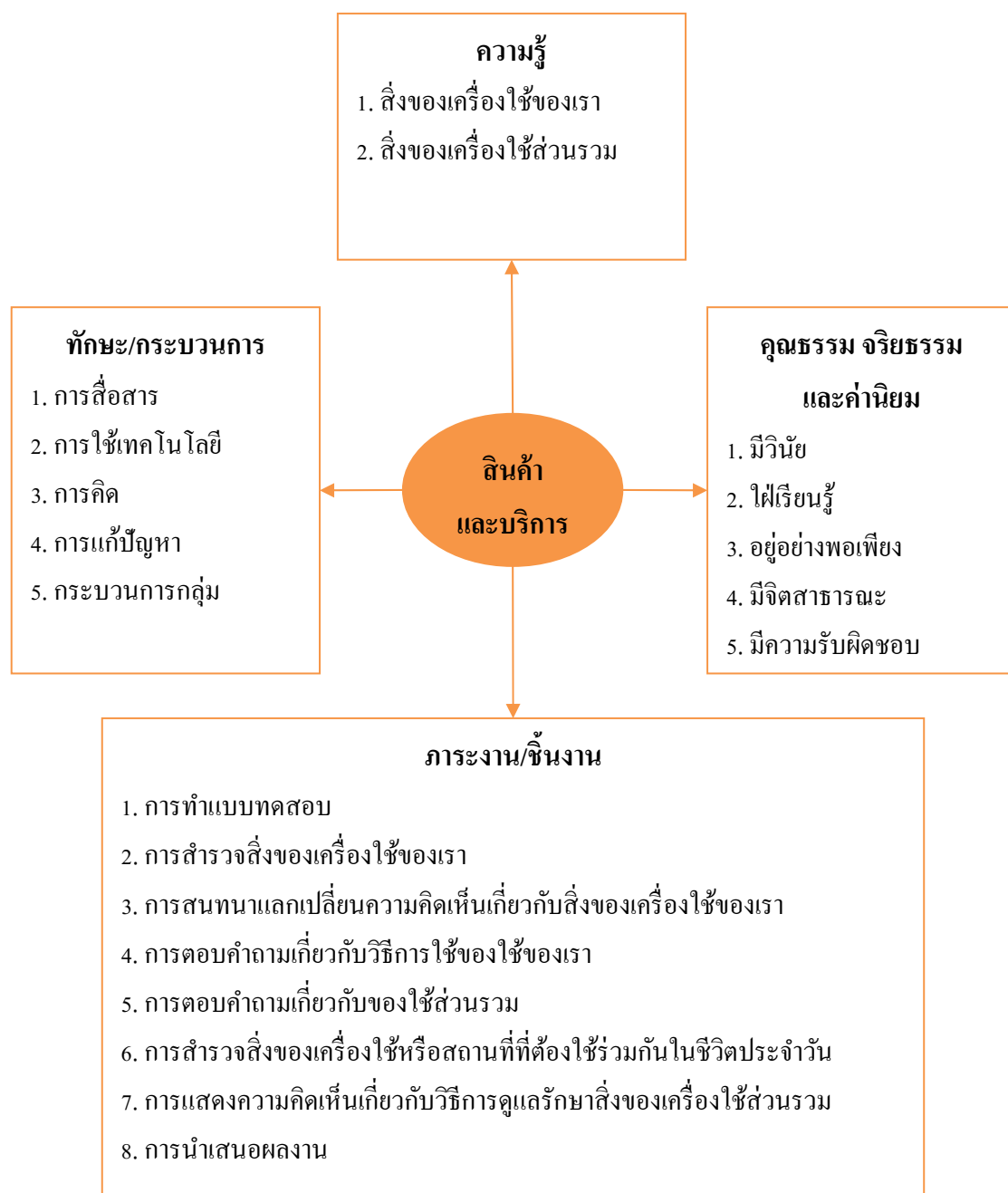
1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางการพัฒนา _____
2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางแก้ไข _____
3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____ เหตุผล _____
4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____ _____
ลงชื่อ _____ ผู้สอน _____/_____/_____

หน่วยการเรียนรู้ที่ 7

สินค้าและบริการ

เวลา 7 ชั่วโมง

ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน

ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 7 สินค้าและบริการ

ขั้นที่ 1 ผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน	
ตัวชี้วัดขั้นปี 1. ระบุสินค้าและบริการที่ใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน (ส 3.1 ป. 1/1) 2. ยกตัวอย่างการใช้ทรัพยากรในชีวิตประจำวันอย่างประหยัด (ส 3.1 ป. 1/3)	
ความเข้าใจที่คงทนของนักเรียน นักเรียนจะเข้าใจว่า... 1. สิ่งของเครื่องใช้มีความสำคัญกับเราเป็นอย่างมาก เราควรใช้ให้เกิดประโยชน์และคุ้มค่ามากที่สุด 2. สิ่งของเครื่องใช้ส่วนรวมเป็นสิ่งของที่เราต้องใช้ร่วมกับผู้อื่น เราควรใช้ให้เกิดประโยชน์ เหมาะสมกับความจำเป็น ประหยัด และคุ้มค่า	คำถามสำคัญที่ทำให้เกิดความเข้าใจที่คงทน 1. สิ่งของเครื่องใช้มีความสำคัญต่อเราอย่างไร 2. เรามีวิธีใช้สิ่งของเครื่องใช้ส่วนรวมอย่างไรบ้าง
ความรู้ของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะรู้ว่า... 1. คำสำคัญ ได้แก่ ประหยัด คุ้มค่า สาธารณูปโภค 2. สิ่งของเครื่องใช้ของเรามีหลายอย่างทั้งที่เป็นของใช้ส่วนตัวและอุปกรณ์การเรียน เราควรใช้ให้เกิดประโยชน์ เหมาะสมกับความจำเป็น ประหยัด และคุ้มค่า นอกจากนี้ เรายังต้องรับผิดชอบสิ่งของต่าง ๆ ที่เป็นของเรา โดยการเก็บรักษาและดูแลให้ดีเพื่อให้มีใช้งาน ๆ และเป็นการประหยัดค่าใช้จ่ายให้กับตนเองและครอบครัว 3. ของใช้ส่วนรวมเป็นสิ่งของเครื่องใช้ที่ต้องใช้ร่วมกับผู้อื่น ไม่มีผู้ใดเป็นเจ้าของโดยเฉพาะ เราต้องช่วยกันใช้ให้เกิดประโยชน์ ใช้อย่างระมัดระวัง ประหยัด และคุ้มค่า	ทักษะ/ความสามารถของนักเรียนที่จะนำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะสามารถ... 1. สำรวจสิ่งของเครื่องใช้ของเรา 2. สนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งของเครื่องใช้ของเรา 3. ตอบคำถามเกี่ยวกับวิธีการใช้ของใช้ของเรา 4. ตอบคำถามเกี่ยวกับของใช้ส่วนรวม 5. สำรวจสิ่งของเครื่องใช้หรือสถานที่ที่ต้องใช้ร่วมกันในชีวิตประจำวัน 6. แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีการดูแลรักษาสิ่งของเครื่องใช้ส่วนรวม
ขั้นที่ 2 ภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง	
1. ภาระงานที่นักเรียนต้องปฏิบัติ 1.1 สำรวจสิ่งของเครื่องใช้ของเรา	

1.2 สนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งของเครื่องใช้ของเรา 1.3 ตอบคำถามเกี่ยวกับวิธีการใช้ของเรา 1.4 ตอบคำถามเกี่ยวกับของใช้ส่วนรวม 1.5 สำรวจสิ่งของเครื่องใช้หรือสถานที่ที่ต้องใช้ร่วมกันในชีวิตประจำวัน 1.6 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีการดูแลรักษาสิ่งของเครื่องใช้ส่วนรวม		
2. วิธีการและเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ 2.1 วิธีการประเมินผลการเรียนรู้ 1) การทดสอบ 2) การสนทนาซักถาม 3) การประเมินผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม 4) การประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม 5) การประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ		2.2 เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ 1) แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน 2) แบบบันทึกการสนทนาซักถาม 3) แบบประเมินผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม 4) แบบประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม 5) แบบประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ
3. สิ่งที่มีมุ่งประเมิน 3.1 ความเข้าใจ 6 ด้าน ได้แก่ การอธิบาย ชี้แจง การแปลความและตีความ การประยุกต์ ดัดแปลง และนำไปใช้ การมีมุมมองที่หลากหลาย การให้ความสำคัญและใส่ใจในความรู้สึกรู้ใจของผู้อื่น และการรู้จักตนเอง 3.2 ทักษะ/กระบวนการ เช่น การสื่อสาร การใช้เทคโนโลยี การคิด การแก้ปัญหา กระบวนการกลุ่ม 3.3 คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม เช่น มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง รักความเป็นไทย รักษาดี ศาสน์ กษัตริย์ มีจิตสาธารณะ มีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์สุจริต		
ขั้นที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้		
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 13 สิ่งของเครื่องใช้ของเรา		เวลา 4 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 14 สิ่งของเครื่องใช้ส่วนรวม		เวลา 3 ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 13

สิ่งของเครื่องใช้ของเรา

สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์

หน่วยการเรียนรู้ที่ 7 สินค้าและบริการ

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

เวลา 4 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

สิ่งของเครื่องใช้ของเรามีหลายอย่างทั้งที่เป็นของใช้ส่วนตัวและอุปกรณ์การเรียน เราควรใช้ให้เกิดประโยชน์ เหมาะสมกับความจำเป็น ประหยัด และคุ้มค่า นอกจากนี้ เรายังต้องรับผิดชอบสิ่งของต่าง ๆ ที่เป็นของเรา โดยการเก็บรักษาและดูแลให้ดีเพื่อให้มีใช้นาน ๆ และเป็นการประหยัดค่าใช้จ่ายให้กับตนเองและครอบครัว

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

- ระบุสินค้าและบริการที่ใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน (ส 3.1 ป. 1/1)
- ยกตัวอย่างการใช้ทรัพยากรในชีวิตประจำวันอย่างประหยัด (ส 3.1 ป. 1/3)

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

- ระบุสิ่งของเครื่องใช้ของเราที่ใช้ในชีวิตประจำวันได้ (K)
- บอกวิธีการใช้สิ่งของเครื่องใช้ของเราในชีวิตประจำวันได้ถูกวิธี (K)
- เห็นคุณค่าและความสำคัญของสิ่งของเครื่องใช้ของเรา (A)
- เลือกใช้สิ่งของเครื่องใช้ของเราได้ถูกวิธี มีเหตุผล และรอบคอบ (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ทดสอบก่อนเรียน 2. ซักถามความรู้เรื่อง สิ่งของเครื่องใช้ของเรา 3. ตรวจสอบงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้าน ความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือ เป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิดการแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

- สิ่งของเครื่องใช้ของเรา
 1. ของใช้ของเรา
 2. วิธีการใช้ของใช้ของเรา

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย	➡	ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งของเครื่องใช้ของเรา
งานอาชีพ	➡	จัดป้ายนิเทศเกี่ยวกับสิ่งของเครื่องใช้ของเรา
ภาษาต่างประเทศ	➡	ค้นหาคำศัพท์ภาษาอังกฤษและฝึกฟัง พูด อ่าน และเขียนคำศัพท์ภาษาอังกฤษเกี่ยวกับสิ่งของเครื่องใช้ของเรา

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ 48

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
2. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน
3. ครูสนทนาซักถามความรู้ของนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมา โดยให้นักเรียนดูภาพเสื้อผ้า รองเท้า แปรงสีพื้น โต๊ะ เก้าอี้ ตู้โทรศัพท์ สมุด ดินสอ และไม้บรรทัด แล้วซักถามนักเรียนในประเด็นต่าง ๆ เช่น ภาพใดเป็นของใช้ส่วนตัว ภาพใดเป็นอุปกรณ์การเรียน
4. ครูสรุปความรู้เพื่อเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

ของใช้ของเรา

5. ครูให้ความรู้แก่นักเรียนเกี่ยวกับสิ่งของเครื่องใช้ของเราเรื่อง ของใช้ของเรา
6. ครูซักถามนักเรียนว่า สิ่งของเครื่องใช้ของเรา นอกเหนือจากที่ได้เรียนมามีอะไรอีกบ้าง แล้วร่วมกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง
7. ครูมอบหมายให้นักเรียนสำรวจสิ่งของเครื่องใช้ของเราและบันทึกผลลงในแบบบันทึกผลการสำรวจ เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

ชั่วโมงที่ 49

8. ครูตรวจผลงานของนักเรียน โดยสุ่มเลือกนักเรียน 2-3 คน เจ้าของผลงานให้ออกมาเล่าเรื่องที่ได้อ่านมอบหมายให้ไปสำรวจมาให้เพื่อน ๆ ฟัง โดยครูคอยแนะนำและเสริมความ
9. ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น โดยการเปรียบเทียบสิ่งของเครื่องใช้ของแต่ละคนว่ามีความแตกต่างกันอย่างไร เพราะอะไร

10. ครูกล่าวชมเชยนักเรียนที่ร่วมกันแสดงความคิดเห็น จากนั้นร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่เรียน

ชั่วโมงที่ 50

วิธีการใช้ของใช้ของเรา

11. ครูให้ความรู้แก่นักเรียนเกี่ยวกับสิ่งของเครื่องใช้ของเราเรื่อง วิธีการใช้ของใช้ของเรา

12. ครูตั้งคำถามให้นักเรียนช่วยกันตอบ ตัวอย่างคำถามเช่น

- 1) ดินสอมีไว้ทำอะไร
- 2) ไม้บรรทัดมีไว้ทำอะไร
- 3) เพราะอะไรเราจึงต้องซื้ออุปกรณ์การเรียนบ่อย ๆ

13. ครูกล่าวชมเชยนักเรียนที่ช่วยกันตอบคำถาม แล้วร่วมกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ชั่วโมงที่ 51

14. ครูทบทวนความรู้ในครั้งที่ผ่านมา แล้วยกตัวอย่างสิ่งของเครื่องใช้ของเราและให้นักเรียนช่วยกันตอบว่า หลังจากใช้แล้ว เราควรทำอย่างไร

15. ครูกล่าวชมเชยนักเรียนที่ช่วยกันตอบคำถาม แล้วให้นักเรียนร่วมกันเสนอแนะวิธีการใช้สิ่งของเครื่องใช้ของเรานอกเหนือจากวิธีการที่ได้เรียนมา โดยให้นักเรียนบันทึกลงในสมุด

16. ครูสุ่มเลือกนักเรียน 2–3 คน ให้ออกมานำเสนอผลงานของตน ครูกล่าวชมเชยนักเรียนที่ออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน จากนั้นร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่เรียน

17. ครูอธิบายเพิ่มเติมหรือเสริมความรู้ว่า ประเทศสมาชิกอาเซียน คือ ประเทศที่ตั้งอยู่ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ปัจจุบันมีสมาชิก 10 ประเทศ คือ บรูไนดารุสซาลาม กัมพูชา อินโดนีเซีย ลาว มาเลเซีย เมียนมา ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ ไทย และเวียดนาม ประเทศไทยและประเทศสมาชิกอาเซียนอื่น ๆ ที่ตั้งอยู่ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ล้วนอุดมสมบูรณ์ไปด้วยทรัพยากรธรรมชาติมากมาย เช่น ป่าไม้ น้ำมัน และก๊าซธรรมชาติ ดินปลูก สัตว์น้ำ ซึ่งความสมบูรณ์ของทรัพยากรเหล่านี้เองที่ทำให้อาเซียนเป็นแหล่งผลิตทางการเกษตรในลำดับต้น ๆ ของโลก

18. ในขณะปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

19. ครูให้นักเรียนค้นหาคำศัพท์ภาษาอังกฤษเกี่ยวกับสิ่งของเครื่องใช้ของเราพร้อมคำแปล เช่น book (หนังสือ) pencil (ดินสอ) ruler (ไม้บรรทัด) rubber (ยางลบ) sock (ถุงเท้า) shoe (รองเท้า) แล้วนำมาฝึกฟัง พูด อ่าน และเขียน รวมทั้งช่วยกันประเมินผล

20. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับสิ่งของเครื่องใช้ของเราและช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

21. ครูแนะนำให้นักเรียนนำความรู้เกี่ยวกับสิ่งของเครื่องใช้ของเราไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน

ขั้นที่ 5 สรุป

22. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง สิ่งของเครื่องใช้ของเรา โดยให้นักเรียนสรุปเป็นแผนที่ความคิดหรือผังมโนทัศน์ลงในสมุด พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

23. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับสิ่งของเครื่องใช้ส่วนรวมเรื่อง ของใช้ส่วนรวม เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

ครูให้นักเรียนศึกษาและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งของเครื่องใช้ของเรา โดยหาภาพสิ่งของเครื่องใช้ของเราทั้งที่เป็นของใช้ส่วนตัวและอุปกรณ์การเรียนมาติดที่ป้ายนิเทศหน้าชั้นเรียน พร้อมระบุวิธีการใช้สิ่งของนั้น ๆ

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. แบบทดสอบก่อนเรียน
2. ภาพเสื้อผ้า รองเท้า แปรงสีพื้น โต๊ะ เก้าอี้ ตู้โทรศัพท์ สมุด ดินสอ และไม้บรรทัด
3. แบบบันทึกผลการสำรวจ
4. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
5. สื่อการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สมบูรณ์แบบ ป. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
6. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
7. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
8. คู่มือการสอน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
9. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางการพัฒนา _____
2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางแก้ไข _____
3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____ เหตุผล _____
4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____ _____
ลงชื่อ _____ ผู้สอน _____/_____/_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 14

สิ่งของเครื่องใช้ส่วนรวม

สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ หน่วยการเรียนรู้ที่ 7 สินค้าและบริการ	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เวลา 3 ชั่วโมง
--	---

1. สาระสำคัญ

ของใช้ส่วนรวมเป็นสิ่งที่ต้องใช้ร่วมกันกับผู้อื่น ไม่มีผู้ใดเป็นเจ้าของโดยเฉพาะ เราต้องช่วยกันใช้ให้เกิดประโยชน์ ใช้อย่างระมัดระวัง ประหยัด และคุ้มค่า

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

- ระบุสินค้าและบริการที่ใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน (ส 3.1 ป. 1/1)
- ยกตัวอย่างการใช้ทรัพยากรในชีวิตประจำวันอย่างประหยัด (ส 3.1 ป. 1/3)

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

- ระบุสิ่งของเครื่องใช้ส่วนรวมที่ใช้ในชีวิตประจำวันได้ (K)
- บอกวิธีการใช้สิ่งของเครื่องใช้ส่วนรวมในชีวิตประจำวันได้ถูกวิธี (K)
- เห็นคุณค่าและความสำคัญของสิ่งของเครื่องใช้ส่วนรวม (A)
- เลือกใช้สิ่งของเครื่องใช้ส่วนรวมได้ถูกวิธี มีเหตุผล และรอบคอบ (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
- ทดสอบหลังเรียน - ซักถามความรู้เรื่องสิ่งของเครื่องใช้ส่วนรวม - ตรวจผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ มีจิตสาธารณะ ฯลฯ	ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิดการแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

- สิ่งของเครื่องใช้ส่วนรวม
 - ของใช้ส่วนรวม
 - วิธีการใช้ของใช้ส่วนรวม

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย	➡	ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งของเครื่องใช้ส่วนรวม
การงานอาชีพ	➡	สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งของเครื่องใช้ส่วนรวมจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น อินเทอร์เน็ต
ภาษาต่างประเทศ	➡	ค้นหาคำศัพท์ภาษาอังกฤษและฝึกฟัง พูด อ่าน และเขียนคำศัพท์ภาษาอังกฤษเกี่ยวกับสิ่งของเครื่องใช้ส่วนรวม

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ 52

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
2. ครูให้นักเรียนดูภาพตู้โทรศัพท์ น้ำประปา ไฟฟ้า โถะ และเก้าอี้ แล้วสนทนาและซักถามนักเรียนในประเด็นต่าง ๆ เช่น เป็นภาพอะไร เป็นของใช้ส่วนตัวหรือส่วนรวม ทำไมจึงเป็นส่วนรวม
3. ครูสรุปความรู้แล้วเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

ของใช้ส่วนรวม

4. ครูสนทนาซักถามความรู้ของนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมา โดยซักถามนักเรียนว่า สิ่งของเครื่องใช้ส่วนรวมในโรงเรียนมีอะไรบ้าง
5. ครูกล่าวชมเชยนักเรียนที่ช่วยกันตอบคำถาม แล้วให้ความรู้แก่นักเรียนเกี่ยวกับสิ่งของเครื่องใช้ส่วนรวมเรื่อง ของใช้ส่วนรวม
6. ครูซักถามนักเรียนว่า สิ่งของเครื่องใช้ส่วนรวมนอกเหนือจากที่ได้เรียนมายังมีอะไรบ้าง
7. ครูกล่าวชมเชยนักเรียนที่ช่วยกันตอบคำถาม แล้วร่วมกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ชั่วโมงที่ 53

8. ครูทบทวนความรู้ในครั้งที่ผ่านมา แล้วให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4-6 คน แต่ละกลุ่มสำรวจว่าในชีวิตประจำวันของนักเรียนมีสิ่งของเครื่องใช้หรือสถานที่ใดบ้างที่ต้องใช้ร่วมกัน บันทึกผลการสำรวจลงในแบบบันทึกผลการสำรวจ แล้วส่งตัวแทนนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน
9. ครูกล่าวชมเชยนักเรียนที่ออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน จากนั้นร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่เรียน

ชั่วโมงที่ 54

วิธีการใช้ของใช้ส่วนรวม

10. ครูให้ความรู้แก่นักเรียนเกี่ยวกับสิ่งของเครื่องใช้ส่วนรวมเรื่อง วิธีการใช้ของใช้ส่วนรวม
11. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีการดูแลรักษาสิ่งของเครื่องใช้ส่วนรวม โดยบันทึกผลลงในสมุด

12. ครูสุ่มเลือกนักเรียน 2–3 คน ให้ออกมานำเสนอผลงานของตน ครูกล่าวชมเชยนักเรียนที่ออกมา นำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน จากนั้นร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่เรียน

13. ครูอธิบายเพิ่มเติมหรือเสริมความรู้ว่า การดูแลรักษาสิ่งของเครื่องใช้ส่วนรวมหรือสาธารณสมบัติถือเป็นการดำเนินชีวิตตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงอย่างหนึ่ง เนื่องจากถ้าทุกคนช่วยกันดูแลรักษาสิ่งของเครื่องใช้ส่วนรวมจะทำให้เรามีใช้ได้นาน ๆ ซึ่งแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงนั้นยึดหลักความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี โดยใช้ความรู้ควบคู่ไปกับคุณธรรม

14. ครูให้ความรู้แก่นักเรียนว่า ปัจจุบันประเทศไทยมีอัตราการใช้ไฟฟ้าสูงมากและเพื่อให้เพียงพอ กับความต้องการของประชาชนในประเทศ รวมถึงเพื่อรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจและการลงทุน ไทยจึงได้สั่งซื้อไฟฟ้าจากเขื่อนพลังน้ำในลาว และมีแผนที่จะรับซื้อไฟฟ้าจากเมียนมา เพราะต้นทุนการผลิตไฟฟ้าพลังน้ำถูกกว่าการผลิตไฟฟ้าจากเชื้อเพลิงอื่น ๆ มาก

15. ในขณะปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอ ผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

16. ครูให้นักเรียนค้นหาคำศัพท์ภาษาอังกฤษเกี่ยวกับสิ่งของเครื่องใช้ส่วนรวมพร้อมคำแปล เช่น table (โต๊ะ) chair (เก้าอี้) fan (พัดลม) air conditioner (เครื่องปรับอากาศ) lamp (หลอดไฟ) toilet (ห้องน้ำ) แล้วนำมาฝึกฟัง พูด อ่าน และเขียน รวมทั้งช่วยกันประเมินผล

17. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับสิ่งของเครื่องใช้ส่วนรวมและช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

18. ครูแนะนำให้นักเรียนนำความรู้เกี่ยวกับสิ่งของเครื่องใช้ส่วนรวมไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน

ขั้นที่ 5 สรุป

19. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง สิ่งของเครื่องใช้ส่วนรวม โดยให้นักเรียนสรุปเป็นแผนที่ความคิดหรือผังมโนทัศน์ลงในสมุด พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

20. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนและช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

21. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ 7 ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด เพื่อประเมินผลการเรียนรู้ด้านความรู้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม และด้านทักษะ/กระบวนการของนักเรียน

22. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาในหน่วยการเรียนรู้ที่ 8 การใช้จ่ายและการออม เรื่อง การทำงานสุจริต เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

ครูให้นักเรียนศึกษาและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งของเครื่องใช้ส่วนรวม แล้วนำความรู้ที่ได้มา
ร่วมกันจัดป้ายนิเทศหน้าชั้นเรียน

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. แบบทดสอบหลังเรียน
2. ภาพตู้โทรศัพท์ น้ำประปา ไฟฟ้า โต๊ะ และเก้าอี้
3. แบบบันทึกผลการสำรวจ
4. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
5. สื่อการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สมบูรณ์แบบ ป. 1 บริษัท สำนักพิมพ์พัฒนา
พานิช จำกัด
6. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1 บริษัทสำนักพิมพ์พัฒนา
นิช จำกัด
7. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1 บริษัท สำนักพิมพ์
พัฒนาพานิช จำกัด
8. คู่มือการสอน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1 บริษัท สำนักพิมพ์พัฒนาพานิช จำกัด
9. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1 บริษัท
สำนักพิมพ์พัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

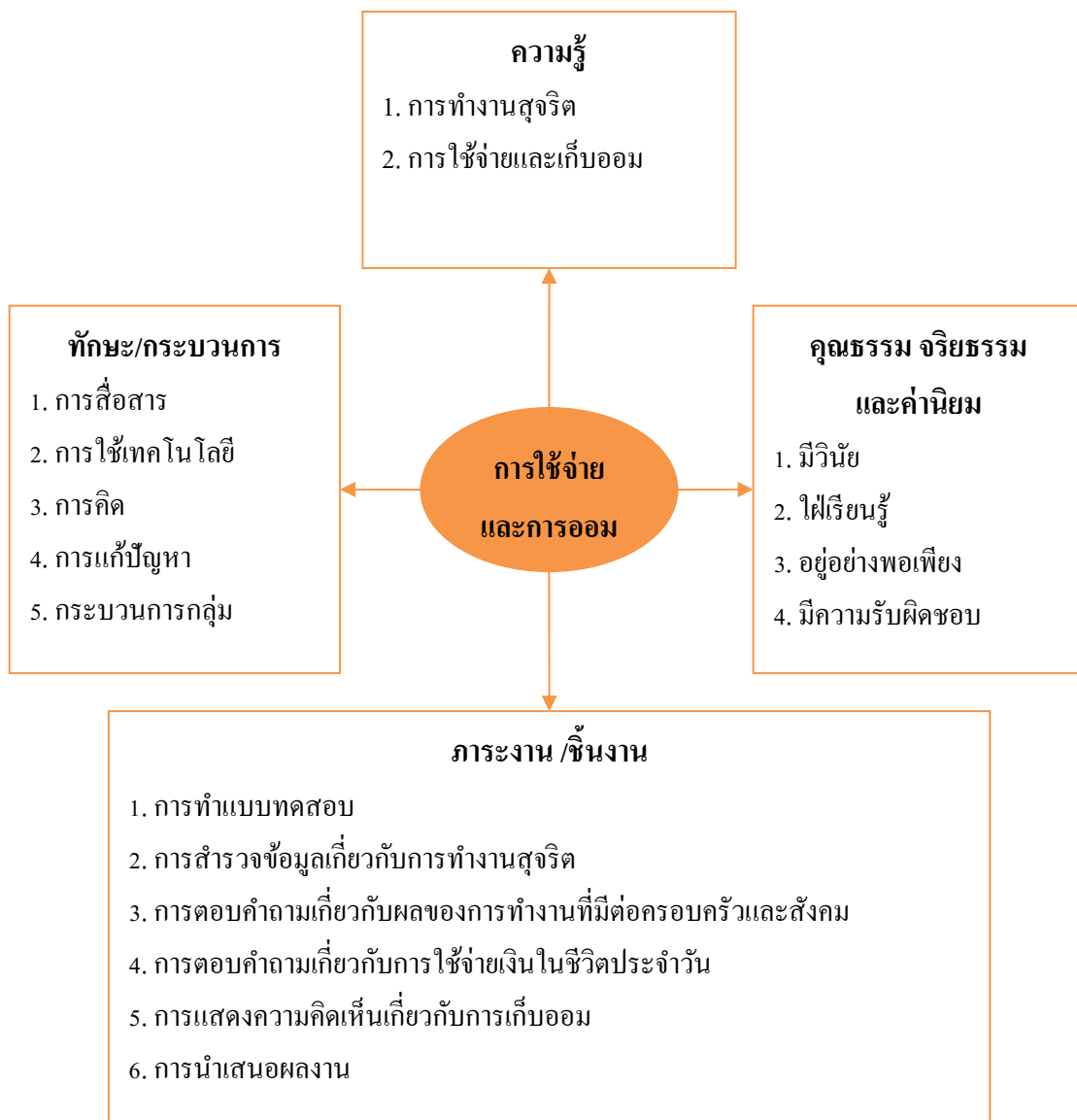
1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางการพัฒนา _____	
2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางแก้ไข _____	
3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____ เหตุผล _____	
4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____ _____	
ลงชื่อ _____ ผู้สอน _____ / _____ / _____	

หน่วยการเรียนรู้ที่ 8

การใช้จ่ายและการออม

เวลา 7 ชั่วโมง

ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน

ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 8 การใช้จ่ายและการออม

ขั้นที่ 1 ผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน	
ตัวชี้วัดขั้นปี 1. ยกตัวอย่างการใช้จ่ายเงินในชีวิตประจำวันที่ไม่เกินตัวและเห็นประโยชน์ของการออม (ส 3.1 ป. 1/2) 2. อธิบายเหตุผลความจำเป็นที่คนต้องทำงานอย่างสุจริต (ส 3.2 ป. 1/1)	
ความเข้าใจที่คงทนของนักเรียน นักเรียนจะเข้าใจว่า... 1. การทำงานเป็นกิจกรรมที่เราทุกคนต้องปฏิบัติในแต่ละวัน การทำงานมีทั้งการทำงานที่ก่อให้เกิดรายได้และการทำงานที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ 2. เราทำงานหารายได้เพื่อนำมาใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน เมื่อรายได้มีจำกัด เราต้องใช้จ่ายอย่างประหยัด เพื่อให้เพียงพอกับรายได้ที่ได้รับ	คำถามสำคัญที่ทำให้เกิดความเข้าใจที่คงทน 1. อะไรคือผลดีที่เกิดจากการทำงานอย่างสุจริต และอะไรคือผลเสียที่เกิดจากการทำงานที่ไม่สุจริต 2. การเก็บออมมีประโยชน์อย่างไร
ความรู้ของนักเรียนที่นำไปสู่ ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะรู้ว่า... 1. คำสำคัญ ได้แก่ รายได้ ธนาคาร ดอกเบี้ย 2. การทำงานเป็นกิจกรรมที่เราทุกคนต้องปฏิบัติในแต่ละวัน การทำงานที่สุจริต คือ การทำงานที่ดี ไม่ผิดกฎหมาย ไม่ผิดศีลธรรม การทำงานแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ การทำงานที่ก่อให้เกิดรายได้และการทำงานที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ แต่จำเป็นต้องทำ เช่น กวาดบ้าน ถูบ้าน ล้างจาน ซักผ้า 3. เราทำงานหารายได้เพื่อนำมาใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน เมื่อรายได้มีจำกัด การใช้จ่ายเพื่อให้ได้สิ่งของทุกอย่างที่ต้องการย่อมเป็นไปได้ ดังนั้นจึงต้องเลือกซื้อและใช้จ่ายให้เพียงพอกับรายได้ที่ได้รับ 4. การออมเป็นการเก็บสะสมเงินหรือสิ่งของที่มีค่าไว้สำหรับนำไปใช้เมื่อเกิดความจำเป็นในอนาคต การฝึกนิสัยให้รู้จักประหยัดและอดออมจะช่วยให้เรามีเงินเก็บไว้ใช้ในยามจำเป็นหรือต้องการ	ทักษะ/ความสามารถของนักเรียนที่จะนำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะสามารถ... 1. สืบหาข้อมูลเกี่ยวกับการทำงานสุจริต 2. ตอบคำถามเกี่ยวกับผลของการทำงานที่มีต่อครอบครัวและสังคม 3. ตอบคำถามเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินในชีวิตประจำวัน 4. แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเก็บออม
ขั้นที่ 2 ภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้	

ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง	
1. ภาระงานที่นักเรียนต้องปฏิบัติ 1.1 สืบหาข้อมูลเกี่ยวกับการทำงานสุจริต 1.2 ตอบคำถามเกี่ยวกับผลของการทำงานที่มีต่อครอบครัวและสังคม 1.3 ตอบคำถามเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินในชีวิตประจำวัน 1.4 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเก็บออม	
2. วิธีการและเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ 2.1 วิธีการประเมินผลการเรียนรู้ 1) การทดสอบ 2) การสนทนาซักถาม 3) การประเมินผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม 4) การประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม 5) การประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ	2.2 เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ 1) แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน 2) แบบบันทึกการสนทนาซักถาม 3) แบบประเมินผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม 4) แบบประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม 5) แบบประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ
3. สิ่งที่มีมุ่งประเมิน 3.1 ความเข้าใจ 6 ด้าน ได้แก่ การอธิบาย ชี้แจง การแปลความและตีความ การประยุกต์ ดัดแปลง และนำไปใช้ การมีมุมมองที่หลากหลาย การให้ความสำคัญและใส่ใจในความรู้สึกรักของผู้อื่น และการรู้จักตนเอง 3.2 ทักษะ/กระบวนการ เช่น การสื่อสาร การใช้เทคโนโลยี การคิด การแก้ปัญหา กระบวนการกลุ่ม 3.3 คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม เช่น มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง รักความเป็นไทย รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ มีจิตสาธารณะ มีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์สุจริต มุ่งมั่นในการทำงาน	
ขั้นที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้	
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 15 การทำงานสุจริต	เวลา 3 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 16 การใช้จ่ายและเก็บออม	เวลา 4 ชั่วโมง

การทำงานสุจริต

สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ หน่วยการเรียนรู้ที่ 8 การใช้จ่ายและการออม	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เวลา 3 ชั่วโมง
--	---

1. สาระสำคัญ

การทำงานเป็นกิจกรรมที่เราทุกคนต้องปฏิบัติในแต่ละวัน การทำงานที่สุจริต คือ การทำงานที่ดี ไม่ผิดกฎหมาย ไม่ผิดศีลธรรม การทำงานแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ การทำงานที่ก่อให้เกิดรายได้และการทำงานที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ แต่จำเป็นต้องทำ เช่น กวาดบ้าน ถูบ้าน ล้างจาน ซักผ้า

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

- อธิบายเหตุผลความจำเป็นที่คนต้องทำงานอย่างสุจริต (ส 3.2 ป. 1/1)

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

- บอกเหตุผลความจำเป็นและผลของการทำงานที่มีต่อครอบครัวและสังคมได้ (K)
- ตระหนักและเห็นความสำคัญของการทำงานอย่างสุจริต (A)
- มีส่วนร่วมในการทำงานอย่างสุจริต (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ทดสอบก่อนเรียน 2. ซักถามความรู้เรื่องการทำงานสุจริต 3. ตรวจสอบงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ความรับผิดชอบ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

- การทำงานสุจริต
 - ความหมาย ประเภท และความสำคัญของการทำงาน
 - ผลของการทำงานที่มีต่อครอบครัวและสังคม

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย	➡	ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับการทำงานสุจริต
การงานอาชีพ	➡	จัดป้ายนิเทศเกี่ยวกับการทำงานสุจริต
ภาษาต่างประเทศ	➡	ค้นหาคำศัพท์ภาษาอังกฤษและฝึกฟัง พูด อ่าน และเขียนคำศัพท์ภาษาอังกฤษเกี่ยวกับการทำงานสุจริต

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ 55

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
2. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน
3. ครูสนทนาซักถามความรู้ของนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมาในประเด็นต่าง ๆ เช่น พ่อแม่หรือผู้ปกครองทำงานอะไร ทำไมพ่อแม่หรือผู้ปกครองจึงต้องทำงาน
4. ครูสรุปความรู้แล้วเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

ความหมาย ประเภท และความสำคัญของการทำงาน

5. ครูให้ความรู้แก่นักเรียนเกี่ยวกับการทำงานสุจริตเรื่อง ความหมาย ประเภท และความสำคัญของการทำงาน
6. ครูซักถามนักเรียนว่า การรับจ้างซักรีดเสื้อผ้าจัดเป็นการทำงานประเภทใด เพราะอะไร
7. ครูกล่าวชมเชยนักเรียนที่ช่วยกันตอบคำถาม แล้วร่วมกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ชั่วโมงที่ 56

8. ครูทบทวนความรู้ในครั้งที่ผ่านมาแล้วให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4–6 คน แต่ละกลุ่มสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับการทำงานสุจริตตามหัวข้อต่อไปนี้

- 1) การทำงานอะไรบ้างที่ก่อให้เกิดรายได้
- 2) การทำงานอะไรบ้างที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้

9. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มบันทึกผลการสำรวจลงในแบบบันทึกผลการสำรวจ แล้วส่งตัวแทนนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

10. ครูกล่าวชมเชยนักเรียนที่ออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน จากนั้นร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่เรียน

ชั่วโมงที่ 57

ผลของการทำงานที่มีต่อครอบครัวและสังคม

11. ครูให้ความรู้แก่นักเรียนเกี่ยวกับการทำงานสุจริตเรื่อง ผลของการทำงานที่มีต่อครอบครัวและสังคม
12. ครูซักถามนักเรียนว่า นักเรียนคิดว่าการทำงานมีผลดีต่อตนเอง ครอบครัว และสังคมอย่างไร

13. ครูกล่าวชมเชยนักเรียนที่ช่วยกันตอบคำถาม แล้วร่วมกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง จากนั้นร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่เรียน

14. ครูให้ความรู้แก่นักเรียนว่า การทำงานที่ก่อให้เกิดรายได้เป็นการทำงานที่มีรายได้เป็นผลตอบแทน ซึ่งก็คือเงิน โดยเงินตราที่ใช้หมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจมีทั้งในรูปแบบของธนบัตรและเหรียญกษาปณ์ สกุลเงินของไทยคือ บาท ส่วนเงินตราของประเทศสมาชิกอาเซียนอื่น ๆ ก็มีชื่อเรียกต่างกันไป เช่น สกุลเงินของบรูไนดารุสซาลามคือ ดอลลาร์บรูไน สกุลเงินของกัมพูชาคือ เรียล สกุลเงินของลาวคือ กีบ

15. ในขณะปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

16. ครูให้นักเรียนค้นหาคำศัพท์ภาษาอังกฤษเกี่ยวกับการทำงานสุจริตพร้อมคำแปล เช่น work (การทำงาน) income (รายได้) goods (สินค้า) services (การบริการ) แล้วนำมาฝึกฟัง พูด อ่าน และเขียน รวมทั้งช่วยกันประเมินผล

17. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับการทำงานสุจริตและช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

18. ครูแนะนำให้นักเรียนนำความรู้เกี่ยวกับการทำงานสุจริตไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน

ขั้นที่ 5 สรุป

19. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง การทำงานสุจริต โดยให้นักเรียนสรุปเป็นแผนที่ความคิดหรือผังมโนทัศน์ลงในสมุด พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

20. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับการใช้จ่ายและเก็บออมเรื่อง การใช้จ่ายเงินในชีวิตประจำวัน เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

1. ครูให้นักเรียนศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการทำงานสุจริต โดยรวบรวมการทำงานที่ก่อให้เกิดรายได้ และการทำงานที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ แล้วนำความรู้ที่ได้มาร่วมกันจัดป้ายนิเทศหน้าชั้นเรียน

2. ครูให้นักเรียนวาดภาพอาชีพที่นักเรียนอยากทำในอนาคต พร้อมระบายสีให้สวยงาม

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. แบบทดสอบก่อนเรียน
2. แบบบันทึกผลการสำรวจ
3. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
4. สื่อการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สมบูรณ์แบบ ป. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
5. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
6. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
7. คู่มือการสอน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
8. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางการพัฒนา _____	
2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางแก้ไข _____	
3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____ เหตุผล _____	
4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____ _____	
ลงชื่อ _____ ผู้สอน _____ / _____ / _____	

การใช้จ่ายและเก็บออม

สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
หน่วยการเรียนรู้ที่ 8 การใช้จ่ายและการออม	เวลา 4 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

เราทำงานหารายได้เพื่อนำมาใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน เมื่อรายได้มีจำกัด การใช้จ่ายเพื่อให้ได้สิ่งของทุกอย่างที่ต้องการย่อมเป็นไปได้ไม่ได้ ดังนั้นจึงต้องเลือกซื้อและใช้จ่ายให้เพียงพอกับรายได้ที่ได้รับ

การออมเป็นการเก็บสะสมเงินหรือสิ่งของที่มีค่าไว้สำหรับนำไปใช้เมื่อเกิดความจำเป็นในอนาคต การฝึกนิสัยให้รู้จักประหยัดและอดออมจะช่วยให้เรามีเงินเก็บไว้ใช้ในยามจำเป็นหรือต้องการ

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

- ยกตัวอย่างการใช้จ่ายเงินในชีวิตประจำวันที่ไม่เกินตัวและเห็นประโยชน์ของการออม

(ส 3.1 ป. 1/2)

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายวิธีการใช้จ่ายเงินในชีวิตประจำวันที่ไม่เกินตัวได้ (K)
2. บอกประโยชน์ของการใช้จ่ายเงินที่ไม่เกินตัวและโทษของการใช้จ่ายเงินที่เกินตัวได้ (K)
3. ตระหนักและเห็นความสำคัญของการใช้จ่ายและเก็บออม (A)
4. นำความรู้เกี่ยวกับการใช้จ่ายและเก็บออมไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ทดสอบหลังเรียน 2. ซักถามความรู้เรื่อง การใช้จ่ายและเก็บออม 3. ตรวจสอบงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้าน ความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

- การใช้จ่ายและเก็บออม

1. การใช้จ่ายเงินในชีวิตประจำวัน
2. การเก็บออม

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย	➡	ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินในชีวิตประจำวัน
ศิลปะ	➡	ทำแผนพับเกี่ยวกับการเก็บออม
การงานอาชีพ	➡	จัดป้ายนิเทศเกี่ยวกับการใช้จ่ายและเก็บออม
ภาษาต่างประเทศ	➡	ค้นหาคำศัพท์ภาษาอังกฤษและฝึกฟัง พูด อ่าน และเขียนคำศัพท์ภาษาอังกฤษเกี่ยวกับการใช้จ่ายและเก็บออม

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ 58

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
2. ครูสนทนาและซักถามนักเรียนในประเด็นต่าง ๆ เช่น
 - 1) ถ้ามีเงิน 10 บาท นักเรียนจะซื้อของของที่มียี่สิบราคา 5 บาท หรือของลดธรรมดา ราคา 3 บาท เพราะอะไร
 - 2) มีวิธีการและเหตุผลในการเลือกซื้อและใช้สินค้าในชีวิตประจำวันอย่างไร
 - 3) ในการเลือกซื้อสินค้าควรคำนึงถึงเรื่องอะไรบ้าง
3. ครูกล่าวชมเชยนักเรียนที่ช่วยกันตอบคำถาม จากนั้นสรุปความรู้แล้วเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

การใช้จ่ายเงินในชีวิตประจำวัน

4. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัยต่าง ๆ จากเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมา โดยครูตอบข้อสงสัยและอธิบายเพิ่มเติม
5. ครูให้ความรู้แก่นักเรียนเกี่ยวกับการใช้จ่ายและเก็บออมเรื่อง การใช้จ่ายเงินในชีวิตประจำวัน
6. ครูซักถามนักเรียนว่า นักเรียนนำเงินที่พ่อแม่ หรือผู้ปกครองให้มาไปใช้จ่ายในเรื่องอะไรบ้าง และเกิดประโยชน์อย่างไร
7. ครูสุ่มเลือกนักเรียน 2–3 คน ให้ออกมาตอบคำถามหน้าชั้นเรียน ครูกล่าวชมเชยนักเรียนที่ออกมาตอบคำถามหน้าชั้นเรียน จากนั้นร่วมกันสรุปว่าเป็นการใช้จ่ายที่เหมาะสมหรือไม่ เพราะเหตุใด

ชั่วโมงที่ 59

8. ครูทบทวนความรู้ในครั้งที่ผ่านมา แล้วอาสาสมัครนักเรียนออกมาเล่าให้เพื่อน ๆ ฟังว่า เงินที่นำมาใช้จ่ายที่โรงเรียนได้มาจากไหน ได้มาวันละเท่าไร ใช้จ่ายอะไรบ้างในแต่ละวัน และเงินที่เหลือนำไปทำอะไร

9. ครูกล่าวชมเชยนักเรียนที่ออกมาเล่าเรื่องหน้าชั้นเรียน แล้วซักถามนักเรียนว่า เมื่อรายได้มีจำกัด แต่รายจ่ายมีไม่จำกัด เราควรใช้จ่ายอย่างไรจึงจะเหมาะสม

10. ครูกล่าวชมเชยนักเรียนที่ช่วยกันตอบคำถาม แล้วร่วมกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง จากนั้นร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่เรียน

ชั่วโมงที่ 60

การเก็บออม

11. ครูให้ความรู้แก่นักเรียนเกี่ยวกับการใช้จ่ายและเก็บออมเรื่อง การเก็บออม

12. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นในประเด็นที่ว่า การประหยัดและอดออมมีความสำคัญอย่างไร

13. ครูกล่าวชมเชยนักเรียนที่ช่วยกันตอบคำถาม แล้วร่วมกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง จากนั้นร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่เรียน

14. ครูอธิบายเพิ่มเติมหรือเสริมความรู้ว่า เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่ชี้ถึงแนวทางในการดำรงอยู่และการปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ซึ่งการปฏิบัติตนตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงสามารถทำได้หลายแนวทาง เช่น ใช้จ่ายอย่างประหยัด ตัดทอนค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น ลดความฟุ่มเฟือยในการดำรงชีวิต

ชั่วโมงที่ 61

15. ครูทบทวนความรู้ในครั้งที่ผ่านมา แล้วให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่อไปนี้

1) การเรียนเรื่อง การใช้จ่ายและเก็บออม ได้ประโยชน์อะไรบ้าง

2) นักเรียนสามารถนำความรู้เรื่อง การใช้จ่ายและเก็บออม ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร

16. ครูกล่าวชมเชยนักเรียนที่ช่วยกันตอบคำถาม แล้วร่วมกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง จากนั้นร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่เรียน

17. ครูให้ความรู้แก่นักเรียนว่า ปัจจุบันการศึกษาเป็นสิ่งสำคัญสำหรับทุกคน ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการของไทยได้เห็นถึงความสำคัญและเพื่อเตรียมความพร้อมในการก้าวสู่การเป็นประชาคมอาเซียนจึงกำหนดนโยบายให้แก่ประชาชนทุกคนดังต่อไปนี้

นโยบายที่ 1 การเผยแพร่ความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และเจตคติที่ดีเกี่ยวกับอาเซียน

นโยบายที่ 2 การพัฒนาศักยภาพของนักเรียน นักศึกษา และประชาชนให้มีทักษะที่เหมาะสมเพื่อเตรียมความพร้อมในการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน เช่น ความรู้ภาษาอังกฤษ ภาษาเพื่อนบ้าน เทคโนโลยีสารสนเทศ

นโยบายที่ 3 การพัฒนามาตรฐานการศึกษาเพื่อส่งเสริมการหมุนเวียนของนักศึกษา และครูอาจารย์
ในอาเซียน

นโยบายที่ 4 การเตรียมความพร้อมเพื่อเปิดเสรีการศึกษาในอาเซียนเพื่อรองรับการก้าวสู่ประชาคม
เศรษฐกิจอาเซียน

นโยบายที่ 5 การสร้างกลไกเพื่อพัฒนาเยาวชนให้เป็นทรัพยากรสำคัญในการก้าวสู่ประชาคม
อาเซียน

18. ในขณะปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอ
ผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

19. ครูให้นักเรียนค้นหาคำศัพท์ภาษาอังกฤษเกี่ยวกับการใช้จ่ายและเก็บออมพร้อมคำแปล เช่น
expenditure (รายจ่าย) pay (จ่ายเงิน) planning (การวางแผน) money (เงิน) future (อนาคต) แล้วนำมาฝึกฟัง
พูด อ่าน และเขียน รวมทั้งช่วยกันประเมินผล

20. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับการใช้จ่ายและเก็บออม แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

21. ครูแนะนำให้นักเรียนนำความรู้เกี่ยวกับการใช้จ่ายและเก็บออมไปประยุกต์ใช้ในการดำเนิน
ชีวิตประจำวัน

ขั้นที่ 5 สรุป

22. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง การใช้จ่ายและเก็บออม โดยให้นักเรียนบันทึกข้อสรุป
ลงในสมุด

23. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนและช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

24. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ 8
ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1 ของบริษัท สำนักพิมพ์พัฒนา
พานิช จำกัด เพื่อประเมินผลการเรียนรู้ด้านความรู้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม และด้านทักษะ/
กระบวนการของนักเรียน

25. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาในหน่วยการเรียนรู้ที่ 1-8 เป็นการบ้านเพื่อเตรียมทดสอบ
กลางปีในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

1. ครูแนะนำให้นักเรียนทำแผ่นพับเกี่ยวกับการใช้จ่ายและเก็บออมเพื่อเผยแพร่ความรู้

2. ครูแนะนำให้นักเรียนเขียนโปสเตอร์โฆษณาเชิญชวนให้เพื่อน ๆ เก็บออมเงิน โดยนำไปติดที่ป้ายนิเทศหน้าชั้นเรียน

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. แบบทดสอบหลังเรียน
2. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
3. สื่อการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สมบูรณ์แบบ ป. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
4. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
5. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
6. คู่มือการสอน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
7. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางการพัฒนา _____
2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางแก้ไข _____
3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____ เหตุผล _____
4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____ _____
ลงชื่อ _____ ผู้สอน _____/_____/_____

การทดสอบกลางปี

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

การทดสอบกลางปี

เวลา 1 ชั่วโมง

ชั่วโมงที่ 62

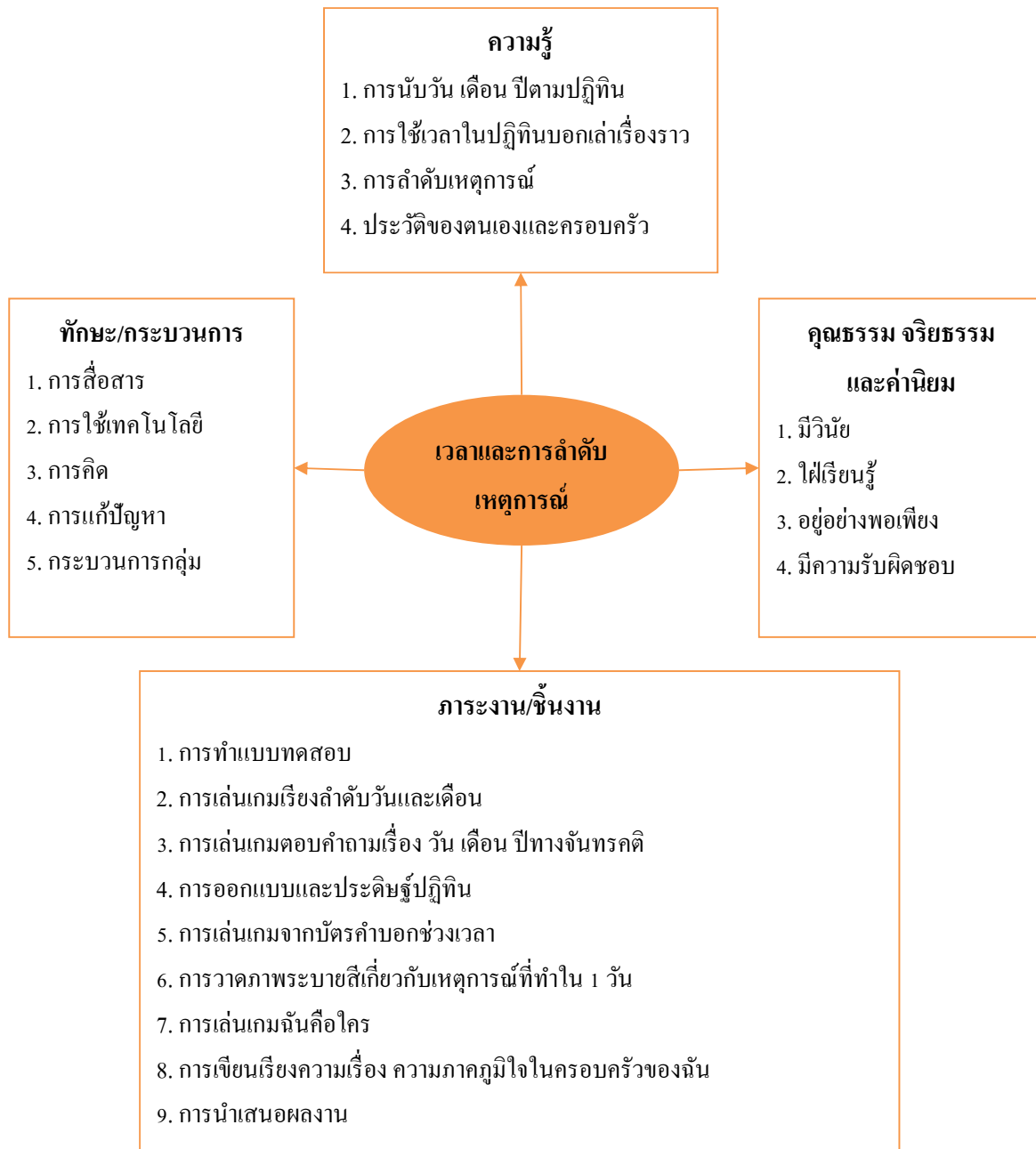
1. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบกลางปี
2. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาในหน่วยการเรียนรู้ที่ 9 เวลาและการลำดับเหตุการณ์ เรื่อง การนับวัน เดือน ปีตามปฏิทิน เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

หน่วยการเรียนรู้ที่ 9

เวลาและการลำดับเหตุการณ์

เวลา 18 ชั่วโมง

ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน

ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 9 เวลาและการลำดับเหตุการณ์

ขั้นที่ 1 ผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน	
ตัวชี้วัดชั้นปี 1. บอกวัน เดือน ปีและการนับช่วงเวลาตามปฏิทินที่ใช้ในชีวิตประจำวัน (ส 4.1 ป. 1/1) 2. เรียงลำดับเหตุการณ์ในชีวิตประจำวันตามวัน เวลาที่เกิดขึ้น (ส 4.1 ป. 1/2) 3. บอกประวัติความเป็นมาของตนเองและครอบครัวโดยสอบถามผู้เกี่ยวข้อง (ส 4.1 ป. 1/3)	
ความเข้าใจที่คงทนของนักเรียน นักเรียนจะเข้าใจว่า... 1. การรู้วัน เดือน ปี และช่วงเวลาตามปฏิทินทำให้เราสามารถเรียงลำดับเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันได้ 2. ในแต่ละวันเราแบ่งช่วงเวลาออกเป็น 2 ช่วง คือ กลางวันและกลางคืน เพื่อสะดวกในการลำดับเหตุการณ์ 3. การรู้ประวัติของตนเองและครอบครัวทำให้เราเห็นความสำคัญของตนเองและครอบครัว	คำถามสำคัญที่ทำให้เกิดความเข้าใจที่คงทน 1. การรู้วัน เดือน ปี และช่วงเวลา มีผลคืออะไร 2. ถ้าเราไม่บอกช่วงเวลาของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในแต่ละวันจะมีผลเป็นอย่างไร 3. ทำไมเราจึงต้องเรียนรู้ประวัติของตนเองและครอบครัว
ความรู้ของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะรู้ว่า... 1. คำสำคัญ ได้แก่ เหตุการณ์ ปฏิทิน สัปดาห์ 2. การนับวัน เดือน ปีตามปฏิทินสามารถนับได้ 2 แบบ คือ นับตามระบบสุริยคติและนับตามระบบจันทรคติ 3. ในแต่ละวันเราแบ่งช่วงเวลาออกเป็น 2 ช่วง คือ กลางวันและกลางคืน และยังแบ่งย่อยออกไปอีกเป็นเวลาเช้า สาย เทียง บ่าย เย็น และค่ำ คำที่ใช้บอกช่วงเวลาเหล่านี้ทำให้เราลำดับเหตุการณ์ได้ถูกต้อง 4. การเรียนรู้ประวัติของตนเองและครอบครัวทำให้รู้เรื่องราวความเป็นมาของตนเองและครอบครัว และเกิดความภาคภูมิใจในครอบครัว ซึ่งเราสามารถสืบค้นประวัติของตนเองและครอบครัวได้โดยการสอบถามผู้ที่เกี่ยวข้อง	ทักษะ/ความสามารถของนักเรียนที่จะนำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะสามารถ... 1. อธิบายวัน เดือน ปีตามปฏิทินตามระบบสุริยคติและจันทรคติ 2. ใช้คำบอกช่วงเวลาแสดงลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน 3. บอกเล่าและสืบค้นประวัติความเป็นมาของตนเองและครอบครัว

ขั้นที่ 2 การงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง		
1. การงานที่นักเรียนต้องปฏิบัติ 1.1 เล่นเกมเรียงลำดับวันและเดือน 1.2 เล่นเกม ตอบคำถามเรื่อง วัน เดือน ปีทางจันทรคติ 1.3 ออกแบบและประดิษฐ์ปฏิทิน 1.4 เล่นเกมจากบัตรคำบอกช่วงเวลา 1.5 วาดภาพระบายสีเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่ทำใน 1 วัน 1.6 เล่นเกมจันคือใคร 1.7 เขียนเรียงความเรื่อง ความภาคภูมิใจในครอบครัวของฉัน		
2. วิธีการและเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ 2.1 วิธีการประเมินผลการเรียนรู้ 1) การทดสอบ 2) การสนทนาซักถาม 3) การประเมินผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม 4) การประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม 5) การประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ	2.2 เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ 1) แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน 2) แบบบันทึกการสนทนาซักถาม 3) แบบประเมินผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม 4) แบบประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม 5) แบบประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ	
3. สิ่งที่มีประเมิน 3.1 ความเข้าใจ 6 ด้าน ได้แก่ การอธิบาย ชี้แจง การแปลความและตีความ การประยุกต์ ดัดแปลง และนำไปใช้ การมีมุมมองที่หลากหลาย การให้ความสำคัญและใส่ใจในความรู้สึกรู้สึกของผู้อื่น และการรู้จักตนเอง 3.2 ทักษะ/กระบวนการ เช่น การสื่อสาร การใช้เทคโนโลยี การคิด การแก้ปัญหา กระบวนการกลุ่ม 3.3 คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม เช่น มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง รักความเป็นไทย รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ มีจิตสาธารณะ มีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์สุจริต		
ขั้นที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้		
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 17 วันเวลาตามปฏิทินแบบสากลและแบบไทย		เวลา 6 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 18 การลำดับเหตุการณ์		เวลา 6 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 19 ประวัติของตนเองและครอบครัว		เวลา 6 ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 21

วันเวลาตามปฏิทินแบบสากลและแบบไทย

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
หน่วยการเรียนรู้ที่ 9 เวลาและการลำดับเหตุการณ์	เวลา 6 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

ปฏิทินเป็นเครื่องมือบอกวัน เดือน และปี ซึ่งในปฏิทินจะบอกวัน เดือน ปีทางสุริยคติที่เป็นแบบสากล และทางจันทรคติที่เป็นแบบไทย

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

- บอกวัน เดือน ปี และการนับช่วงเวลาตามปฏิทินสากล (ส 4.1 ป. 1/1)

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. บอกชื่อวัน เดือน และปีทางสุริยคติและจันทรคติที่ปรากฏในปฏิทินได้ (K)
2. มีความรู้เรื่องวัน เดือน และ ปีทางสุริยคติที่ปรากฏในปฏิทิน (A)
3. นับวัน เดือน และปีตามปฏิทินแบบสากลและแบบไทยได้อย่างถูกต้อง (P)
4. ใช้เวลาในปฏิทินบอกเล่าเรื่องราวในชีวิตประจำวันได้ (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ทดสอบก่อนเรียน 2. ซักถามความรู้เรื่อง วัน เวลา ตามปฏิทินแบบ สากลและแบบไทย 3. ตรวจผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้าน ความมีวินัย ความรู้เรื่อง ความรับผิดชอบ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือ เป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

- การนับวัน เดือน ปีตามปฏิทิน
 - 1.1 วันในรอบสัปดาห์
 - 1.2 วัน เดือน ปีทางสุริยคติ
 - 1.3 วัน เดือน ปีทางจันทรคติ
 - 1.4 พุทธศักราชและคริสต์ศักราช
- การใช้เวลาในปฏิทินบอกเล่าเรื่องราว

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย	➡	ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับการนับวัน เดือน ปีตามปฏิทิน และการใช้เวลาในปฏิทินบอกเล่าเรื่องราว
การงานอาชีพฯ	➡	ออกแบบและประดิษฐ์ปฏิทิน

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ 63

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
2. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน
3. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัยต่าง ๆ เกี่ยวกับเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมา โดยครูตอบข้อสงสัยและอธิบายเพิ่มเติม
4. ครูให้นักเรียนดูปฏิทินแล้วสนทนาซักถามในประเด็นต่อไปนี้
 - 1) ปฏิทินมีไว้เพื่ออะไร
 - 2) ในปฏิทินบอกอะไรบ้าง
5. ครูสุ่มเลือกนักเรียนให้ออกมาบอกเล่าถึงข้อมูลที่ได้จากปฏิทินให้เพื่อน ๆ ฟัง ครูกล่าวชมเชยนักเรียนแล้วสรุปข้อมูลที่ได้จากปฏิทินให้นักเรียนฟังว่า วัน เดือน และปีในปฏิทินมี 2 แบบ คือ วัน เดือน ปีทางสุริยคติที่เป็นแบบสากล และวัน เดือน ปีทางจันทรคติที่เป็นแบบไทย

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

6. ครูให้ความรู้เกี่ยวกับปฏิทินและสิ่งที่บอกไว้ในปฏิทิน พร้อมทั้งให้นักเรียนดูปฏิทินหลาย ๆ รูปแบบ เช่น ปฏิทินแบบตั้งโต๊ะ ปฏิทินแบบวน ปฏิทินแบบเล่ม แล้วให้นักเรียนจดบันทึกสาระสำคัญที่เกี่ยวกับปฏิทินและสิ่งที่บอกไว้ในปฏิทินลงในสมุด
7. ครูมอบหมายให้นักเรียนไปสอบถามพ่อแม่หรือผู้ปกครองเกี่ยวกับวันในรอบสัปดาห์ แล้วบันทึกผลลงในสมุด เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

ชั่วโมงที่ 64

8. ครูตรวจผลงานนักเรียน โดยสุ่มเลือกนักเรียน (หรืออาสาสมัครนักเรียน) เจ้าของผลงานให้ออกมาอ่านเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปสอบถามพ่อแม่หรือผู้ปกครองมาให้เพื่อน ๆ ฟัง โดยครูคอยแนะนำและเสริมความรู้

9. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4–6 คน แต่ละกลุ่มเขียนและอ่านวันในรอบสัปดาห์ จากนั้นให้นักเรียนดูปฏิทินโดยให้นักเรียนสังเกตสีประจำวันในปฏิทิน (ครูควรนำปฏิทินที่มีสีประจำวันมาให้นักเรียนดู)

10. ครูนำบัตรคำชื่อวันทั้ง 7 วันมาติดบนกระดานดำ แล้วให้นักเรียนอ่านบัตรคำนั้น

11. ครูแจกบัตรคำชื่อวันทั้ง 7 วัน แล้วให้แต่ละกลุ่มเล่นเกมเรียงลำดับวันให้ถูกต้องตามปฏิทิน

12. ครูเฉลยคำตอบ และให้คำชมเชยสำหรับกลุ่มที่เรียงลำดับวันในรอบสัปดาห์ได้ถูกต้อง

13. ครูให้ความรู้เกี่ยวกับวันในรอบสัปดาห์ พร้อมเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัย

14. ครูสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับวันในรอบสัปดาห์ของประเทศสมาชิกอาเซียนว่า เรียกชื่อเหมือนหรือต่างจากไทย บันทึกผล แล้วนำมาเล่าให้นักเรียนฟัง

15. ครูมอบหมายให้นักเรียนไปสอบถามพ่อแม่หรือผู้ปกครองเกี่ยวกับวัน เดือน ปีทางสุริยคติ คืออะไร มีวันเดือน ปีอะไรบ้าง แล้วบันทึกผลลงในสมุด เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

ชั่วโมงที่ 65

16. ครูทบทวนความรู้ในครั้งที่ผ่านๆ มา จากนั้นตรวจผลงานนักเรียน โดยสุ่มเลือกนักเรียน 2–3 คน ให้ออกมาอ่านเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปสอบถามพ่อแม่หรือผู้ปกครองมาให้เพื่อน ๆ ฟัง โดยครูคอยแนะนำและเสริมความรู้

17. ครูให้ความรู้เกี่ยวกับวัน เดือน ปีทางสุริยคติ พร้อมทั้งให้นักเรียนดูตารางหรือผังเดือนทางสุริยคติที่แสดงชื่อเต็มและเขียนย่อ และจำนวนวันของแต่ละเดือน

18. ครูนำบัตรคำชื่อเดือนทั้ง 12 เดือนมาติดบนกระดานดำ แล้วให้นักเรียนอ่านบัตรคำนั้น

19. ครูแจกบัตรคำชื่อเดือนทั้ง 12 เดือน แล้วให้แต่ละกลุ่มเล่นเกมเรียงลำดับเดือนให้ถูกต้องตามปฏิทิน

20. ครูเฉลยคำตอบ และให้คำชมเชยสำหรับกลุ่มที่เรียงลำดับเดือนได้ถูกต้อง

21. ครูมอบหมายให้นักเรียนไปอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับวัน เดือน ปีทางจันทรคติ เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

ชั่วโมงที่ 66

22. ครูทบทวนความรู้ในครั้งที่ผ่านๆ มา จากนั้นเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัยต่างๆ เกี่ยวกับเรื่องที่มอบหมายให้ไปอ่านมา โดยครูตอบข้อสงสัยและอธิบายเพิ่มเติม

23. ครูนำภาพปฏิทินที่มีวันข้างขึ้น-ข้างแรม มาให้นักเรียนดู แล้วเล่าให้นักเรียนฟังเกี่ยวกับวันทางจันทรคติ

24. ครูให้นักเรียนแบ่งเป็น 2 ฝ่าย ศึกษาเรื่องวัน เดือน ปีทางจันทรคติอย่างละเอียด จากนั้นให้นักเรียนเล่นเกมถาม-ตอบ โดยให้แต่ละฝ่ายผลัดกันตั้งคำถามถามเพื่อนอีกฝ่ายตามที่กำหนด ฝ่ายใดถามและตอบได้มากกว่าเป็นฝ่ายชนะ

25. ครูสรุปความรู้เกี่ยวกับวัน เดือน และปีทางจันทรคติ จากนั้นให้นักเรียนช่วยกันคิดในประเด็นต่อไปนี้

- 1) วันข้างขึ้นข้างแรมเกี่ยวข้องกับเราหรือไม่ อย่างไร
- 2) ความรู้เกี่ยวกับวัน เดือน และปีทางจันทรคตินำมาใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันของนักเรียนอย่างไร

นักเรียนอย่างไร

26. ครูสรุปความรู้จากการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน และกล่าวชมเชยนักเรียนที่ช่วยกันแสดงความคิดเห็น

27. ครูมอบหมายให้นักเรียนไปอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับพุทธศักราชและคริสต์ศักราช เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

ชั่วโมงที่ 67

28. ครูทบทวนความรู้ในครั้งที่ผ่านมา จากนั้นสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับพุทธศักราชและคริสต์ศักราช และซักถามนักเรียนว่าพุทธศักราชกับคริสต์ศักราชมีการนับแตกต่างกันอย่างไร ให้นักเรียนช่วยกันตอบ

29. ครูสรุปความรู้เรื่องพุทธศักราชและคริสต์ศักราช แล้วให้นักเรียนจดบันทึกสาระสำคัญลงในสมุด

30. ครูมอบหมายให้นักเรียนไปศึกษาเรื่อง การใช้เวลาในปฏิทินบอกเล่าเรื่องราว แล้วให้นักเรียนเล่าเรื่อง 1 เรื่อง โดยใช้เวลาในปฏิทินเล่าเรื่อง บันทึกผลลงในสมุด เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

ชั่วโมงที่ 68

31. ครูตรวจผลงานนักเรียน โดยสุ่มเลือกนักเรียน (หรืออาสาสมัครนักเรียน) เจ้าของผลงานให้ออกมาอ่านเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปศึกษาและเล่าเรื่องมาให้เพื่อน ๆ ฟัง โดยครูคอยแนะนำและเสริมความรู้

32. ครูให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้เวลาในปฏิทินเล่าเรื่องราว

33. ในขณะปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

34. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับการนับวัน เดือน ปีตามปฏิทิน และการใช้เวลาในปฏิทินบอกเล่าเรื่องราว แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

35. ครูให้นักเรียนฝึกอ่านข้อมูลเกี่ยวกับวัน เดือน ปี ตามปฏิทิน และฝึกเล่าเรื่องราวโดยใช้เวลาในปฏิทิน

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

36. ครูให้นักเรียนนำความรู้เรื่อง วัน เดือน ปีตามปฏิทินไปออกแบบและประดิษฐ์ปฏิทินให้

สวยงาม

ขั้นที่ 5 สรุป

37. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง การนับวัน เดือน ปีตามปฏิทิน และการใช้เวลาในปฏิทินบอกเล่าเรื่องราว โดยให้นักเรียนบันทึกสรุปเป็นแผนที่ความคิดหรือผังมโนทัศน์ลงในสมุดพร้อมตกแต่งให้สวยงาม

38. ครูมอบหมายให้นักเรียนไปอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับการลำดับเหตุการณ์ เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

ครูให้นักเรียนศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับวันสำคัญที่มีอยู่ในปฏิทินทั้งปีว่ามีวันอะไรบ้าง โดยสอบถามพ่อแม่หรือสืบค้นจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น อินเทอร์เน็ต ห้องสมุด

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. แบบทดสอบก่อนเรียน
2. ปฏิทินรูปแบบต่าง ๆ เช่น ปฏิทินแบบตั้งโต๊ะ ปฏิทินแบบแขวน ปฏิทินแบบเล่ม
3. บัตรคำชื่อวัน 7 วัน
4. บัตรคำชื่อเดือน 12 เดือน
5. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
6. ตารางหรือผังเดือนทางสุริยคติที่แสดงชื่อเดือนทั้งชื่อเต็มและเขียนย่อ และจำนวนวันของแต่ละเดือน
7. สื่อการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สมบูรณ์แบบ ป. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
8. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
9. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
10. คู่มือการสอน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
11. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางการพัฒนา _____
2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางแก้ไข _____
3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____ เหตุผล _____
4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____ _____
ลงชื่อ _____ ผู้สอน _____/_____/_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 18

การลำดับเหตุการณ์

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
หน่วยการเรียนรู้ที่ 9 เวลาและการลำดับเหตุการณ์	เวลา 6 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

ในแต่ละวันเราจะแบ่งช่วงเวลาออกเป็น 2 ช่วง คือ กลางวันและกลางคืน คำที่ใช้บอกช่วงเวลา คือ เช้า สาย เย็น บ่าย เ็น คำ ช่วงเวลาช่วยให้เราลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้ถูกต้อง

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

- เรียงลำดับเหตุการณ์ในชีวิตประจำวันตามวัน เวลาที่เกิดขึ้น (ส 4.1 ป. 1/2)

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. ระบุคำบอกช่วงเวลาและใช้คำบอกช่วงเวลาเล่าเรื่องเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างถูกต้องตามลำดับ (K, P)
2. เห็นคุณค่าและความสำคัญของการลำดับเหตุการณ์ (A)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ซักถามความรู้เรื่อง การลำดับเหตุการณ์ 2. ตรวจสอบงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้าน ความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ความรับผิดชอบ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือ เป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

- การลำดับเหตุการณ์

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย	➡	ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับการลำดับเหตุการณ์
ศิลปะ	➡	วาดภาพระบายสีเกี่ยวกับการลำดับเหตุการณ์

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ 69-70

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
2. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัยต่าง ๆ เกี่ยวกับเรื่องที่มอบหมายให้ไปอ่านมา โดยครูตอบข้อสงสัยและอธิบายเพิ่มเติม
3. ครูนำภาพกลางวันกับกลางคืนมาให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายถึงความแตกต่างของแต่ละภาพ และตั้งประเด็นคำถามให้นักเรียนตอบดังนี้
 - 1) นักเรียนคิดว่าสิ่งใด คือ สัญลักษณ์แทนกลางวัน (ดวงอาทิตย์) สิ่งใด คือ สัญลักษณ์แทนกลางคืน (ดวงจันทร์)
 - 2) กลางวันกับกลางคืนแตกต่างกันอย่างไร
 - 3) นักเรียนทำกิจกรรมอะไรบ้างในเวลากลางวันหรือในเวลากลางคืน
4. ครูสรุปและเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

5. ครูให้นักเรียนดูภาพกิจกรรมของนักเรียนที่มีคำบอกช่วงเวลา เช่น เข้า สาย เทียง บ่าย เย็น คำครูอธิบายข้อมูลจากภาพว่านาฬิกาเป็นเครื่องมือบอกเวลา โดยให้นักเรียนสังเกตเข็มนาฬิกาในภาพซึ่งระบุเวลา และเวลาดังกล่าวนั้นจะบอกช่วงเวลา เช่น สาย เทียง บ่าย เย็น คำ กับกิจกรรมที่นักเรียนทำในช่วงเวลานั้น
6. ครูให้นักเรียนดูบัตรคำบอกช่วงเวลา อ่านนำให้นักเรียนอ่านตาม และอธิบายเนื้อหาเกี่ยวกับช่วงเวลาในแต่ละวันให้นักเรียนฟัง จากนั้นให้นักเรียนช่วยกันนำบัตรคำบอกช่วงเวลาต่าง ๆ ไปไว้ในภาพกิจกรรมให้ถูกต้อง
7. ครูสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับเวลาของประเทศสมาชิกอาเซียนว่าแต่ละประเทศต่างกับไทยกี่ชั่วโมง แล้วนำมาเล่าให้นักเรียนฟัง
8. ครูมอบหมายให้นักเรียนไปอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับตัวอย่างการลำดับเหตุการณ์ เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

ชั่วโมงที่ 71-72

9. ครูทบทวนความรู้ในครั้งที่ผ่านมา จากนั้นเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัยต่าง ๆ เกี่ยวกับเรื่องที่มอบหมายให้ไปอ่านมา โดยครูตอบข้อสงสัยและอธิบายเพิ่มเติม
10. ครูอธิบายเกี่ยวกับตัวอย่างการลำดับเหตุการณ์
11. ครูให้นักเรียนไปสำรวจว่าใน 1 วันนักเรียนทำอะไรบ้าง แล้วให้นักเรียนเขียนเรียงลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นลงในสมุด
12. ครูตรวจผลงานนักเรียน โดยสุ่มเลือกนักเรียน (หรืออาสาสมัครนักเรียน) เจ้าของผลงานให้ออกมาอ่านให้เพื่อน ๆ ฟัง โดยครูคอยแนะนำและเสริมความรู้

13. ครูให้นักเรียนวาดภาพระบายสีเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่นักเรียนได้ทำใน 1 วัน โดยลำดับเหตุการณ์ให้ถูกต้อง

14. ครูสรุปความรู้เกี่ยวกับตัวอย่างการลำดับเหตุการณ์

15. ครูมอบหมายให้นักเรียนไปเขียนเล่าลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับตนเองในช่วงเดือนที่ผ่านมาว่ามีเหตุการณ์สำคัญอะไรเกิดขึ้นกับตนเองบ้าง หรือตนเองได้ทำอะไรบ้าง ยกตัวอย่างมา 3–4 เหตุการณ์ โดยสอบถามพ่อแม่หรือผู้ปกครอง แล้วบันทึกลงในสมุด โดยระบุวันที่ชัดเจน เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

ชั่วโมงที่ 73–74

16. ครูทบทวนความรู้ในครั้งที่ผ่านมา จากนั้นให้ความรู้เกี่ยวกับการเขียนเล่าลำดับเหตุการณ์พร้อมยกตัวอย่างประกอบ

17. ครูสุ่มเลือกนักเรียน 4–6 คน ให้ออกมาอ่านบันทึกเหตุการณ์สำคัญของตนเองที่ได้รับมอบหมายให้ไปสอบถามพ่อแม่หรือผู้ปกครองและเขียนมาให้เพื่อน ๆ ฟัง โดยครูคอยแนะนำและเสริมความรู้

18. ครูกล่าวชมเชยนักเรียนและให้กำลังใจนักเรียนที่ช่วยกันเขียนเล่าลำดับเหตุการณ์

19. ครูสรุปความรู้เกี่ยวกับการเขียนเล่าลำดับเหตุการณ์

20. ในขณะที่ปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

21. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับการลำดับเหตุการณ์ แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

22. ครูแนะนำให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้เรียนมาไปฝึกอ่านข่าวเหตุการณ์ประจำวันและสรุปว่าอะไรเกิดขึ้นก่อน อะไรเกิดขึ้นทีหลัง อะไรเกิดขึ้นในช่วงเวลาใด

ขั้นที่ 5 สรุป

23. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง การลำดับเหตุการณ์ โดยให้นักเรียนบันทึกข้อสรุปลงในสมุด

24. ครูมอบหมายให้นักเรียนไปอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับประวัติของตนเองและครอบครัว เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

ครูให้นักเรียนฝึกเขียนเล่าลำดับเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นกับครอบครัว 2–3 ปีที่ผ่านมา โดยสอบถามจากพ่อแม่หรือผู้ปกครอง

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. ภาพกลางวันและภาพกลางคืน

2. ภาพกิจกรรมของนักเรียนที่ปฏิบัติเป็นประจำวัน เช่น ตื่นนอน อาบน้ำ รับประทานอาหาร
3. บัตรคำบอกช่วงเวลา
4. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
5. สื่อการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สมบูรณ์แบบ ป. 1 บริษัท สำนักพิมพ์พัฒนา

พานิช จำกัด

6. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1 บริษัท สำนักพิมพ์พัฒนา

พานิช จำกัด

7. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1 บริษัท สำนักพิมพ์

พัฒนาพานิช จำกัด

8. คู่มือการสอน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1 บริษัท สำนักพิมพ์พัฒนาพานิช จำกัด

9. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1 บริษัท

สำนักพิมพ์พัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางการพัฒนา _____	
2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางแก้ไข _____	
3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____ เหตุผล _____	
4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____ _____	
ลงชื่อ _____ ผู้สอน _____ / _____ / _____	

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 19

ประวัติของตนเองและครอบครัว

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

หน่วยการเรียนรู้ที่ 9 เวลาและการลำดับเหตุการณ์

เวลา 6 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

การเรียนรู้ประวัติของตนเองและครอบครัวทำให้ทราบความเป็นมาของตนเองและครอบครัว รวมทั้งทำให้เข้าใจตนเองและครอบครัวมากขึ้น ประวัติของตนเองและครอบครัวเราสามารถสอบถามได้จากพ่อแม่ ปู่ย่า ตายาย และศึกษาจากหลักฐานต่าง ๆ

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

- บอกประวัติความเป็นมาของตนเองและครอบครัวโดยสอบถามผู้เกี่ยวข้อง (ส 4.1 ป. 1/3)

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เล่าประวัติความเป็นมาของตนเองและครอบครัวได้ (K, P)
2. สืบค้นประวัติความเป็นมาของตนเองและครอบครัวอย่างง่าย ๆ ได้ (P)
3. มีความภาคภูมิใจเกี่ยวกับครอบครัวของตนเอง (A)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ทดสอบหลังเรียน 2. ซักถามความรู้เรื่อง ประวัติตนเองและครอบครัว 3. ตรวจผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้าน ความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ความรับผิดชอบ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือ เป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

- ประวัติของตนเองและครอบครัว
 1. ประวัติของตนเอง
 2. ประวัติของครอบครัว
 3. การเล่าประวัติของตนเองและครอบครัว

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย	➡	ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับประวัติของตนเองและครอบครัว
ศิลปะ	➡	วาดภาพระบายสีสมาชิกในครอบครัว
การงานอาชีพ	➡	ประดิษฐ์สมุดภาพข้อมูลของครอบครัว

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ 75

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
2. ครูสุ่มนักเรียน 2-3 คน ให้ออกมาแนะนำตนเองให้เพื่อน ๆ ฟังว่าชื่อและนามสกุลอะไรเกิดที่ไหน จังหวัดอะไร ที่บ้านมีพี่น้องกี่คน
3. ครูสรุปให้นักเรียนฟังว่าข้อมูลที่นักเรียนออกมาเล่าให้เพื่อน ๆ ฟังนี้เป็นเพียงส่วนหนึ่งของประวัติของตัวนักเรียน จากนั้นครูเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

4. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัยต่าง ๆ เกี่ยวกับเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมา โดยครูตอบข้อสงสัยและอธิบายเพิ่มเติม
5. ครูอ่านเนื้อหาเรื่อง ประวัติของตนเอง ในหนังสือเรียนให้นักเรียนฟัง
6. ครูซักถามนักเรียนว่า ถ้าอยากทราบประวัติของเราให้มากขึ้นจะอย่างไร ให้นักเรียนช่วยกันตอบตามความเข้าใจของตนเอง เช่น ถาม พ่อแม่ ปู่ย่า ตายาย
7. ครูสรุปคำตอบของนักเรียน เช่น ถามพ่อแม่ หรือถามญาติผู้ใหญ่ เช่น ปู่ย่า ตายาย ลุงป้า น้าอา
8. ครูมอบหมายให้นักเรียนไปสอบถามพ่อแม่หรือผู้ปกครองเกี่ยวกับประวัติของตนเองที่นักเรียนยังไม่รู้เพื่อให้รู้จักตนเองมากขึ้น เช่น เกิดที่โรงพยาบาลไหน เคยเจ็บป่วยหรือไม่ บันทึกลงผลลงในสมุด เป็นบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

ชั่วโมงที่ 76

9. ครูตรวจผลงานนักเรียน โดยสุ่มเลือกนักเรียน (หรืออาสาสมัครนักเรียน) เจ้าของผลงานให้ออกมาอ่านเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปสอบถามพ่อแม่หรือผู้ปกครองมาให้เพื่อน ๆ ฟัง โดยครูคอยแนะนำและเสริมความรู้
10. ครูอธิบายเกี่ยวกับการศึกษาประวัติตนเอง และยกตัวอย่างเรื่องราวที่เราควรสอบถามเพื่อให้รู้จักตนเองมากขึ้น

ชั่วโมงที่ 77

11. ครูทบทวนความรู้ในครั้งที่ผ่านมา จากนั้นให้นักเรียนจับคู่กับเพื่อนเพื่อเล่นเกม ถิ่นคือใคร โดยให้ผลัดกันซักถามเพื่อนที่เป็นคู่ของตนเองว่าชื่ออะไร เป็นคนที่ไหน ชอบอะไร ไม่ชอบอะไร จากนั้นให้

แนะนำประวัติของเพื่อนที่เป็นคู่ของตัวเอง และให้เพื่อนบอกว่าเล่าถูกต้องหรือไม่ ครูสอบถามว่าเกมนี้ แสดงว่าใครจะรู้เรื่องของตนเองได้ดีที่สุดนักเรียนจะตอบว่าตนเอง

12. ครูสรุปให้นักเรียนฟังว่า ประวัติของเรานอกจากตัวเราจะรู้ดีแล้ว คนที่รู้ประวัติของเรา คือ พ่อ แม่ ปู่ ย่า ตา ยาย ถ้าเราอยากรู้ประวัติของเราให้มากขึ้น เราควรสอบถามบุคคลเหล่านี้ นอกจากประวัติของเราแล้วเราต้องเรียนรู้ประวัติของครอบครัวด้วย

13. ครูมอบหมายให้นักเรียนไปสำรวจครอบครัวของตนเองว่ามีสมาชิกกี่คน ประกอบด้วยใครบ้าง บันทึกผลลงในสมุด เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

ชั่วโมงที่ 78

14. ครูทบทวนความรู้ในครั้งที่ผ่านๆ มา จากนั้นตรวจผลงานนักเรียน โดยสุ่มเลือกนักเรียน (หรืออาสาสมัครนักเรียน เจ้าของผลงานให้ออกมาอ่านเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปสำรวจมาให้เพื่อน ๆ ฟัง โดยครูคอยแนะนำและเสริมความรู้

15. ครูและนักเรียนร่วมกันศึกษาเนื้อหาเรื่อง ประวัติของครอบครัว จากหนังสือเรียน จากนั้นครูซักถามนักเรียนว่า ในครอบครัวของเรามีเหตุการณ์สำคัญที่น่าภาคภูมิใจและน่าตื่นเต้นอะไรเกิดขึ้นบ้าง ให้นักเรียนช่วยกันตอบ

16. ครูเขียนคำตอบของนักเรียนบนกระดานดำ จากนั้นสรุปให้นักเรียนฟังว่า แต่ละครอบครัว มีเหตุการณ์สำคัญที่น่าภาคภูมิใจและน่าตื่นเต้นแตกต่างกันไป

17. ครูซักถามนักเรียนว่านอกจากเหตุการณ์สำคัญที่น่าภาคภูมิใจและน่าตื่นเต้นแล้วในครอบครัวของเรายังมีเหตุการณ์สำคัญอะไรอีกบ้าง เช่น การย้ายที่อยู่อาศัย การหย่าร้างของพ่อแม่ การสูญเสียบุคคลสำคัญในครอบครัว โดยครูมอบหมายให้นักเรียนไปสำรวจและสอบถามพ่อแม่หรือผู้ปกครองและบันทึกข้อมูลลงในสมุด เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

ชั่วโมงที่ 79

18. ครูตรวจผลงานนักเรียน โดยสุ่มเลือกนักเรียน (หรืออาสาสมัครนักเรียน) เจ้าของผลงานให้ออกมาอ่านเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปสำรวจและสอบถามพ่อแม่หรือผู้ปกครองมาให้เพื่อน ๆ ฟัง โดยครูคอยแนะนำและเสริมความรู้

19. ครูอธิบายให้นักเรียนฟังว่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับนักเรียนจะมีผลมาถึงตัวนักเรียนในปัจจุบัน เช่น เมื่อวานนี้นักเรียนลืมทำการบ้าน วันนี้จึงถูกครูตำหนิ จากเหตุการณ์นี้นักเรียนก็ต้องตรวจสอบตนเองเป็นประจำว่าทำการบ้านหรือยัง เพื่อไม่ให้ถูกตำหนิอีก

20. ครูอธิบายประโยชน์ของการรู้ประวัติความเป็นมาของครอบครัวและวิธีสืบค้นประวัติความเป็นมาของครอบครัวตนเอง จากนั้นให้นักเรียนสรุปสาระสำคัญลงในสมุด

21. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับการเล่าประวัติของตนเองและครอบครัว เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

ชั่วโมงที่ 80

22. ครูทบทวนความรู้ในครั้งที่ผ่านๆ มา จากนั้นสนทนาซักถามความรู้ของนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมาในประเด็นต่าง ๆ

23. ครูให้ความรู้เกี่ยวกับการเล่าประวัติของตนเองและครอบครัว

24. ครูให้นักเรียนบันทึกสาระสำคัญเกี่ยวกับการเล่าประวัติของตนเองและครอบครัวลงในสมุด

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

25. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับประวัติของตนเองและครอบครัว แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่

ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

26. ครูให้นักเรียนเขียนเรียงความสั้น ๆ ถึงเหตุการณ์ที่ประทับใจที่เกิดขึ้นในครอบครัว

27. ครูให้นักเรียนนำวิธีการสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับประวัติของตนเองและครอบครัวไปใช้ค้นหา

ประวัติของบุคคลที่เราอยากรู้จัก

ขั้นที่ 5 สรุป

28. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง ประวัติของตนเองและครอบครัว โดยให้นักเรียนบันทึกสรุปเป็นแผนที่ความคิดหรือผังมโนทัศน์ลงในสมุดพร้อมตกแต่งให้สวยงาม

29. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนและช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

30. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ 9 ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด เพื่อประเมินผลการเรียนรู้ด้านความรู้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม และด้านทักษะ/กระบวนการของนักเรียน แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

31. ครูมอบหมายให้นักเรียนไปอ่านเนื้อหาในหน่วยการเรียนรู้ที่ 10 สมัยของเรากับสมัยก่อน เรื่อง สภาพแวดล้อมสมัยของเรากับสมัยก่อน เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

1. ครูให้นักเรียนไปศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับประวัติของตนเองและครอบครัว โดยสอบถามพ่อแม่ปู่ย่า หรือผู้ปกครอง ปู่ย่า ตายาย และผู้ที่เกี่ยวข้อง

2. ครูให้นักเรียนประดิษฐ์สมุดภาพข้อมูลของครอบครัว

3. ครูให้นักเรียนวาดภาพระบายสีสมาชิกในครอบครัว

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. แบบทดสอบหลังเรียน

2. สื่อการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สมบูรณ์แบบ ป. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

3. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

4. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1 บริษัท สำนักพิมพ์
วัฒนาพานิช จำกัด
5. คู่มือการสอน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
6. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1 บริษัท
สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

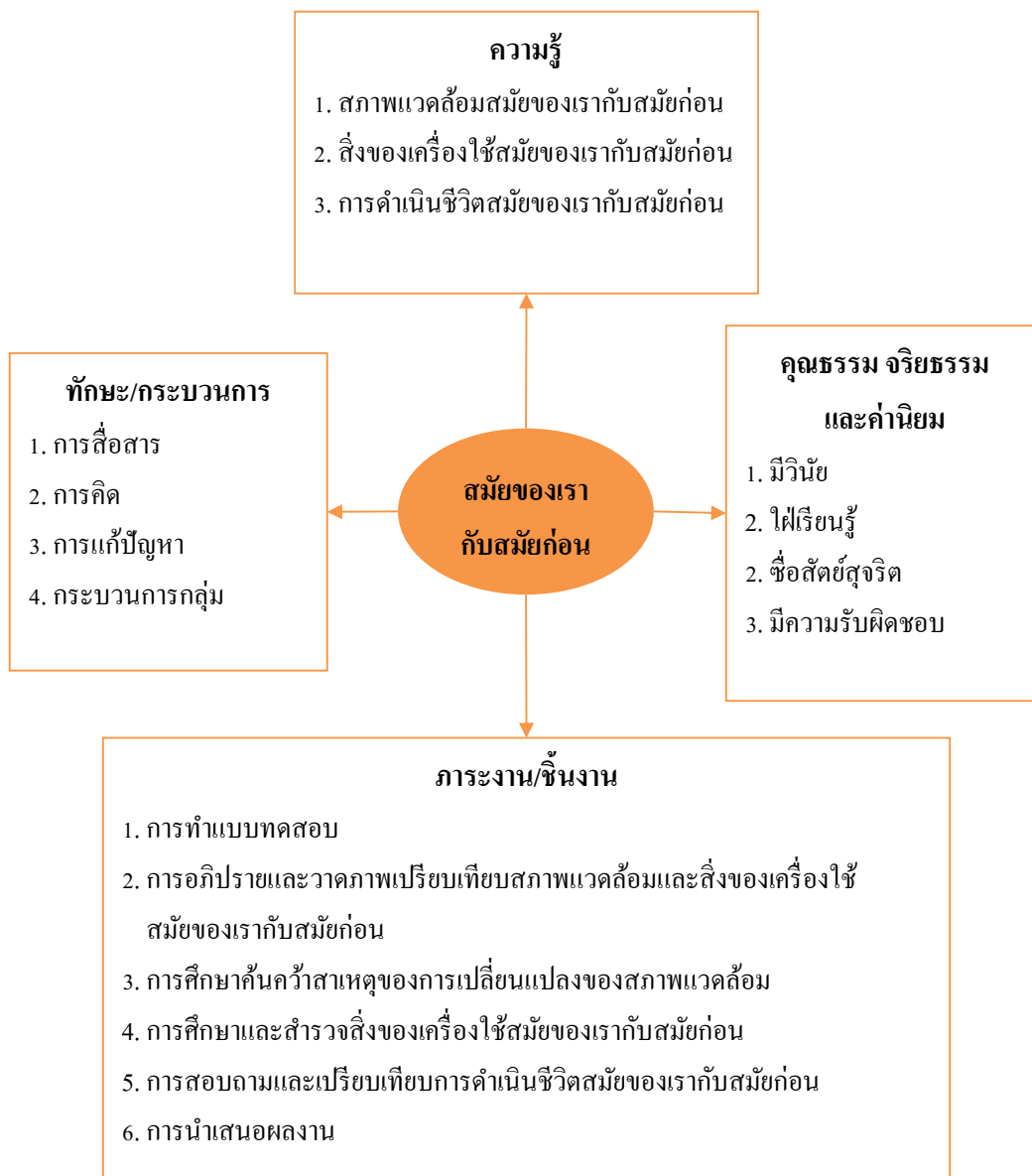
1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางการพัฒนา _____ 2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางแก้ไข _____ 3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____ เหตุผล _____ 4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____ _____	ลงชื่อ _____ ผู้สอน _____ / _____ / _____
---	---

หน่วยการเรียนรู้ที่ 10

สมัยของเรากับสมัยก่อน

เวลา 9 ชั่วโมง

ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน

ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 10 สมัยของเรากับสมัยก่อน

ขั้นที่ 1 ผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน	
ตัวชี้วัดชั้นปี 1. บอกความเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมสิ่งของเครื่องใช้ หรือการดำเนินชีวิตของตนเองกับสมัยของพ่อแม่ ปู่ย่า ตายาย (ส 4.2 ป. 1/1) 2. บอกเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีตที่มีผลกระทบต่อตนเองในปัจจุบัน (ส 4.2 ป. 1/2)	
ความเข้าใจที่คงทนของนักเรียน นักเรียนจะเข้าใจว่า... ☐ สภาพแวดล้อม สิ่งของเครื่องใช้ และการดำเนินชีวิตของเราแตกต่างและเปลี่ยนแปลงไปจากสมัยของพ่อแม่ ปู่ย่า ตายาย	คำถามสำคัญที่ทำให้เกิดความเข้าใจที่คงทน 1. อะไรเป็นสาเหตุที่ทำให้สมัยของเราเปลี่ยนแปลง และแตกต่างไปจากสมัยของพ่อแม่ ปู่ย่า ตายาย 2. การเปลี่ยนแปลงของสิ่งต่าง ๆ ตามกาลเวลา มีผลกระทบต่อสภาพแวดล้อม สิ่งของเครื่องใช้ และการดำเนินชีวิตอย่างไร
ความรู้ของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะรู้ว่า... 1. คำสำคัญ ได้แก่ สภาพแวดล้อม วัฒนธรรม 2. สมัยของเรามีคนจำนวนมากขึ้น และมีความเจริญทางด้านต่าง ๆ ทำให้สภาพแวดล้อมในสมัยของเราแตกต่างและเปลี่ยนแปลงไปจากสมัยก่อนหรือสมัยของพ่อแม่ ปู่ย่า ตายาย 3. สมัยก่อนสิ่งของเครื่องใช้ส่วนใหญ่ได้มาจากธรรมชาติ แต่ปัจจุบันมีการประดิษฐ์คิดค้นเครื่องมือเครื่องใช้มากมายทำให้เรามีความสะดวกสบายมากขึ้น 4. การดำเนินชีวิตของสมัยพ่อแม่ ปู่ย่า ตายาย เน้นการพึ่งพาธรรมชาติเป็นหลัก แต่ปัจจุบันการดำเนินชีวิตของเรานั้นพึ่งพาสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ที่ได้มีการประดิษฐ์คิดค้นขึ้น	ทักษะ/ความสามารถของนักเรียนที่จะนำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะสามารถ... 1. สืบค้นข้อมูลและเปรียบเทียบสภาพแวดล้อมสมัยของเรากับสมัยก่อน 2. สำรวจสิ่งของเครื่องใช้สมัยพ่อแม่ ปู่ย่า ตายาย 3. สำรวจและเปรียบเทียบการดำเนินชีวิตสมัยของเรากับสมัยพ่อแม่ ปู่ย่า ตายาย
ขั้นที่ 2 ภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง	
1. ภาระงานที่นักเรียนต้องปฏิบัติ 1.1 อภิปรายและวาดภาพเปรียบเทียบสภาพแวดล้อมและสิ่งของเครื่องใช้สมัยของเรากับสมัยก่อน	

1.2 ศึกษาค้นคว้าสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม 1.3 ศึกษาและสำรวจสิ่งของเครื่องใช้สมัยของเรากับสมัยก่อน 1.4 สอบถามและเปรียบเทียบการดำเนินชีวิตสมัยของเรากับสมัยก่อน	
2. วิธีการและเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ 2.1 วิธีการประเมินผลการเรียนรู้ 1) การทดสอบ 2) การสนทนาซักถาม 3) การประเมินผลงาน/ กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม 4) การประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม 5) การประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ	2.2 เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ 1) แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน 2) แบบบันทึกการสนทนาซักถาม 3) แบบประเมินผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม 4) แบบประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม 5) แบบประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ
3. สิ่งที่มีประเมิน 3.1 ความเข้าใจ 6 ด้าน ได้แก่ การอธิบาย ชี้แจง การแปลความและตีความ การประยุกต์ คัดแปลง และนำไปใช้ การมีมุมมองที่หลากหลาย การให้ความสำคัญและใส่ใจในความรู้สึกรู้สึกของผู้อื่น และการรู้จักตนเอง 3.2 ทักษะ/กระบวนการ เช่น การสื่อสาร การใช้เทคโนโลยี การคิด การแก้ปัญหา กระบวนการกลุ่ม 3.3 คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม เช่น มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง รักความเป็นไทย รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ มีจิตสาธารณะ มีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์สุจริต	
ขั้นที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้	
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 20 สมัยของเรากับสมัยก่อน	
เวลา 9 ชั่วโมง	

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 20

สมัยของเรากับสมัยก่อน

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

หน่วยการเรียนรู้ที่ 10 สมัยของเรากับสมัยก่อน

เวลา 9 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

สภาพแวดล้อม สิ่งของเครื่องใช้ และการดำรงชีวิตสมัยของเรามีความแตกต่างและเปลี่ยนแปลงไปจากสมัยก่อนมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากมีคนจำนวนมากขึ้นและมีความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

1. บอกความเปลี่ยนแปลง ของสภาพแวดล้อม สิ่งของเครื่องใช้ หรือการดำเนินชีวิตของตนเอง กับสมัยของพ่อแม่ ปู่ย่า ตายาย (ส 4.2 ป. 1/1)
2. บอกเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีตที่มีผลกระทบต่อตนเองในปัจจุบัน (ส 4.2 ป.1/1)

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. ระบุและเปรียบเทียบความเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม สิ่งของเครื่องใช้ และการดำเนินชีวิตสมัยของเรากับสมัยก่อน ได้ (K, P)
2. บอกเหตุผลและผลของการเปลี่ยนแปลงของสิ่งต่าง ๆ ตามกาลเวลาได้ (K)
3. มีความสนใจใฝ่เรียนรู้เรื่องการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมและสิ่งของเครื่องใช้สมัยเรากับสมัยก่อน (A)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ทดสอบก่อนเรียน 2. ซักถามความรู้เรื่อง สมัยของเรากับสมัยก่อน 3. ตรวจสอบผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ มีความรับผิดชอบ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

1. สภาพแวดล้อมสมัยของเรากับสมัยก่อน
2. สิ่งของเครื่องใช้สมัยของเรากับสมัยก่อน
3. การดำเนินชีวิตสมัยของเรากับสมัยก่อน

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย	➡	ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม สิ่งของเครื่องใช้ และการดำเนินชีวิตสมัยของเรากับสมัยก่อน
ศิลปะ	➡	วาดภาพเปรียบเทียบเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในสมัยของเรากับสมัยก่อน
การงานอาชีพฯ	➡	จัดป้ายนิเทศเกี่ยวกับสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ 81

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
2. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน
3. ครูซักถามนักเรียนในประเด็นต่าง ๆ เช่น สภาพแวดล้อมในบ้านของนักเรียนเป็นอย่างไร สิ่งของเครื่องใช้ที่นักเรียนใช้เป็นประจำเหมือนหรือแตกต่างจากของพ่อแม่หรือไม่อย่างไร การดำเนินชีวิตของครอบครัวนักเรียนเป็นอย่างไรและมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างไรในช่วงเวลาของนักเรียน ให้นักเรียนช่วยกันตอบ ครูสรุปคำตอบ จากนั้นครูกล่าวชมเชยนักเรียนที่ช่วยกันตอบคำถาม
4. ครูเชื่อมโยงความรู้ไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

5. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัยต่าง ๆ เกี่ยวกับเรื่องที่ได้อ่านมอบหมายให้ไปอ่านมา โดยครูตอบข้อสงสัยและอธิบายเพิ่มเติม
6. ครูให้นักเรียนลองนึกถึงสภาพแวดล้อมที่บ้านหรือที่โรงเรียนในปีที่ผ่านมากับปีนี้ว่ามีอะไรเปลี่ยนแปลงไปบ้าง ให้นักเรียนช่วยกันตอบ
7. ครูเขียนคำตอบของนักเรียนบนกระดานดำและยกตัวอย่างเพิ่มเติม จากนั้นอธิบายเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทั่ว ๆ ไปสมัยของเรากับสมัยก่อน
8. ครูมอบหมายให้นักเรียนไปสำรวจหรือสอบถามพ่อแม่หรือผู้ปกครองถึงสภาพแวดล้อมรอบ ๆ บ้านที่เป็นแม่น้ำลำคลองและป่าไม้วัดมีลักษณะอย่างไร แตกต่างไปจากสมัยก่อนหรือไม่อย่างไร บันทึกผลลงในสมุด เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

ชั่วโมงที่ 82

9. ครูตรวจผลงานนักเรียนนักเรียน โดยสุ่มเลือกนักเรียน (หรืออาสาสมัครนักเรียน) เจ้าของผลงานให้ออกมาอ่านเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปสำรวจหรือสอบถามมาให้เพื่อน ๆ ฟัง โดยครูคอยแนะนำและเสริมความรู้

10. ครูให้นักเรียนดูภาพหรือวิดีโอที่แสดงสภาพแวดล้อมในเมืองไทย ที่แสดงเปรียบเทียบให้เห็นถึงความแตกต่างของสภาพแวดล้อมของแม่น้ำลำคลองและป่าไม้ แล้วตั้งคำถามในประเด็นต่าง ๆ เกี่ยวกับภาพหรือวิดีโอที่ให้นักเรียนดู เช่น

- 1) แม่น้ำลำคลองและป่าไม้ในสมัยก่อนเป็นอย่างไร
- 2) แม่น้ำลำคลองและป่าไม้ในสมัยปัจจุบันเป็นอย่างไร
- 3) นักเรียนคิดว่าเหตุใดจึงเป็นเช่นนี้

11. ครูกล่าวชมเชยนักเรียนที่ตอบคำถาม แล้วร่วมกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

12. ครูอธิบายเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมสมัยของเรากับสมัยก่อนเรื่อง แม่น้ำลำคลองและป่าไม้ แล้วให้นักเรียนบันทึกสาระสำคัญลงในสมุด

13. ครูมอบหมายให้นักเรียนไปสำรวจหรือสอบถามพ่อแม่หรือผู้ปกครองถึงสภาพแวดล้อมที่เป็นพื้นที่ สวน ไร่ นา อาคารบ้านเรือน และถนนหนทางรอบ ๆ บ้านของนักเรียนว่ามีสภาพเป็นอย่างไร เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

ชั่วโมงที่ 83

14. ครูสนทนาซักถามความรู้ของนักเรียนเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมสมัยของเรากับสมัยก่อน เรื่อง พื้นที่ สวน ไร่ นา อาคารบ้านเรือน และถนนหนทางที่ได้รับมอบหมายให้ไปสำรวจหรือสอบถามมา

15. ครูให้นักเรียนดูภาพหรือวิดีโอที่แสดงสภาพแวดล้อมเมืองไทย ที่แสดงเปรียบเทียบให้เห็นถึงความแตกต่างของสภาพแวดล้อมของพื้นที่ สวน ไร่ นา อาคารบ้านเรือน และถนนหนทาง แล้วตั้งคำถามในประเด็นต่าง ๆ เกี่ยวกับภาพหรือวิดีโอที่ให้นักเรียนดู เช่น

- 1) พื้นที่ สวน ไร่ นา อาคารบ้านเรือน และถนนหนทางในสมัยก่อนเป็นอย่างไร
- 2) พื้นที่ สวน ไร่ นา อาคารบ้านเรือน และถนนหนทางในสมัยปัจจุบันเป็นอย่างไรอย่างไร
- 3) นักเรียนคิดว่าเหตุใดจึงเป็นเช่นนี้

16. ครูกล่าวชมเชยนักเรียนที่ตอบคำถาม แล้วร่วมกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

17. ครูให้ความรู้เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของสมัยเรากับสมัยก่อน เรื่อง พื้นที่ สวน ไร่ นา อาคารบ้านเรือน และถนนหนทาง แล้วให้นักเรียนบันทึกสาระสำคัญลงในสมุด

18. ครูมอบหมายให้นักเรียนไปสอบถามพ่อแม่หรือผู้ปกครองเกี่ยวกับสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมรอบบ้านของนักเรียน แล้วบันทึกผลลงในกระดาษ เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

ชั่วโมงที่ 84

19. ครูทบทวนความรู้ในครั้งที่ผ่านๆ มา จากนั้นตรวจผลงานนักเรียน แล้วคัดเลือกผลงานของนักเรียนที่ได้มอบหมายให้ไปสอบถามมาจัดป้ายนิเทศ

20. ครูให้นักเรียนวาดภาพเปรียบเทียบสภาพแวดล้อมรอบบ้านของนักเรียนที่เปลี่ยนแปลงไปแล้วสรุปเนื้อหาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมสมัยของเรากับสมัยก่อน พร้อมอธิบายสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมสมัยของเรากับสมัยก่อน และนำภาพของนักเรียนไปติดในป้ายนิเทศร่วมกับผลงานของนักเรียนคนอื่น ๆ

21. ครูสรุปให้นักเรียนฟังว่า นอกจากประเทศไทยแล้ว ประเทศสมาชิกอาเซียนแต่ละประเทศก็มีการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมจากในสมัยอดีตจนถึงปัจจุบันเหมือนกับประเทศไทย พร้อมทั้งใช้สื่อการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น ภาพประกอบ เพื่อให้นักเรียนเข้าใจได้ง่ายขึ้น

22. ครูมอบหมายให้นักเรียนไปอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับสิ่งของเครื่องใช้สมัยของเรากับสมัยก่อน เป็นที่บ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

ชั่วโมงที่ 85

23. ครูทบทวนความรู้ในครั้งที่ผ่านมาจากนั้นเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัยต่าง ๆ เกี่ยวกับเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมา โดยครูตอบข้อสงสัยและอธิบายเพิ่มเติม

24. ครูให้นักเรียนดูภาพหรือวิดีโอที่แสดงเปรียบเทียบให้เห็นถึงความแตกต่างของสิ่งของเครื่องใช้สมัยของเรากับสมัยก่อน แล้วตั้งคำถามในประเด็นต่าง ๆ เกี่ยวกับภาพหรือวิดีโอที่ให้นักเรียนดู เช่น

- 1) สิ่งของเครื่องใช้ในสมัยก่อนเป็นอย่างไร
- 2) สิ่งของเครื่องใช้ในสมัยปัจจุบันเป็นอย่างไร
- 3) นักเรียนคิดว่าเหตุใดจึงเป็นเช่นนี้

25. ครูกล่าวชมเชยนักเรียนที่ตอบคำถาม แล้วร่วมกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

26. ครูอธิบายเกี่ยวกับสิ่งของเครื่องใช้สมัยเรากับสมัยก่อน แล้วให้นักเรียนบันทึกสาระสำคัญลงในสมุด

27. ครูมอบหมายให้นักเรียนไปสอบถามพ่อแม่หรือผู้ปกครองเกี่ยวกับสิ่งของเครื่องใช้สมัยก่อนกับสมัยของเรา แล้วบันทึกผลลงในใบงานที่ 1 เรื่อง สิ่งของเครื่องใช้สมัยของเรากับสมัยก่อน เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

ชั่วโมงที่ 86-87

28. ครูทบทวนความรู้ในครั้งที่ผ่านมาจากนั้นตรวจผลงานของนักเรียน โดยสุ่มเลือกนักเรียน (หรืออาสาสมัครนักเรียน) เจ้าของผลงานให้ออกมาอ่านเรื่องที่ได้อ่านมอบหมายให้ไปสอบถามมาให้เพื่อน ๆ ฟัง โดยครูคอยแนะนำและเสริมความรู้

29. ครูให้ความรู้กับนักเรียนและร่วมกันสรุป เปรียบเทียบ และยกตัวอย่างสิ่งของเครื่องใช้ของคนสมัยก่อนที่แตกต่างไปจากสมัยของเราหรือสมัยปัจจุบัน

30. ครูให้นักเรียนสำรวจสิ่งของเครื่องใช้สมัยก่อน 1 ชนิดที่ยังมีอยู่ในบ้าน แล้วสอบถามประโยชน์และวิธีใช้จากพ่อแม่หรือผู้ปกครอง

31. ครูให้นักเรียนวาดภาพสิ่งของเครื่องใช้ จากนั้นครูตรวจผลงาน โดยสุ่มเลือกนักเรียน (หรืออาสาสมัครนักเรียน) เจ้าของผลงานให้ออกมานำเสนอผลงานให้เพื่อน ๆ ฟัง โดยครูคอยแนะนำและเสริมความรู้

32. ครูให้ความรู้เกี่ยวกับสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงของสิ่งของเครื่องใช้ในสมัยของเรากับสมัยก่อน

33. ครูให้ความรู้กับนักเรียนเกี่ยวกับชื่อเรียกสิ่งของเครื่องใช้ของประเทศสมาชิกอาเซียน

34. ครูมอบหมายให้นักเรียนไปอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตสมัยของเรากับสมัยก่อน เป็นบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

ชั่วโมงที่ 88-89

35. ครูทบทวนความรู้ในครั้งที่ผ่านมา จากนั้นเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัยต่าง ๆ เกี่ยวกับเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมา โดยครูตอบข้อสงสัยและอธิบายเพิ่มเติม

36. ครูให้นักเรียนดูภาพหรือวีดิทัศน์ที่แสดงเปรียบเทียบให้เห็นถึงความแตกต่างของการดำเนินชีวิตสมัยของเรากับสมัยก่อน แล้วตั้งคำถามในประเด็นต่าง ๆ เกี่ยวกับภาพหรือวีดิทัศน์ที่ให้นักเรียนดู เช่น

- 1) การดำเนินชีวิตในสมัยก่อนเป็นอย่างไร
- 2) การดำเนินชีวิตในสมัยปัจจุบันเป็นอย่างไร
- 3) นักเรียนคิดว่าเหตุใดจึงเป็นเช่นนี้

37. ครูกล่าวชมเชยนักเรียนที่ตอบคำถาม แล้วร่วมกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

38. ครูให้ความรู้เกี่ยวกับการดำเนินชีวิตสมัยของเรากับสมัยก่อน

39. ครูให้นักเรียนไปสำรวจและสอบถามพ่อแม่หรือผู้ปกครองเกี่ยวกับความเปลี่ยนแปลงในการดำเนินชีวิตของสมัยตนเองกับสมัยของพ่อแม่ ปู่ย่า ตายาย

40. ครูให้นักเรียนทำใบงานที่ 2 เรื่อง การดำเนินชีวิตสมัยของเรากับสมัยก่อน จากนั้นครูตรวจผลงานของนักเรียน โดยสุ่มเลือกนักเรียน (หรืออาสาสมัครนักเรียน) เจ้าของผลงานให้ออกมานำเสนอผลงานให้เพื่อน ๆ ฟัง โดยครูคอยแนะนำและเสริมความรู้

41. ครูให้ความรู้แก่นักเรียนเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงว่าเป็นแนวทางการดำเนินชีวิตที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชทรงมีพระราชดำรัสไว้ โดยยึดหลักพออยู่ พอกิน พอใช้ รู้จักประหยัด ซึ่งนำมาเปรียบเทียบให้เห็นถึงการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงของคนสมัยก่อนกับสมัยปัจจุบันได้

42. ในขณะที่ปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

43. ครูให้นักเรียนแต่ละคนวาดภาพบ้านของนักเรียน โดยจินตนาการลักษณะของบ้านนักเรียนในอดีต และลักษณะของบ้านนักเรียนในปัจจุบันอย่างละ 1 ภาพ

44. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับสมัยของเรากับสมัยก่อน แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

45. ครูแนะนำให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้ไปเปรียบเทียบกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในชีวิตประจำวัน เพื่อจะได้ปรับตัวเองให้ถูกต้อง

ขั้นที่ 5 สรุป

46. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง สมัยของเรากับสมัยก่อน โดยให้นักเรียนบันทึกสรุปเป็นแผนที่ความคิดหรือผังมโนทัศน์ลงในสมุดพร้อมตกแต่งให้สวยงาม

47. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนและช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

48. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ 10 ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด เพื่อประเมินผลการเรียนรู้ด้านความรู้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม และด้านทักษะ/กระบวนการของนักเรียน แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

49. ครูมอบหมายให้นักเรียนไปอ่านเนื้อหาในหน่วยการเรียนรู้ที่ 11 ชาติไทย เรื่อง สัญลักษณ์สำคัญของชาติไทย เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

ครูให้นักเรียนหาภาพที่เกี่ยวข้องกับสิ่งของเครื่องใช้และการดำเนินชีวิตสมัยก่อนมาติดลงสมุด และมาบอกเล่าให้เพื่อนฟังหน้าชั้นเรียน

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

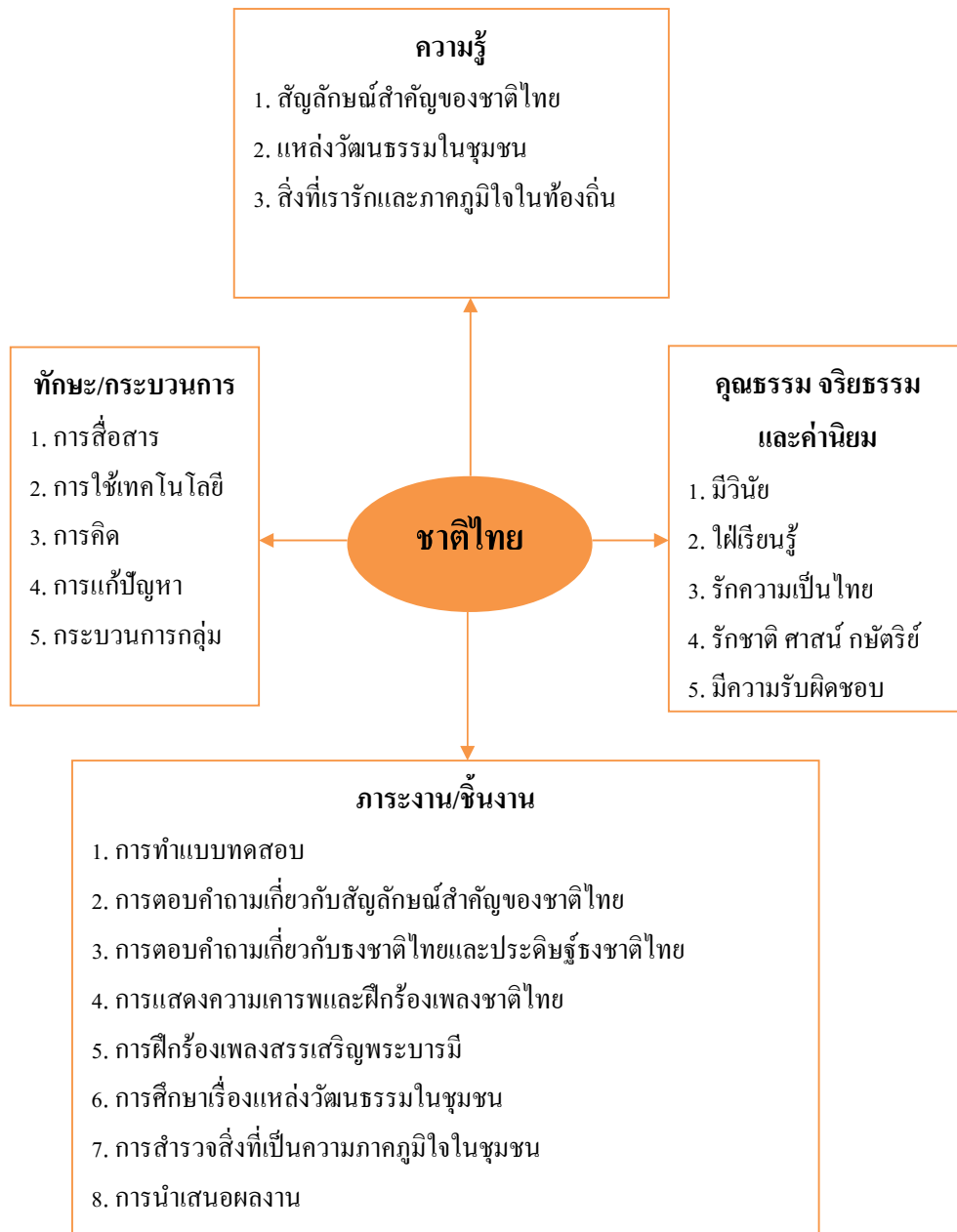
1. แบบทดสอบก่อนเรียน
2. แบบทดสอบหลังเรียน
3. ภาพหรือวิดีโอที่แสดงสภาพแวดล้อมในเมืองไทย ที่แสดงเปรียบเทียบให้เห็นถึงความแตกต่างของสภาพแวดล้อมสมัยของเรากับสมัยก่อน
4. ภาพหรือวิดีโอที่แสดงเปรียบเทียบให้เห็นถึงความแตกต่างของสิ่งของเครื่องใช้และการดำเนินชีวิตสมัยของเรากับสมัยก่อน
5. ใบงานที่ 1 เรื่อง สิ่งของเครื่องใช้สมัยของเรากับสมัยก่อน
6. ใบงานที่ 2 เรื่อง การดำเนินชีวิตสมัยของเรากับสมัยก่อน
7. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
8. สื่อการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สมบูรณ์แบบ ป. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
9. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

หน่วยการเรียนรู้ที่ 11

ชาติไทย

เวลา 13 ชั่วโมง

ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน

ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 11 ชาติไทย

ขั้นที่ 1 ผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน	
ตัวชี้วัดชั้นปี 1. อธิบายความหมายและความสำคัญของสัญลักษณ์สำคัญของชาติไทย และปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้อง (ส 4.3 ป. 1/1) 2. บอกสถานที่สำคัญซึ่งเป็นแหล่งวัฒนธรรมในชุมชน (ส 4.3 ป. 1/2) 3. ระบุสิ่งที่ตนรักและภาคภูมิใจในท้องถิ่น (ส 4.3 ป. 1/3)	
ความเข้าใจที่คงทนของนักเรียน นักเรียนจะเข้าใจว่า... 1. สัญลักษณ์สำคัญของชาติไทยประกอบด้วย ชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ 2. แหล่งวัฒนธรรมในชุมชนช่วยให้เรารู้ความเป็นมาและสิ่งดั้งเดิมของชุมชน 3. สิ่งที่เรารักและภูมิใจในท้องถิ่น คือ สิ่งที่มีคุณค่าและประโยชน์ ซึ่งคนในท้องถิ่นยอมรับให้มีความสำคัญและยกย่อง	คำถามสำคัญที่ทำให้เกิดความเข้าใจที่คงทน 1. อะไรบ้างเป็นสัญลักษณ์สำคัญของชาติไทย 2. แหล่งวัฒนธรรมในชุมชนมีคุณค่าและความสำคัญต่อเราอย่างไรบ้าง 3. สิ่งที่เรารักและภาคภูมิใจในท้องถิ่นมีอะไรบ้าง
ความรู้ของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะรู้ว่า... 1. คำสำคัญ ได้แก่ สัญลักษณ์ ประมุข วัฒนธรรม ประเพณี 2. สัญลักษณ์ของชาติไทย คือ เครื่องหมายแทนชาติไทย ประกอบด้วยชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ 3. เครื่องหมายแทนความเป็นเอกราชของชาติไทย คือ ธงชาติและเพลงชาติไทย เราควรทำความเคารพธงชาติ และร้องเพลงชาติให้ถูกต้อง 4. พระมหากษัตริย์ คือ ผู้ปกครองประเทศ เราควรเทิดทูนพระมหากษัตริย์ไทยโดยแสดงความเคารพต่อพระองค์และสิ่งแทนพระองค์ เช่น พระบรมฉายาลักษณ์ ธงมหาราช เพลงสรรเสริญพระบารมี	ทักษะ/ความสามารถของนักเรียนที่จะนำไปสู่ความเข้าใจที่คงทนนักเรียนจะสามารถ... 1. อธิบายสัญลักษณ์และเอกลักษณ์ของชาติไทย 2. อธิบายวิธีแสดงความเคารพต่อเครื่องหมายแทนชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ 3. สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับเอกลักษณ์ที่บ่งบอกถึงความเป็นชาติไทย 4. ยกตัวอย่างแหล่งวัฒนธรรมในชุมชนที่ทำให้รู้ประวัติและวัฒนธรรมของชุมชน 5. ยกตัวอย่างสิ่งที่เรารักและภาคภูมิใจในท้องถิ่น

5. แหล่งวัฒนธรรมในชุมชนเป็นแหล่งความรู้ที่ช่วยให้รู้ประวัติและวัฒนธรรมของชุมชน ตัวอย่าง เช่น ตลาด พิพิธภัณฑ์ โบราณสถาน ศาสนสถาน 6. สิ่งที่เรารักและภาคภูมิใจในท้องถิ่นมีหลายอย่าง ได้แก่ สถานที่สำคัญในท้องถิ่น สิ่งของที่สำคัญในท้องถิ่น ภาษาถิ่น ประเพณีท้องถิ่น และวัฒนธรรมท้องถิ่น สิ่งเหล่านี้มีคุณค่าและประโยชน์แตกต่างกันไป	
ขั้นที่ 2 ภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง	
1. ภาระงานที่นักเรียนต้องปฏิบัติ 1.1 ตอบคำถามเกี่ยวกับสัญลักษณ์สำคัญของชาติไทย 1.2 ตอบคำถามเกี่ยวกับธงชาติไทยและประดิษฐ์ธงชาติไทย 1.3 แสดงความเคารพและฝักร้องเพลงชาติไทย 1.4 ฝักร้องเพลงสรรเสริญพระบารมี 1.5 ศึกษาเรื่องแหล่งวัฒนธรรมในชุมชน 1.6 สำรวจสิ่งที่เป็นความภาคภูมิใจในชุมชน	
2. วิธีการและเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ 2.1 วิธีการประเมินผลการเรียนรู้ 1) การทดสอบ 2) การสนทนาซักถาม 3) การประเมินผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม 4) การประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยม 5) การประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ	2.2 เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ 1) แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน 2) แบบบันทึกการสนทนาซักถาม 3) แบบประเมินผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม 4) แบบประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยม 5) แบบประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ

3. สิ่งที่น่าประหลาดใจ

- 3.1 ความเข้าใจ 6 ด้าน ได้แก่ การอธิบาย ชี้แจง การแปลความและตีความ การประยุกต์ ดัดแปลง และนำไปใช้ การมีมุมมองที่หลากหลาย การให้ความสำคัญและใส่ใจในความรู้สึกของผู้อื่น และการรู้จักตนเอง
- 3.2 ทักษะ/กระบวนการ เช่น การสื่อสาร การใช้เทคโนโลยี การคิด การแก้ปัญหา กระบวนการกลุ่ม
- 3.3 คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม เช่น มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง รักความเป็นไทย รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ มีจิตสาธารณะ มีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์สุจริต

ขั้นที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 21 สัญลักษณ์สำคัญของชาติไทย	เวลา 6 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 22 แหล่งวัฒนธรรมในชุมชนและสิ่งที่เรารัก และภาคภูมิใจในท้องถิ่น	เวลา 7 ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 21

สัญลักษณ์สำคัญของชาติไทย

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

หน่วยการเรียนรู้ที่ 11 ชาติไทย

เวลา 6 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

สัญลักษณ์สำคัญของชาติไทย คือ เครื่องหมายแทนชาติไทย เป็นสิ่งที่บ่งบอกว่าชาติไทยแตกต่างจากชาติอื่นได้อย่างชัดเจน คนไทยควรภาคภูมิใจในชาติของตนและควรปฏิบัติตนให้ถูกต้องสัญลักษณ์ต่าง ๆ ของชาติไทย

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

• อธิบายความหมายและความสำคัญของสัญลักษณ์สำคัญของชาติไทย และปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้อง (ส 4.3 ป. 1/1)

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายความหมายและความสำคัญของสัญลักษณ์สำคัญของชาติไทยได้ (K)
2. ระบุสัญลักษณ์สำคัญของชาติไทยได้ (K)
3. รักความเป็นไทยโดยการแสดงความเคารพสัญลักษณ์สำคัญของชาติไทยได้อย่างถูกต้อง (A, P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ทดสอบก่อนเรียน 2. ซักถามความรู้เรื่อง สัญลักษณ์สำคัญของชาติไทย 3. ตรวจสอบผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการ ทำงานเป็นรายบุคคลในด้าน ความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการ ทำงานเป็นรายบุคคลหรือ เป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

- สัญลักษณ์สำคัญของชาติไทย

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย	➡	ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับสัญลักษณ์สำคัญของชาติไทย
ศิลปะ	➡	ร้องเพลงชาติไทย
การงานอาชีพฯ	➡	ประดิษฐ์ธงชาติไทย
ภาษาต่างประเทศ	➡	ฟัง พูด อ่าน และเขียนคำศัพท์ภาษาอังกฤษที่เกี่ยวกับสัญลักษณ์สำคัญของชาติไทย

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ 90

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
2. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน
3. ครูให้นักเรียนดูภาพธงชาติไทย ภาพน้ำพริกปลาหู ภาพการไหว้ครู ภาพงานตรุษจีน ภาพการก่อพระเจดีย์ทราย ภาพแผนที่ประเทศไทย และภาพมวยไทย แล้วถามนักเรียนว่า อะไรไม่ใช่สัญลักษณ์สำคัญของชาติไทย ให้นักเรียนช่วยกันตอบ จากนั้นครูสรุปเพื่อเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

4. ครูสนทนาซักถามความรู้ของนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมาว่า สัญลักษณ์สำคัญของชาติไทยมีความสำคัญอย่างไร และมีอะไรบ้าง โดยให้นักเรียนช่วยกันตอบ
5. ครูสรุปคำตอบของนักเรียน จากนั้นให้ความรู้แก่นักเรียนเกี่ยวกับสัญลักษณ์สำคัญของชาติไทย
6. ครูให้นักเรียนบันทึกความรู้เกี่ยวกับสัญลักษณ์สำคัญของชาติไทยลงในสมุด

ชั่วโมงที่ 91

7. ครูทบทวนความรู้ในครั้งที่ผ่านมา ให้นักเรียนดูภาพที่เกี่ยวกับสัญลักษณ์สำคัญของชาติไทย เช่น ธงชาติไทย พระบรมฉายาลักษณ์ พร้อมซักถามนักเรียนเกี่ยวกับสัญลักษณ์เหล่านี้ ให้นักเรียนช่วยกันตอบ และครูอธิบายเพิ่มเติม

8. ครูให้นักเรียนเลือกวาดภาพระบายสีสัญลักษณ์สำคัญของชาติไทย 1 ภาพ ส่งครู จากนั้นครูและนักเรียนร่วมกันคัดเลือกเพื่อนำไปจัดป้ายนิเทศหน้าชั้นเรียน

9. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับสัญลักษณ์สำคัญของชาติไทยเรื่อง ธงชาติไทย เป็น การบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

ชั่วโมงที่ 92

10. ครูสนทนาซักถามนักเรียนว่า ธงชาติไทยเป็นเครื่องหมายแทนของอะไร ให้นักเรียนช่วยกันตอบ โดยใช้ความรู้จากเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมา

11. ครูสรุปคำตอบของนักเรียน และกล่าวชมเชยนักเรียน จากนั้นอธิบายเนื้อหาเกี่ยวกับสัญลักษณ์

สำคัญของชาติไทยเรื่อง ธงชาติไทย ให้นักเรียนฟัง

12. ครูซักถามนักเรียนว่า เห็นธงชาติไทยที่เสาธงหน้าโรงเรียนไหม ธงชาติไทยมีสีอะไรบ้าง แต่ละสีหมายถึงอะไร ให้นักเรียนช่วยกันตอบ

13. ครูอธิบายเพิ่มเติมว่า ประเทศต่างๆ ทั่วโลกก็มีธงชาติเป็นสัญลักษณ์ของประเทศตนเองโดยเฉพาะประเทศสมาชิกอาเซียน เช่น ลาว เวียดนาม สิงคโปร์ ก็มีธงชาติเป็นของตนเอง และมีธงของอาเซียนร่วมกัน จากนั้นครูนำภาพธงชาติของประเทศสมาชิกอาเซียนมาให้นักเรียนดู พร้อมบอกความหมาย พร้อมทั้งให้นักเรียนเลื่อมวาดภาพธงชาติของประเทศสมาชิกอาเซียน 1 ประเทศ

14. ครูมอบหมายให้นักเรียนไปฝักร้องเพลงชาติไทย เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

ชั่วโมงที่ 93

15. ครูสนทนากลุ่มนักเรียนถึงผลของการฝักร้องเพลงชาติไทยที่บ้าน จากนั้นสุ่มเลือกนักเรียน 3-5 คน ให้ออกมาร้องเพลงชาติไทยให้เพื่อน ๆ ฟัง

16. ครูอธิบายเนื้อหาเกี่ยวกับสัญลักษณ์สำคัญของชาติไทยเรื่อง เพลงชาติไทย จากนั้นเปิด CD DVD หรือวีดิทัศน์อื่น ๆ เกี่ยวกับเพลงชาติไทยให้นักเรียนฟัง พร้อมทั้งดัดเนื้อเพลงชาติไทยบนกระดานดำ และอธิบายความหมายของเนื้อเพลง

17. ครูให้นักเรียนแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ให้ออกมาร้องเพลงชาติไทยพร้อมกัน จากนั้นครูจัดเกมแข่งขัน ดัดบทร้อง โดยครูเขียนเนื้อเพลงชาติไทยบนกระดานดำ และเว้นช่องว่างไว้เป็นช่วง ๆ ตามจำนวนบทร้อง แล้วให้นักเรียนนำบทร้องมาติดลงในช่องว่างของเนื้อเพลงชาติไทยให้ถูกต้อง

18. ครูให้นักเรียนฟังเพลงชาติอีกครั้ง แล้วให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นว่า เราควรแสดงความเคารพธงชาติและเพลงชาติอย่างไร ครูสุ่มเลือกนักเรียนให้ออกมาแสดงวิธีปฏิบัติตนเมื่อได้ยินเสียงเพลงชาติไทย

19. ครูมอบหมายให้นักเรียนไปอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับสัญลักษณ์สำคัญของชาติไทยเรื่อง พระมหากษัตริย์ และหาภาพเกี่ยวกับพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช คนละ 1 ภาพ เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

ชั่วโมงที่ 94

20. ครูเลือกภาพพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชภาพใดภาพหนึ่งที่นักเรียนได้ช่วยกันหามา แล้วสนทนากลุ่มนักเรียนว่า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชทรงบำเพ็ญพระราชกรณียกิจเพื่อประชาชน เราในฐานะเป็นประชาชนคนหนึ่งจะตอบแทนพระคุณของพระองค์ได้อย่างไรบ้าง ให้นักเรียนช่วยกันตอบ โดยใช้ความรู้จากเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมา

21. ครูอธิบายเนื้อหาเกี่ยวกับสัญลักษณ์สำคัญของชาติไทยเรื่อง พระมหากษัตริย์ พร้อมทั้งวิธีแสดงความเคารพพระมหากษัตริย์และพระบรมวงศานุวงศ์ทั้งต่อหน้าพระพักตร์หรือเครื่องหมายแทนพระองค์ เช่น พระบรมฉายาลักษณ์ ธงมหาราช เพลงสรรเสริญพระบารมี

22. ครูให้นักเรียนหาภาพพระบรมฉายาลักษณ์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช

มาคนละ 1 ภาพ จากนั้นเขียนความประทับใจที่ตนเองมีต่อพระองค์

23. ครูให้นักเรียนดูภาพธงมหาราช แล้วซักถามนักเรียนทีละประเด็นต่อไปนี้ ให้นักเรียนช่วยกันตอบ

- 1) ภาพนี้เป็นธงอะไร
- 2) เกี่ยวข้องกับใคร
- 3) ต่างกับธงชาติไทยอย่างไร

ให้นักเรียนช่วยกันตอบ

24. ครูสรุปคำตอบของนักเรียน

25. ครูให้ความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับชื่อเรียกประมุขของประเทศสมาชิกอาเซียนแต่ละประเทศ ได้แก่ บรูไนดารุสซาลาม (สมเด็จพระราชาธิบดี) กัมพูชา (พระมหากษัตริย์) อินโดนีเซีย (ประธานาธิบดี) ลาว (ประธานประเทศ) มาเลเซีย (สมเด็จพระราชาธิบดี) เมียนมา (ประธานาธิบดี) ฟิลิปปินส์ (ประธานาธิบดี) สิงคโปร์ (ประธานาธิบดี) ไทย (พระมหากษัตริย์) เวียดนาม (ประธานาธิบดี) จากนั้นให้นักเรียนเขียนชื่อประมุขของแต่ละประเทศสมาชิกอาเซียนลงในสมุด

ชั่วโมงที่ 95

26. ครูทบทวนความรู้ในครั้งที่ผ่านมา

27. ครูเปิดเพลงสรรเสริญพระบารมีให้นักเรียนฟัง แล้วซักถามนักเรียนทีละประเด็นต่อไปนี้ ให้นักเรียนช่วยกันตอบ

- 1) เป็นเพลงอะไร
- 2) เคยได้ยินมาจากไหน

28. ครูสรุปคำตอบของนักเรียน จากนั้นอธิบายเนื้อหาเกี่ยวกับสัญลักษณ์สำคัญของชาติไทยเรื่อง เพลงสรรเสริญพระบารมี ให้นักเรียนฟัง

29. ครูให้นักเรียนแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ฝึกร้องเพลงสรรเสริญพระบารมีให้ถูกต้อง แล้วร้องให้ครูฟัง ครูประเมินผลการร้องของนักเรียนว่าถูกต้องหรือไม่ จากนั้นครูสรุป

30. ในขณะที่ปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอ ผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

31. ครูให้นักเรียนฝึก ฟัง พูด อ่าน และเขียนคำศัพท์ภาษาอังกฤษที่เกี่ยวกับสัญลักษณ์สำคัญของชาติไทย เช่น ธง (flag) ธงชาติ (nation flag) ธงชาติไทย (Thai flag) พระมหากษัตริย์ (King)

32. ครูให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่อไปนี้

- 1) ขณะเสียงเพลงชาติไทยดังขึ้นเราขึ้นตรงแสดงความเคารพจะเกิดผลดีอะไรบ้าง
- 2) นักเรียนทราบหรือไม่ว่า เพลงชาติไทยมีความสำคัญอย่างไร

33. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับสัญลักษณ์สำคัญของชาติไทยและช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

34. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4-6 คน แต่ละกลุ่มสืบค้นข้อมูลว่า สัญลักษณ์สำคัญของ

ชาติไทยนอกจากชาติและพระมหากษัตริย์แล้วยังมีสัญลักษณ์อะไรอีกที่เป็นเครื่องหมายบ่งบอกถึงความ เป็นชาติไทย บันทึกลง และส่งตัวแทนนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

35. ครูให้นักเรียนยกตัวอย่างสถานการณ์ที่สามารถนำความรู้เรื่องสัญลักษณ์สำคัญของชาติไทย ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

36. ครูสุ่มเลือกนักเรียนให้ตอบคำถามว่าจะปฏิบัติตนอย่างไรเมื่อได้ยินเพลงสรรเสริญพระบารมี

ขั้นที่ 5 สรุป

37. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง สัญลักษณ์สำคัญของชาติไทย โดยให้นักเรียนสรุป เป็นแผนที่ความคิดหรือผังโน้ตลงในสมุด พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

38. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเรื่อง แหล่งวัฒนธรรมในชุมชน พร้อมทั้งเลือกวาดภาพ แหล่งวัฒนธรรมในชุมชน 1 ภาพ เป็นการบ้านเพื่อเตรียมการจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

ครูนำวีดิทัศน์เกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของธงชาติและเพลงชาติไทยมาให้นักเรียนดูและให้ นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นต่อสิ่งที่ดู

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. แบบทดสอบก่อนเรียน
2. ภาพธงชาติไทย ภาพน้ำพริกปลาทุ ก ภาพการไหว้ครู ภาพงานตรุษจีน ภาพการก่อพระเจดีย์ทราย ภาพแผนที่ประเทศไทย ภาพมวยไทย ภาพธงมหาราช และภาพพระบรมฉายาลักษณ์
3. CD DVD หรือวีดิทัศน์เกี่ยวกับเพลงชาติไทยและเพลงสรรเสริญพระบารมี
4. ภาพพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช
5. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
6. สื่อการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สมบูรณ์แบบ ป. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
7. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป.1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
8. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
9. คู่มือการสอน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
10. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐานสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางการพัฒนา _____
2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางแก้ไข _____
3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____ เหตุผล _____
4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____ _____
ลงชื่อ _____ ผู้สอน _____/_____/_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 22

แหล่งวัฒนธรรมในชุมชน

และสิ่งที่เรารักและภาคภูมิใจในท้องถิ่น

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

หน่วยการเรียนรู้ที่ 11 ชาติไทย

เวลา 7 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

แหล่งวัฒนธรรมเป็นแหล่งความรู้ใกล้ตัวที่ช่วยให้เราได้รับรู้ประวัติและวัฒนธรรมของชุมชน นอกจากแหล่งวัฒนธรรมแล้ว ยังมีสิ่งที่เป็นความภาคภูมิใจของคนในท้องถิ่น ซึ่งสิ่งเหล่านี้มีคุณค่าและประโยชน์แตกต่างกัน

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

1. บอกสถานที่สำคัญซึ่งเป็นแหล่งวัฒนธรรมของชุมชน (ส 4.3 ป/1/2)
2. ระบุสิ่งที่ตนรักและภาคภูมิใจในท้องถิ่น (ส 4.3 ป/1/3)

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายความสำคัญและยกตัวอย่างของแหล่งวัฒนธรรมในชุมชนและสิ่งที่เรารักและภาคภูมิใจในท้องถิ่นได้ (K)
2. ศึกษาค้นคว้าข้อมูลเรื่อง แหล่งวัฒนธรรมในชุมชนและสิ่งที่เรารักและภาคภูมิใจในท้องถิ่นได้ (P)
3. มีความสนใจใฝ่เรียนรู้เรื่อง แหล่งวัฒนธรรมในชุมชนและสิ่งที่เรารักและภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตน (A)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ทดสอบหลังเรียน 2. ซักถามความรู้เรื่อง แหล่งวัฒนธรรมและสิ่งที่เรารักและภาคภูมิใจในท้องถิ่น 3. ตรวจสอบผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้าน ความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ รักความเป็นไทย ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

1. แหล่งวัฒนธรรมในชุมชน
2. สิ่งที่เรารักและภาคภูมิใจในท้องถิ่น

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย	➡	ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งวัฒนธรรมในชุมชน
การงานอาชีพ	➡	จัดป้ายนิเทศประเพณีและวัฒนธรรมในท้องถิ่น
ภาษาต่างประเทศ	➡	ฟัง พูด อ่าน และเขียนคำศัพท์ภาษาอังกฤษเกี่ยวกับแหล่งวัฒนธรรมในชุมชน

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ 96

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
2. ครูซักถามนักเรียนว่ารู้จักศาสนสถานในชุมชนหรือไม่ และศาสนสถานนั้นมีชื่อว่าอะไร ให้นักเรียนช่วยกันตอบ
3. ครูสรุปคำตอบของนักเรียน แล้วเล่าให้ฟังถึงที่ตั้งศาสนสถานในชุมชน จากนั้นสรุปเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

4. ครูสนทนาซักถามความรู้ของนักเรียนเกี่ยวกับแหล่งวัฒนธรรมในชุมชนที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมาในประเด็นต่าง ๆ เช่น แหล่งวัฒนธรรมในชุมชนมีอะไรบ้าง และแต่ละแหล่งให้ความรู้อะไร ให้นักเรียนช่วยกันตอบ
5. ครูสรุปคำตอบและตรวจผลงานภาพวาดแหล่งวัฒนธรรมในชุมชนของนักเรียน จากนั้นอธิบายเนื้อหาเกี่ยวกับแหล่งวัฒนธรรมในชุมชน
6. ครูให้นักเรียนจับคู่กันแล้วผลัดกันเล่าเรื่องแหล่งวัฒนธรรมในชุมชน พร้อมทั้งวาดรูปแหล่งวัฒนธรรมในชุมชนที่ได้วาดมาให้เพื่อนดู
7. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับแหล่งวัฒนธรรมในชุมชนเรื่อง ตลาดและพิพิธภัณฑ์ เป็นการบ้านเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

ชั่วโมงที่ 97

8. ครูให้นักเรียนดูภาพตลาด ภาพพิพิธภัณฑ์ แล้วซักถามนักเรียนว่า ภาพเหล่านี้มีในชุมชนของเราหรือไม่ เรียกว่าอะไร ให้นักเรียนช่วยกันตอบ โดยใช้ความรู้จากเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมา
9. ครูอธิบายเนื้อหาเกี่ยวกับแหล่งวัฒนธรรมในชุมชนเรื่อง ตลาดและพิพิธภัณฑ์ให้นักเรียนฟัง

จากนั้นซักถามนักเรียนในประเด็นต่าง ๆ เช่น

- 1) ตลาดมีความจำเป็นอย่างไรบ้าง
- 2) พิพิธภัณฑน์มีประโยชน์ต่อชุมชนอย่างไร

10. ครูให้นักเรียนจับคู่กับเพื่อนแล้วผลัดกันเล่าเรื่องตลาดและพิพิธภัณฑน์ จากนั้นครูอธิบายเพิ่มเติมโดยใช้สื่อต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องประกอบ เช่น สินค้าที่ขายในตลาดของชุมชน ภาพพิพิธภัณฑน์ (โดยครูเตรียมสินค้ามาด้วย)

11. ครูซักถามนักเรียนว่า ถ้านักเรียนไปทัศนศึกษาหรือชมพิพิธภัณฑน์ในชุมชน นักเรียนคิดว่าจะได้รับความรู้ในเรื่องอะไรบ้าง ให้นักเรียนช่วยกันตอบ จากนั้นครูสรุปคำตอบของนักเรียน

12. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาและสำรวจเกี่ยวกับแหล่งวัฒนธรรมในชุมชนเรื่อง โบราณสถานและศาสนสถาน เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

ชั่วโมงที่ 98

13. ครูสนทนาซักถามนักเรียนว่า โบราณสถานและศาสนสถานมีความสำคัญอย่างไร ให้นักเรียนช่วยกันตอบ โดยใช้ความรู้ที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านและสำรวจมา

14. ครูอธิบายเนื้อหาเกี่ยวกับแหล่งวัฒนธรรมในชุมชนเรื่อง โบราณสถานและศาสนสถาน ให้แก่นักเรียนฟัง พร้อมทั้งยกตัวอย่าง โบราณสถานและศาสนสถานประกอบการอธิบาย

15. ครูซักถามนักเรียนในประเด็นต่อไปนี้

- 1) ในชุมชนที่นักเรียนอาศัยอยู่มีโบราณสถานและศาสนสถานอะไรบ้าง
- 2) ถ้านักเรียนไปเที่ยวชมโบราณสถานจะต้องปฏิบัติตนอย่างไรบ้าง
- 3) นอกจากตลาด พิพิธภัณฑน์ โบราณสถาน และศาสนสถานแล้ว ชุมชนของเรายังมีแหล่ง

วัฒนธรรมอะไรอีกบ้าง โดยครูสุ่มเลือกนักเรียน 2-3 คน ให้ตอบคำถาม และครูอธิบายเพิ่มเติม

16. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับสิ่งที่เรารักและภาคภูมิใจในท้องถิ่นเรื่อง สถานที่สำคัญในท้องถิ่น เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

ชั่วโมงที่ 99

17. ครูสนทนาซักถามความรู้ของนักเรียนเกี่ยวกับสถานที่สำคัญในท้องถิ่นที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมาในประเด็นต่าง ๆ เช่น สถานที่สำคัญในท้องถิ่นของเรามีอะไรบ้าง และมีความสำคัญต่อท้องถิ่นอย่างไร

18. ครูสรุปคำตอบของนักเรียน จากนั้นอธิบายเนื้อหาเกี่ยวกับสิ่งที่เรารักและภาคภูมิใจในท้องถิ่นเรื่อง สถานที่สำคัญในท้องถิ่น พร้อมแสดงภาพประกอบการอธิบาย และให้นักเรียนบันทึกสาระสำคัญลงในสมุด

19. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับสิ่งที่เรารักและภาคภูมิใจในท้องถิ่นเรื่อง สิ่งของที่สำคัญในท้องถิ่น เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

ชั่วโมงที่ 100

20. ครูสนทนาซักถามนักเรียนว่า ในท้องถิ่นของนักเรียนมีสิ่งของที่สำคัญอะไรบ้าง ให้นักเรียนช่วยกันตอบ โดยใช้ความรู้ที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมา

21. ครูสรุปคำตอบของนักเรียน จากนั้นอธิบายเนื้อหาเกี่ยวกับสิ่งที่เรารักและภาคภูมิใจในท้องถิ่น เรื่อง สิ่งของที่สำคัญในท้องถิ่น พร้อมทั้งยกตัวอย่างประกอบ

22. ครูสุ่มเลือกนักเรียน 3–5 คน ให้ออกมาเล่าถึงสิ่งของที่สำคัญในท้องถิ่นว่ามีอะไรบ้าง สรุปและบันทึกผลลงในสมุด

23. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับสิ่งที่เรารักและภาคภูมิใจในท้องถิ่นเรื่อง ภาษาถิ่น เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

ชั่วโมงที่ 101

24. ครูสนทนาซักถามความรู้ของนักเรียนเกี่ยวกับสิ่งที่เรารักและภาคภูมิใจในท้องถิ่นเรื่อง ภาษาถิ่นที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมาว่า ในท้องถิ่นของนักเรียนมีคนพูดภาษาถิ่นอะไรบ้าง ให้นักเรียนช่วยกันตอบ

25. ครูสรุปคำตอบของนักเรียน จากนั้นอธิบายเนื้อหาเกี่ยวกับสิ่งที่เรารักและภาคภูมิใจในท้องถิ่นเรื่อง ภาษาถิ่น ให้นักเรียนฟัง

26. ครูซักถามนักเรียนว่า ใครพูดภาษาถิ่นได้บ้าง ภาษาถิ่นที่พูดเป็นภาษาถิ่นของภาคใด โดยครูขออาสาสมัครนักเรียน 3–5 คน ให้ออกมาพูดภาษาถิ่น แล้วครูสรุป

27. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับสิ่งที่เรารักและภาคภูมิใจในท้องถิ่นเรื่อง ประเพณีท้องถิ่นและวัฒนธรรมในท้องถิ่น เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

ชั่วโมงที่ 102

28. ครูสนทนาซักถามความรู้ของนักเรียนเกี่ยวกับสิ่งที่เรารักและภาคภูมิใจในท้องถิ่นเรื่อง ประเพณีท้องถิ่นและวัฒนธรรมในท้องถิ่นที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมาในประเด็นต่าง ๆ เช่น

- 1) ประเพณีท้องถิ่นมีความสำคัญต่อท้องถิ่นอย่างไร
- 2) ในท้องถิ่นของเรามีประเพณีอะไรบ้าง
- 3) ในท้องถิ่นของเรามีวัฒนธรรมที่แตกต่างจากวัฒนธรรมของท้องถิ่นอื่นหรือไม่
- 4) เพราะเหตุใดเราจึงต้องอนุรักษ์วัฒนธรรมในท้องถิ่น

29. ครูสรุปคำตอบของนักเรียน จากนั้นอธิบายเนื้อหาเกี่ยวกับประเพณีท้องถิ่นและวัฒนธรรมในท้องถิ่น ให้นักเรียนฟัง

30. ครูมอบหมายให้นักเรียนหาภาพประเพณีท้องถิ่นและวัฒนธรรมในท้องถิ่นมาจัดป้ายนิเทศหน้าชั้นเรียน

31. ครูให้นักเรียนบันทึกสรุปสาระสำคัญเกี่ยวกับประเพณีท้องถิ่นและวัฒนธรรมในท้องถิ่นลงในสมุดหรือแบบบันทึกความรู้

32. ในขณะที่ปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

33. ครูอธิบายสาระสำคัญของสิ่งที่เรารักและภาคภูมิใจในท้องถิ่น โดยโยงความรู้ไปสู่เนื้อหาเรื่อง เศรษฐกิจพอเพียงว่า เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่ชี้ถึงแนวทางในการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ซึ่งในท้องถิ่นสามารถนำแนวคิด

เศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ในการดูแลรักษาสาธารณสมบัติได้ด้วยการช่วยกันดูแลรักษาสาธารณสมบัติ ซึ่งเป็นของส่วนรวม เป็นของท้องถิ่น ถ้าเรารักท้องถิ่นเราต้องใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด และต้องช่วยกันดูแลรักษาเพื่อไม่ให้ทรุดโทรม และให้มีความคงทนเพื่อที่จะได้อยู่คู่กับท้องถิ่นต่อไป พร้อมแสดงภาพประกอบการอธิบาย เช่น อนุสาวรีย์ พระพุทธรูป ประเพณีต่าง ๆ จากนั้นครูถามนักเรียนว่าจะมีวิธีการดูแลรักษาสาธารณสมบัติของท้องถิ่นให้อยู่คู่กับท้องถิ่นได้อย่างไรบ้าง นักเรียนตอบ และครูสรุปเพิ่มเติม

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

34. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องแหล่งวัฒนธรรมในชุมชนและสิ่งที่เรารักและภาคภูมิใจในท้องถิ่น แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

35. ครูให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้ไปบอกเล่าให้ผู้ปกครองฟังแล้วชักชวนผู้ปกครองไปท่องเที่ยวแหล่งวัฒนธรรมในชุมชน เช่น ตลาด พิพิธภัณฑ์ โบราณสถาน ศาสนสถาน

ขั้นที่ 5 สรุป

36. ครูให้นักเรียนซักถามข้อสงสัยเกี่ยวกับแหล่งวัฒนธรรมในชุมชนและสิ่งที่เรารักและภาคภูมิใจในท้องถิ่น

37. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง แหล่งวัฒนธรรมในชุมชนและสิ่งที่เรารักและภาคภูมิใจในท้องถิ่น โดยให้นักเรียนบันทึกข้อสรุปลงในสมุด

38. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนและช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

39. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ 11 ชาติไทย ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1 ของบริษัท สำนักพิมพ์พัฒนาพานิช จำกัด เพื่อประเมินผลการเรียนรู้ด้านความรู้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม และด้านทักษะ/กระบวนการของนักเรียน

40. ครูมอบหมายนักเรียนอ่านเนื้อหาในหน่วยการเรียนรู้ที่ 12 สิ่งแวดล้อมรอบตัวเรา เรื่อง สิ่งแวดล้อม เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

ครูให้นักเรียนสอบถามผู้ปกครองว่ามีอาหารประเภทใดบ้างที่วางขายในตลาดซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของชุมชน แล้วนำมาเล่าให้เพื่อน ๆ ฟัง

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. แบบทดสอบหลังเรียน
2. ภาพที่เกี่ยวข้องกับแหล่งวัฒนธรรมในชุมชน เช่น ภาพตลาด ภาพพิพิธภัณฑ์ ภาพโบราณสถาน ภาพศาสนสถาน
3. สินค้าที่ขายในตลาดของชุมชน

4. ภาพเกี่ยวกับสิ่งที่เรารักและภาคภูมิใจในท้องถิ่น เช่น อนุสาวรีย์ พระพุทธรูป ประเพณี
5. แบบบันทึกความรู้
6. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
7. สื่อการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สมบูรณ์แบบ ป. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
8. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1 บริษัทสำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
9. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
10. คู่มือการสอน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
11. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

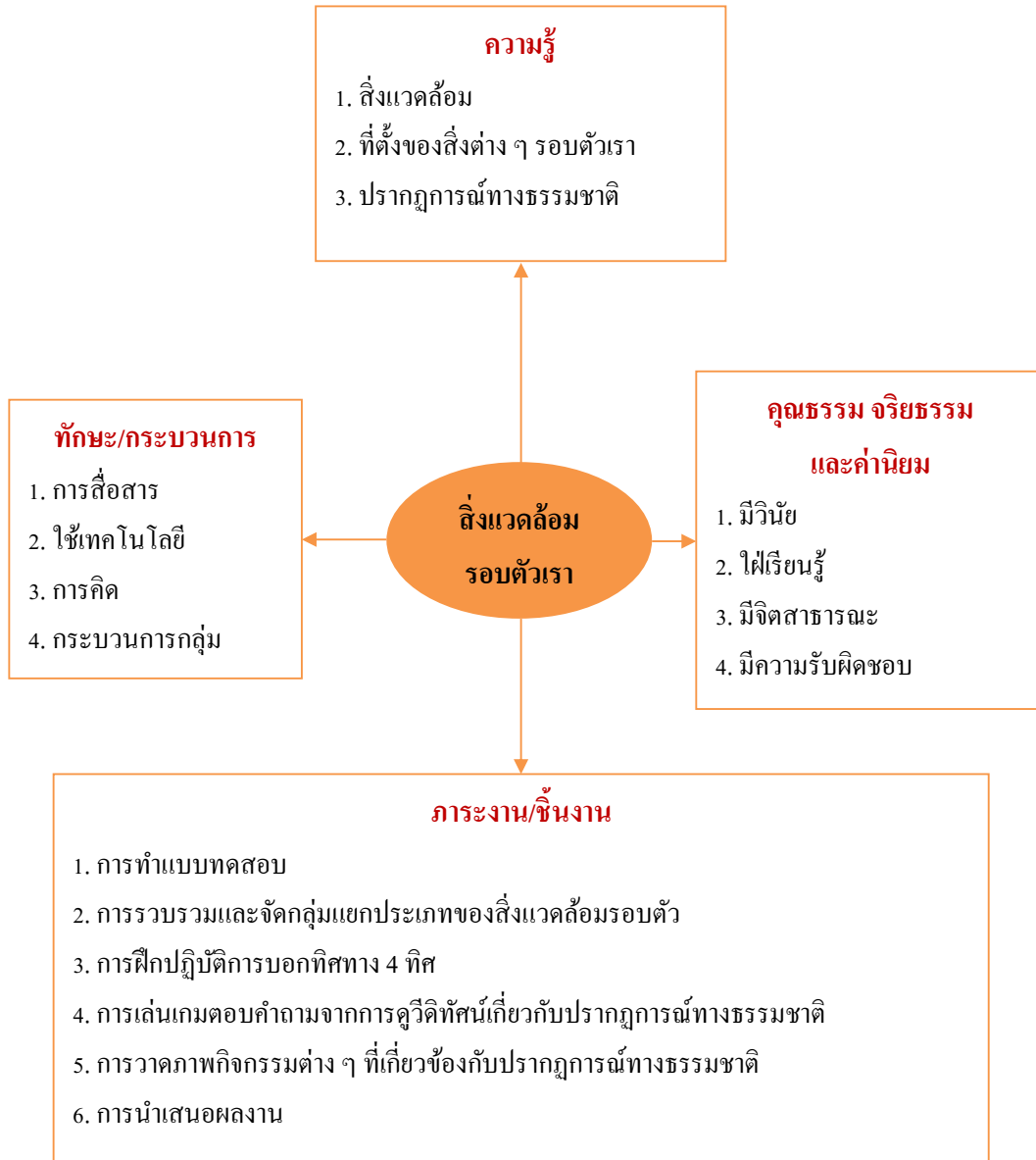
1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางการพัฒนา _____	
2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางแก้ไข _____	
3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____ เหตุผล _____	
4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____ _____	
ลงชื่อ _____ ผู้สอน _____ / _____ / _____	

หน่วยการเรียนรู้ที่ 12

สิ่งแวดล้อมรอบตัวเรา

เวลา 9 ชั่วโมง

ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน

ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 12 สิ่งแวดล้อมรอบตัวเรา

ขั้นที่ 1 ผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน	
ตัวชี้วัดชั้นปี 1. แยกแยะสิ่งต่าง ๆ รอบตัวที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติและสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้น (ส 5.1 ป. 1/1) 2. ระบุความสัมพันธ์ของตำแหน่ง ระยะ ทิศของสิ่งต่าง ๆ รอบตัว (ส 5.1 ป. 1/2) 3. ระบุทิศหลักและที่ตั้งของสิ่งต่าง ๆ (ส 5.1 ป. 1/3) 4. ใช้แผนผังง่าย ๆ ในการแสดงตำแหน่งของสิ่งต่าง ๆ ในห้องเรียน (ส 5.1 ป. 1/4) 5. สังเกตและบอกการเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศในรอบวัน (ส 5.1 ป. 1/5)	
ความเข้าใจที่คงทนของนักเรียน นักเรียนจะเข้าใจว่า... 1. สิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบตัวเรามีทั้งสิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติและสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้น 2. แผนผังเป็นเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ที่บอกรายละเอียดของที่ตั้งของสิ่งต่าง ๆ 3. ในแต่ละวันมีปรากฏการณ์ทางธรรมชาติที่เกิดขึ้นและเปลี่ยนแปลงไปตลอดเวลา	คำถามสำคัญที่ทำให้เกิดความเข้าใจที่คงทน 1. สิ่งที่อยู่รอบตัวเราจำแนกออกเป็นกี่ประเภท 2. แผนผังมีประโยชน์อย่างไร 3. ในแต่ละวันมีปรากฏการณ์ทางธรรมชาติอะไรเกิดขึ้นบ้าง
ความรู้ของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะรู้ว่า... 1. คำสำคัญ ได้แก่ ทิศ 2. สิ่งแวดล้อม คือ สิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวเราซึ่งมีทั้งสิ่งมีชีวิตและสิ่งไม่มีชีวิต แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มีมนุษย์สร้างขึ้น 3. ความรู้เกี่ยวกับระยะทางและทิศทาง ช่วยให้เราบอกตำแหน่งของสถานที่ต่าง ๆ ได้ถูกต้อง 4. ปรากฏการณ์ทางธรรมชาติเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงไปตลอดเวลา เช่น กลางวัน-กลางคืน ลม ฝน หมอก น้ำค้าง	ทักษะ/ความสามารถของนักเรียนที่จะนำไปสู่ความเข้าใจที่คงทนนักเรียนจะสามารถ... 1. จำแนกประเภทของสิ่งแวดล้อม 2. อ่านและใช้แผนผังแสดงตำแหน่งของสิ่งต่าง ๆ 3. อธิบายการเกิดปรากฏการณ์ทางธรรมชาติที่เกิดขึ้นในรอบวัน เช่น กลางวัน-กลางคืน ลม ฝน หมอก น้ำค้าง

ขั้นที่ 2 ภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง		
1. ภาระงานที่นักเรียนต้องปฏิบัติ 1.1 รวบรวมและจัดกลุ่มแยกประเภทของสิ่งแวดลอมรอบตัว 1.2 ฝึกปฏิบัติการบอกทิศทาง 4 ทิศ 1.3 เล่นเกมตอบคำถามจากการดูวิดิทัศน์เกี่ยวกับปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ 1.4 วาดภาพกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ		
2. วิธีการและเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ 2.1 วิธีการประเมินผลการเรียนรู้ 1) การทดสอบ 2) การสนทนาซักถาม 3) การประเมินผลงาน/ กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม 4) การประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม 5) การประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ	2.2 เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ 1) แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน 2) แบบบันทึกการสนทนาซักถาม 3) แบบประเมินผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม 4) แบบประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม 5) แบบประเมิน ด้านทักษะ/กระบวนการ	
3. สิ่งที่ยุ่งประเมิน 3.1 ความเข้าใจ 6 ด้าน ได้แก่ การอธิบาย ชี้แจง การแปลความและตีความ การประยุกต์ ดัดแปลง และนำไปใช้ การมีมุมมองที่หลากหลาย การให้ความสำคัญและใส่ใจในความรู้สึกรักของผู้อื่น และการรู้จักตนเอง 3.2 ทักษะ/กระบวนการ เช่น การสื่อสาร การใช้เทคโนโลยี การคิด การแก้ปัญหา กระบวนการกลุ่ม 3.3 คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม เช่น มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง รักความเป็นไทย รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ มีจิตสาธารณะ		
ขั้นที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้		
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 23 สิ่งแวดล้อม		เวลา 3 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 24 ที่ตั้งของสิ่งต่าง ๆ รอบตัวเรา		เวลา 3 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 25 ปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ		เวลา 3 ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 23

สิ่งแวดล้อม

สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
หน่วยการเรียนรู้ที่ 12 สิ่งแวดล้อมรอบตัวเรา	เวลา 3 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

สิ่งแวดล้อมรอบตัวเรามีทั้งสิ่งที่มีชีวิตและสิ่งที่ไม่มีชีวิต แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

- แยกแยะสิ่งต่าง ๆ รอบตัวที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติและสิ่งทีมนุษย์สร้างขึ้น (ส 5.1 ป. 1/1)

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. จำแนกประเภทของสิ่งแวดล้อมได้ (K)
2. มีความสนใจสิ่งแวดล้อมรอบตัวเอง (A)
3. สังเกตและบอกเล่าตัวอย่างของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้นได้ (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ทดสอบก่อนเรียน 2. ซักถามความรู้เรื่องสิ่งแวดล้อม 3. ตรวจผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

- สิ่งแวดล้อม

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย	➡	ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและประเภทของสิ่งแวดล้อม
ภาษาต่างประเทศ	➡	ฟัง พูด อ่าน และเขียนคำศัพท์ภาษาอังกฤษเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ 103

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
2. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน
3. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัยต่าง ๆ จากเรื่องสิ่งแวดล้อมที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมา โดยครูตอบข้อสงสัยและอธิบายเพิ่มเติม แล้วสุ่มเลือกนักเรียนให้ออกมาขกตัวอย่างสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตนเองทั้งที่บ้านและโรงเรียนหน้าชั้นเรียน
4. ครูสรุปให้นักเรียนฟังว่าสิ่งต่าง ๆ ที่นักเรียนยกตัวอย่าง มาทั้งหมดเรียกว่า สิ่งแวดล้อม

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

5. ครูอธิบายความหมายของสิ่งแวดล้อมและบอกคำศัพท์ภาษาอังกฤษที่แปลว่า สิ่งแวดล้อม (environment)
6. ครูมอบหมายให้นักเรียนเลือกสถานที่ที่ชอบมากที่สุด 1 แห่ง แล้วอธิบายสิ่งแวดล้อมของสถานที่แห่งนั้นลงในสมุด เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

ชั่วโมงที่ 104

7. ครูตรวจผลงานของนักเรียน โดยสุ่มเลือกนักเรียน 6-9 คน ให้ออกมาอธิบายสิ่งแวดล้อมของสถานที่ที่ชอบที่สุด 1 แห่งที่ได้เลือกไว้หน้าชั้นเรียน
8. เมื่อนักเรียนเล่าเรื่องราวและบอกสิ่งแวดล้อมของสถานที่ที่ไปแล้ว ครูกล่าวชมเชยและให้กำลังใจนักเรียน แล้วให้นักเรียนนำสมุดส่งครู
9. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม และมอบหมายให้รวบรวมข้อมูลดังนี้
 - กลุ่มที่ 1 ข้อมูลสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบบ้าน
 - กลุ่มที่ 2 ข้อมูลสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบโรงเรียน
10. ในขณะที่ปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
11. ครูมอบหมายให้นักเรียนแต่ละกลุ่มจดบันทึกข้อมูลตามที่ได้รับมอบหมาย เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

ชั่วโมงที่ 105

12. ครูตรวจผลงานของนักเรียน แล้วให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียนและนำข้อมูลที่รวบรวมได้เขียนบนกระดานดำ
13. ครูอธิบายประเภทของสิ่งแวดล้อม แล้วสุ่มนักเรียนให้ออกมาวงกลมสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้นบนกระดานดำที่เขียนไว้
14. ครูให้ความรู้เชื่อมโยงไปถึงสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติของประเทศสมาชิกอาเซียนอื่น ๆ โดยเปรียบเทียบกับสิ่งแวดล้อมของไทย
15. ครูให้นักเรียนสังเกตข้อมูลสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบโรงเรียนที่นักเรียนรวบรวมมาได้ว่ามีอะไรบ้าง แล้วช่วยกันคิดว่าจะใช้สิ่งแวดล้อมที่มีอยู่อย่างยั่งยืนตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงได้อย่างไร สรุปและเขียนออกมาเป็นตารางหรือแผนที่ความคิดอย่างใดอย่างหนึ่ง ครูคอยช่วยแนะนำและแก้ไขให้ถูกต้องสมบูรณ์ นักเรียนตกแต่งผลงานให้สวยงาม และนำไปติดไว้บนป้ายนิเทศเป็นความรู้เสริมประจำชั้นเรียน

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

16. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4-6 คน ช่วยกันทำใบงานที่ 1 เรื่อง สิ่งแวดล้อมรอบตัวเรา ภายในระยะเวลาที่กำหนด
17. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน เมื่อนำเสนอเสร็จแล้วครูชมเชยและให้กำลังใจนักเรียน จากนั้นครูและนักเรียนร่วมกันเฉลยใบงาน

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

18. ครูแนะนำให้นักเรียนนำความรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน
19. ครูสุ่มเลือกนักเรียน 2-3 คน ให้ออกมายกตัวอย่างการนำความรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน

ขั้นที่ 5 สรุป

20. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง สิ่งแวดล้อม โดยให้นักเรียนบันทึกข้อสรุปลงในสมุด
21. ครูมอบหมายให้นักเรียนทบทวนความรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและเขียนเป็นแผนผังหรือแผนที่ความคิด เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

ครูให้นักเรียนสังเกตสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัวนักเรียนระหว่างทางกลับบ้าน บันทึกข้อมูลและนำข้อมูลที่ได้นำจัดกลุ่มเป็นสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. แบบทดสอบก่อนเรียน
2. ใบงานที่ 1 เรื่อง สิ่งแวดล้อมรอบตัวเรา
3. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

4. สื่อการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สมบูรณ์แบบ ป. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
5. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
6. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรม ป. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
7. คู่มือการสอน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
8. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางการพัฒนา _____	
2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางแก้ไข _____	
3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____ เหตุผล _____	
4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____ _____	
ลงชื่อ _____ ผู้สอน _____ / ____ / ____	

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 24

ที่ตั้งของสิ่งต่าง ๆ รอบตัวเรา

สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

หน่วยการเรียนรู้ที่ 12 สิ่งแวดล้อมรอบตัวเรา

เวลา 3 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

แผนที่เป็นเครื่องมือที่แสดงภาพที่ขั้วส่วนสิ่งต่าง ๆ บริเวณพื้นที่ที่ต้องการแสดงข้อมูลตำแหน่งที่ตั้ง ทิศทาง ของสิ่งต่าง ๆ ในพื้นที่

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

1. ระบุความสัมพันธ์ของตำแหน่งระยะทิศของสิ่งต่าง ๆ รอบตัว (ส 5.1 ป. 1/2)
2. ระบุทิศหลักและที่ตั้งของสิ่งต่าง ๆ (ส 5.1 ป. 1/3)
3. ใช้แผนที่ง่าย ๆ ในการแสดงตำแหน่งของสิ่งต่าง ๆ ในห้องเรียน (ส 5.1 ป. 1/4)

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. บอกตำแหน่งที่ตั้งของสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่ในแผนที่ได้ (K)
2. บอกชื่อทิศหลักสำคัญได้ 4 ทิศ (K)
3. สนใจและเห็นความสำคัญของแผนที่ (A)
4. นำความรู้เรื่องแผนที่ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ซักถามความรู้เรื่อง ที่ตั้งของ สิ่งต่าง ๆ รอบตัวเรา 2. ตรวจสอบงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้าน ความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือ เป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

- ที่ตั้งของสิ่งต่าง ๆ รอบตัวเรา

1. ทิศทาง
2. ระยะทาง
3. แผนผังเบื้องต้น

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย	➡	ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับที่ตั้งของสิ่งต่าง ๆ รอบตัวเรา
คณิตศาสตร์	➡	บวกลบจำนวนสิ่งต่าง ๆ ในแผนผัง

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ 106

1. ครูแจ่งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
2. ครูตรวจผลงานของนักเรียน โดยสุ่มเลือกนักเรียน 3-5 คน ให้ออกมาแสดงแผนผังหรือแผนที่ความคิดเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมที่ได้มอบหมายให้นักเรียนไปทบทวนความรู้มาหน้าชั้นเรียน จากนั้นให้นักเรียนนำแผนผังหรือแผนที่ความคิดส่งครู แล้วให้นักเรียนช่วยกันยกตัวอย่างสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น
3. ครูอธิบายว่าสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวเรามีอยู่มากมาย ถ้าเราต้องการเดินทางไปยังสถานที่หรือบริเวณที่สิ่งต่าง ๆ ตั้งอยู่ นักเรียนต้องทราบระยะทางและทิศทางของสถานที่หรือบริเวณที่สิ่งนั้นตั้งอยู่ เพื่อที่จะเดินทางไปยังบริเวณนั้นได้อย่างถูกต้อง

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

4. ครูอธิบายเรื่อง ตำแหน่ง ว่าเป็นการระบุที่ตั้งของสถานที่หรือสิ่งต่าง ๆ โดยการบอกระยะทางและทิศทางของสถานที่นั้นหรือสิ่งนั้น โดยอ้างอิงกับสถานที่ใดสถานที่หนึ่งที่นักเรียนรู้จัก
5. ครูอธิบายเรื่อง ทิศทางและระยะทาง พร้อมยกตัวอย่างประกอบ
6. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4-6 คน ให้นักเรียนภายในกลุ่มช่วยกันฝึกปฏิบัติการบอกทิศทาง 4 ทิศ ครูทำหน้าที่เป็นผู้ให้คำแนะนำ โดยกำหนดให้ด้านหน้ากระดานดำเป็นทิศเหนือ
7. ครูสุมนักเรียนทีละคนให้ชี้ไปทิศต่าง ๆ ที่ครูกำหนดพร้อมกับชมเชยและให้กำลังใจนักเรียน
8. ในขณะที่ปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
9. ครูมอบหมายให้นักเรียนไปอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับแผนผังเบื้องต้น เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

ชั่วโมงที่ 107

10. ครูสนทนาซักถามความรู้ของนักเรียนเกี่ยวกับแผนผังเบื้องต้นที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมา ในประเด็นต่าง ๆ เช่น

- 1) แผนผังคืออะไร
- 2) การอ่านแผนผังควรมีความรู้เรื่องอะไรบ้าง

11. ครูนำแผนผังบ้านมาให้ให้นักเรียนดูและอธิบายความหมายและประโยชน์ของแผนผังแล้วนำ แผนผังสถานที่ต่าง ๆ เช่น แผนผังโรงเรียน แผนผังสถานที่ท่องเที่ยว มาเป็นตัวอย่างประกอบคำอธิบาย

12. ครูมอบหมายให้นักเรียนค้นหาแผนผังบ้านจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ จากนั้นทดลองอ่าน แผนผังแล้วจดบันทึกลงในสมุด เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

ชั่วโมงที่ 108

13. ครูตรวจผลงานของนักเรียน โดยสุ่มเลือกนักเรียน 3–5 คน ให้ออกมานำเสนอแผนผังบ้านที่ได้รับมอบหมายให้ไปค้นหาและนำเสนอการอ่านแผนผังอย่างง่าย ๆ พอสังเขป ครูกล่าวชมเชยและให้กำลังใจนักเรียน แล้วให้นักเรียนนำสมุดส่งครู

14. ครูแสดงวิธีการอ่านแผนผังด้วยการบอกทิศทางของสถานที่และสิ่งต่าง ๆ ภายในบ้าน โดยใช้ แผนผังบ้านประกอบการยกตัวอย่าง

15. ครูนำแผนผังโรงเรียนมาให้ให้นักเรียนดูแล้วสุ่มนักเรียนออกมาตอบคำถามเกี่ยวกับที่ตั้งของ สถานที่หรือ สิ่งต่าง ๆ ภายในโรงเรียน เช่น จำนวนอาคารเรียน ทิศทางที่ตั้งของสถานที่ต่าง ๆ พร้อมกับ ชมเชยและให้กำลังใจนักเรียน

16. ครูนำแผนที่อาเซียนมาให้ให้นักเรียนดูและให้นักเรียนช่วยกันบอกที่ตั้งของประเทศในอาเซียน จากแผนที่ ครูบันทึกคำตอบลงบนกระดานดำ จากนั้นครูให้นักเรียนช่วยกันบอกที่ตั้งของประเทศไทยจาก แผนที่เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ครูเฉลยคำตอบทั้งหมด และให้นักเรียนสรุปความรู้ที่ได้ลงสมุดส่งครู

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

17. ครูให้นักเรียนทำใบงานที่ 2 เรื่อง แผนผังเบื้องต้น ภายในระยะเวลาที่กำหนดจากนั้นครูและ นักเรียนร่วมกันเฉลยใบงาน

18. ครูสุ่มเลือกนักเรียน 2–3 คน ให้อธิบายเพิ่มเติมจากแผนผังใบงาน พร้อมกับกล่าวชมเชย นักเรียนที่ตอบคำถามได้ถูกต้อง

19. ครูซักถามนักเรียนว่า ถ้าในตอนเย็นเราขึ้นและหันหน้าไปทางทิศตะวันออกแล้ว ดวงอาทิตย์จะ อยู่ทางด้านใดของเรา ให้นักเรียนช่วยกันตอบคำถาม จากนั้นครูสรุปคำตอบของนักเรียน

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

20. ครูแนะนำให้นักเรียนนำความรู้เกี่ยวกับที่ตั้งของสิ่งต่าง ๆ รอบตัวเราไปประยุกต์ใช้ในการ ดำเนินชีวิตประจำวัน

21. ครูสุ่มเลือกนักเรียน 2–3 คน ให้ออกมายกตัวอย่างการนำความรู้เกี่ยวกับที่ตั้งของสิ่งต่าง ๆ รอบตัวเราไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน

ขั้นที่ 5 สรุป

22. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง ที่ตั้งของสิ่งต่าง ๆ รอบตัวเรา โดยให้นักเรียนบันทึกข้อสรุปลงในแบบบันทึกความรู้

23. ครูมอบหมายให้นักเรียนสังเกตสภาพอากาศเมื่อนักเรียนอยู่ที่บ้านและก่อนเวลาเข้าเรียน แล้วบันทึกข้อมูลที่ได้ลงสมุด เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

ครูแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 4–6 คน สืบหาความถูกต้องของตำแหน่งสถานที่และสิ่งต่าง ๆ ภายในโรงเรียนของตนเองบนแผนผังโรงเรียนที่ครูมอบให้ แล้วบันทึกข้อมูลที่ได้จากการสำรวจและนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. แผนผังบ้าน แผนผังโรงเรียน และแผนผังสถานที่ท่องเที่ยว
2. ใบงานที่ 2 เรื่อง แผนผังเบื้องต้น
3. แบบบันทึกความรู้
4. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
5. สื่อการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สมบูรณ์แบบ ป. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
6. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
7. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรม ป. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
8. คู่มือการสอน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
9. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางการพัฒนา _____
2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางแก้ไข _____
3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____ เหตุผล _____
4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____ _____
ลงชื่อ _____ ผู้สอน _____/_____/____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 25

ปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ

สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

หน่วยการเรียนรู้ที่ 12 สิ่งแวดล้อมรอบตัวเรา

เวลา 3 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

ปรากฏการณ์ทางธรรมชาติเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ ซึ่งในแต่ละวันรอบ ๆ ตัวเรามีปรากฏการณ์ทางธรรมชาติเกิดขึ้นตลอดเวลา เช่น กลางวัน–กลางคืน ลม ฝน หมอก น้ำค้าง

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

- สังเกตและบอกการเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศในรอบวัน (ส 5.1 ป. 1/5)

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

- อธิบายการเกิดและลักษณะปรากฏการณ์ทางธรรมชาติต่าง ๆ เช่น กลางวัน–กลางคืน ลม ฝน หมอก น้ำค้างได้ (K)
- สนใจการเกิดปรากฏการณ์ทางธรรมชาติต่าง ๆ เช่น กลางวัน–กลางคืน ลม ฝน หมอก น้ำค้างในชีวิตประจำวัน (A)
- สังเกตและนำความรู้เกี่ยวกับการเกิดปรากฏการณ์ทางธรรมชาติต่าง ๆ เช่น กลางวัน–กลางคืน ลม ฝน หมอก น้ำค้างไปประยุกต์ใช้และปรับตัวให้เข้ากับปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นได้ (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ทดสอบหลังเรียน 2. ซักถามความรู้เรื่อง ปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ 3. ตรวจผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้าน ความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือ เป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

- ปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย	➡	ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ
การงานอาชีพฯ	➡	วาดภาพระบายสีและจัดป้ายนิเทศเกี่ยวกับปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมง 109

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
2. ครูตรวจผลงานของนักเรียน โดยสุ่มเลือกนักเรียน 3–5 คน ให้ออกมารายงานผลการสังเกตสภาพอากาศที่บันทึกไว้ตามที่ได้รับมอบหมายให้เพื่อน ๆ ฟัง โดยครูคอยแนะนำและเสริมความรู้ จากนั้นให้นักเรียนทุกคนนำเสนอส่งครู
3. ครูทบทวนทิศทาง 4 ทิศ โดยให้นักเรียนลุกขึ้นและหันหน้าไปตามทิศต่าง ๆ ที่ครูกำหนด ครูชมเชยและให้กำลังใจนักเรียน
4. ครูสนทนาซักถามนักเรียนเกี่ยวกับสภาพอากาศในช่วงเวลาขณะที่เรียนอยู่ว่ามีลักษณะอย่างไร โดยใช้คำถามกระตุ้นให้นักเรียนสนใจ เช่น
 - 1) อากาศร้อนหรือไม่
 - 2) บนท้องฟ้ามีเมฆมากหรือไม่
 - 3) นักเรียนคิดว่าฝนจะตกหรือไม่ เพราะอะไร
 - 4) ตอนต้นนอนอากาศเย็นหรือร้อนกว่าตอนนี้ เพราะอะไร
 - 5) ทำไมใบไม้จึงเคลื่อนไหวเองได้
5. ครูสรุปการสนทนาและเชื่อมโยงความรู้ไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

6. ครูจัดทำแผนที่ความคิดเกี่ยวกับปรากฏการณ์ทางธรรมชาติของประเทศในอาเซียน จากนั้นนำมาเล่าให้นักเรียนฟัง แล้วนำมาติดที่ป้ายนิเทศ จากนั้นครูอธิบายความหมายของปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ และยกตัวอย่างปรากฏการณ์ทางธรรมชาติต่าง ๆ
7. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับกลางวัน–กลางคืน เป็นกรบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

ชั่วโมงที่ 110

8. ครูสนทนาซักถามความรู้ของนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องกลางวัน–กลางคืนที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมาในประเด็นต่าง ๆ เช่น

1) กลางวันมีลักษณะเป็นอย่างไร

2) กลางคืนมีลักษณะเป็นอย่างไร

9. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4–6 คน เล่นเกมตอบคำถามจากการดูวิดีโอเกี่ยวกับปรากฏการณ์ทางธรรมชาติเรื่อง ปรากฏการณ์กลางวัน–กลางคืน แล้วซักถามนักเรียนเกี่ยวกับปรากฏการณ์กลางวัน–กลางคืน โดยมีกติกาให้นักเรียนที่ต้องการตอบยกมือขึ้น กลุ่มไหนยกก่อนได้ตอบก่อน กลุ่มที่ตอบถูกได้ 1 คะแนน จากนั้นครูสรุปผลคะแนนแล้วกล่าวชมเชยกลุ่มที่มีคะแนนมากที่สุด และให้กำลังใจกลุ่มอื่น ๆ

10. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับลม ฝน หมอก และน้ำค้าง เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

ชั่วโมงที่ 111

11. ครูสนทนาซักถามความรู้ของนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องลม ฝน หมอก และน้ำค้างที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมาในประเด็นต่าง ๆ เช่น

1) ลมคืออะไร

2) ฝนเกิดจากอะไร

3) ฝน หมอก และน้ำค้างแตกต่างกันอย่างไร

12. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4–6 คน เล่นเกมตอบคำถามจากการดูวิดีโอเกี่ยวกับปรากฏการณ์ทางธรรมชาติเรื่อง ลม ฝน หมอก และน้ำค้าง แล้วซักถามนักเรียนเกี่ยวกับ ลม ฝน หมอก และน้ำค้าง โดยมีกติกาให้นักเรียนที่ต้องการตอบยกมือขึ้น กลุ่มไหนยกก่อนได้ตอบก่อน กลุ่มที่ตอบถูกได้ 1 คะแนน จากนั้นครูสรุปผลคะแนนแล้วกล่าวชมเชยกลุ่มที่มีคะแนนมากที่สุด และให้กำลังใจกลุ่มอื่น ๆ

13. ในขณะปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

14. ครูให้นักเรียนวาดภาพกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ เช่น เด็กเล่นน้ำฝน เล่นว่าว พร้อมกับตั้งชื่อภาพและระบายสีให้สวยงาม จากนั้นครูสุ่มเลือกนักเรียน 2–3 คน ให้ออกมานำเสนอผลงานของตนเองหน้าชั้นเรียน

15. ครูและนักเรียนร่วมกันเลือกภาพที่ดีที่สุด 3 ภาพ นำมาติดที่ป้ายนิเทศภายในชั้นเรียน

16. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

17. ครูซักถามนักเรียนว่า ขณะออกจากบ้าน ถ้านักเรียนมองเห็นท้องฟ้ามีเมฆก้อนใหญ่และมีสีเทานักเรียนควรจะปฏิบัติตนอย่างไร ให้นักเรียนช่วยกันตอบคำถาม จากนั้นครูสรุปคำตอบของนักเรียน

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

18. ครูแนะนำให้นักเรียนนำความรู้เกี่ยวกับปรากฏการณ์ทางธรรมชาติต่าง ๆ ไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน

19. ครูสุ่มเลือกนักเรียน 2–3 คน ให้ออกมาแสดงตัวอย่างสถานการณ์จากการนำความรู้เกี่ยวกับปรากฏการณ์ทางธรรมชาติไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน

ขั้นที่ 5 สรุป

20. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง ปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ โดยให้นักเรียนสรุปเป็นแผนที่ความคิดหรือผังมโนทัศน์ลงในสมุด พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

21. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนและช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

22. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ 12 ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด เพื่อประเมินผลการเรียนรู้ด้านความรู้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม และด้านทักษะ/กระบวนการ

23. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาในหน่วยการเรียนรู้ที่ 13 ตัวเรากับสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ เรื่อง อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติต่อมนุษย์ เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมสำรวจปรากฏการณ์ทางธรรมชาติที่บ้าน 1 วัน โดยบันทึกลงแบบสำรวจปรากฏการณ์ทางธรรมชาติที่ครูจัดทำไว้ แล้วนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. แบบทดสอบหลังเรียน
2. วิดีทัศน์เรื่อง ปรากฏการณ์กลางวัน–กลางคืน
3. วิดีทัศน์เกี่ยวกับปรากฏการณ์ทางธรรมชาติเรื่อง ฝน ลม หมอก และ น้ำค้าง
4. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
5. สื่อการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สมบูรณ์แบบ ป. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
6. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
7. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรม ป. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
8. คู่มือการสอน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
9. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

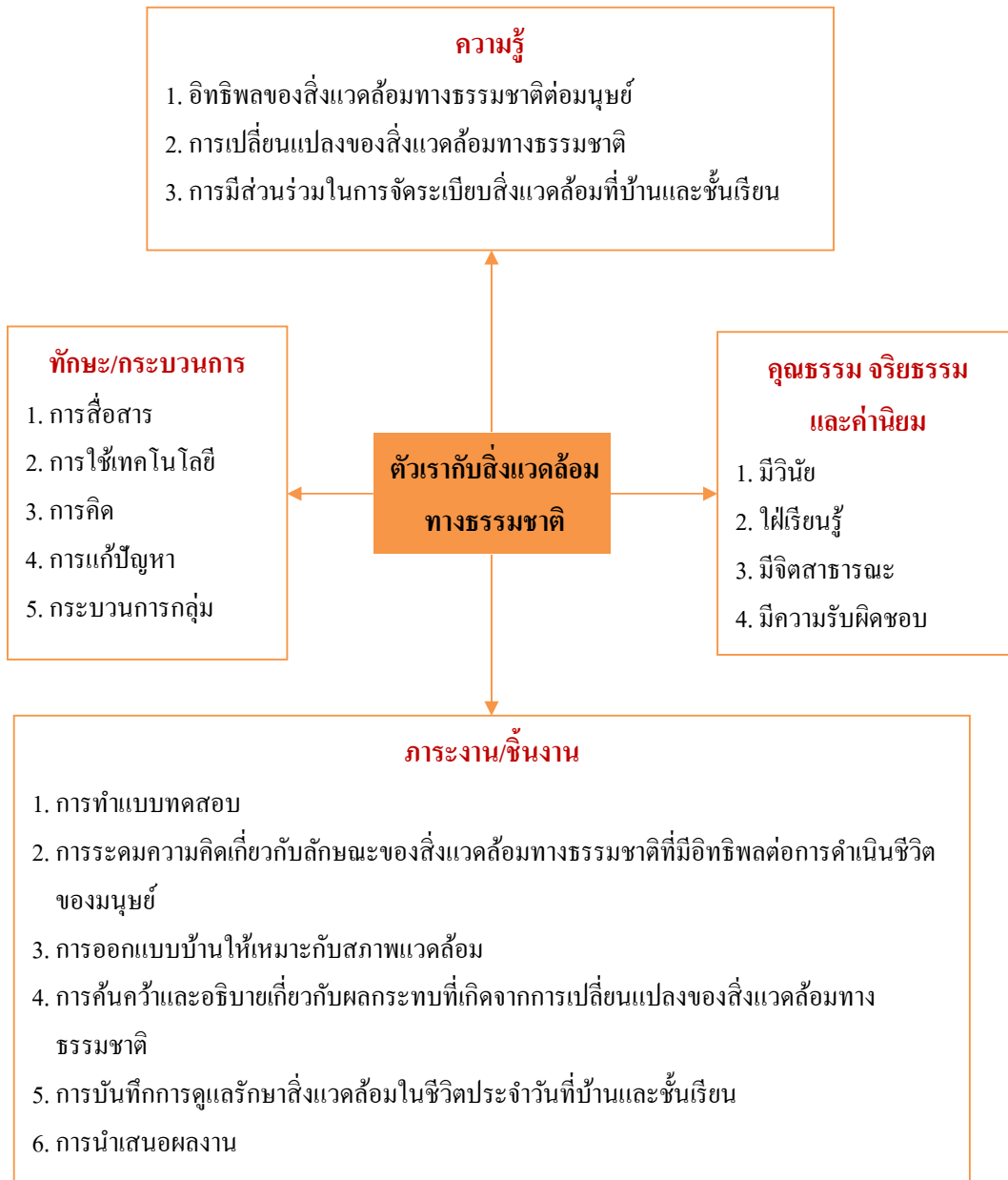
1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางการพัฒนา _____
2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____ แนวทางแก้ไข _____
3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____ เหตุผล _____
4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____ _____
ลงชื่อ _____ ผู้สอน _____/_____/_____

หน่วยการเรียนรู้ 13

ตัวเรากับสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ

เวลา 7 ชั่วโมง

ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงานชิ้นงาน

ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 13 ตัวเรากับสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ

ขั้นที่ 1 ผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน	
ตัวชี้วัดชั้นปี 1. บอกสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดตามธรรมชาติที่ส่งผลต่อ ความเป็นอยู่ของมนุษย์ (ส 5.2 ป. 1/1) 2. สังเกตและเปรียบเทียบ การเปลี่ยนแปลงของ สภาพแวดล้อมที่อยู่รอบตัว (ส 5.2 ป. 1/2) 3. มีส่วนร่วมในการจัดระเบียบสิ่งแวดล้อมที่บ้านและชั้นเรียน (ส 5.2 ป. 1/3)	
ความเข้าใจที่คงทนของนักเรียน นักเรียนจะเข้าใจว่า ... 1. สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตของคนในพื้นที่นั้น ๆ 2. สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ซึ่งมีสาเหตุมาจากกระบวนการทางธรรมชาติและการทำงานของมนุษย์ ผลเสียที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของธรรมชาติส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์ 3. สิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์ ดังนั้น เราจึงต้องร่วมกันรักษาสิ่งแวดล้อมให้มีสภาพที่ดีและคงอยู่ตลอดไป	คำถามสำคัญที่ทำให้เกิดความเข้าใจที่คงทน 1. สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติมีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์อย่างไร 2. การเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ มีผลกระทบอย่างไรบ้าง 3. เราจะมีส่วนร่วมในการดูแลสิ่งแวดล้อมในบ้านและชั้นเรียนอย่างไร
ความรู้ของนักเรียนที่นำไปสู่ ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะรู้ว่า ... 1. คำสำคัญ ได้แก่ ภูมิอากาศ ดินถล่ม แผ่นดินไหว 2. สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ เช่น ลักษณะภูมิประเทศ ภูมิอากาศ ทรัพยากรธรรมชาติ ส่วนมีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์ในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ที่อยู่อาศัย การประกอบอาชีพ การแต่งกาย และอาหาร 3. การเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติเกิดจาก 2 สาเหตุ คือ เกิดจากการเปลี่ยนแปลงทางธรรมชาติ เช่น น้ำท่วมดินถล่มแผ่นดินไหว และเกิดจากการกระทำของ มนุษย์ เช่น การตัดไม้ทำลายป่า การทิ้งขยะลงแหล่งน้ำ	ทักษะ/ความสามารถของนักเรียนที่จะนำไปสู่ความเข้าใจที่คงทนนักเรียนจะสามารถ ... 1. อธิบายลักษณะของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์ 2. อธิบายสาเหตุการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ 3. ระบุผลเสียที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ 4. ปฏิบัติตนในการมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม 5. ยกตัวอย่างการมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม

4. ผลเสียที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ เช่น อากาศเสีย น้ำเน่าเสีย ดินเสีย ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์ 5. ถ้าสิ่งแวดล้อมถูกทำลายจะส่งผลกระทบต่อ การดำเนินชีวิตของมนุษย์ ดังนั้น เราจึงต้อง ร่วมกันดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมให้คงอยู่ตลอดไป ซึ่งเราสามารถมีส่วนร่วมในการจัดระเบียบและดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมได้ทั้งที่บ้านและในชั้นเรียน	
ขั้นที่ 2 การงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง	
1. การงานที่นักเรียนต้องปฏิบัติ 1.1 ระดมความคิดเกี่ยวกับลักษณะของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์ 1.2 ออกแบบบ้านให้เหมาะกับสภาพแวดล้อม 1.3 ค้นคว้าและอธิบายเกี่ยวกับผลกระทบที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ 1.4 บันทึกการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมในชีวิตประจำวันที่บ้านและชั้นเรียน	
2. วิธีการและเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ 2.1 วิธีการประเมินผลการเรียนรู้ 1) การทดสอบ 2) การสนทนาซักถาม 3) การประเมินผลงาน/ กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม 4) การประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม 5) การประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ	2.2 เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ 1) แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน 2) แบบบันทึกการสนทนาซักถาม 3) แบบประเมินผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม 4) แบบประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม 5) แบบประเมิน ด้านทักษะ/กระบวนการ
3. สิ่งที่น่าประเมิน 3.1 ความเข้าใจ 6 ด้าน ได้แก่ การอธิบาย ชี้แจง การแปลความและตีความ การประยุกต์ ดัดแปลง และนำไปใช้ การมีมุมมองที่หลากหลาย การให้ความสำคัญและใส่ใจในความรู้สึกของผู้อื่น และการรู้จักตนเอง 3.2 ทักษะ/กระบวนการ เช่น การสื่อสาร การใช้เทคโนโลยี การคิด การแก้ปัญหา กระบวนการกลุ่ม 3.3 คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม เช่น มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง รักความเป็นไทย รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ มีจิตสาธารณะ	

ขั้นที่ 3 แผนการจัดการ เรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 26 อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติต่อมนุษย์	เวลา 2 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 27 การเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ	เวลา 2 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 28 การมีส่วนร่วมในการจัดระเบียบสิ่งแวดล้อม ที่บ้านและชั้นเรียน	เวลา 3 ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 26

อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติต่อมนุษย์

สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
หน่วยการเรียนรู้ที่ 13 ตัวเรากับสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ	เวลา 2 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตของคนในพื้นที่นั้น ๆ

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

- บอกสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดตามธรรมชาติที่ส่งผลต่อความเป็นอยู่ของมนุษย์ (ส 5.2 ป. 1/1)

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายลักษณะของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์ได้ (K)
2. ตระหนักถึงความสำคัญของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติที่มีต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์ (A)
3. ศึกษาค้นคว้าเรื่องอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติที่มีต่อมนุษย์ (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ทดสอบก่อนเรียน 2. ซักถามความรู้เรื่อง อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติต่อมนุษย์ 3. ตรวจผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

- อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติต่อมนุษย์

1. ที่อยู่อาศัย
2. การประกอบอาชีพ
3. การแต่งกาย
4. อาหาร

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย	➡	ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติต่อมนุษย์
ศิลปะ	➡	ระบายสีภาพบ้าน
การงานอาชีพฯ	➡	ออกแบบบ้านให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ 112

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
2. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน
3. ครูสนทนาซักถามความรู้ของนักเรียนเกี่ยวกับอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติต่อมนุษย์ที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมาในประเด็นต่าง ๆ เช่น

1) สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์มีอะไรบ้าง

2) สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติที่มีอิทธิพลต่อมนุษย์ในด้านใดบ้าง

4. ครูให้นักเรียนดูภาพการแต่งกายของคนในภูมิภาคต่าง ๆ เช่น ชุดแต่งกายของชาวเขาในภาคเหนือ ชุดแต่งกายของคนในภาคใต้ อาหารในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อาหารในภาคกลาง แล้วซักถามนักเรียนว่า เพราะอะไรในแต่ละพื้นที่จึงมีการแต่งกายและอาหารการกินที่ไม่เหมือนกัน

5. ครูสรุปและเชื่อมโยงคำตอบของนักเรียนเข้าสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

6. ครูอธิบายลักษณะของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ เช่น ลักษณะภูมิประเทศ ภูมิอากาศ ที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์ในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ที่อยู่อาศัย การประกอบอาชีพ การแต่งกาย และอาหาร โดยใช้ภาพประกอบการอธิบาย เช่น ภาพเรือนไทย ภาพชาวนา ภาพการแต่งกายภาคเหนือ ภาพอาหารภาคใต้

7. ครูให้นักเรียนแบ่งเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 4-6 คน ดูภาพสไลด์ต่อไปนี้

- 1) ภาพบ้านดิน

- 2) ภาพชานา
- 3) ภาพชาวประมง
- 4) ภาพการทำสวน
- 5) ภาพบ้านเรือนไทย
- 6) ภาพอาหารภาคเหนือ
- 7) ภาพอาหารภาคใต้

8. ครูมอบหมายให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันระดมความคิดว่า ลักษณะของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติมีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์อย่างไร สรุปและบันทึกความคิดเห็นที่ได้ลงในสมุด เป็น การบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

ชั่วโมงที่ 113

9. ครูตรวจผลงานของนักเรียน โดยให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาสรุปความคิดเห็นของกลุ่มหน้า ชั้นเรียนตามที่ได้รับมอบหมาย โดยครูคอยแนะนำและเสริมความรู้ จากนั้นให้นักเรียนทุกกลุ่มนำเสนอส่งครู

10. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มออกแบบบ้านที่จะปลูกในพื้นที่ที่มีอากาศหนาวเย็น ลมพัดแรง ว่างลง ในกระดาษวาดเขียนแล้วระบายสีให้สวยงาม ส่งตัวแทนนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน แล้วนำไปติดไว้บน ป้ายนิเทศภายในชั้นเรียน

11. เมื่อนักเรียนนำเสนอผลงานครบทุกกลุ่มแล้ว ให้ครูสรุปและเล่าข้อมูลเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย การ ประกอบอาชีพ การแต่งกาย และอาหารของประเทศในอาเซียนที่ได้รับอิทธิพลมาจากสิ่งแวดล้อมทาง ธรรมชาติให้นักเรียนฟัง จากนั้นซักถามนักเรียนในประเด็นต่าง ๆ เพื่อสรุปเป็นความรู้เสริมแก่นักเรียน

12. ในขณะปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอ ผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

13. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติต่อมนุษย์ แล้ว ช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

14. ครูซักถามนักเรียนในประเด็นต่อไปนี้ ให้นักเรียนช่วยกันตอบคำถาม

- 1) ถ้านักเรียนเดินทางไปเที่ยวภาคเหนือในฤดูหนาว ควรแต่งกายอย่างไร
- 2) นักเรียนคิดว่าอาหารในแต่ละภาคจะแตกต่างกันเพราะเหตุใด

15. ครูสรุปคำตอบของนักเรียน

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

16. ครูบอกประโยชน์ในการศึกษาเรื่อง อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติต่อมนุษย์ แล้ว ยกตัวอย่างการนำความรู้มาใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน

17. ครูสุ่มเลือกนักเรียน 2-3 คน ให้บอกประโยชน์ที่ได้จากการเรียนรู้ที่จะนำมาใช้ในการดำเนิน ชีวิตประจำวัน

ขั้นที่ 5 สรุป

18. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติต่อมนุษย์ โดยให้นักเรียนสรุปเป็นแผนที่ความคิดหรือผังมโนทัศน์ลงในสมุด พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

19. ครูมอบหมายให้นักเรียนสังเกตสภาพแวดล้อมของกรุงเทพมหานครหรือจังหวัดที่ตนอาศัยอยู่ ทั้งจากสายตาของตนเองหรือภาพต่าง ๆ จากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น อินเทอร์เน็ต โทรทัศน์ แล้วบันทึกข้อมูลที่ได้ลงสมุดเป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

ครูพานักเรียนไปทัศนศึกษาชุมชนการเกษตร เพื่อศึกษาเกี่ยวกับอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติที่มีต่อการประกอบอาชีพเกษตรกรรม

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. แบบทดสอบก่อนเรียน
2. ภาพการแต่งกายและอาหารของคนในภูมิภาคต่าง ๆ
3. ภาพสไลด์ประกอบการสอนและกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ ได้แก่ ภาพบ้านดิน ภาพขาวนา ภาพชาวประมง ภาพทำสวน ภาพบ้านเรือนไทย ภาพอาหารภาคเหนือ ภาพอาหารภาคใต้
4. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
5. สื่อการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สมบูรณ์แบบ ป. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
6. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
7. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
8. คู่มือการสอน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
9. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____

 แนวทางการพัฒนา _____

2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____

 แนวทางแก้ไข _____

3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____

 เหตุผล _____

4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน

____/____/____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 27

การเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ

สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

หน่วยการเรียนรู้ที่ 13 ตัวเรากับสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ

เวลา 2 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ซึ่งมีทั้งที่เกิดขึ้นจากกระบวนการทางธรรมชาติและจากการกระทำของมนุษย์ ผลเสียที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของธรรมชาติส่งผลกระทบต่อ การดำเนินชีวิตของมนุษย์

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

- สังเกตและเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมที่อยู่รอบตัวเรา (ส 5.2 ป. 1/2)

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายสาเหตุที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติได้ (K)
2. อธิบายผลเสียที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติได้ (K)
3. ตระหนักถึงความสำคัญจากการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ (A)
4. นำความรู้เรื่องการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้าน ความรู้ (K)	ด้าน คุณธรรม จริยธรรมและ ค่านิยม (A)	ด้าน ทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ซักถามความรู้เรื่อง การเปลี่ยนแปลงของ สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ 2. ตรวจผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการ ทำงานเป็นรายบุคคลในด้าน ความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการ ทำงานเป็นรายบุคคลหรือ เป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

- การเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ
 1. สาเหตุที่ทำให้สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติเปลี่ยนแปลง
 2. ผลเสียหรือผลกระทบที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ
 3. การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย ➡ ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับสาเหตุและผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ 114

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
2. ครูสุ่มเลือกนักเรียน 3–5 คน ให้ออกมาเล่าถึงการสังเกตสภาพแวดล้อมของกรุงเทพมหานครหรือจังหวัดที่ตนอาศัยอยู่ที่ได้มอบหมายให้ไปศึกษามาหน้าชั้นเรียน จากนั้นครูให้นักเรียนนำเสนอส่งครู
3. ครูให้นักเรียนดูภาพกรุงเทพมหานครหรือจังหวัดที่ตนอาศัยอยู่ในอดีตและในปัจจุบัน แล้วให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับภาพว่า นักเรียนรู้สึกอย่างไร ดีหรือไม่ดีที่กรุงเทพมหานครหรือจังหวัดที่ตนอาศัยอยู่เปลี่ยนแปลงไป มีดีที่สูง มีถนนมากมายหลายสาย

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

4. ครูอธิบายสาเหตุที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ โดยใช้แผนที่ความคิดเรื่อง สาเหตุการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ และภาพถ่ายแสดงรูปแบบการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติจากสาเหตุต่าง ๆ ประกอบการอธิบาย
5. ครูสุ่มเลือกนักเรียนอธิบายและยกตัวอย่างสาเหตุที่ทำให้สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติเปลี่ยนแปลง
6. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับผลเสียหรือผลกระทบที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

ชั่วโมงที่ 115

7. ครูสนทนาซักถามความรู้ของนักเรียนเกี่ยวกับผลเสียหรือผลกระทบที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมาในประเด็นต่าง ๆ เช่น
 - 1) ผลเสียที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมมีอะไรบ้าง
 - 2) น่าเสียดายมีสาเหตุมาจากมนุษย์หรือธรรมชาติมากกว่ากัน เพราะอะไร
8. ครูให้นักเรียนชมวิดีโอทัศน์เกี่ยวกับผลกระทบที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ แล้วสุ่มเลือกนักเรียนขึ้นมาอธิบายผลเสียที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ

9. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4–6 คน แต่ละกลุ่มค้นคว้าและอธิบายเกี่ยวกับผลกระทบที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติและวิธีการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ บันทึกข้อมูลลงในแบบบันทึกความรู้ แล้วส่งตัวแทนกลุ่มออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียน

10. ในขณะที่ปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

11. ครูให้ความรู้เพิ่มเติมแก่นักเรียนว่า ไม่ใช่เพียงแค่สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติในประเทศไทยเท่านั้นที่เปลี่ยนแปลงไป สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติของทั้งอาเซียนก็เกิดการเปลี่ยนแปลงด้วยเช่นกัน แล้วให้นักเรียนช่วยกันตอบคำถามว่า สาเหตุที่ทำให้สิ่งแวดล้อมของอาเซียนเปลี่ยนแปลงเกิดได้จากอะไรบ้าง และส่งผลอย่างไร ครูบันทึกคำตอบลงบนกระดานดำ ครูสรุปและให้นักเรียนบันทึกความรู้ที่ได้ลงสมุด

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

12. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

13. ครูซักถามนักเรียนในประเด็นต่อไปนี้ ให้นักเรียนช่วยกันตอบคำถาม

- 1) ถ้านักเรียนทิ้งขยะและปล่อยน้ำเสียลงในแหล่งน้ำจะทำให้เกิดผลเสียต่อแหล่งน้ำอย่างไร
- 2) เพราะอะไรเราจึงต้องดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม

14. ครูสรุปคำตอบของนักเรียน

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

15. ครูแนะนำนักเรียนในการนำความรู้เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน

ขั้นที่ 5 สรุป

16. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง การเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ โดยให้นักเรียนสรุปเป็นแผนที่ความคิดหรือผังมโนทัศน์ลงในสมุด พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

17. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านบททวนความรู้เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

ครูให้นักเรียนค้นคว้าหาเหตุการณ์ที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. ภาพกรุงเทพมหานครหรือจังหวัดที่ตนอาศัยอยู่ในอดีตและในปัจจุบัน
2. แผนที่ความคิดเรื่อง สาเหตุการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ
3. ภาพถ่ายแสดงรูปแบบการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติจากสาเหตุต่าง ๆ

4. วิถีทัศน์เกี่ยวกับผลกระทบที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ

5. แบบบันทึกความรู้

6. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

7. สื่อการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สมบูรณ์แบบ ป. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนา

พานิช จำกัด

8. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนา

พานิช จำกัด

9. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1 บริษัท สำนักพิมพ์

วัฒนาพานิช จำกัด

10. คู่มือการสอน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

11. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1 บริษัท

สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____

แนวทางการพัฒนา _____

2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____

แนวทางแก้ไข _____

3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____

เหตุผล _____

4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน

_____/_____/____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 28

การมีส่วนร่วมในการจัดระเบียบสิ่งแวดล้อมที่บ้านและชั้นเรียน

สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

หน่วยการเรียนรู้ที่ 13 ตัวเรากับสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ

เวลา 3 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

สิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์ ดังนั้น เราจึงต้องร่วมกันรักษาสภาพสิ่งแวดล้อมให้มีความสะอาดและคงอยู่ตลอดไป ซึ่งเราสามารถมีส่วนร่วมในการจัดระเบียบและดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมได้ทั้งที่บ้านและในชั้นเรียน

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

- มีส่วนร่วมในการจัดการระเบียบสิ่งแวดล้อมที่บ้านและชั้นเรียน (ส 5.2 ป. 1/3)

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

- บอกวิธีการมีส่วนร่วมในการจัดระเบียบสิ่งแวดล้อมที่บ้านและชั้นเรียนได้ (K)
- ตระหนักถึงประโยชน์ที่ได้จากการมีส่วนร่วมในการจัดระเบียบสิ่งแวดล้อมที่บ้านและชั้นเรียน (A)
- มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมการจัดระเบียบสิ่งแวดล้อมที่บ้านและชั้นเรียน (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
- ทดสอบหลังเรียน - ซักถามความรู้เรื่อง การมีส่วนร่วมในการจัดระเบียบสิ่งแวดล้อมที่บ้านและชั้นเรียน - ตรวจผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ	ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

- การมีส่วนร่วมในการจัดระเบียบสิ่งแวดล้อมที่บ้านและในชั้นเรียน
 1. การมีส่วนร่วมในการจัดระเบียบสิ่งแวดล้อมที่บ้าน
 2. การมีส่วนร่วมในการจัดระเบียบสิ่งแวดล้อมในชั้นเรียน

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย

ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลบันทึกเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดระเบียบสิ่งแวดล้อมที่บ้านและชั้นเรียน

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ 116

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
2. ครูสุ่มเลือกนักเรียน 3–5 คน ให้ยกตัวอย่างสาเหตุและผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ รวมทั้งวิธีการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติที่ได้มอบหมายให้ไปทบทวนความรู้มา โดยครูช่วยสรุปและเสริมความรู้

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

3. ครูอธิบายให้นักเรียนเห็นความสำคัญของสิ่งแวดล้อม แล้วซักถามนักเรียนว่า หากสิ่งแวดล้อมถูกทำลายจะเกิดผลอย่างไร
4. ครูสรุปความคิดเห็นของนักเรียนและเสริมความรู้ให้สมบูรณ์ แล้วให้นักเรียนช่วยกันตอบในประเด็นต่อไปนี้
 - 1) การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมเป็นหน้าที่ของใคร
 - 2) การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมทำได้อย่างไร
 - 3) ถ้าเราร่วมมือกันดูแลสิ่งแวดล้อมจะเกิดผลอย่างไร
5. ครูให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่อง การมีส่วนร่วมในการจัดระเบียบสิ่งแวดล้อมที่บ้าน พร้อมทั้งซักถามนักเรียนเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง
6. ครูมอบหมายให้นักเรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดระเบียบสิ่งแวดล้อมในสถานที่อื่น ๆ ใกล้ตัวนักเรียน เช่น ภายในชั้นเรียน บันทึกความคิดเห็นที่ได้ลงในสมุดเป็นข้อ ๆ เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

ชั่วโมงที่ 117

7. ครูตรวจผลงานของนักเรียน โดยสุ่มเลือกนักเรียน 2 คนให้ออกมานำเสนอความคิดเห็นที่ได้จดบันทึกลงในสมุดเกี่ยวกับการจัดระเบียบสิ่งแวดล้อมในสถานที่อื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมายให้ไปร่วมกันแสดงความคิดเห็นมาให้เพื่อน ๆ ฟังหน้าชั้นเรียน โคนครูคอยเสนอแนะและเสริมความรู้

8. ครูให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่อง การมีส่วนร่วมในการจัดระเบียบสิ่งแวดล้อมในชั้นเรียน พร้อมทั้งซักถามนักเรียนเพื่อให้นักเรียนได้ข้อมูลที่ถูกต้อง

9. ครูกระตุ้นให้นักเรียนอยากที่จะมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาและจัดระเบียบสิ่งแวดล้อมในระดับอาเซียนด้วย โดยให้นักเรียนเสนอแนวทางคนละ 1 เรื่อง ครูบันทึกคำตอบลงบนกระดานดำในรูปของแผนที่ความคิด ครูสรุปและให้นักเรียนบันทึกแผนที่ความคิดลงสมุดส่งครู

10. ครูมอบหมายให้นักเรียนบันทึกข้อมูลการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมในชีวิตประจำวันของนักเรียนทั้งที่บ้านและที่โรงเรียนลงในแบบบันทึกการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม เป็นเวลา 1 สัปดาห์

ชั่วโมงที่ 118

11. ครูตรวจผลงานของนักเรียน โดยสุ่มเลือกนักเรียน 5-7 คน (หรือทุกคนในกรณีที่มีนักเรียนมีจำนวนนักเรียนน้อย) ให้ออกมานำเสนอผลการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมในชีวิตประจำวันของนักเรียนทั้งที่บ้านและที่โรงเรียนที่ได้รับมอบหมายให้เพื่อน ๆ ฟังหน้าชั้นเรียน ครูกล่าวชมเชยและให้กำลังใจนักเรียน แล้วให้นักเรียนทุกคนนำเสนอส่งครู

12. ในขณะที่ปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคล

13. ครูให้นักเรียนนำข้อมูลที่บันทึกได้ออกมาเล่าให้เพื่อนฟังหน้าชั้นเรียน แล้วให้แต่ละคนเลือกวิธีการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมจากข้อมูลที่บันทึกมาคนละ 1 วิธี เขียนลงบนกระดานดำ และให้นักเรียนทุกคนช่วยกันคิดว่าวิธีการใดเป็นวิธีการดูแลสิ่งแวดล้อมที่สอดคล้องกับแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง เพราะอะไร เขียนลงในกระดาษความยาวไม่เกิน 1 หน้ากระดาษ ส่งครู

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

14. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดระเบียบสิ่งแวดล้อมที่บ้านและชั้นเรียน แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

15. ครูซักถามนักเรียนว่า เมื่อนักเรียนอ่านหนังสือเสร็จเรียบร้อยแล้วควรทำอะไร ให้นักเรียนช่วยกันตอบคำถาม จากนั้นครูสรุปคำตอบของนักเรียน

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

16. ครูแนะนำให้นักเรียนดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมในบ้านของตนเองแล้วบอกประโยชน์ที่ได้จากการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมในบ้านให้ผู้ปกครองฟัง

ขั้นที่ 5 สรุป

17. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง การมีส่วนร่วมในการจัดระเบียบสิ่งแวดล้อมที่บ้านและชั้นเรียน โดยให้นักเรียนสรุปเป็นแผนที่ความคิดหรือผังมโนทัศน์ลงในสมุด พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

18. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนและช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

19. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ 13

ในรูปแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด เพื่อประเมินผลการเรียนรู้ด้านความรู้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม และด้านทักษะ/กระบวนการของนักเรียน

20. ครูให้นักเรียนอ่านเนื้อหาหน่วยการเรียนรู้ที่ 9-13 เป็นการบ้านเพื่อเตรียมทดสอบปลายภาคในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

ครูให้นักเรียนในชั้นเรียนร่วมกันจัดกิจกรรมดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของตนเอง

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. แบบทดสอบหลังเรียน
2. แบบบันทึกการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม
3. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
4. สื่อการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สมบูรณ์แบบ ป. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
5. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
6. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
7. คู่มือการสอน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
8. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____

 แนวทางการพัฒนา _____

2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____

 แนวทางแก้ไข _____

3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____

 เหตุผล _____

4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน

_____/_____/____

การทดสอบปลายปี

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
การทดสอบปลายปี

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
เวลา 2 ชั่วโมง

ชั่วโมงที่ 119–120

- ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบปลายปี

ตอนที่ 3

เอกสาร/ความรู้เสริมสำหรับครู

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ตอนที่ 3.1

มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดชั้นปี และสาระการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป. 1

สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส 1.1 รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสนา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัดชั้นปี	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
1. บอกพุทธประวัติหรือประวัติของศาสนาที่ตนนับถือ โดยสังเขป	พุทธประวัติ 1. ประสูติ 2. ตรัสรู้ 3. ปรีณิพพาน
2. ชื่นชมและบอกแบบอย่างการดำเนินชีวิตและข้อคิดจากประวัติสาวก ชาดก เรื่องเล่า และศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด	1. ชาดก 1) วัณณุปตชาดก 3) สุวรรณสามชาดก 2. พุทธสาวก – สามเณรบัณฑิต 3. ชาวพุทธตัวอย่าง 1) พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช 2) เจ้าพระยาสุธรรมมนตรี (หนูพร้อม ณ นคร)
3. บอกความหมาย ความสำคัญ และเคารพพระรัตนตรัย ปฏิบัติตามหลักธรรมโอวาท 3 ในพระพุทธศาสนา หรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด	3. พุทธศาสนสุภาษิต 1) อัตตา หิ อัตตะโน นาโถ (ตนแลเป็นที่พึ่งของตน) 2) มาตา มิตตัง สะเก ณะเร (มารดาเป็นมิตรในเรือนของตน)
4. เห็นคุณค่าและสวดมนต์ แผ่เมตตา มีสติที่เป็นพื้นฐานของสมาธิในพระพุทธศาสนา หรือการพัฒนาจิตตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด	ฝึกสวดมนต์และแผ่เมตตา 1. รู้ความหมายและประโยชน์ของสติ 2. ฟังเพลงและร้องเพลงอย่างมีสติ 3. เล่นและทำงานอย่างมีสติ 4. ฝึกให้มีสติใน การฟัง การอ่าน การคิด การถาม และการเขียน

มาตรฐาน ส 1.2 เข้าใจ ตระหนัก และปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ

ตัวชี้วัดชั้นปี	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
1. บำเพ็ญประโยชน์ต่อวัดหรือศาสนสถานของศาสนาที่ตนนับถือ	การบำเพ็ญประโยชน์ต่อวัดหรือศาสนสถาน 1. การพัฒนาทำความสะอาด 2. การบริจาค 3. การร่วมกิจกรรมทางศาสนา
2. แสดงตนเป็นพุทธมามกะ หรือแสดงตนเป็นศาสนิกชนของศาสนาที่ตนนับถือ	การแสดงตนเป็นพุทธมามกะ 1. ขั้นตอนเตรียมการ 2. ขั้นตอนพิธีการ
3. ปฏิบัติตนในศาสนพิธี พิธีกรรม และวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาตามที่กำหนดได้อย่างถูกต้อง	1. ประวัติโดยสังเขปของวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา 1) วันมาฆบูชา 2) วันวิสาขบูชา 3) วันอาสาฬหบูชา 4) วันอัฐมีบูชา 2. การบูชาพระรัตนตรัย

สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐาน ส 2.1 เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษาประเพณี และวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลกอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัดชั้นปี	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
1. บอกประโยชน์และปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวและโรงเรียน	1. การเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวและโรงเรียน เช่น 1) กตัญญูกตเวทีและเคารพรับฟังคำแนะนำของพ่อแม่ ญาติผู้ใหญ่ และครู 2) รู้จักกล่าวคำขอบคุณ ขอโทษ การไหว้ผู้ใหญ่ 3) ปฏิบัติตามข้อตกลง กติกา กฎระเบียบของครอบครัวและโรงเรียน 4) มีส่วนร่วมในกิจกรรมของครอบครัวและ

	โรงเรียน 5) มีเหตุผลและยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น 6) มีระเบียบวินัย มีน้ำใจ 2. ประโยชน์ของการปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวและโรงเรียน
2. ยกตัวอย่างความสามารถและความดีของตนเอง ผู้อื่น และบอกผลจากการกระทำนั้น	1. ลักษณะความสามารถและลักษณะความดีของตนเองและผู้อื่น เช่น 1) ความกตัญญูทดแทน 2) ความมีระเบียบวินัย 3) ความรับผิดชอบ 4) ความขยัน 5) การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และช่วยเหลือผู้อื่น 6) ความซื่อสัตย์สุจริต 7) ความเมตตากรุณา 2. ผลของการทำความดี เช่น 1) ภาควินใจ 2) มีความสุข 3) ได้รับการชื่นชมยกย่อง

มาตรฐาน ส 2.2 เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ชีดมั่น ศรัทธา และธำรงรักษาไว้

ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ตัวชี้วัดชั้นปี	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
1. บอกโครงสร้าง บทบาท และหน้าที่ของสมาชิกในครอบครัวและโรงเรียน	1. โครงสร้างของครอบครัว และความสัมพันธ์ของบทบาท หน้าที่ของสมาชิกในครอบครัว 2. โครงสร้างของโรงเรียน และความสัมพันธ์ของบทบาท หน้าที่ของสมาชิกในโรงเรียน
2. ระบุบทบาท สิทธิ หน้าที่ของตนเองในครอบครัวและโรงเรียน	1. ความหมายและความแตกต่างของอำนาจตามบทบาท สิทธิ หน้าที่ในครอบครัวและ โรงเรียน 2. การใช้อำนาจในครอบครัวตามบทบาท สิทธิ หน้าที่
3. มีส่วนร่วมในการตัดสินใจและทำกิจกรรมในครอบครัวและโรงเรียนตามกระบวนการประชาธิปไตย	3. มีส่วนร่วมในการตัดสินใจและทำกิจกรรมในครอบครัวและโรงเรียนตามกระบวนการประชาธิปไตย

สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์

มาตรฐาน ส 3.1 เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ

ตัวชี้วัด ชั้นปี	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
1. ระบุสินค้าและบริการที่ใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน	1. สินค้าและบริการที่ใช้อยู่ในชีวิตประจำวัน เช่น ดินสอ กระดาษ ยาสีฟัน 2. สินค้าและบริการที่ได้มาโดยไม่ใช้เงิน เช่น มีผู้ให้หรือการใช้ของแลกของ 3. สินค้าและบริการที่ได้มาจากการใช้เงินซื้อ 4. ใช้ประโยชน์จากสินค้าและบริการให้คุ้มค่า
2. ยกตัวอย่างการใช้จ่ายเงินในชีวิตประจำวันที่ไม่เกินตัวและเห็นประโยชน์ของการออม	1. การใช้จ่ายเงินในชีวิตประจำวันเพื่อซื้อสินค้าและบริการ 2. ประโยชน์ของการใช้จ่ายเงินที่ไม่เกินตัว 3. ประโยชน์ของการออม 4. โทษของการใช้จ่ายเงินเกินตัว 5. วางแผนการใช้จ่าย
3. ยกตัวอย่างการใช้ทรัพยากรในชีวิตประจำวันอย่างประหยัด	1. ทรัพยากรที่ใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น ดินสอ กระดาษ เสื้อผ้า อาหาร 2. ทรัพยากรส่วนรวม เช่น โต๊ะ เก้าอี้นักเรียน สาธารณูปโภคต่าง ๆ 3. วิธีการใช้ทรัพยากรทั้งของส่วนตัวและส่วนรวมอย่างถูกต้อง และประหยัดและคุ้มค่า

มาตรฐาน ส 3.2 เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก

ตัวชี้วัดชั้นปี	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
1. อธิบายเหตุผลความจำเป็นที่คนต้องทำงานอย่างสุจริต	1. ความหมาย ประเภท และความสำคัญของการทำงาน 2. เหตุผลของการทำงาน 3. ผลของการทำงานประเภทต่าง ๆ ที่มีต่อครอบครัวและสังคม 4. การทำงานอย่างสุจริตทำให้สังคมสงบสุข

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส 4.1 เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ

ตัวชี้วัดชั้นปี	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
1. บอกวัน เดือน ปี และการนับช่วงเวลาตามปฏิทินที่ใช้ในชีวิตประจำวัน	1. ชื่อ วัน เดือน ปี ตามระบบสุริยคติที่ปรากฏในปฏิทิน 2. ชื่อ วัน เดือน ปี ตามระบบจันทรคติที่ปรากฏในปฏิทิน 3. ช่วงเวลาที่ใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น วันนี้ ตอนเช้า ตอนเย็น
2. เรียงลำดับเหตุการณ์ในชีวิตประจำวันตามวันเวลาที่เกิดขึ้น	1. เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันของนักเรียน เช่น ดื่นนอน เข้านอน เรียนหนังสือ เล่นกีฬา รับประทานอาหาร ฯลฯ 2. ใช้คำบอกช่วงเวลาแสดงลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้
3. บอกประวัติความเป็นมาของตนเองและครอบครัว โดยสอบถามผู้เกี่ยวข้อง	1. วิธีการสืบค้นประวัติความเป็นมาของตนเองและครอบครัวอย่างง่าย ๆ 2. การบอกเล่าประวัติความเป็นมาของตนเองและครอบครัว

มาตรฐาน ส 4.2 เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบันในด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญและสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น

ตัวชี้วัดชั้นปี	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
1. บอกความเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม สิ่งของเครื่องใช้ หรือการดำเนินชีวิตของตนเองกับสมัยของพ่อแม่ ปู่ย่า ตายาย	1. ความเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม สิ่งของเครื่องใช้ หรือการดำเนินชีวิตของอดีตกับปัจจุบันที่เป็นรูปธรรมและใกล้ตัวเด็ก เช่น เตาไฟ ถนน การใช้ควายไถนา รถไถนา เกวียน รถอีแต๋น 2. สาเหตุและผลของการเปลี่ยนแปลงของสิ่งต่าง ๆ ตามกาลเวลา
2. บอกเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีตที่มีผลกระทบต่อตนเองในปัจจุบัน	เหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในครอบครัว เช่น การย้ายบ้าน การย้ายโรงเรียน การสูญเสียบุคคลในครอบครัว

**มาตรฐาน ศ 4.3 เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจและ
ธำรงความเป็นไทย**

ตัวชี้วัดชั้นปี	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
1. อธิบายความหมายและความสำคัญของ สัญลักษณ์สำคัญของชาติไทยและปฏิบัติตน ได้ถูกต้อง	1. ความหมายและความสำคัญของสัญลักษณ์ ที่สำคัญของชาติไทยที่เป็นความภาคภูมิใจและมี ส่วนร่วมที่จะอนุรักษ์ไว้ ได้แก่ ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ (ธงชาติ เพลงชาติ พระพุทธรูป พระบรมฉายาลักษณ์ ภาษาไทย อักษรไทย) 2. การเคารพธงชาติ การร้องเพลงชาติ และเพลง สรรเสริญพระบารมี เคารพศาสนวัตถุ ศาสน- สถาน 3. เอกลักษณ์อื่น ๆ เช่น ศาสนา การแต่งกาย วัฒนธรรม ประเพณีไทย เงินตรา แผนที่ประเทศ ไทย อาหารไทย (อาหารไทยที่ต่างชาตินกย่อง เช่น ต้มยำกุ้ง ผัดไทย)
2. บอกสถานที่สำคัญซึ่งเป็นแหล่งวัฒนธรรมใน ชุมชน	1. ตัวอย่างของแหล่งวัฒนธรรมในชุมชนที่ใกล้ตัว นักเรียน เช่น วัด ตลาด พิพิธภัณฑ์ มัสยิด โบสถ์คริสต์ โบราณสถาน โบราณวัตถุ 2. คุณค่าและความสำคัญของแหล่งวัฒนธรรมใน ชุมชนในด้านต่าง ๆ เช่น เป็นแหล่งท่องเที่ยว เป็นแหล่งเรียนรู้
3. ระบุสิ่งที่ตนรักและภาคภูมิใจในท้องถิ่น	1. ตัวอย่างสิ่งที่เป็นความภาคภูมิใจในท้องถิ่น เช่น สิ่งของ สถานที่ ภาษาถิ่น วัฒนธรรม ประเพณีที่เป็นสิ่งที่ใกล้ตัวนักเรียนและเป็น รูปธรรมชัดเจน 2. คุณค่าและประโยชน์ของสิ่งต่าง ๆ เหล่านั้น

สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส 5.1 เข้าใจลักษณะของโลกทางกายภาพ และความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกันและกันในระบบของธรรมชาติ ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหา วิเคราะห์ สรุป และใช้ข้อมูลภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัดชั้นปี	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
1. แยกแยะสิ่งต่าง ๆ รอบตัวเราที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติและที่มนุษย์สร้าง	สิ่งต่าง ๆ รอบตัวเราที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติและที่มนุษย์สร้างขึ้น
2. ระบุความสัมพันธ์ของตำแหน่ง ระยะ ทิศของสิ่งต่าง ๆ รอบตัว	ความสัมพันธ์ของตำแหน่ง ระยะ ทิศของสิ่งต่าง ๆ รอบตัว เช่น ที่อยู่อาศัย บ้าน ต้นไม้ ถนน พืชพันธุ์สัตว์ ไร่ สวน ที่ราบ ภูเขา แหล่งน้ำ
3. ระบุทิศทางหลักและที่ตั้งของสิ่งต่าง ๆ	ทิศทางหลัก (เหนือ ตะวันออก ใต้ ตะวันตก) และที่ตั้งของสิ่งต่าง ๆ รอบตัว
4. ใช้แผนผังง่าย ๆ ในการแสดงตำแหน่งของสิ่งต่าง ๆ ในห้องเรียน	แผนผังแสดงตำแหน่งสิ่งต่าง ๆ ในห้องเรียน
5. สังเกตและบอกการเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศในรอบวัน	การเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศในรอบวัน เช่น กลางวัน กลางคืน ความร้อนของอากาศ ฝน-เมฆ-ลม

มาตรฐาน ส 5.2 เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์ วัฒนธรรม มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ตัวชี้วัดชั้นปี	สาระ การเรียนรู้แกนกลาง
1. บอกสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดตามธรรมชาติที่ส่งผลต่อความเป็นอยู่ของมนุษย์	ลักษณะภูมิประเทศ ภูมิอากาศมีผลต่อความเป็นอยู่ของมนุษย์ เช่น ที่อยู่อาศัย เครื่องแต่งกาย และอาหาร
2. สังเกตและเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมที่อยู่รอบตัว	การเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมที่อยู่รอบตัวเรา
3. มีส่วนร่วมในการจัดระเบียบสิ่งแวดล้อมที่บ้าน และชั้นเรียน	การรู้เท่าทันสิ่งแวดล้อมและปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อม

ตอนที่ 3.2

โครงการและแฟ้มสะสมผลงาน

1. โครงการ (Project Work)

โครงการเป็นการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติและศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองตามแผนการดำเนินงานที่นักเรียนได้จัดขึ้น โดยครูช่วยให้คำแนะนำปรึกษา กระตุ้นให้คิด และติดตามการปฏิบัติงานจนบรรลุเป้าหมาย โครงการแบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ

1. โครงการประเภทสำรวจ รวบรวมข้อมูล
2. โครงการประเภททดลอง ค้นคว้า
3. โครงการที่เป็นการศึกษาความรู้ ทฤษฎี หลักการหรือแนวคิดใหม่
4. โครงการประเภทสิ่งประดิษฐ์

การเรียนรู้ด้วยโครงการมีขั้นตอน ดังนี้

1. กำหนดหัวข้อที่จะศึกษา นักเรียนคิดหัวข้อโครงการ ซึ่งอาจได้มาจากความอยากรู้อยากเห็นของนักเรียนเอง หรือได้จากการอ่านหนังสือ บทความ การไปทัศนศึกษาดูงาน เป็นต้น โดยนักเรียนต้องตั้งคำถามว่า “จะศึกษาอะไร” “ทำไมต้องศึกษาเรื่องดังกล่าว”

2. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง นักเรียนศึกษาทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้อง และปรึกษาครูหรือผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในสาขานั้น ๆ

3. เขียนเค้าโครงของโครงการหรือสร้างแผนที่ความคิด โดยทั่วไปเค้าโครงของโครงการจะประกอบด้วยหัวข้อต่าง ๆ ดังนี้

- 1) ชื่อโครงการ
- 2) ชื่อผู้ทำโครงการ
- 3) ชื่อที่ปรึกษาโครงการ
- 4) ระยะเวลาดำเนินการ
- 5) หลักการและเหตุผล
- 6) วัตถุประสงค์
- 7) สมมุติฐานของการศึกษา (ในกรณีที่เป็นโครงการทดลอง)
- 8) ขั้นตอนการดำเนินงาน
- 9) ปฏิบัติโครงการ
- 10) ผลที่คาดว่าจะได้รับ
- 11) เอกสารอ้างอิง/บรรณานุกรม

4. ปฏิบัติโครงการ ลงมือปฏิบัติงานตามแผนงานที่กำหนดไว้ ในระหว่างปฏิบัติงานควรมีการจดบันทึกข้อมูลต่าง ๆ ไว้อย่างละเอียดว่าทำอะไร ได้ผลอย่างไร มีปัญหาหรืออุปสรรคอะไร และมีแนวทางแก้ไขอย่างไร

5. เขียนรายงาน เป็นการรายงานสรุปผลการดำเนินงาน เพื่อให้ผู้อื่นได้ทราบแนวคิด วิธีดำเนินงาน ผลที่ได้รับ และข้อเสนอแนะต่าง ๆ เกี่ยวกับโครงการ ซึ่งการเขียนรายงานนี้ควรใช้ภาษาที่กระชับ เข้าใจง่าย ชัดเจน และครอบคลุมประเด็นที่ศึกษา

6. แสดงผลงาน เป็นการนำผลของการดำเนินงานมาเสนอ อาจจัดได้หลายรูปแบบ เช่น การจัดนิทรรศการ การทำเป็นสื่อสิ่งพิมพ์ สื่อมัลติมีเดีย หรืออาจนำเสนอในรูปแบบของการแสดงผลงาน การนำเสนอด้วยวาจา บรรยาย อภิปรายกลุ่ม สาธิต

2. แฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio)

แฟ้มสะสมผลงาน หมายถึง แหล่งรวบรวมเอกสาร ผลงาน หรือหลักฐาน เพื่อใช้สะท้อนถึงผลสัมฤทธิ์ ความสามารถ ทักษะ และพัฒนาการของนักเรียน มีการจัดเรียงผลงานไว้อย่างมีระบบ โดยนำความรู้ ความคิด และการนำเสนอมาผสมผสานกัน ซึ่งนักเรียนเป็นผู้คัดเลือกผลงานและมีส่วนร่วมในการประเมินแฟ้มสะสมผลงานจึงเป็นหลักฐานสำคัญที่จะทำให้นักเรียนสามารถมองเห็นพัฒนาการของตนเองได้ตามสภาพจริง รวมทั้งเห็นข้อบกพร่อง และแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้นต่อไป

ลักษณะสำคัญของการประเมินผลโดยใช้แฟ้มสะสมผลงาน

1. ครูสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการติดตามความก้าวหน้าของนักเรียนเป็นรายบุคคลได้เป็นอย่างดี เนื่องจากมีผลงานสะสมไว้ ครูจะทราบจุดเด่น จุดด้อยของนักเรียนแต่ละคนจากแฟ้มสะสมงาน และสามารถติดตามพัฒนาการได้อย่างต่อเนื่อง
2. มุ่งวัดศักยภาพของนักเรียนในการผลิตหรือสร้างผลงานมากกว่าการวัดความจำจากการทำแบบทดสอบ
3. วัดและประเมินโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง คือ นักเรียนเป็นผู้วางแผน ลงมือปฏิบัติงาน รวมทั้งประเมินและปรับปรุงตนเอง ซึ่งมีครูเป็นผู้ชี้แนะ เน้นการประเมินผลย่อยมากกว่าการประเมินผลรวม
4. ฝึกให้นักเรียนรู้จักการประเมินตนเองและหาแนวทางปรับปรุงพัฒนาตนเอง
5. ช่วยให้นักเรียนเกิดความมั่นใจและภาคภูมิใจในผลงานของตนเอง รู้ว่าตนเองมีจุดเด่นในเรื่องใด
6. ช่วยในการสื่อความหมายเกี่ยวกับความรู้ ความสามารถ ตลอดจนพัฒนาการของนักเรียนให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ เช่น ผู้ปกครอง ฝ่ายแนะแนว ตลอดจนผู้บริหารของโรงเรียน

ขั้นตอนการประเมินผลโดยใช้แฟ้มสะสมผลงาน

การจัดทำแฟ้มสะสมผลงานมี 10 ขั้นตอน ซึ่งแต่ละขั้นตอนมีรายละเอียด ดังนี้

1. การวางแผนจัดทำแฟ้มสะสมผลงาน การจัดทำแฟ้มสะสมผลงานต้องมีส่วนร่วมระหว่างครู นักเรียน และผู้ปกครอง

ครู การเตรียมตัวของครูต้องเริ่มจากการศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตร คู่มือครู คำอธิบายรายวิชา วิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในหลักสูตร รวมทั้งครูต้องมีความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินโดยใช้แฟ้มสะสมผลงาน จึงสามารถวางแผนกำหนดชิ้นงานได้

นักเรียน ต้องมีความเข้าใจเกี่ยวกับจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาสาระ การประเมินผลโดยใช้แฟ้มสะสมผลงาน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ การกำหนดชิ้นงาน และบทบาทในการทำงานกลุ่ม โดยครูต้องแจ้งให้นักเรียนทราบล่วงหน้า

ผู้ปกครอง ต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการคัดเลือกผลงาน การแสดงความคิดเห็น และรับรู้พัฒนาการของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น ก่อนทำแฟ้มสะสมผลงาน ครูต้องแจ้งให้ผู้ปกครองทราบหรือขอความร่วมมือ รวมทั้งให้ความรู้ในเรื่องการประเมินผลโดยใช้แฟ้มสะสมผลงานแก่ผู้ปกครองเมื่อมีโอกาส

2. การรวบรวมผลงานและจัดระบบแฟ้ม ในการรวบรวมผลงานต้องออกแบบการจัดเก็บหรือแยกหมวดหมู่ของผลงานให้ดี เพื่อสะดวกและง่ายต่อการนำข้อมูลออกมาใช้ แนวทางการจัดหมวดหมู่ของผลงาน เช่น

- 1) จัดแยกตามลำดับวันและเวลาที่สร้างผลงานขึ้นมา
- 2) จัดแยกตามความซับซ้อนของผลงาน เป็นการแสดงถึงทักษะหรือพัฒนาการของนักเรียนที่มากขึ้น

3) จัดแยกตามวัตถุประสงค์ เนื้อหา หรือประเภทของผลงาน
ผลงานที่อยู่ในแฟ้มสะสมผลงานอาจมีหลายเรื่องหลายวิชา ดังนั้น นักเรียนจะต้องทำเครื่องมือในการช่วยค้นหา เช่น สารบัญ ดัชนีเรื่อง จุดสี แถบสีติดไว้ที่ผลงาน โดยมีรหัสที่แตกต่างกัน

3. การคัดเลือกผลงาน ในการคัดเลือกผลงานนั้นควรให้สอดคล้องกับเกณฑ์หรือมาตรฐานที่โรงเรียน ครู หรือนักเรียนร่วมกันกำหนดขึ้นมา และผู้คัดเลือกผลงานควรเป็นนักเรียนเจ้าของแฟ้มสะสมผลงาน หรือมีส่วนร่วม กับครู เพื่อน และผู้ปกครอง

ผลงานที่เลือกเข้าแฟ้มสะสมผลงานควรมีลักษณะดังนี้

- 1) สอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้
 - 2) เป็นผลงานชิ้นที่ดีที่สุด มีความหมายต่อนักเรียนมากที่สุด
 - 3) สะท้อนให้เห็นถึงพัฒนาการของนักเรียนในทุกด้าน
 - 4) เป็นสื่อที่จะช่วยให้นักเรียนมีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับครู ผู้ปกครอง และเพื่อน ๆ
- ส่วนจำนวนชิ้นงานนั้นให้กำหนดตามความเหมาะสม ไม่ควรมีมากเกินไป เพราะอาจจะทำให้ผลงานบางชิ้นไม่มีความหมาย แต่ถ้ามีน้อยเกินไปจะทำให้การประเมินไม่มีประสิทธิภาพ

4. การสร้างสรรค์แฟ้มสะสมผลงานให้มีเอกลักษณ์ของตนเอง โครงสร้างหลักของแฟ้มสะสมผลงานอาจเหมือนกัน แต่นักเรียนสามารถตกแต่งรายละเอียดย่อยให้แตกต่างกัน ตามความคิดสร้างสรรค์ของแต่ละบุคคล โดยอาจใช้ภาพ สี สติกเกอร์ ตกแต่งให้สวยงามเน้นเอกลักษณ์ของเจ้าของแฟ้มสะสมผลงาน

5. การแสดงความคิดเห็นหรือความรู้สึกต่อผลงาน ในขั้นตอนนี้นักเรียนจะได้รู้จักการวิพากษ์วิจารณ์หรือสะท้อนความคิดเกี่ยวกับผลงานของตนเอง ตัวอย่างข้อความที่ใช้แสดงความรู้สึกต่อผลงาน เช่น

- 1) ได้แนวคิดจากการทำผลงานชิ้นนี้มาจากไหน
- 2) เหตุผลที่เลือกผลงานชิ้นนี้คืออะไร

- 3) จุดเด่นและจุดด้อยของผลงานชิ้นนี้คืออะไร
- 4) รู้สึกพอใจกับผลงานชิ้นนี้มากน้อยเพียงใด
- 5) ได้ข้อคิดอะไรจากการทำผลงานชิ้นนี้

6. การตรวจสอบความสามารถของตนเอง เป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ประเมินความสามารถของตนเอง โดยพิจารณาตามเกณฑ์ย่อย ๆ ที่ครูและนักเรียนช่วยกันกำหนดขึ้น เช่น นิสัย การทำงาน ทักษะทางสังคม การทำงานเสร็จตามระยะเวลาที่กำหนด การขอความช่วยเหลือเมื่อมีความจำเป็น เป็นต้น นอกจากนี้การ ตรวจสอบความสามารถตนเองอีกวิธีหนึ่ง คือ การให้นักเรียนเขียนวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อยของตนเอง และสิ่งที่ต้องปรับปรุงแก้ไข

7. การประเมินผลงาน เป็นขั้นตอนที่สำคัญเนื่องจากการสรุปคุณภาพของงานและความสามารถ หรือพัฒนาการของนักเรียน การประเมินแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ การประเมินโดยไม่ให้ระดับคะแนน และการประเมินโดยให้ระดับคะแนน

1) **การประเมินโดยไม่ให้ระดับคะแนน** ครูกลุ่มนี้มีความเชื่อว่า แฟ้มสะสมผลงานมีไว้เพื่อศึกษากระบวนการทำงาน ศึกษาความคิดเห็นและความรู้สึกรักของนักเรียนที่มีต่อผลงานของตนเอง ตลอดจน ดูพัฒนาการหรือความก้าวหน้าของนักเรียนอย่างไม่เป็นทางการ ครู ผู้ปกครอง และเพื่อนสามารถให้คำชี้แนะแก่นักเรียนได้ ซึ่งวิธีการนี้จะทำให้นักเรียนได้เรียนรู้และปฏิบัติงานอย่างเต็มที่โดยไม่ต้องกังวลว่าจะได้คะแนนมากน้อยเท่าไร

2) **การประเมินโดยให้ระดับคะแนน** มีทั้งการประเมินตามจุดประสงค์การเรียนรู้ การประเมินระหว่างภาคเรียน และการประเมินปลายภาคเรียน ซึ่งจะช่วยในวัตถุประสงค์ด้านการปฏิบัติเป็นหลัก การประเมินแฟ้มสะสมผลงานต้องกำหนดมิติการให้คะแนน (Scoring Rubrics) ตามเกณฑ์ที่ครูและนักเรียนร่วมกันกำหนดขึ้น การให้ระดับคะแนนมีทั้งการให้คะแนนเป็นรายชิ้นก่อนเก็บเข้าแฟ้มสะสมผลงาน และการให้คะแนนแฟ้มสะสมผลงานทั้งแฟ้ม ซึ่งมาตรฐานคะแนนนั้นต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การจัดทำแฟ้มสะสมผลงาน และมุ่งเน้นพัฒนาการของนักเรียนแต่ละคนมากกว่าการนำไปเปรียบเทียบกับบุคคลอื่น

8. การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนได้รับฟังความคิดเห็นจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ เพื่อน ครู และผู้ปกครอง อาจทำได้หลายรูปแบบเช่น การจัดประชุมในโรงเรียน โดยเชิญผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมาร่วมกันพิจารณาผลงาน การสนทนาแลกเปลี่ยนระหว่างนักเรียนกับเพื่อน การส่งแฟ้มสะสมผลงานไปให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องช่วยให้ข้อเสนอแนะหรือคำแนะนำ

ในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์นั้นนักเรียนจะต้องเตรียมคำถามเพื่อถามผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ซึ่งจะ เป็นประโยชน์ในการปรับปรุงงานของตนเอง ตัวอย่างคำถาม เช่น

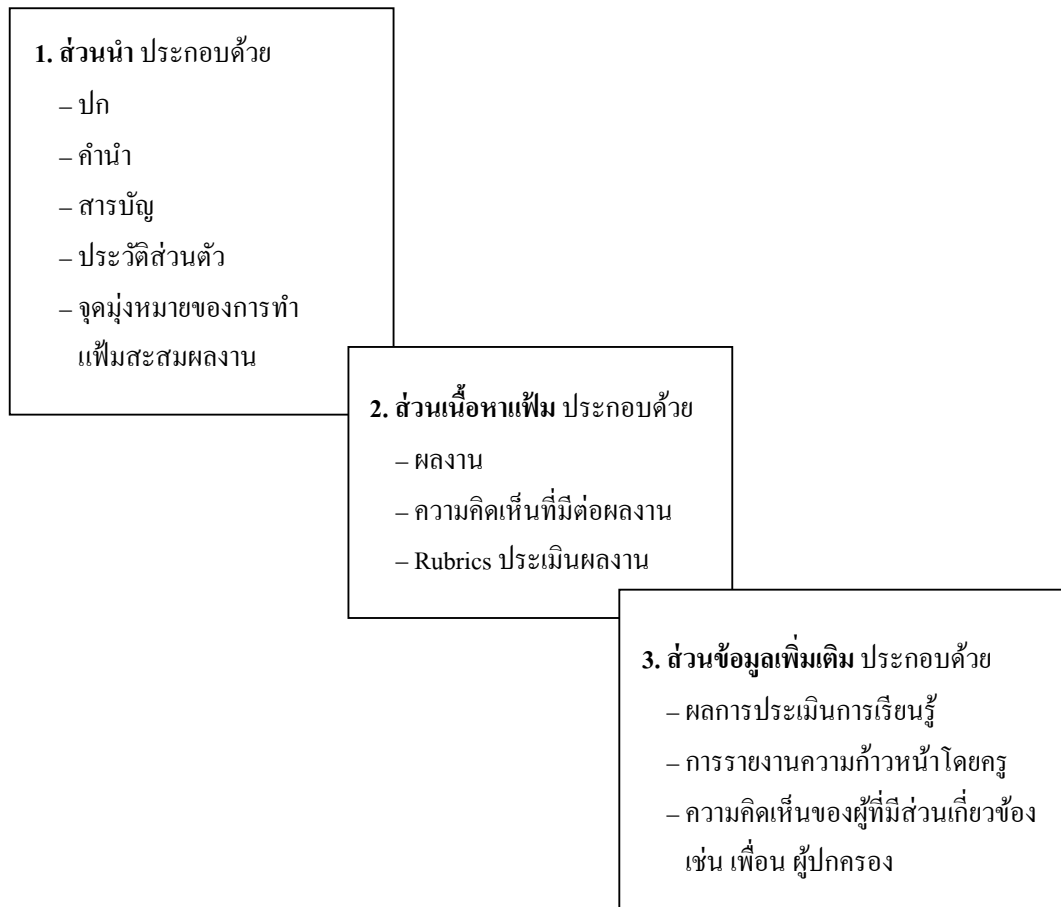
- 1) ท่านคิดอย่างไรกับผลงานชิ้นนี้
- 2) ท่านคิดว่าควรปรับปรุงแก้ไขส่วนใดอีกบ้าง
- 3) ผลงานชิ้นใดที่ท่านชอบมากที่สุด เพราะอะไร ฯลฯ

9. การปรับเปลี่ยนผลงาน หลังจากทีนักเรียนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และได้รับคำแนะนำจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องแล้ว จะนำมาปรับปรุงผลงานให้ดีขึ้น นักเรียนสามารถนำผลงานที่ดีกว่าเก็บเข้าแฟ้ม

สะสมผลงานแทนผลงานเดิม ทำให้แฟ้มสะสมผลงานมีผลงานที่ดี ทันสมัย และตรงตามจุดประสงค์ในการประเมิน

10. การประชาสัมพันธ์ผลงานของนักเรียน เป็นการแสดงนิทรรศการผลงานของนักเรียน โดยนำแฟ้มสะสมผลงานของนักเรียนทุกคนมาจัดแสดงร่วมกัน และเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ครู และนักเรียนทั่วไปได้เข้าชมผลงาน ทำให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจในผลงานของตนเอง ผู้ที่เริ่มต้นทำแฟ้มสะสมผลงานอาจไม่ต้องดำเนินการทั้ง 10 ขั้นตอนนี้ อาจใช้ขั้นตอนหลัก ๆ คือ การรวบรวมผลงานและการจัดระบบแฟ้ม การคัดเลือกผลงาน และการแสดงความคิดเห็นหรือความรู้สึกต่อผลงาน

องค์ประกอบสำคัญของแฟ้มสะสมผลงาน มีดังนี้

ตอนที่ 3.3

ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้ และรูปแบบแผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมง

1. ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของ Backward Design

ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้
หน่วยการเรียนรู้ที่ _____

ขั้นที่ 1 ผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน	
ตัวชี้วัดชั้นปี _____ _____	
ความเข้าใจที่คงทนของนักเรียน นักเรียนจะเข้าใจว่า... 1. _____ 2. _____	คำถามสำคัญที่ทำให้เกิดความเข้าใจที่คงทน 1. _____ 2. _____
ความรู้ของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะรู้ว่า... 1. _____ 2. _____ 3. _____	ทักษะ/ความสามารถของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะสามารถ... 1. _____ 2. _____ 3. _____
ขั้นที่ 2 ภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง	
1. ภาระงานที่นักเรียนต้องปฏิบัติ 1.1 _____ 1.2 _____	
2. วิธีการและเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ 2.1 วิธีการประเมินผลการเรียนรู้ 1) _____ 2) _____	2.2 เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ 1) _____ 2) _____
3. สิ่งที่มีงประเมิน 3.1 _____	

3.2

ชั้นที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้**2. รูปแบบแผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมง**

เมื่อครูออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของ Backward Design แล้วครูสามารถเขียนแผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมงโดยใช้รูปแบบของแผนการจัดการเรียนรู้แบบเรียงหัวข้อ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ชื่อแผน...(ระบุชื่อและลำดับที่ของแผนการจัดการเรียนรู้)

ชื่อเรื่อง...(ระบุชื่อเรื่องที่จะทำการจัดการเรียนรู้)

สาระที่...(ระบุสาระที่ใช้จัดการเรียนรู้)

ชั้น...(ระบุชั้นที่จัดการเรียนรู้)

หน่วยการเรียนรู้ที่...(ระบุลำดับที่และชื่อของหน่วยการเรียนรู้)

เวลา...(ระบุระยะเวลาที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ต่อ 1 แผน)

สาระสำคัญ...(เขียนความคิดรวบยอดหรือมโนทัศน์ของหัวเรื่องที่จะจัดการเรียนรู้)

ตัวชี้วัดชั้นปี...(ระบุตัวชี้วัดชั้นปีที่ใช้เป็นเป้าหมายของแผนการจัดการเรียนรู้)

จุดประสงค์การเรียนรู้...(กำหนดให้สอดคล้องกับสมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนหลังจากสำเร็จการศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งประกอบด้วยด้านความรู้ (Knowledge: K) ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (Affective: A) และด้านทักษะ/กระบวนการ (Performance: P)

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้...(ระบุวิธีการและเครื่องมือวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ทั้ง 3 ด้าน)

สาระการเรียนรู้...(ระบุสาระและเนื้อหาที่ใช้จัดการเรียนรู้ อาจเขียนเฉพาะหัวเรื่องก็ได้)

แนวทางบูรณาการ...(เสนอแนะและระบุกิจกรรมของกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นที่บูรณาการร่วมกัน)

กระบวนการจัดการเรียนรู้...(กำหนดให้สอดคล้องกับธรรมชาติของกลุ่มสาระการเรียนรู้และ

การบูรณาการ

ข้ามกลุ่มสาระการเรียนรู้)

กิจกรรมเสนอแนะ...(ระบุรายละเอียดของกิจกรรมที่นักเรียนควรปฏิบัติเพิ่มเติม)

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้...(ระบุสื่อ อุปกรณ์ และแหล่งการเรียนรู้ที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้)

บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้...(ระบุรายละเอียดของผลการจัดการเรียนรู้ตามแผนที่กำหนดไว้ อาจนำเสนอข้อเด่นและข้อด้อยให้เป็นข้อมูลที่สามารถใช้เป็นส่วนหนึ่งของการทำวิจัยในชั้นเรียนได้)

ตอนที่ 3.4

แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ประจำหน่วยการเรียนรู้

แบบทดสอบก่อนเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 พระพุทธ

คำชี้แจง เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

- ข้อใดคือความหมายของพุทธประวัติ
ก ประวัติของพระพุทธเจ้า
ข ประวัติของบุคคลสำคัญ
ค ประวัติของพระมหากษัตริย์
- ลุมพินีวันเป็นสถานที่ประสูติของใคร
ก ราहुล
ข สิทธัตถะ
ค สุทโธทนะ
- ใครเป็นคนเลี้ยงดูพระโอรสสิทธัตถะหลังจากพระมารดาสิ้นพระชนม์แล้ว
ก พระนางพิมพา
ข พระนางกัศยปโคตมี
ค พระนางปชาบดีโคตมี
- พระโอรสของเจ้าชายสิทธัตถะคือใคร
ก ราहुล
ข สารีบุตร
ค สุทโธทนะ
- เหตุใดเจ้าชายสิทธัตถะจึงเสด็จออกผนวช
ก เพื่อบำเพ็ญบารมี
ข เพื่อหาทางพ้นทุกข์
ค เพื่อแสวงหาความรู้
- เจ้าชายสิทธัตถะตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้าเมื่อมีพระชนมายุได้กี่พรรษา
ก 8 พรรษา
ข 16 พรรษา
ค 35 พรรษา

7. พระพุทธเจ้าตรัสรู้ที่ไหน
- ก ได้ต้นไทร
 - ข ได้ต้นสาละ
 - ค ได้ต้นพระศรีมหาโพธิ์
8. วันที่พระเจ้าประสูติ ตรัสรู้ และปรินิพพาน ตรงกับวันใด
- ก วันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 3
 - ข วันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 6
 - ค วันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 8
9. อุปสรรคในการเดินทางข้ามทะเลทรายของพ่อค้าเกวียนจากวัณณุปถชาดกคืออะไร
- ก ไม่มีอาหาร
 - ข ไม่มีน้ำและไฟ
 - ค ไม่มีทิศทางเดินที่แน่นอน
10. ข้อใดคือคุณธรรมที่ได้จากสุวรรณสามชาดก
- ก ความอดทน
 - ข ความกตัญญู
 - ค ความซื่อสัตย์

แบบทดสอบหลังเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 พระพุทธ

คำชี้แจง เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. พุทธประวัติเป็นเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับใคร
ก พระสงฆ์
ข พุทธสาวก
ค พระพุทธเจ้า
ด ศาสนิกชน
2. ศาสดาของพระพุทธศาสนามีพระนามเดิมว่าอะไร
ก ราहुล
ข สิทธัตถะ
ค สุทโธทนะ
ด ราชคฤห์
3. พระเจ้าสุทโธทนะเป็นกษัตริย์ปกครองเมืองอะไร
ก ราชคฤห์
ข เทวทหะ
ค กบิลพัสดุ์
ด มคธ
4. เจ้าชายสิทธัตถะพอพระทัยเมื่อทรงพบเห็นใครในเทวทูต 4
ก สมณะ
ข คนเจ็บ
ค คนตาย
ด คนแก่
5. เมื่อเสด็จออกผนวชแล้ว พระสิทธัตถะได้บำเพ็ญเพียรอยู่ที่ป่าจิงตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้า
ก 5 ปี
ข 6 ปี
ค 7 ปี
ด 8 ปี
6. พระพุทธเจ้าตรัสรู้ หมายความว่าอย่างไร
ก คิดในเรื่องที่ดี
ข บวชตลอดชีวิต
ค รู้แจ้งความจริงของชีวิต
ด ปฏิบัติดี
7. สิ่งที่พระพุทธเจ้าตรัสรู้เรียกว่าอะไร
ก พระพุทธ
ข พระธรรม
ค พระสงฆ์
ด พระวินัย

8. พระพุทธเจ้าปรินิพพานที่ไหน

ก ได้ต้นไทร

ข ได้ต้นสาละ

ค ได้ต้นศรีมหาโพธิ์

9. นายกองเกวียนจากวัดนุปลาตกพาบรืวารรอดพ้นจากความลำบากได้เพราะคุณธรรมข้อใด

ก ความเพียร

ข ความกตัญญู

ค ความซื่อสัตย์

10. สุวรรณสามเสียชีวิตด้วยสาเหตุใด

ก ถูกงูพิษกัด

ข ถูกสั้วป่าทำร้าย

ค ถูกยิงด้วยลูกศรอาบยาพิษ

แบบทดสอบก่อนเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 พระธรรม

คำชี้แจง เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. พระพุทธ พระธรรม และพระสงฆ์ รวมเรียกว่าอะไร
ก โอวาท 3
ข ไตรสิกขา
ค พระรัตนตรัย
2. สิ่งที่ยกผู้ครองผู้ปฏิบัติตามให้มีความสุขคืออะไร
ก พระสงฆ์
ข พระพุทธ
ค พระธรรม
3. “ไม่ทำความชั่ว ทำความดี และทำจิตใจให้ผ่องใสบริสุทธิ์” หมายถึงหลักธรรมข้อใด
ก โอวาท 3
ข ไตรสิกขา
ค พระรัตนตรัย
4. กิจที่ไม่พูดจาหยาบคาย แสดงว่ากิจจาได้ปฏิบัติตนตามหลักเบญจศีลข้อใด
ก ข้อ 3
ข ข้อ 4
ค ข้อ 5
5. หน่องปรารถนาให้นิดมีความสุข แสดงว่าหน่องได้ปฏิบัติตนตามหลักเบญจธรรมข้อใด
ก สัมมาอาชีวะ
ข เมตตากรุณา
ค สติสัมปชัญญะ
6. “เว้นจากการพูดเท็จ” ต้องปฏิบัติควบคู่กับเบญจธรรมข้อใด
ก สัจจะ
ข สัมมาอาชีวะ
ค สติสัมปชัญญะ
7. ผู้ที่รู้จักวางตนและเข้ากับคนอื่น ๆ ได้ แสดงว่าได้ปฏิบัติตนตามสังคหวัตถุ 4 ข้อใด
ก ปิยวาจา
ข อตถจริยา
ค สมานัตตตา

8. เมื่อนักเรียนปฏิบัติตนเป็นเด็กดี พ่อแม่จะรู้สึกละอย่างไร

ก เลข ๆ

ข ประหลาดใจ

ค มีความสุขใจ

9. “นิมิตตัง สาธุรูปานัง กะตัญญูกะตะเวทิตา” สอนให้เราปฏิบัติตามคุณธรรมข้อใด

ก ความรับผิดชอบ

ข ความกตัญญูกตเวที

ค ความมีระเบียบวินัย

10. ศาสดาของคริสต์ศาสนาคือใคร

ก พระพุทธเจ้า

ข นบีมุฮัมมัด

ค พระเยซูคริสต์

แบบทดสอบหลังเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 พระธรรม

คำชี้แจง เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. ชาวพุทธกราบไหว้สิ่งใดแทนพระพุทธเจ้า
 - ก พระสงฆ์
 - ข พระธรรม
 - ค พระพุทธรูป
 - ง พระไตรปิฎก
2. เราควรแสดงความเคารพพระสงฆ์ด้วยวิธีการใด
 - ก กราบไหว้
 - ข โคล่งคำนับ
 - ค ถอนสาขบัว
 - ง ถอนสาขบัว
3. หลักธรรมข้อใดเกี่ยวข้องกับการไม่ทำความชั่ว
 - ก เบญจศีล
 - ข เบญจธรรม
 - ค สังคหวัตถุ 4
 - ง สังคหวัตถุ 4
4. หนูน้อยชอบขโมยยางลบของเพื่อน แสดงว่าหนูน้อยทำผิดศีลข้อใด
 - ก ข้อ 1
 - ข ข้อ 2
 - ค ข้อ 3
 - ง ข้อ 4
5. การประกอบอาชีพสุจริตมีความหมายตรงกับเบญจธรรมข้อใด
 - ก สัจจะ
 - ข สัมมาอาชีพะ
 - ค สติสัมปชัญญะ
 - ง สติสัมปชัญญะ
6. ผู้ที่รู้จักควบคุมอารมณ์ของตนเอง แสดงว่าได้ปฏิบัติตามหลักมรยาตราธรรม 4 ข้อใด
 - ก ทมะ
 - ข ขันติ
 - ค สัจจะ
 - ง สัจจะ
7. นักเรียนควรแสดงความกตัญญูแก่ผู้ที่ต่อครูอาจารย์ด้วยวิธีใดดีที่สุด
 - ก ตั้งใจเรียนหนังสือ
 - ข ให้ของขวัญวันเกิด
 - ค ช่วยทำงานบ้านในวันหยุด
 - ง ช่วยทำงานบ้านในวันหยุด

8. “กตัญญูกตเวที สงเคราะห์ญาติพี่น้อง” อยู่ในหลักธรรมข้อใด

ก มงคล 38

ข อริยสัจ 4

ค สังกตวัตถุ 4

9. “มารดาบิดาเป็นพรหมของบุตร” คำว่า “พรหม” ในที่นี้หมายถึงอะไร

ก ผู้วิเศษ

ข พระพรหม

ค พรหมวิหาร 4

10. หลักคำสอนของศาสนาอิสลามรวบรวมไว้ในคัมภีร์ใด

ก ไบเบิล

ข พระเวท

ค อัลกุรอาน

แบบทดสอบก่อนเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 พระสงฆ์

คำชี้แจง เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. ใครเป็นคนที่บวชให้สามเณรบัณฑิต
ก พระสงฆ์
ข พระพุทธเจ้า
ค พระสารีบุตร
2. ข้อใดเป็นคุณธรรมของสามเณรบัณฑิตที่เราควรยึดถือเป็นแบบอย่าง
ก ความอดทน
ข ความกตัญญูทดแทน
ค การเป็นคนช่างสังเกต
3. ธรรมขั้นสูงสุดที่สามเณรบัณฑิตบรรลุคืออะไร
ก พระอรหันต์
ข พระโสดาบัน
ค พระอนาคามี
4. ในหลวงของเราอยู่ในราชวงศ์อะไร
ก ราชวงศ์จักรี
ข ราชวงศ์อุทอง
ค ราชวงศ์สุโขทัย
5. วันที่ 5 ธันวาคมมีความสำคัญอย่างไร
ก เป็นวันขึ้นปีใหม่
ข เป็นวันลอยกระทง
ค เป็นวันพ่อแห่งชาติ
6. ในหลวงทรงเป็นพุทธมามกะแสดงว่าในหลวงทรงนับถือศาสนาอะไร
ก คริสต์ศาสนา
ข ศาสนาอิสลาม
ค พระพุทธศาสนา
7. ในหลวงทรงเป็นชาวพุทธตัวอย่างในด้านใด
ก ความกตัญญูทดแทน
ข การเป็นคนช่างสังเกต
ค การสวดมนต์ไหว้พระ

8. อนิสตส์ข้อใดที่เจ้าพระยาสุธรรมมนตรี (หนูพร้อม ณ นคร) ได้รับจากการสวดมนต์ไหว้พระ
- ก มีคนนับถือมากมาย
 - ข รอดตายจากการถูกลอบชิง
 - ค ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นเจ้าพระยาสุธรรมมนตรี
9. ข้อใดไม่ใช่ผลงานของเจ้าพระยาสุธรรมมนตรี (หนูพร้อม ณ นคร)
- ก ปฏิรูปศาล
 - ข ปราบปรามโจรผู้ร้าย
 - ค ปฏิสังขรณ์วัดพระมหาธาตุฯ
10. เจ้าพระยาสุธรรมมนตรี (หนูพร้อม ณ นคร) เป็นชาวพุทธตัวอย่างในเรื่องอะไร
- ก ทำบุญตักบาตรทุกเช้า
 - ข เข้าวัดฟังธรรมอย่างสม่ำเสมอ
 - ค สวดมนต์ไหว้พระเป็นประจำ

แบบทดสอบหลังเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 พระสงฆ์

คำชี้แจง เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. ใครเป็นพุทธสาวก

ก พระสารีบุตร

ข เจ้าพระยาสุธรรมมนตรี

ค พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

2. สามเณรบัณฑิตเกี่ยวข้องกับพระเถระรูปใดมากที่สุด

ก พระอานนท์

ข พระสารีบุตร

ค พระโมคคัลลานะ

3. การที่สามเณรบัณฑิตเป็นคนช่างสังเกตและชอบซักถามมีผลอย่างไร

ก ทำให้มีความรู้

ข ทำให้บรรลุนิพพาน

ค ทำให้เป็นคนน่ารัก

4. ในหลวงทรงพระผนวชที่วัดอะไร

ก วัดบวรนิเวศวิหาร

ข วัดอรุณราชวราราม

ค วัดพระศรีรัตนศาสดาราม

5. ข้อใดเป็นตัวอย่างของพระราชกรณียกิจด้านพระศาสนาของในหลวง

ก เสด็จฯ เยี่ยมราษฎรในถิ่นทุรกันดาร

ข เสด็จฯ เยี่ยมสมเด็จพระยาที่โรงพยาบาลศิริราช

ค เสด็จฯ บำเพ็ญพระราชกุศลในวันวิสาขบูชา

6. ในหลวงเสด็จฯ เยี่ยมสมเด็จพระบรมราชชนนีที่โรงพยาบาลศิริราชเมื่อครั้งสมเด็จพระบรมราชชนนี
ประชวร แสดงให้เห็นถึงคุณธรรมข้อใด

ก ความอดทน

ข ความเพียรพยายาม

ค ความกตัญญูกตเวที

7. ปวงชนชาวไทยจัดงานวันพ่อเพื่อระลึกถึงคุณงามความดีของในหลวงในวันใด

ก 1 มกราคม

ข 12 สิงหาคม

ค 5 ธันวาคม

8. เจ้าพระยาสุธรรมมนตรี (หนูพร้อม ณ นคร) เป็นเจ้าเมืองใด

ก พัทลุง

ข สงขลา

ค นครศรีธรรมราช

9. เวลาใดที่เราควรสวดมนต์ไหว้พระมากที่สุด

ก ก่อนนอน

ข ก่อนทำการบ้าน

ค หลังรับประทานอาหาร

10. การศึกษาประวัติของเจ้าพระยาสุธรรมมนตรี (หนูพร้อม ณ นคร) มีผลดีตามข้อใดมากที่สุด

ก ได้ทราบถึงผลงาน

ข ได้รู้ประวัติความเป็นมา

ค ได้แบบอย่างในการดำเนินชีวิต

แบบทดสอบก่อนเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 การปฏิบัติตนดี

คำชี้แจง เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. วิธีบำเพ็ญประโยชน์ต่อวัดข้อใดเหมาะสมกับนักเรียนมากที่สุด
ก บริจาคเงินสร้างโบสถ์
ข ทำความสะอาดบริเวณวัด
ค ซ่อมแซมฝาผนังโบสถ์ที่ชำรุด
2. ใครยังแสดงตนเป็นพุทธมามกะไม่ได้
ก เด็กชั้นอนุบาล
ข เด็กชั้นประถมศึกษา
ค เด็กชั้นมัธยมศึกษา
3. พิธีแสดงตนเป็นพุทธมามกะเมื่อกล่าวคำปฏิญาณเสร็จแล้ว ขั้นตอนต่อไปต้องทำอะไร
ก อาราธนาศีล
ข ถวายเครื่องไทยธรรม
ค ฟังพระอาจารย์ให้โอวาท
4. วันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 3 เป็นวันอะไร
ก วันมาฆบูชา
ข วันวิสาขบูชา
ค วันอาสาฬหบูชา
5. วันที่มีพระสงฆ์รูปแรกเกิดขึ้นเป็นวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาวันใด
ก วันมาฆบูชา
ข วันวิสาขบูชา
ค วันอาสาฬหบูชา
6. ข้อใดเป็นการบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา
ก รักษาศีล
ข ฟังธรรม
ค บริจาคเลือด
7. ข้อใดไม่ใช่วัตถุประสงค์ของการสวดมนต์ไหว้พระ
ก เพื่อให้เกิดความสงบ
ข เพื่อขอให้พระท่านช่วยเหลือ
ค เพื่อระลึกถึงคุณของพระรัตนตรัย

8. ถ้านักเรียนวิ่งเล่นอย่างมีสติจะเกิดผลดีอย่างไร

ก ไม่เหนื่อย

ข สนุกสนาน

ค ไม่เกิดอันตราย

9. เราฝึกสติเพื่ออะไร

ก เพื่อให้มีคนเชื่อถือ

ข เพื่อให้สามารถทำอะไรได้เอง

ค เพื่อให้จิตใจมั่นคงและรอบคอบ

10. การกระทำในข้อใดถือว่ามีสติในการฟัง

ก ตั้งใจฟังครูสอน

ข พุดคุยกันขณะครูสอน

ค นั่งอ่านหนังสือการคูณขณะครูสอน

แบบทดสอบหลังเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 การปฏิบัติตนดี

คำชี้แจง เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

- ข้อใดไม่ใช่ความสำคัญของวัด
 - ก เป็นสถานที่ทำบุญ
 - ข เป็นสถานที่จัดงานประจำปี
 - ค เป็นสถานที่รักษาศิลและพิธีกรรม
- คนที่จะทำพิธีแสดงตนเป็นพุทธมามกะได้ต้องมีอายุเท่าไรขึ้นไป
 - ก 7 ปีขึ้นไป
 - ข 15 ปีขึ้นไป
 - ค 20 ปีขึ้นไป
- คำปฏิญาณตนในพิธีแสดงตนเป็นพุทธมามกะขึ้นต้นว่าอย่างไร
 - ก เอเต มะยัง...
 - ข มะยัง กันเต...
 - ค อิมานิ มะยัง กันเต...
- วันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 8 เป็นวันอะไร
 - ก วันมาฆบูชา
 - ข วันวิสาขบูชา
 - ค วันอาสาฬหบูชา
- วันที่พระพุทธเจ้าประสูติ ตรัสรู้ และปรินิพพานตรงกับวันใด
 - ก วันมาฆบูชา
 - ข วันวิสาขบูชา
 - ค วันอาสาฬหบูชา
- พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เกิดขึ้นครบในวันใด
 - ก วันมาฆบูชา
 - ข วันวิสาขบูชา
 - ค วันอาสาฬหบูชา
- วัตถุประสงค์ของการสวดมนต์ให้ว่พระคือข้อใด
 - ก เพื่อทำจิตใจให้สงบ
 - ข เพื่อให้ฝึกสมาธิได้นาน
 - ค เพื่อขอให้พระท่านช่วยเหลือ

8. การกระทำในข้อใดเราต้องใช้สติมากที่สุด

ก ญ่บ้าน

ข ดูโทรทัศน์

ค อ่านหนังสือ

9. การกระทำในข้อใดถือว่าไม่มีสติในการฟัง

ก ตั้งใจฟังครูสอน

ข คิดตามที่ครูสอน

ค กุยกั้นขณะที่ครูสอน

10. ข้อใดเป็นคำขึ้นต้นของคำบูชาพระรัตนตรัย

ก นะโม...

ข อะระหัง...

ค สัพเพ สัพทา...

แบบทดสอบก่อนเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 ครอบครัวของฉัน

คำชี้แจง เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. การผลิตสมาชิกใหม่ให้แก่สังคมเป็นหน้าที่ของใคร

- ก รัฐบาล
- ข โรงเรียน

ค ครอบครัว

2. ใครเป็นสมาชิกของครอบครัว

ก ครู

ข พ่อ

ค นักเรียน

3. ข้อใดเป็นบทบาทหน้าที่ของคุณ

ก เชื้อฟังกพ่อแม่

ข ทำงานหาเลี้ยงครอบครัว

ค อบรมสั่งสอนลูกให้เป็นคนดี

4. ใครเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว

ก ปล่อยให้ลูกเถียงของ

ข โอบอ้อมอารีให้เพื่อน

ค พี่เช็ดตัวให้แม่ที่กำลังป่วย

5. การแสดงความคิดเห็นในครอบครัวเป็นหน้าที่ของใคร

ก พ่อ

ข แม่

ค สมาชิกทุกคน

6. เมื่อสมาชิกส่วนใหญ่ตัดสินใจเรื่องต่างๆ ในครอบครัวแล้ว สมาชิกที่เหลือควรทำอย่างไร

ก ขอมรับ

ข ต่อต้าน

ค แสดงความไม่พอใจ

7. การนำหลักประชาธิปไตยมาใช้ในครอบครัวมีผลดีอย่างไร

ก ครอบครัวอบอุ่น

ข ครอบครัวมีปัญหา

ค ครอบครัวแตกแยก

8. หากมีการตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ ในครอบครัว เราควรทำอย่างไร

ก. เฉยเมย

ข. ไม่ต้องสนใจ

ค. ร่วมแสดงความคิดเห็น

9. ก่อนไปโรงเรียนเราควรทำอย่างไร

ก. ดูการ์ตูน

ข. ให้อ่านหนังสือ

ค. ทำการบ้าน

10. เมื่ออยู่บ้านเราควรช่วยพ่อแม่ทำอะไร

ก. เฝ้าขย

ข. ล้างจาน

ค. ตัดกิ่งไม้

แบบทดสอบหลังเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 ครอบครัวของฉัน

คำชี้แจง เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. ข้อใด *ไม่ใช่* สมาชิกในครอบครัว
ก แม่
ข ครู
ค พ่อ
2. ใครมักมีบทบาทเป็นผู้นำของครอบครัว
ก พี่
ข พ่อ
ค ลูก
3. สิ่งใดที่เราควรปฏิบัติ
ก เป็นเด็กดี
ข ไม่สนใจเรียน
ค รู้จักประหยัดค่าน้ำ
4. ใครปฏิบัติตนถูกต้องเมื่ออยู่ในครอบครัว
ก ตีแม่แต่ใจตนเอง
ข นินทาเพื่อนลับหลัง
ค แยกแยะความผิดชอบอย่างมีเหตุผล
5. หากเราเป็นพี่ เราควรปฏิบัติตนอย่างไร
ก คุ่มน้อง
ข ดูแลน้อง
ค แกล้งน้อง
6. เมื่อพ่อป่วย เราควรทำอะไร
ก คอยดูแลพ่อ
ข ไปเล่นกับเพื่อน
ค ใช้น้องไปดูแลพ่อ
7. เมื่อได้ของเล่นใหม่จากแม่ เราควรทำอะไร
ก รีบเล่นทันที
ข นำไปอวดเพื่อน
ค ให้อ่านพร้อมกับขอบคุณแม่

8. ใครควรเป็นคนตัดสินใจเรื่องในครอบครัว

ก แม่

ข พ่อ

ค สมาชิกทุกคน

9. หากไม่เห็นด้วยกับสมาชิกในครอบครัว เราควรทำอะไร

ก ต่อว่า

ข ใช้กำลัง

ค เสนอความคิดเห็น

10. ข้อใดไม่ใช่ประชาธิปไตยในครอบครัว

ก การปรึกษาหารือ

ข การร่วมกันตัดสินใจ

ค การไม่ให้ความเคารพผู้อื่น

แบบทดสอบก่อนเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 โรงเรียนของฉัน

คำชี้แจง เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. ข้อใด *ไม่ใช่* โครงสร้างของโรงเรียน
 - ก ครู
 - ข ลูก**
 - ค นักเรียน
2. ใครเป็นสมาชิกในโรงเรียน
 - ก กำนัน
 - ข นักเรียน**
 - ค นายอำเภอ
3. ครูมีหน้าที่อย่างไร
 - ก สอนหนังสือ**
 - ข เรียนหนังสือ
 - ค ทำความสะอาดบริเวณโรงเรียน
4. ผู้ที่มีหน้าที่ในการดูแลความสะอาดเรียบร้อยบริเวณโรงเรียนคือใคร
 - ก ครู
 - ข ภารโรง**
 - ค ผู้อำนวยการโรงเรียน
5. ใครปฏิบัติตนถูกต้อง
 - ก ปลาแก้มขี้เหล็ก
 - ข พี่ทำการบ้านให้เพื่อน
 - ค จอมให้เพื่อนยืมยางลบ**
6. เมื่อพบครูเราควรทำอะไร
 - ก ไหว้ทักทาย**
 - ข ไม่ต้องสนใจ
 - ค เดินหนีโดยเร็ว
7. ใครปฏิบัติตามข้อตกลงของโรงเรียน
 - ก ฟ้ามารโรงเรียนสายทุกวัน
 - ข ปูไม่ส่งการบ้านตามกำหนด
 - ค อรเข้าแถวเคารพธงชาติทุกเช้า**

8. เราควรเลือกหัวหน้าห้องที่เป็นคนอย่างไร

ก คนดี

ข คนรวย

ค คนเห็นแก่ตัว

9. ข้อใดแสดงถึงการมีส่วนร่วมในกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน

ก ดูการ์ตูน

ข เลือกตั้งหัวหน้าห้อง

ค ให้อาบน้ำก่อนไปโรงเรียน

10. เรามักจะลงคะแนนเลือกตั้งในกรณีใด

ก เลือกครูประจำชั้น

ข เลือกประธานนักเรียน

ค เลือกผู้อำนวยการ โรงเรียน

แบบทดสอบหลังเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 โรงเรียนของฉัน

คำชี้แจง เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. ข้อใดเป็นโครงสร้างของโรงเรียน

ก ครู

ข แม่

ค พ่อ

2. ใครไม่ใช่สมาชิกของโรงเรียน

ก ปู่

ข นักเรียน

ค ผู้อำนวยการโรงเรียน

3. ครูมีบทบาทและหน้าที่อะไร

ก ตั้งใจศึกษาเล่าเรียน

ข ถ่ายทอดความรู้แก่นักเรียน

ค ปกครองครูและสมาชิกคนอื่น ๆ ของโรงเรียน

4. ผู้ได้รับผิดชอบการบริหารงานของโรงเรียน

ก ภารโรง

ข นักเรียน

ค ผู้อำนวยการโรงเรียน

5. ใครมีหน้าที่ตั้งใจเรียน

ก พ่อค้า

ข นักเรียน

ค ผู้อำนวยการโรงเรียน

6. ข้อใดเป็นสิ่งที่สมาชิกของโรงเรียนควรปฏิบัติ

ก เห็นแก่ตัว

ข กตัญญูต่อครู อาจารย์

ค ขี้ดื้อความคิดของตนเป็นใหญ่

7. สิ่งใดไม่ควรปฏิบัติเมื่ออยู่ในโรงเรียน

ก ช่วยเหลือเพื่อน

ข วิ่งเล่นในห้องเรียน

ค ปฏิบัติตามกฎหมายของโรงเรียน

8. เมื่อครูให้สิ่งของเราควรทำอะไร

ก รับมาเฉยๆ

ข กล่าวคำว่า ขอบใจ

ค กล่าวคำว่า ขอบคุณครับ/ค่ะ

9. ข้อใดเป็นกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน

ก เลือกตั้ง ส.ส.

ข เลือกผู้ใหญ่บ้าน

ค เลือกตั้งประธานนักเรียน

10. ใครได้รับการเลือกตั้งเป็นประธานนักเรียน

ก ฟิได้คะแนนเสียงสูงสุด

ข จิไม่ได้คะแนนเสียงเลย

ค วิได้คะแนนเสียงน้อยที่สุด

แบบทดสอบก่อนเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 7 สินค้าและบริการ

คำชี้แจง เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. ข้อใดไม่ใช่อุปกรณ์การเรียน

ก สีเทียน

ข ไม้บรรทัด

ค แปรงสีฟัน

2. บุคคลใดปฏิบัติตนได้เหมาะสมที่สุด

ก มดไต่ถุงเท้าไปที่โรงเรียน

ข นิน่าผ้าเช็ดตัวที่ซื้อมาแล้วไปผึ่งแดด

ค แก้วฉีกกระดาษจากสมุดพับเครื่องร่อน

3. การจัดเก็บสิ่งของเครื่องใช้ให้เป็นระเบียบอยู่เสมอมีประโยชน์อย่างไร

ก คุรุชมเชย

ข พ่อแม่ไม่ลงโทษ

ค สะดวกในการหยิบใช้

4. ข้อใดกล่าวผิด

ก เสื้อผ้าทำมาจากผ้า

ข ขางลบทำมาจากหนัง

ค กระเป๋าทำมาจากผ้าดิบ

5. ข้อใดไม่ใช่ทรัพยากรธรรมชาติ

ก ต้นไม้

ข หนังสือตัว

ค ขวดน้ำพลาสติก

6. สิ่งของเครื่องใช้ในข้อใดที่ต้องใช้อย่างระมัดระวังที่สุด

ก เสื้อผ้า

ข แก้วน้ำ

ค รองเท้า

7. ข้อใดเป็นวิธีการประหยัดไฟฟ้า

ก การเปิด-ปิดตู้เย็นบ่อย ๆ

ข การปิดโทรทัศน์ด้วยรีโมทคอนโทรล

ค การเปิดเครื่องปรับอากาศที่อุณหภูมิ 25 องศาเซลเซียส

9. ข้อใดคือสาธารณูปโภค

ก. ห้องน้ำ

ข. รองเท้า

ค. แปรงสีฟัน

9. ถ้าเราใช้สาธารณูปโภคภายในโรงเรียนอย่างประหยัดและระมัดระวังจะเกิดผลอย่างไร

ก. ช่วยประหยัดค่าใช้จ่ายของพ่อแม่

ข. ช่วยประหยัดค่าใช้จ่ายของครูใหญ่

ค. ช่วยประหยัดค่าใช้จ่ายของโรงเรียน

10. นักเรียนจะอย่างไร หากเห็นหลอดไฟในห้องน้ำเปิดทิ้งไว้ แต่ไม่มีใครอยู่

ก. เดินไปปิด

ข. รีบไปบอกครู

ค. โทรบอกผู้ปกครอง

แบบทดสอบหลังเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 7 สินค้าและบริการ

คำชี้แจง เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

- ข้อใดเป็นของใช้ส่วนตัว
ก สีเทียน
ข ผ้าเช็ดตัว
ค ลูกฟุตบอล
- ใครใช้สิ่งของเครื่องใช้ไม่เหมาะสม
ก กำนไสรองเท้าของตัวเองไปโรงเรียน
ข ไม่นำไม้บรรทัดมาเป็นอาวุธต่อสู้กับเพื่อน
ค น้ำเก็บผ้าที่ผึ่งแดดแห้งแล้วมาพับใส่ตู้เสื้อผ้า
- เมื่อจะใช้ยางลบหรือกบเหลาดินสอแต่ละครั้ง ตาลมักจะหาไม่เจอเป็นประจำ นักเรียนคิดว่าเป็นเพราะสาเหตุใด
ก มีน้อยเกินไป
ข ไม่มีกล่องดินสอ
ค จัดเก็บไม่เป็นระเบียบ
- ข้อใดเป็นวิธีการยืดอายุการใช้งานของกระเป๋านักเรียนที่เหมาะสม
ก ใช้วันเว้นวัน
ข ใส่ให้พอดีไม่มากเกินไป
ค ใส่เฉพาะสมุดและเครื่องเขียน
- สิ่งของเครื่องใช้ใดไม่เหมาะสมกับนักเรียน
ก เครื่องคิดเลข
ข หนังสือนิทาน
ค สมุดวาดภาพระบายสี
- เมื่อใช้อุปกรณ์การเรียนแล้ว นักเรียนควรทำอย่างไร
ก เก็บไว้ในตู้เสื้อผ้า
ข เก็บไว้ในตู้เก็บของ
ค เก็บไว้ในกระเป๋านักเรียน

7. เราเรียกสิ่งของที่ใช้ร่วมกันหรือของใช้ส่วนรวมว่าอะไร

- ก. สาธารณสุข
- ข. สาธารณูปการ
- ค. สาธารณูปโภค

8. เมื่ออยู่ที่โรงเรียน เราควรใช้โทรศัพท์สาธารณะในกรณีใด

- ก. ติดต่อผู้ปกครอง
- ข. ตอบคำถามชิงรางวัล
- ค. สอบถามการบ้านเพื่อน

9. ข้อใดเป็นการประหยัดน้ำที่ไม่ถูกวิธี

- ก. นำนํ้าซักผ้าไปล้างจาน
- ข. นำนํ้าล้างจานไปรดน้ำต้นไม้
- ค. นำนํ้าซักผ้าไปรดน้ำต้นไม้

10. ใครมีส่วนช่วยประหยัดค่าไฟฟ้า

- ก. แด่มีรีดผ้าทุกวัน
- ข. นุดีปิดโทรทัศน์ที่ตัวเครื่องและถอดปลั๊ก
- ค. แพรวเสียบปลั๊กหม้อหุงข้าวทิ้งไว้ตลอดทั้งวัน

แบบทดสอบก่อนเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 8 การใช้จ่ายและการออม

คำชี้แจง เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. การทำงานในแต่ละวันเป็นหน้าที่ของใคร
ก พ่อแม่
ข นักเรียน
ค ทุกคน
2. ข้อใดเป็นการทำงานที่ก่อให้เกิดรายได้
ก การซักผ้า
ข การรับจ้าง
ค การกวาดบ้าน
3. อาชีพใดเป็นการทำงานด้านการผลิต
ก ตำรวจ
ข ชาวนา
ค พยาบาล
4. การทำงานของใครช่วยให้ครอบครัวมีรายได้เพิ่มขึ้น
ก เอกเก็บขวดไปขาย
ข นิดกวาดบ้านหมู่บ้าน
ค ตาลช่วยแม่ล้างจาน
5. “พ่อของแก้วทำงานด้านการบริการ” จากข้อความนี้พ่อของแก้วอาจจะทำงานอะไร
ก ชาวนา
ข ช่างตัดผม
ค โรงงานทำรองเท้า
6. ข้อใดกล่าวผิด
ก การผลิตก่อให้เกิดสินค้าและบริการ
ข งานที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้เป็นงานที่ไม่ควรทำ
ค การบริการเป็นงานที่ก่อให้เกิดความสะดวกสบายแก่ผู้ที่ใช้บริการ
7. ข้อใดไม่ใช่ผลดีของการทำงาน
ก ก่อให้เกิดรายได้
ข ฝึกให้รู้จักประหยัด
ค ได้รับการยกย่องชมเชย

8. ข้อใดเป็นการวางแผนการใช้จ่ายที่ดีที่สุด
- ก. คิดก่อนว่าจะซื้ออะไร
 - ข. จดรายการของที่จำเป็นต้องซื้อ
 - ค. เตรียมเงินไปเพื่อเหลือเผื่อขาด
9. บุคคลใดใช้จ่ายเงินเกินตัว
- ก. ไปง้อของที่จำเป็นต้องใช้
 - ข. น้อยยืมเงินเพื่อนใช้เป็นประจำ
 - ค. แด้มแบ่งเงินค่าขนมใส่กระเป๋าออมสิน
10. ดอกเบี้ยเป็นผลตอบแทนจากการนำเงินไปเก็บไว้ที่ใด
- ก. พ่อแม่
 - ข. ธนาคาร
 - ค. กระเป๋าออมสิน

แบบทดสอบหลังเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 8 การใช้จ่ายและการออม

คำชี้แจง เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. ข้อใดเป็นการทำงานที่สุจริต
 - ก รับจ้างก่อสร้าง
 - ข จับปลาที่สระน้ำในวัด
 - ค เก็บมะม่วงเพื่อนบ้านไปขาย
2. ข้อใดเป็นการทำงานที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้
 - ก ดำทำสวนมังคุด
 - ข แก่นจัดเก็บที่นอน
 - ค นิดคนงานโรงงานเย็บผ้า
3. อาชีพใดเป็นการทำงานด้านการบริการ
 - ก ชาวสวนลำไย
 - ข ชาวไร่มันสำปะหลัง
 - ค พนักงานรักษาความปลอดภัย
4. การทำงานที่สุจริตมีผลดีต่อสังคมอย่างไร
 - ก เกิดรายได้
 - ข เกิดความสงบสุข
 - ค เกิดความภาคภูมิใจ
5. ใครปฏิบัติตนพอเพียงตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงได้อย่างเหมาะสม
 - ก เป๊ปลูกผักสวนครัวไว้รับประทานเอง
 - ข ก้อยปิดไฟขณะดูโทรทัศน์เป็นประจำ
 - ค แด้มใช้เงินที่แม่ให้ไปโรงเรียนหมดทุกวัน
6. ข้อใดไม่ใช่รายจ่ายของเรา
 - ก ค่าดินสอ
 - ข ค่าชุดนักเรียน
 - ค ค่าอาหารกลางวัน
7. วิธีการใดช่วยให้รายจ่ายที่มีมากมายพอดีกับรายได้ที่มีจำกัด
 - ก ซื้อของก่อนค่อยคิดทีหลัง
 - ข เลือกซื้อแต่ของที่อยากได้
 - ค วางแผนการใช้จ่ายไว้ล่วงหน้า

8. ข้อใดเป็นการใช้จ่ายเงินที่ไม่เกินตัว
- ก มีมากใช้มาก
 - ข มีมากใช้น้อย
 - ค มีน้อยใช้มาก
9. ข้อใดไม่ใช่สิ่งของที่เรควรเก็บออม
- ก เงิน
 - ข ทองคำ
 - ค โทรศัพท์
10. ข้อใดคือผลตอบแทนของการนำเงินไปฝากธนาคาร
- ก กำไร
 - ข ดอกเบี้ย
 - ค เงินปันผล

แบบทดสอบก่อนเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 9 เวลาและการเรียนลำดับเหตุการณ์

คำชี้แจง เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. ใน 1 รอบสัปดาห์มีกี่วัน
 - ก 5 วัน
 - ข 6 วัน
 - ค 7 วัน
2. อา. ในปฏิทินหมายถึงวันอะไร
 - ก อังคาร
 - ข อาทิตย์
 - ค พฤหัสบดี
3. วันสุดท้ายของสัปดาห์คือวันอะไร
 - ก เสาร์
 - ข อังคาร
 - ค อาทิตย์
4. ใน 1 ปีมีกี่เดือน
 - ก 10 เดือน
 - ข 11 เดือน
 - ค 12 เดือน
5. มิ.ย. หมายถึงเดือนอะไร
 - ก มีนาคม
 - ข เมษายน
 - ค มิถุนายน
6. เดือนที่มีจำนวนวันน้อยที่สุดคือเดือนอะไร
 - ก มกราคม
 - ข เมษายน
 - ค กุมภาพันธ์
7. วันที่เรามองไม่เห็นดวงจันทร์เลย
 - ก วันแรม 1 ค่ำ
 - ข วันขึ้น 15 ค่ำ
 - ค วันแรม 15 ค่ำ

8. เราจะสืบค้นประวัติของตนเองโดยวิธีใดจึงจะได้ข้อมูลที่ถูกต้องที่สุด

ก. ถามพ่อแม่

ข. ถามเพื่อนบ้าน

ค. อ่านจากหนังสือเรียน

9. เรื่องที่น่าตื่นเต้นที่เกิดขึ้นในครอบครัวคืออะไร

ก. แม่ได้พบเพื่อนเก่า

ข. พี่สอบเข้ามหาวิทยาลัยได้

ค. พ่อเดินทางไปราชการต่างจังหวัด

10. การเล่าเรื่องมีวิธีการเล่าอย่างไร

ก. เล่าด้วยน้ำเสียงเนิบ ๆ

ข. เน้นเรื่องที่เราให้หน้าสนใจ

ค. เล่ากลับไปกลับมาเพื่อให้ตื่นเต้น

แบบทดสอบหลังเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 9 เวลาและการเรียนลำดับเหตุการณ์

คำชี้แจง เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. วันแรกของสัปดาห์คือวันอะไร
ก วันจันทร์
ข วันเสาร์
ค วันอาทิตย์
2. วันพฤหัสบดีเขียนย่อว่าอะไร
ก พ
ข พ.
ค พฤ.
3. โดยปกติวันใดที่เราไม่ต้องไปเรียน
ก ศุกร์
ข เสาร์
ค จันทร์
4. เดือนใดมี 30 วัน
ก ธันวาคม
ข กรกฎาคม
ค พฤศจิกายน
5. ปีที่มีเดือนกุมภาพันธ์ 29 วัน ปีนั้นจะมีกี่วัน
ก 365 วัน
ข 366 วัน
ค 367 วัน
6. ข้อใดเป็นเดือนทางจันทรคติ
ก เดือนอ้าย
ข เดือนเมษายน
ค เดือนมกราคม
7. วันขึ้น-แรม หมายถึง วันตามข้อใด
ก วันทางสุริยคติ
ข วันทางจันทรคติ
ค วันทางพุทธศาสนา

8. พุทธศักราช 2558 เขียนย่อว่าอย่างไร

ก พ.ศ. 2558

ข พ.ศ. 2558

ค พ.ศ. 2558

9. เราแบ่งช่วงเวลาออกเป็น 2 ช่วงคือช่วงใด

ก ตอนบ่ายและตอนค่ำ

ข ตอนเช้าและตอนเย็น

ค กลางวันและกลางคืน

10. ใครที่รู้เรื่องราวเราน้อยที่สุด

ก ปู่ย่า

ข เพื่อน

ค พ่อแม่

แบบทดสอบก่อนเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 10 สมัยของเรากับสมัยก่อน

คำชี้แจง เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. ในสมัยก่อนแม่น้ำลำคลองเป็นอย่างไร
ก ใสสะอาด
ข สกปรกน่าเหม็น
ค นำมาใช้และดื่มไม่ได้
2. ข้อใดเป็นสภาพแวดล้อมในสมัยปู่ย่า ตายาย
ก มีสวนที่มีต้นไม้ร่มรื่น
ข มีตึกสูง ๆ จำนวนมาก
ค เต็มไปด้วยร้านค้า โรงงาน และถนน
3. ในสมัยก่อนใช้อะไรเป็นพาหนะในการเดินทาง
ก เรือ
ข รถยนต์
ค รถไฟฟ้า
4. สภาพแวดล้อมสมัยก่อนกับสมัยปัจจุบันเป็นอย่างไร
ก เหมือนกัน
ข แตกต่างกัน
ค ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อม
5. เพราะอะไรป่าไม้ในปัจจุบันจึงถูกทำลาย
ก นำไม้ไปสร้างบ้าน
ข ใช้พื้นที่ทำการเกษตร
ค ใช้เป็นพื้นที่เลี้ยงสัตว์
6. เพราะอะไรสิ่งของเครื่องใช้สมัยของเราจึงแตกต่างจากสมัยก่อน
ก ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี
ข คนในสมัยก่อนไม่สนใจความเจริญ
ค คนในสมัยเราฉลาดกว่าคนสมัยก่อน
7. สิ่งของเครื่องใช้สมัยปัจจุบันมีลักษณะที่แตกต่างจากสมัยก่อนอย่างไร
ก มีรูปแบบง่าย ๆ ไม่ซับซ้อน
ข ทำจากวัสดุที่ได้จากธรรมชาติ
ค ใช้งานง่าย ทุ่นเวลาในการทำงาน

8. การประดิษฐ์เครื่องมือเครื่องใช้มีประโยชน์อย่างไร
- ก มีให้เลือกหลากหลาย
 - ข เกิดความสะดวกสบาย
 - ค ทำให้ทรัพยากรธรรมชาติถูกทำลาย
9. ข้อใดเป็นสิ่งที่อำนวยความสะดวกในปัจจุบัน
- ก ลูกคิด
 - ข เตาหีต่าน
 - ค เตาหีไฟฟ้า
10. เพราะอะไรคนในปัจจุบันจึงไม่นิยมตั้งบ้านเรือนอยู่ริมน้ำ
- ก เพราะน้ำเน่าเสีย
 - ข เพราะมีน้ำประปาใช้
 - ค เพราะแม่น้ำมีน้อยลง

แบบทดสอบหลังเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 10 สมัยของเรากับสมัยก่อน

คำชี้แจง เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. แม่น้ำลำคลองในอดีตแตกต่างกับปัจจุบันอย่างไร
 - ก อดีตน้ำไม่ท่วม ปัจจุบันน้ำท่วม
 - ข อดีตน้ำสกปรก ปัจจุบันน้ำดื่มเงิน
 - ค อดีตน้ำใสสะอาด ปัจจุบันน้ำเน่าเสีย
2. การประกอบอาชีพของคนในสมัยก่อนต้องพึ่งพาสิ่งใดเป็นหลัก
 - ก ธรรมชาติ
 - ข คอมพิวเตอร์
 - ค เครื่องจักรกล
3. เพราะเหตุใดในปัจจุบันจึงนิยมเดินทางด้วยรถโดยสาร
 - ก ประหยัดเวลา
 - ข ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย
 - ค ไม่มีการเดินทางด้วยวิธีอื่น ๆ
4. ทำไมชาวนา ชาวไร่ ชาวสวนในปัจจุบันจึงน้อยลง
 - ก เพราะคนไม่มีพื้นที่นา
 - ข เพราะไม่มีทุนในการทำนา
 - ค เพราะคนหันไปประกอบอาชีพอื่น
5. ข้อใดเป็นผลจากการที่สังคมมีคนมากขึ้น
 - ก ป่าไม้ถูกทำลาย
 - ข มนุษย์สะกดกสหายขึ้น
 - ค มีการตั้งบ้านเรือนอยู่อย่างกระจัดกระจาย
6. เพราะอะไรคนในปัจจุบันจึงนิยมสร้างบ้านตามแนวถนน
 - ก ค่ารถราคาถูก
 - ข ประหยัดพื้นที่
 - ค เดินทางสะดวก
7. บ้านในปัจจุบันนิยมมุงหลังคาด้วยอะไร
 - ก ไม้
 - ข จาก
 - ค กระเบื้อง

8. เมื่อมีคนเข้ามาอาศัยทำงานในเมืองมากขึ้น มีผลกระทบต่อความเป็นอยู่อย่างไร

ก เกิดชุมชนแออัด

ข แย่งกันไปทำงาน

ค มีการช่วยเหลือกันในชุมชน

9. ข้อใดเป็นสิ่งที่เครื่องใช้ในปัจจุบัน

ก ลูกคิด

ข ตะเกียง

ค เต้าแก๊ส

10. สิ่งของเครื่องใช้สมัยก่อนกับสมัยปัจจุบันข้อใด ไม่สัมพันธ์กัน

ก เต้าถ่าน—เครื่องคิดเลข

ข เตารีดถ่าน—เตารีดไฟฟ้า

ค หม้อดิน—หม้ออะลูมิเนียม

แบบทดสอบก่อนเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 11 ชาติไทย

คำชี้แจง เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. ธงไตรรงค์แปลว่าอะไร

ก ธงสามสี

ข ธงประจำชาติ

ค ธงของชาวไทย

2. เมื่อได้ยินเสียงเพลงชาติไทยนักเรียนควรปฏิบัติอย่างไร

ก ยืนตรง

ข โศ่งค่านับ

ค ยืนก้มศีรษะ

3. การทำบุญตักบาตรของคนไทยแสดงให้เห็นว่าผูกพันกับศาสนาใด

ก คริสต์ศาสนา

ข พระพุทธศาสนา

ค ศาสนาพราหมณ์-ฮินดู

4. ผู้ที่ปกครองแผ่นดินให้สงบสุขคือใคร

ก ครู

ข พระสงฆ์

ค พระมหากษัตริย์

5. ข้อใดไม่ใช่เครื่องหมายแทนพระมหากษัตริย์

ก ธงมหาราช

ข พระบรมมหาราชวัง

ค เพลงสรรเสริญพระบารมี

6. ข้อใดไม่ใช่คุณค่าและความสำคัญของแหล่งวัฒนธรรมในชุมชน

ก เป็นแหล่งเรียนรู้

ข เป็นแหล่งท่องเที่ยว

ค เป็นแหล่งที่อยู่อาศัย

7. ถ้านักเรียนต้องการซื้อสินค้าในชุมชนนักเรียนจะต้องไปที่ไหน

ก ตลาด

ข พิพิธภัณฑ์

ค โบราณสถาน

8. ข้อใดเป็นโบราณสถาน

ก แหวนทอง

ข ซากกำแพงเมือง

ค เครื่องปั้นดินเผา

9. ผู้นำศาสนาอิสลามไปประกอบพิธีกรรมทางศาสนาที่ไหน

ก วัด

ข มัสยิด

ค โบสถ์คริสต์

10. ข้อใดแสดงถึงลักษณะเฉพาะของท้องถิ่น

ก ต้มยำกุ้ง

ข ภาษาอีสาน

ค ประเพณีสงกรานต์

แบบทดสอบหลังเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 11 ชาติไทย

คำชี้แจง เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. สีน้ำเงินในธงไตรรงค์หมายถึงอะไร

ก ชาติ

ข ศาสนา

ค พระมหากษัตริย์

2. เหตุใดเราจึงต้องร้องเพลงชาติ

ก เพื่อให้ทันสมัย

ข เพื่อความเพลิดเพลิน

ค เพื่อแสดงความรักชาติ

3. ข้อใดไม่ใช่เครื่องหมายแทนความเป็นเอกราชของชาติไทย

ก ขนมหไทย

ข ธงชาติไทย

ค เพลงชาติไทย

4. เพลงใดเป็นเครื่องหมายแทนพระมหากษัตริย์

ก เพลงไทยเดิม

ข เพลงสามัคคีชุมนุม

ค เพลงสรรเสริญพระบารมี

5. ภาพนี้เป็นสัญลักษณ์ของอะไร

ก ชาติ

ข ศาสนา

ค พระมหากษัตริย์

6. สิ่ง que แสดงวิถีชีวิตของคนในชุมชนคืออะไร

ก ตลาด

ข พิพิธภัณฑ์

ค ศาสนสถาน

7.

ภาพนี้เป็นแหล่งวัฒนธรรมประเภทใด

ก ตลาด

ข พิพิธภัณฑ์

ค โบราณสถาน

8. ข้อใดหมายถึงศาสนสถาน

ก มัสยิด

ข สะพาน

ค กำแพงเมือง

9. การเรียนรู้ประวัติความเป็นมาของท้องถิ่นทำให้เราเกิดความรู้สึกอย่างไร

ก ภาคภูมิใจ

ข สนุกสนาน

ค เพื่อดูเพลินใจ

10. ข้อใดเป็นประเพณีท้องถิ่นของภาคเหนือ

ก ชักพระ

ข วิ่งควาย

ค ตานก๋วยสลาก

แบบทดสอบก่อนเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 12 สิ่งแวดล้อมรอบตัวเรา

คำชี้แจง เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. สิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวเราเรียกว่าอะไร
ก สิ่งมีชีวิต
ข สิ่งแวดล้อม
ค สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ
2. สิ่งแวดล้อมข้อใด *ไม่มี* ประโยชน์ในการเดินทาง
ก ถนน
ข แม่น้ำ
ค ตลาด
3. บริเวณใดมีสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติมากที่สุด
ก วัด
ข โรงเรียน
ค สวนสัตว์
4. ในตอนเช้าถ้าหันหน้าเข้าหาดวงอาทิตย์ด้านซ้ายมือจะเป็นทิศอะไร
ก ทิศใต้
ข ทิศเหนือ
ค ทิศตะวันตก
5. นักเรียนใช้สิ่งใดช่วยในการหาตำแหน่งของหอประชุมโรงเรียน
ก แผนที่
ข ภาพถ่าย
ค แผนที่ภูมิ
6. ข้อใดเป็นการบอกตำแหน่งสถานที่ที่ชัดเจนที่สุด
ก ตลาดอยู่ติดกับโรงเรียน
ข สวนหย่อมอยู่ทางซ้ายของสถานีตำรวจ
ค โรงเรียนอยู่ห่างจากบ้านทางทิศเหนือ 150 เมตร
7. นักเรียนควรทำสิ่งใดตอนกลางคืน
ก ตากผ้า
ข ทำการบ้าน
ค นอนหลับพักผ่อน

8. เราจะเห็นหมอกได้ในฤดูอะไร

ก ฤดูฝน

ข ฤดูร้อน

ค ฤดูหนาว

9. น้ำค้างเกิดขึ้นเวลาอะไร

ก เช้า

ข เย็น

ค เทิง

10. สิ่งใดที่สัมพันธ์กับการเกิดฝน

ก เมฆ

ข หมอก

ค น้ำค้าง

แบบทดสอบหลังเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 12 สิ่งแวดล้อมรอบตัวเรา

คำชี้แจง เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

- ข้อใดเป็นสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ
ก ถนน
ข ดอกมะลิ
ค ตู้โทรศัพท์
- สิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นที่อยู่อาศัยคืออะไร
ก เรือ
ข บ้าน
ค รถยนต์
- ในตอนเช้าถ้าหันหลังให้ดวงอาทิตย์ ข้างหน้าจะเป็นทิศอะไร
ก ทิศใต้
ข ทิศเหนือ
ค ทิศตะวันตก
- ใครบอกที่ตั้งและตำแหน่งได้ชัดเจนมากที่สุด
ก อ้อยบอกว่าบ้านอ้อยอยู่ทางทิศเหนือของตลาด
ข สัมบอกว่าโรงเรียนอยู่ทางด้านหน้าของบ้านสัม
ค กบบบอกว่าโรงเรียนอยู่ห่างจากตลาดไปทางทิศใต้ 100 เมตร
- แผนผังโรงเรียน **ไม่**บอกข้อมูลอะไร
ก จำนวนนักเรียนในโรงเรียน
ข ที่ตั้งของสถานที่ต่าง ๆ โรงเรียน
ค ชื่อของสถานที่ต่าง ๆ ภายในโรงเรียน
- แผนผังห้องเรียน **ไม่มี**ข้อมูลอะไร
ก โต๊ะเรียน
ข เติงนอน
ค กระดานดำ
- ปรากฏการณ์ใดเกิดจากการเคลื่อนที่ของอากาศ
ก ลม
ข หมอก
ค น้ำค้าง

8. ถ้าสังเกตเห็นว่าผมมีสีดำแสดงว่าจะเกิดปรากฏการณ์อะไร

ก ฝน

ข หมอก

ค น้ำค้าง

9. ในตอนเช้าของฤดูหนาวเรามักจะมองเห็นสิ่งที่อยู่ด้านหน้าไม่ชัดเพราะอะไร

ก เพราะเกิดหมอกลงจัด

ข เพราะมีน้ำค้างบนใบหญ้า

ค เพราะมีฝนตกหนักตลอดวัน

10. เวลากลางวันมีอากาศร้อนกว่าเวลากลางคืนเพราะอะไร

ก เพราะมีหมอกในตอนเช้าน้อย

ข เพราะได้รับแสงจากดวงอาทิตย์

ค เพราะ ไม่มีการเคลื่อนที่ของอากาศ

แบบทดสอบก่อนเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 13 ตัวเรากับสิ่งแวดล้อม

คำชี้แจง เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. ถ้ำบ้านของสุดาอยู่ติดกับทะเล ควรประกอบอาชีพอะไรเหมาะสมที่สุด

ก. ค้าขาย

ข. เพาะปลูก

ค. ทำประมง

2. ข้อใดเป็นลักษณะการแต่งกายในฤดูหนาวของภาคเหนือ

ก. นุ่งโสร่ง

ข. สวมเสื้อผ้าบาง ๆ

ค. สวมเสื้อผ้าหนา ๆ

3. ข้อใดเป็นอาหารที่นิยมรับประทานกันในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ก. ต้มยำกุ้ง

ข. แกงเหลือง

ค. ซุปหน่อไม้

4. ภูมิอากาศในภาคใดที่มีลักษณะร้อนและแห้งแล้งมากที่สุด

ก. ภาคใต้

ข. ภาคกลาง

ค. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

5. การกระทำในข้อใดมีผลเสียต่อแม่น้ำลำคลอง

ก. การทิ้งขยะมูลฝอยลงไป

ข. การปล่อยควันเสียจากรถยนต์

ค. การลงเล่นน้ำในแม่น้ำลำคลอง

6. ข้อใดทำให้ดินเสีย

ก. การใส่ปุ๋ยคอก

ข. การปลูกถั่วลิสง

ค. การขุดหน้าดินไปขาย

7. เมื่อเราไปเที่ยวน้ำตกไม่ควรทำสิ่งใด

ก. เก็บก้อนหินกลับบ้าน

ข. ศึกษาลักษณะของโขดหิน

ค. ชมความงามของธรรมชาติ

8. กิจกรรมใดที่ช่วยในการรักษาป่าไม้

ก ช่วยกันปลูกป่า

ข หาของป่าไปขาย

ค ตัดต้นไม้ไปสร้างบ้าน

9. หม้อหุงข้าวควรเก็บไว้ที่ไหน

ก ห้องครัว

ข ห้องนอน

ค ห้องรับแขก

10. ใครมีส่วนร่วมในการจัดชั้นเรียน

ก แก้วเขียนกระดานดำเล่น

ข ป้อนน้ำไม้กวาดโยนเล่นกับตุ้ม

ค พี่ชายและพี่ช่วยกันจัดเก้าอี้ในชั้นเรียน

แบบทดสอบหลังเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 13 ตัวเรากับสิ่งแวดล้อม

คำชี้แจง เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. ภาคกลางมีลักษณะเป็นที่ราบลุ่ม มีฝนตกชุก ควรปลูกบ้านลักษณะใด
ก บ้านมีได้สูง
ข บ้านอยู่บนต้นไม้
ค บ้านที่มีพื้นติดดิน
2. พื้นที่ที่ติดทะเลทำให้คนในภาคใต้นิยมประกอบอาชีพใดมากกว่าคนในภาคอื่น ๆ
ก ทำป่าไม้
ข เพาะปลูกข้าว
ค ทำประมงทะเล
3. เพราะอะไรคนภาคตะวันออกเฉียงเหนือจึงนิยมใส่เสื้อผ้าที่ทำจากผ้าฝ้าย
ก เพราะเนื้อผ้าหนา
ข เพราะเนื้อผ้าบางเบา
ค เพราะเนื้อผ้ามีสีสวยสดใส
4. แกงฮังเลเป็นอาหารของภาคใด
ก ภาคใต้
ข ภาคเหนือ
ค ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
5. ข้อใดคือการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากธรรมชาติ
ก น้ำกัดเซาะตลิ่ง
ข คลื่นเสียจากโรงงานอุตสาหกรรม
ค ดินเสียเพราะการปลูกพืชชนิดเดียวกันนาน ๆ
6. การปล่อยควันเสียจากโรงงานอุตสาหกรรมทำให้เกิดผลใดต่อสิ่งแวดล้อม
ก ดินเสีย
ข น้ำเน่าเสีย
ค อากาศเสีย
7. ดินเสียส่งผลกระทบอย่างไร
ก ปลาตาย
ข ก๊าซพิษเพิ่มมากขึ้น
ค ไม่สามารถเพาะปลูกพืชได้

8. เราจะดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมอย่างไรเพื่อให้รอบ ๆ โรงเรียนมีอากาศดี

ก. ปลูต้นไม้

ข. เก็บขยะจากบ่อน้ำ

ค. หมั่นดูแลรักษาดินในโรงเรียน

9. การจัดระเบียบสิ่งแวดล้อมที่บ้านในข้อใดเหมาะสมที่สุด

ก. ผ้าห่มเก็บไว้ในห้องรับแขก

ข. เสื้อผ้าที่ยังไม่ใช้กองไว้บนเตียงนอน

ค. จานและชามที่ล้างแล้วเก็บไว้ในตู้ในห้องครัว

10. ใครมีส่วนร่วมในการจัดระเบียบสิ่งแวดล้อมที่บ้าน

ก. เอกกิ้นข้าวแล้วไม่ล้างจาน

ข. แก้มเก็บเสื้อผ้าที่ใช้แล้วใส่ในตะกร้า

ค. จอมอ่านหนังสือแล้ววางบนเตียงนอน

ตอนที่ 3.5

แบบทดสอบกลางปี

ด้านความรู้

ตอนที่ 1 เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. พระพุทธเจ้าเป็นศาสดาของศาสนาใด

ก คริสต์ศาสนา

ข ศาสนาอิสลาม

ค พระพุทธศาสนา

2. กรุงกสินาราก่อตั้งขึ้นโดยพระพุทธเจ้าตนใด

ก ครีส์

ข ประสูติ

ค ปรีนิพพาน

3. หัวหน้าพ่อค้าในวัฒนธรรมชาดกพบบริวารรอดพ้นจากความตายเพราะคุณธรรมข้อใด

ก ความเพียร

ข ความซื่อสัตย์

ค ความกตัญญู

4. เมื่อบิดามารดาบอดสุวรณสามได้ปฏิบัติอย่างไร

ก ทิ้งให้อยู่ตามลำพัง

ข ดูแลปรนนิบัติรับใช้

ค ให้พระเจ้ากรุงพาราณสีดูแล

5. โอวาท 3 เป็นหลักธรรมของศาสนาใด

ก คริสต์ศาสนา

ข ศาสนาอิสลาม

ค พระพุทธศาสนา

6. “เว้นจากการลักทรัพย์” จะต้องปฏิบัติควบคู่กับเบญจธรรมข้อใด

ก มีความสัตย์

ข มีสัมมาอาชีวะ

ค มีสติสัมปชัญญะ

7. “ก้อยพูดจาไพเราะอ่อนหวาน” แสดงว่าก้อยปฏิบัติตามหลักธรรมสังคหวัตถุ 4 ข้อใด
 - ก ทาน
 - ข ปิยวาจา
 - ค อตถจริยา
8. นักเรียนควรแสดงความซื่อสัตย์ต่อเพื่อนอย่างไร
 - ก ซ่อนนมให้เพื่อน
 - ข ช่วยเพื่อนทำการบ้าน
 - ค มีความจริงใจต่อเพื่อน
9. เมื่อมีความทุกข์ทางใจ วิธีใดที่จะช่วยแก้ไขได้ดีที่สุด
 - ก ฟังเพลง
 - ข เล่นเกมคอมพิวเตอร์
 - ค ปฏิบัติตนตามหลักธรรมทางศาสนา
10. “อตฺตา หิ อตฺตะโน นา โถ” สอนให้เราเป็นคนอย่างไร
 - ก เข้าใจตนเองมากขึ้น
 - ข รู้จักช่วยเหลือตนเอง
 - ค รู้จักตอบแทนผู้ที่มีพระคุณต่อตนเอง
11. คุณธรรมข้อใดของสามเณรบัณฑิตที่เราควรยึดถือเป็นแบบอย่าง
 - ก ความอดทน
 - ข ความกตัญญูกตเวที
 - ค การเป็นคนช่างสังเกต
12. วันที่ 5 ธันวาคม มีความสำคัญอย่างไร
 - ก เป็นวันขึ้นปีใหม่
 - ข เป็นวันลอยกระทง
 - ค เป็นวันพ่อแห่งชาติ
13. ข้อใดไม่ใช่ประโยชน์จากการศึกษาประวัติของเจ้าพระยาสุธรรมมนตรี (หนูพร้อม ณ นคร)
 - ก ได้รู้ประวัติและผลงาน
 - ข ได้รับการชื่นชมจากบุคคลอื่น
 - ค ได้แบบอย่างในการดำเนินชีวิต
14. ใครบำเพ็ญตนเป็นประโยชน์ต่อวัด
 - ก นิคเวียงเล่นบริเวณวัด
 - ข บัวเก็บขยะบริเวณวัด
 - ค นำน้ำส้วมไปปล่อยที่วัด

15. ใคร *ไม่สามารถ*แสดงตนเป็นพุทธมามกะได้
 - ก เด็กชั้นอนุบาล
 - ข เด็กชั้นประถมศึกษา
 - ค เด็กชั้นมัธยมศึกษา
16. การถวายพระเพลิงพุทธสรีระที่มกุฏพันธเจดีย์ เมืองกุสินารา เกี่ยวข้องกับวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาวันใด
 - ก วันอัฐมีบูชา
 - ข วันวิสาขบูชา
 - ค วันอาสาฬหบูชา
17. พระอรหันต์ 1,250 องค์ มาประชุมพร้อมกันโดยไม่ได้นัดหมาย ณ วัดเวฬุวัน เมืองราชคฤห์ ในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาวันใด
 - ก วันมาฆบูชา
 - ข วันวิสาขบูชา
 - ค วันอาสาฬหบูชา
18. ในการประกอบพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนา การอาราธนาศีลเป็นหน้าที่ของใคร
 - ก สามเณรที่เข้าร่วมประกอบพิธีกรรม
 - ข พระสงฆ์ที่เข้าร่วมประกอบพิธีกรรม
 - ค อุบาสกและอุบาสิกาที่เข้าร่วมประกอบพิธีกรรม
19. “อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ...” เป็นการกล่าวขึ้นต้นของคำในข้อใด
 - ก คำอาราธนาศีล
 - ข คำอาราธนาธรรม
 - ค คำบูชาพระรัตนตรัย
20. ข้อใด *ไม่ใช่*ประโยชน์ของสติ
 - ก มีความผิดพลาดน้อย
 - ข มีคนยกย่องสรรเสริญ
 - ค มีจิตใจสงบ มั่นคง และรอบคอบ
21. สิ่งใด *ไม่ใช่*โครงสร้างของครอบครัว
 - ก พ่อ
 - ข น้อง
 - ค การโง่

22. ข้อใดเป็นบทบาทหน้าที่ของคุณ
- ก ช่วยพ่อแม่ทำงานบ้าน
 - ข ปฏิบัติตามกฎของโรงเรียน
 - ค อบรมสั่งสอนลูกให้เป็นคนดี
23. เราสามารถปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวได้อย่างไร
- ก เชื้อฟิ่งเพื่อน
 - ข เชื้อฟิ่งพ่อแม่
 - ค เชื้อฟิ่งเพื่อนที่โรงเรียน
24. ใครควรมีส่วนร่วมตัดสินใจภายในครอบครัว
- ก พ่อ
 - ข แม่
 - ค สมาชิกทุกคน
25. ครอบครัวจะอบอุ่นได้เมื่อสมาชิกในครอบครัวปฏิบัติอย่างไร
- ก ไม่พูดกัน
 - ข ทะเลาะกัน
 - ค รักใคร่กลมเกลียวกัน
26. หากสมาชิกในครอบครัวปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของตนจะส่งผลให้ครอบครัวเป็นอย่างไร
- ก เกิดความอิจฉากัน
 - ข เกิดความรักและอบอุ่น
 - ค เกิดความความขัดแย้ง
27. ขณะอยู่โรงเรียนเราควรปฏิบัติต่อเพื่อนอย่างไร
- ก ว่าเพื่อน
 - ข แก้งเพื่อน
 - ค ช่วยเหลือเพื่อน
28. ข้อใดเป็นโครงสร้างของโรงเรียน
- ก พี่
 - ข ครู
 - ค แม่
29. เมื่อพบครู เราควรแสดงความเคารพด้วยวิธีใด
- ก ไหว้
 - ข จับมือ
 - ค กราบ

30. ใคร *ไม่*ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของนักเรียน
- ก นิคมมาโรงเรียนแต่เช้า
 - ข เอกแต่งกายถูกระเบียบ
 - ค แดงแอบกินขนมในห้องเรียน
31. วิธีใดเป็นการเลือกหัวหน้าชั้นตามวิธีการประชาธิปไตย
- ก การแต่งตั้ง
 - ข การประมูล
 - ค การออกเสียงโดยตรง
32. ข้อใดเป็นหน้าที่ของครู
- ก สอนหนังสือ
 - ข เรียนหนังสือ
 - ค ดูแลความสะอาดโรงเรียน
33. ข้อใดเป็นของใช้ส่วนตัวที่ *ไม่ควร*ใช้ร่วมกับผู้อื่น
- ก ผ้าเช็ดตัว
 - ข โต๊ะเรียน
 - ค ไม้บรรทัด
34. “คุณครูบอกให้เราใช้สิ่งของส่วนรวมด้วยความระมัดระวัง เพื่อให้คนอื่นมีโอกาสดำรงใช้บ้าง” จากข้อความนี้คุณครูกำลังพูดถึงการใช้สิ่งของใด
- ก สมุด
 - ข อ่างล้างมือ
 - ค แปรงสีฟัน
35. ใครมีส่วนช่วยในการประหยัดไฟฟ้ามากที่สุด
- ก ฝนเปิดโทรทัศน์ทิ้งไว้
 - ข แด้มถอดปลั๊กตู้เย็นทุกวัน
 - ค เพชรปิดสวิตซ์ไฟเมื่อไม่ใช้
36. บุคคลใดใช้น้ำอย่างประหยัดและเหมาะสมที่สุด
- ก โก๋อาบน้ำวันละครึ่ง
 - ข นุ่นนำน้ำซักผ้าไปล้างจาน
 - ค ป่านำน้ำล้างจานไปรดต้นไม้
37. ข้อใดเป็นการใช้จ่ายเกินตัว
- ก รายจ่ายเท่ากับรายได้
 - ข รายได้มากกว่ารายจ่าย
 - ค รายจ่ายมากกว่ารายได้

38. ข้อ **ไม่ใช่**เป้าหมายที่ดีในการออม

- ก. นำไปหาหมอเมื่อเจ็บป่วย
- ข. นำไปซื้อสิ่งของที่อยากได้
- ค. นำไปจ่ายค่าศึกษาเล่าเรียน

39. การกระทำในข้อใดช่วยให้ครอบครัวมีรายได้เพิ่มขึ้น

- ก. เก็บขวดไปขาย
- ข. ช่วยแม่ล้างจาน
- ค. กวาดบ้านถูบ้าน

40. ข้อใดเป็นเหตุผลที่คนเราต้องทำงาน แม้จะไม่มีรายได้เป็นผลตอบแทน

- ก. ทำให้เกิดการหมุนเวียนของเงินตรา
- ข. เป็นผลดีต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศ
- ค. ฝึกให้รู้จักประหยัด ช่วยเหลือตนเอง และครอบครัว

ตอนที่ 2 ตอบคำถาม

1. เมื่อเรามีความศรัทธาในคุณพระรัตนตรัยแล้วเราควรปฏิบัติตนต่อพระรัตนตรัยอย่างไร

แนวคำตอบ

- 1) เราควรปฏิบัติตนต่อพระพุทธด้วยการกราบไหว้พระพุทธรูป เพื่อระลึกถึงคุณของพระพุทธเจ้า
- 2) เราควรปฏิบัติตนต่อพระธรรมด้วยการศึกษาหลักธรรมและนำไปประพฤติปฏิบัติตาม โอกาสที่เหมาะสม
- 3) เราควรปฏิบัติตนต่อพระสงฆ์ด้วยการกราบไหว้อุปัชฌาย์และปฏิบัติตามคำสั่งสอนของท่าน

2. พุทธสาวกคือใคร ต่างจากชาวพุทธตัวอย่างอย่างไร อธิบายพร้อมยกตัวอย่างประกอบ

แนวคำตอบ

พุทธสาวก คือ สาวกหรือศิษย์ของพระพุทธเจ้าที่มีชีวิตอยู่ในสมัยที่พระพุทธเจ้ายังมีพระชนม์อยู่ เช่น สามเณรปัญจิต สามเณรราหุล ส่วนชาวพุทธตัวอย่างคือ บุคคลที่มีชีวิตอยู่หลังจากที่พระพุทธเจ้าเสด็จปรินิพพานแล้ว และเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติหน้าที่ชาวพุทธได้ เช่น พระเจ้าอโศกมหาราช พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

3. การปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของนักเรียนเมื่ออยู่ที่โรงเรียนมีอะไรบ้าง

แนวคำตอบ

ตั้งใจศึกษาเล่าเรียน ปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียนอย่างเคร่งครัด ให้ความเคารพนับถือครู และไม่ทำให้อุชฌิมใจ

4. การฝึกนิสัยให้รู้จักประหยัดและอดออมมีประโยชน์อย่างไร

แนวคำตอบ

ช่วยให้มีเงินเก็บไว้ใช้ในยามจำเป็นหรือต้องการ เช่น ใช้เป็นค่าใช้จ่ายยามจำเป็น ใช้เป็นค่าศึกษา

เล่าเรียน ทำให้มีเงินออมสะสมมากขึ้น

สรุปผล การประเมิน	คะแนน	
	เต็ม	ได้
ตอนที่ 1		
ตอนที่ 2		
รวม		
ลงชื่อ _____ ผู้ประเมิน		

ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม

สำหรับครูประเมินนักเรียน

คำชี้แจง สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนแล้วใส่คะแนนลงในช่องให้ตรงกับความเป็นจริง

รายการประเมิน	พฤติกรรมที่แสดงออก	คะแนน			หมายเหตุ
		3	2	1	
1. มีวินัย	1. มีการวางแผนการทำงานและจัดระบบการทำงาน				3 หมายถึง นักเรียนแสดง พฤติกรรมนั้น อย่างสม่ำเสมอ
	2. ทำงานตามขั้นตอนต่าง ๆ ที่ได้วางแผนไว้				
	3. ตรวจสอบความถูกต้อง ความเรียบร้อย หรือคุณภาพของงาน				
2. ใฝ่เรียนรู้	4. มีความกระตือรือร้นและสนใจที่จะแสวงหาความรู้				2 หมายถึง นักเรียนแสดง พฤติกรรมนั้น เป็นครั้งคราว
	5. ขอบสนทนา ซักถาม ฟัง หรืออ่านเพื่อให้ได้ความรู้เพิ่มขึ้น				
	6. มีความสุขที่ได้เรียนรู้ในสิ่งที่ตนเองต้องการเรียนรู้				
3. อยู่อย่างพอเพียง	7. ใช้ทรัพยากรของตนเอง เช่น เงิน เสื้อผ้า สิ่งของ อย่างประหยัด				1 หมายถึง นักเรียนแสดง พฤติกรรมนั้น น้อยครั้ง
	8. ใช้ไฟฟ้า และทรัพยากรธรรมชาติอื่น ๆ อย่างประหยัดและคุ้มค่า				
	9. มีส่วนร่วมในการดูแลและรักษาทรัพยากรของส่วนรวม				
4. รักความเป็นไทย	10. ใช้ภาษาไทยได้อย่างถูกต้อง				
	11. รู้จักอ่อนน้อมถ่อมตนและมีสัมมาคารวะ				
	12. ร่วมกิจกรรมที่สำคัญเกี่ยวกับชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์				
5. รักษา ศาสน์ กษัตริย์	13. มีส่วนร่วมในการเผยแพร่และอนุรักษ์วัฒนธรรมและขนบธรรมเนียม ประเพณีไทย				
6. มีจิตสาธารณะ	14. เสียสละ มีน้ำใจ รู้จักเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อผู้อื่น				
	15. เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว				
7. มีความรับผิดชอบ	16. ยอมรับผลการกระทำของตนเองทั้งที่เป็นผลดีและผลเสีย				
	17. ทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สมบูรณ์ตามกำหนดและตรงต่อเวลา				
8. ซื่อสัตย์สุจริต	18. บันทึกข้อมูลตามความเป็นจริงและไม่ใช้ความคิดเห็นของตนเองไปเกี่ยวข้อง				
	19. ไม่แอบอ้างผลงานของผู้อื่นว่าเป็นของตน				
	20. เคารพหรือปฏิบัติตามข้อตกลง กฎ กติกา หรือระเบียบของกลุ่มที่กำหนดไว้				
คะแนนรวม					
คะแนนเฉลี่ย					

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนนเฉลี่ย	2.34–3.00	1.67–2.33	1.00–1.66
ระดับคุณภาพ	3 = ดีมาก, ดี	2 = พอใช้	1 = ควรปรับปรุง

หมายเหตุ การหาคะแนนเฉลี่ยหาได้จากการนำเอาคะแนนรวม

ในแต่ละช่องมาบวกกัน แล้วหารด้วยจำนวนข้อ จากนั้นนำคะแนนเฉลี่ยที่ได้มาเทียบกับเกณฑ์การตัดสินคุณภาพและสรุปผลการประเมิน

สรุปผลการประเมิน (เขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน □)

ระดับคุณภาพที่ได้	3	2	1
	□	□	□

ด้านทักษะ/กระบวนการ

สำหรับครูประเมินนักเรียน

คำชี้แจง สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนแล้วใส่คะแนนลงในช่องให้ตรงกับความเป็นจริง

รายการประเมิน	พฤติกรรมที่แสดงออก	คะแนน			หมายเหตุ
		3	2	1	
1. การสื่อสาร	1. ใช้วิธีการสื่อสารในการนำเสนอข้อมูลความรู้ได้อย่างเหมาะสม				3 หมายถึง นักเรียนแสดง พฤติกรรมนั้น อย่างสม่ำเสมอ
	2. เลือกรับข้อมูลความรู้ด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้อง				
2. การใช้เทคโนโลยี	3. ศึกษา ค้นคว้า ข้อมูลความรู้จากสื่อและแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง				2 หมายถึง นักเรียนแสดง พฤติกรรมนั้น เป็นครั้งคราว
	4. เลือกใช้เทคโนโลยีในการศึกษาค้นคว้า ข้อมูลความรู้ได้อย่างถูกต้องเหมาะสมและมีคุณธรรม				
3. การคิด	5. สรุปความคิดรวบยอดหรือสาระสำคัญของเรื่องที่ศึกษา				1 หมายถึง นักเรียนแสดง พฤติกรรมนั้น น้อยครั้ง
	6. แปลความ ตีความ หรือขยายความของคำ ข้อความ ภาพ และสัญลักษณ์ในเรื่องที่ศึกษา				
	7. วิเคราะห์หลักการและนำหลักการไปใช้ได้อย่างสมเหตุสมผล				
4. การแก้ปัญหา	8. ตั้งคำถามหรือตั้งสมมุติฐานต่อเรื่องที่ศึกษาอย่างมีระบบ				
	9. รวบรวมข้อมูลความรู้ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ศึกษาจากสื่อและแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ				
	10. ตรวจสอบและประเมินความถูกต้องครบถ้วนของข้อมูลความรู้ที่ได้จากการเก็บรวบรวม				
	11. นำข้อมูลความรู้ที่ได้จากการตรวจสอบและประเมินมาวิเคราะห์หรือแยกแยะเพื่อความสะดวกในการทดสอบสมมุติฐาน				
	12. ทดสอบสมมุติฐานและสรุปเป็นหลักการด้วยภาษาของตนเองที่เข้าใจง่าย				
	13. นำข้อมูลความรู้ที่ได้ไปใช้แก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน				
5. กระบวนการกลุ่ม	14. มีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายการทำงานของกลุ่ม				
	15. ร่วมกันวางแผนและแบ่งหน้าที่การทำงานกับสมาชิกในกลุ่ม				
	16. เป็นทั้งผู้นำและผู้ตามในการทำงานกลุ่ม				
	17. ปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายด้วยความรับผิดชอบ				
	18. ช่วยลดข้อขัดแย้งและแก้ปัญหาของกลุ่มได้อย่างมีประสิทธิภาพ				
	19. สร้างสรรค์ผลงานเสร็จทันเวลาและมีคุณภาพ				
	20. ภูมิใจและพึงพอใจในผลงานและการทำงานกลุ่ม				
คะแนนรวม					
คะแนนเฉลี่ย					

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนนเฉลี่ย	2.34–3.00	1.67–2.33	1.00–1.66
ระดับคุณภาพ	3 = ดีมาก, ดี	2 = พอใช้	1 = ควรปรับปรุง

หมายเหตุ การหาคะแนนเฉลี่ยทำได้จากการนำเอาคะแนนรวม

ในแต่ละช่องมาบวกกัน แล้วหารด้วยจำนวนข้อ จากนั้นนำคะแนนเฉลี่ยที่ได้มาเทียบกับเกณฑ์การตัดสินคุณภาพและสรุปผลการประเมิน

สรุปผลการประเมิน (เขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน □)

ระดับคุณภาพที่ได้	3	2	1
	☐	☐	☐

ตอนที่ 3.6

แบบทดสอบปลายปี

ด้านความรู้

ตอนที่ 1 เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. วันแรกของสัปดาห์คือวันอะไร

- ก วันเสาร์
- ข วันจันทร์
- ค วันอาทิตย์

2. สีเขียวเป็นสีประจำวันอะไร

- ก วันอังคาร
- ข วันพุธ
- ค วันพฤหัสบดี

3. เดือนใดมี 31 วัน

- ก กันยายน
- ข ธันวาคม
- ค กุมภาพันธ์

4. เรารับประทานอาหารกลางวันเมื่อไร

- ก ตอนเช้า
- ข ตอนเที่ยง
- ค ตอนบ่าย

5. กิจกรรมใดควรทำในเวลาตอนค่ำ

- ก วิ่งเล่น
- ข ทำการบ้าน
- ค เข้านอน

6. กิจกรรมใดสัมพันธ์กับเวลา

- ก ตอนเช้า-เข้านอน
- ข ตอนเรียน-สวดมนต์
- ค ตอนเย็น-ทำการบ้าน

7. เรื่องที่น่าภาคภูมิใจที่เกิดขึ้นในครอบครัวคือเรื่องอะไร

ก คุณป้ามาเยี่ยมที่บ้าน

ข พ่อได้รับการเลื่อนตำแหน่ง

ค ย้ายบ้านจากจังหวัดหนึ่งไปอีกจังหวัดหนึ่ง

8. ถ้าอยากรู้ประวัติของตนเองที่ถูกต้องที่สุดควรถามใคร

ก พ่อแม่

ข คนข้างบ้าน

ค ครูประจำชั้น

9. ข้อใดไม่ใช่ลักษณะการสร้างบ้านเรือนของคนสมัยก่อน

ก ใช้วัสดุจากธรรมชาติ

ข สร้างบ้านห่าง ๆ กัน

ค เลือกสร้างบริเวณที่ถนนตัดผ่าน

10. ลักษณะสภาพแวดล้อมใดไม่มีในสมัยก่อน

ก ไร่นา

ข เรือนไทย

ค ชุมชนแออัด

11. อะไรเป็นสิ่งของเครื่องใช้ในสมัยปัจจุบัน

ก หม้อดิน

ข เตาอังโถ

ค เครื่องคิดเลข

12. เพราะเหตุใดในปัจจุบันจึงไม่นิยมเดินทางด้วยเรือ

ก แม่น้ำลำคลองน้ำสกปรก เน่าเหม็น และตื้นเขิน

ข มีค่าใช้จ่ายสูง

ค ไม่สะดวกสบาย

13. ทำไมคนในอดีตจึงสร้างบ้านแบบใต้ถุนสูง

ก เดินทางสะดวก

ข ป้องกันน้ำท่วม

ค ประหยัดค่าใช้จ่าย

14. ข้อใดเป็นผลจากจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้น

ก ที่อยู่อาศัยเพิ่มมากขึ้น

ข แม่น้ำลำคลองไหลสะอาด

ค ป่าไม้เพิ่มมากขึ้น

15. เมื่อเราได้ยินเพลงอะไร เราต้องยืนตรงแสดงความเคารพ

ก เพลงเราสู้

ข เพลงชาติไทย

ค เพลงต้นเกิดชาวไทย

16. ธงชาติไทยมีชื่อเรียกว่าอย่างไร

ก ธงไตรรงค์

ข ธงไทย

ค ธงประจำชาติ

17. ข้าวใดคือเครื่องหมายที่แสดงถึงความเป็นเอกราชของชาติไทย

ก อาหารไทย

ข เพลงชาติไทย

ค ประเพณีไทย

18. ข้าวใดไม่ใช่ศาสนสถาน

ก โบสถ์

ข มัสยิด

ค ศาลาประชาคม

19. สถานที่ใดให้ความรู้เกี่ยวกับผลงานของคนในสมัยก่อน

ก ตลาด

ข พิพิธภัณฑ์

ค ศาสนสถาน

20. ข้าวใดไม่ใช่ประโยชน์ของพิพิธภัณฑ์

ก เป็นแหล่งซื้อขายสินค้าในชุมชน

ข เป็นสถานที่ประกอบพิธีกรรมทางศาสนา

ค เป็นแหล่งรวบรวมผลงานของคนในชุมชนทั้งในสมัยก่อนและสมัยปัจจุบัน เพื่อการศึกษา

21. ข้าวใดเป็นวัฒนธรรมท้องถิ่นของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ก การนุ่งผ้าซิ่น

ข การสร้างบ้านใต้ถุนสูง

ค การรับประทานข้าวเหนียว

22. ข้าวใดเป็นประเพณีท้องถิ่น

ก บุญบั้งไฟ

ข สงกรานต์

ค ลอยกระทง

23. ข้อใดเป็นสิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น

ก ทะเล

ข รถไฟ

ค มะพร้าว

24. สิ่งแวดล้อมข้อใดที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ

ก ช้าง

ข ตะปู

ค กระดาษ

25. สิ่งใดที่ทำให้เรารู้ว่าสถานที่ต่าง ๆ ตั้งอยู่ด้านไหนของสถานที่ที่เรารู้จัก

ก ทิศ

ข ระยะทาง

ค ดวงอาทิตย์

26. “บ้านมะลิอยู่ห่างจากบ้านของฉันไปทางทิศใต้ 150 เมตร และอยู่ห่างจากโรงเรียน 50 เมตร” ข้อใด

กล่าวถูกต้อง

ก บ้านของฉันตั้งอยู่ทางทิศใต้

ข บ้านของมะลิหันหน้าเข้าหาดวงอาทิตย์

ค บ้านของมะลิอยู่ใกล้โรงเรียนมากกว่าบ้านของฉัน

27. ในตอนเช้า ถ้าเราหันหลังให้ดวงอาทิตย์ ข้างหน้าของเราจะเป็นทิศอะไร

ก ทิศใต้

ข ทิศเหนือ

ค ทิศตะวันตก

28. ข้อใดบอกที่ตั้งของบ้านได้ชัดเจนที่สุด

ก บ้านของส้มหันหน้าเข้าหาดวงอาทิตย์

ข บ้านของฉันอยู่ห่างจากโรงเรียนไปเพียงนิดเดียว

ค บ้านของฉันอยู่หลังโรงเรียน ห่างจากโรงเรียนแค่ 50 เมตร

29. แผนที่ผังไม่บอกข้อมูลใด

ก ที่ตั้ง

ข ทิศทาง

ค ประวัติ

30. ข้อมูลใดจะเห็นได้ในแผนที่ห้องเรียน

ก ชื่อนักเรียน

ข ชื่อครูประจำชั้น

ค จำนวนโต๊ะในห้องเรียน

31. การเคลื่อนที่ของอากาศ คือ ปรากฏการณ์ใดทางธรรมชาติ

ก ลม

ข ฝน

ค เมฆ

32. ถ้าเราเดินออกไปข้างนอกบ้านตอนเช้าแล้วมองเห็นสิ่งที่อยู่ห่างออกไปได้ราง ๆ เท่านั้น แสดงว่ากำลังเกิดปรากฏการณ์ใดทางธรรมชาติ

ก ลมแรง

ข หมอกจัด

ค มีเมฆครึ้ม

33. คนในภาคกลางนิยมสร้างบ้านที่มีใต้ถุนสูงเพราะอะไร

ก เพราะอยู่บนที่ดอน

ข เพราะต้องหนีจากน้ำท่วม

ค เพราะอยู่ติดกับทะเล มีลมแรง

34. สภาพอากาศทำให้คนในภาคเหนือแต่งกายอย่างไร

ก ใส่เสื้อแขนยาว

ข ใส่เสื้อที่ทำจากผ้าฝ้าย

ค ใส่เสื้อที่มีเนื้อผ้าบางเบา

35. เพราะเหตุใดคนภาคกลางนิยมกินข้าวเจ้าเป็นอาหารหลัก

ก เพราะปลูกข้าวเจ้าได้มาก

ข เพราะไม่นิยมกินข้าวเหนียว

ค เพราะมีอาหารทะเลหลากหลายชนิด

36. ปัญหาสิ่งแวดล้อมข้อใดมีสาเหตุมาจากมนุษย์มากที่สุด

ก น้ำเน่าเสีย

ข แผ่นดินถล่ม

ค พายุฝนฟ้าคะนอง

37. การกระทำใดที่ทำให้เกิดอากาศเสียมากที่สุด

ก การทิ้งขยะไม่เป็นที่เป็นทาง

ข การปลูกพืชชนิดเดียวกันซ้ำกันนาน ๆ

ค การปล่อยควันเสียจากโรงงานอุตสาหกรรม

38. ถ้าบ้านของเราปล่อยน้ำเสียลงในแหล่งน้ำจะเกิดสิ่งใดตามมา

ก น้ำใสสะอาด

ข น้ำมีกลิ่นเหม็น

ค สัตว์น้ำเพิ่มจำนวนมากขึ้น

39. ใครใช้สิ่งของเครื่องใช้ภายในบ้านได้ตรงกับหน้าที่

- ก ก้อยใช้มีดในครัวปอกผลไม้
- ข ตีกลิ้งผ้าผ่านหน้าต่างมาปูโต๊ะ
- ค อุ่มใช้กรรไกรตัดผมไปตัดกระดาด

40. ใครมีส่วนร่วมในการจัดระเบียบสิ่งแวดล้อมในชั้นเรียน

- ก ดันจัดโต๊ะเรียนจนเสร็จเรียบร้อย
- ข แมวนั่งเล่นเกมคอมพิวเตอร์ในโรงเรียน
- ค น้อยใช้ไม้กวาดกวาดพื้นแล้ววางทิ้งไว้หน้าห้องเรียน

ตอนที่ 2 ตอบคำถาม

1. โบราณสถานคืออะไร

แนวคำตอบ

สิ่งก่อสร้างที่สร้างติดอยู่กับพื้นดิน เคลื่อนย้ายไม่ได้ มีอายุมากกว่า 100 ปี

2. ในฤดูหนาวเราควรสวมใส่เสื้อผ้าอย่างไร เพราะเหตุใด

แนวคำตอบ

ควรสวมใส่เสื้อผ้าหนา ๆ เพราะช่วยป้องกันอากาศหนาวเย็น

3. เราจะมีส่วนร่วมในการจัดระเบียบสิ่งแวดล้อมที่บ้านได้อย่างไร

แนวคำตอบ

เราควรมีส่วนร่วมในการจัดระเบียบสิ่งแวดล้อมที่บ้าน ดังนี้

- 1) จัดเก็บของให้เข้าที่ เช่น เสื้อผ้าที่ยังไม่ใช้เก็บในตู้เสื้อผ้า ผ้าห่มเก็บไว้ในห้องนอน
- 2) ใช้สิ่งของให้ตรงกับหน้าที่ เช่น ถังขยะใช้ใส่ขยะ แก้วน้ำใช้ นั่งไม่นำมาเล่นกัน

สรุปผล การประเมิน	คะแนน	
	เต็ม	ได้
ตอนที่ 1		
ตอนที่ 2		
รวม		
ลงชื่อ _____	ผู้ประเมิน	

ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม

สำหรับครูประเมินนักเรียน

คำชี้แจง สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนแล้วใส่คะแนนลงในช่องให้ตรงกับความเป็นจริง

รายการประเมิน	พฤติกรรมที่แสดงออก	คะแนน			หมายเหตุ
		3	2	1	
1. มีวินัย	1. มีการวางแผนการทำงานและจัดระบบการทำงาน				3 หมายถึง นักเรียนแสดง พฤติกรรมนั้น อย่างสม่ำเสมอ
	2. ทำงานตามขั้นตอนต่าง ๆ ที่ได้วางแผนไว้				
	3. ตรวจสอบความถูกต้อง ความเรียบร้อย หรือคุณภาพของงาน				
2. ใฝ่เรียนรู้	4. มีความกระตือรือร้นและสนใจที่จะแสวงหาความรู้				2 หมายถึง นักเรียนแสดง พฤติกรรมนั้น เป็นครั้งคราว
	5. ชอบสนทนา ซักถาม ฟัง หรืออ่านเพื่อให้ได้ความรู้เพิ่มขึ้น				
	6. มีความสุขที่ได้เรียนรู้ในสิ่งที่ตนเองต้องการเรียนรู้				
3. อยู่อย่างพอเพียง	7. ใช้ทรัพยากรของตนเอง เช่น เงิน เสื้อผ้า สิ่งของ อย่างประหยัด				1 หมายถึง นักเรียนแสดง พฤติกรรมนั้น น้อยครั้ง
	8. ใช้ไฟฟ้า และทรัพยากรธรรมชาติอื่น ๆ อย่างประหยัดและคุ้มค่า				
	9. มีส่วนร่วมในการดูแลและรักษาทรัพยากรของส่วนรวม				
4. รักความเป็นไทย	10. ใช้ภาษาไทยได้อย่างถูกต้อง				
	11. รู้จักอ่อนน้อมถ่อมตนและมีสัมมาคารวะ				
	12. ร่วมกิจกรรมที่สำคัญเกี่ยวกับชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์				
5. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	13. มีส่วนร่วมในการเผยแพร่และอนุรักษ์วัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีไทย				
6. มีจิตสาธารณะ	14. เสียสละ มีน้ำใจ รู้จักเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อผู้อื่น				
	15. เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน				
7. มีความรับผิดชอบ	16. ขอมรับการกระทำของตนเองทั้งที่เป็นผลดีและผลเสีย				
	17. ทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สมบูรณ์ตามกำหนดและตรงต่อเวลา				
8. ซื่อสัตย์สุจริต	18. บันทึกข้อมูลตามความเป็นจริงและไม่ใช้ความคิดเห็นของตนเองไปเกี่ยวข้อง				
	19. ไม่แอบอ้างผลงานของผู้อื่นว่าเป็นของตน				
	20. เคารพหรือปฏิบัติตามข้อตกลง กฎ กติกา หรือระเบียบของกลุ่มที่กำหนดไว้				
คะแนนรวม					
คะแนนเฉลี่ย					

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนนเฉลี่ย	2.34–3.00	1.67–2.33	1.00–1.66
ระดับคุณภาพ	3 = ดีมาก, ดี	2 = พอใช้	1 = ควรปรับปรุง

หมายเหตุ การหาคะแนนเฉลี่ยหาได้จากการนำเอาคะแนนรวมในแต่ละช่องมาบวกกัน แล้วหารด้วยจำนวนข้อ จากนั้นนำคะแนนเฉลี่ยที่ได้มาเทียบกับเกณฑ์การตัดสินคุณภาพและสรุปผลการประเมิน

สรุปผลการประเมิน (เขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน □)

ระดับคุณภาพที่ได้	3	2	1
	□	□	□

ด้านทักษะ/กระบวนการ

สำหรับครูประเมินนักเรียน

คำชี้แจง สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนแล้วใส่คะแนนลงในช่องให้ตรงกับความเป็นจริง

รายการประเมิน	พฤติกรรมที่แสดงออก	คะแนน			หมายเหตุ
		3	2	1	
1. การสื่อสาร	1. ใช้วิธีการสื่อสารในการนำเสนอข้อมูลความรู้ได้อย่างเหมาะสม				3 หมายถึง นักเรียนแสดง พฤติกรรมนั้น อย่างสม่ำเสมอ
	2. เลือกรับข้อมูลความรู้ด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้อง				
2. การใช้เทคโนโลยี	3. ศึกษา ค้นคว้า ข้อมูลความรู้ จากสื่อ และแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง				2 หมายถึง นักเรียนแสดง พฤติกรรมนั้น เป็นครั้งคราว
	4. เลือกใช้เทคโนโลยีในการศึกษาค้นคว้า ข้อมูลความรู้ ได้อย่างถูกต้องเหมาะสมและมีคุณธรรม				
3. การคิด	5. สรุปความคิดรวบยอดหรือสาระสำคัญของเรื่องที่ศึกษา				1 หมายถึง นักเรียนแสดง พฤติกรรมนั้น น้อยครั้ง
	6. แปลความ ตีความ หรือขยายความของคำ ข้อความ ภาพ และสัญลักษณ์ในเรื่องที่ศึกษา				
	7. วิเคราะห์หลักการและนำหลักการไปใช้ได้อย่างสมเหตุสมผล				
4. การแก้ปัญหา	8. ตั้งคำถามหรือตั้งสมมุติฐานต่อเรื่องที่ศึกษาอย่างมีระบบ				
	9. รวบรวมข้อมูลความรู้ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ศึกษาจากสื่อและแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ				
	10. ตรวจสอบและประเมินความถูกต้องครบถ้วนของข้อมูลความรู้ที่ได้จากการเก็บรวบรวม				
	11. นำข้อมูลความรู้ที่ได้จากการตรวจสอบและประเมินมาวิเคราะห์หรือแยกแยะเพื่อความสะดวกในการทดสอบสมมุติฐาน				
	12. ทดสอบสมมุติฐานและสรุปเป็นหลักการด้วยภาษาของตนเองที่เข้าใจง่าย				
	13. นำข้อมูลความรู้ที่ได้ไปใช้แก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน				
5. กระบวนการกลุ่ม	14. มีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายการทำงานของกลุ่ม				
	15. ร่วมกันวางแผนและแบ่งหน้าที่การทำงานกับสมาชิกในกลุ่ม				
	16. เป็นทั้งผู้นำและผู้ตามในการทำงานกลุ่ม				
	17. ปฏิบัติหน้าที่ตามที่มอบหมายด้วยความรับผิดชอบ				
	18. ช่วยลดข้อขัดแย้งและแก้ปัญหาของกลุ่มได้อย่างมีประสิทธิภาพ				
	19. สร้างสรรค์ผลงานเสร็จทันเวลาและมีคุณภาพ				
	20. ภูมิใจและพึงพอใจในผลงานและการทำงานกลุ่ม				
คะแนนรวม					
คะแนนเฉลี่ย					

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนนเฉลี่ย	2.34–3.00	1.67–2.33	1.00–1.66
ระดับคุณภาพ	3 = ดีมาก, ดี	2 = พอใช้	1 = ควรปรับปรุง

สรุปผลการประเมิน (เขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน □)

ระดับคุณภาพที่ได้	3	2	1
	☐	☐	☐

หมายเหตุ การหาคะแนนเฉลี่ยทำได้จากการนำเอาคะแนนรวม

ในแต่ละช่องมาบวกกัน แล้วหารด้วยจำนวนข้อ จากนั้นนำคะแนนเฉลี่ยที่ได้มาเทียบกับเกณฑ์การตัดสินคุณภาพและสรุปผลการประเมิน

ตอนที่ 3.7

ใบงาน แบบบันทึก และแบบประเมินต่าง ๆ

ใบงาน

เรื่อง ข้อคิดจากชาดก

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 ชาดก

ตัวชี้วัดชั้นปี ขึ้นชมและบอกแบบอย่างการดำเนินชีวิตและข้อคิดจากประวัติสาวก ชาดก เรื่องเล่า และ
ศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด (ส 1.1 ป. 1/2)

คำชี้แจง บอกข้อคิดที่ได้จากชาดกทั้ง 2 เรื่อง และตอบคำถาม

ข้อคิดจากวันฉฬภชาดก	ข้อคิดจากสุวรรณสามชาดก
แนวคำตอบ 1) ความเพียรอยู่ที่ไหน ความสำเร็จอยู่ที่นั่น 2) ความเพียรนำบุคคลไปสู่ความสำเร็จ	แนวคำตอบ 1) ความกตัญญูต่อบุคคลที่เป็นเครื่องหมายของกตัตถิ และเป็นที่ชื่นชอบของผู้ที่พบเห็น 2) ความเมตตากรุณาเป็นที่รักใคร่ของคนและสัตว์ ทั้งหลาย

1. จากวันฉฬภชาดก นักเรียนควรเอาแบบอย่างใคร

แนวคำตอบ

นายทองเกวียน

2. สุวรรณสามเป็นคนอย่างไร

แนวคำตอบ

มีความกตัญญูต่อบุคคลที่ต่อพ่อแม่ มีความเมตตากรุณาและเป็นที่รักใคร่ของสัตว์ทั้งหลาย

3. นักเรียนชื่นชอบตัวละครใดในวันฉฬภชาดกและในสุวรรณสามชาดกมากที่สุด เพราะเหตุใด

แนวคำตอบ

ในวันฉฬภชาดกตัวละครที่ชื่นชอบ คือ นายทองเกวียน เพราะเป็นผู้มีความเพียร ในสุวรรณสามชาดก
ตัวละครที่ชื่นชอบ คือ สุวรรณสาม เพราะเป็นผู้มีความกตัญญูต่อบุคคลที่ต่อพ่อแม่

ชื่อ _____ นามสกุล _____ เลขที่ _____ ชั้น _____
โรงเรียน _____

ใบงานที่ 1

เรื่อง วิธึบำเพ็ญประโยชน์ต่อวัดหรือศาสนสถาน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 หน้าที่ชาวพุทธ

ตัวชี้วัดชั้นปี บำเพ็ญประโยชน์ต่อวัดหรือศาสนสถานของศาสนาที่ตนนับถือ (ส 1.2 ป. 1/1)

- คำชี้แจง 1. ให้แต่ละกลุ่มช่วยกันระดมสมองเพื่อหาวิธีบำเพ็ญประโยชน์ต่อวัดหรือศาสนสถาน
2. บันทึกผลและส่งตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

ประเด็นการระดมสมอง	ข้อสรุป
เราสามารถบำเพ็ญประโยชน์ต่อวัดหรือศาสนสถานได้ด้วยวิธีการใดบ้าง	แนวคำตอบ
	1) ช่วยกันดูแลและรักษาความสะอาด
	2) ไม่ทำให้ทรัพย์สินภายในวัดชำรุดหรือเสียหาย
	3) บริจาคทรัพย์สินเงินสิ่งของเพื่อบำรุงวัดในด้านต่างๆ
	4) เข้าร่วมกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาที่วัดจัดขึ้น

กลุ่มที่ _____	
สมาชิก	
1. _____	4. _____
2. _____	5. _____
3. _____	6. _____

ใบงานที่ 2

เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 วันสำคัญทางพระพุทธศาสนาและศาสนพิธี

ตัวชี้วัดชั้นปี ปฏิบัติตนในศาสนพิธี พิธีกรรม และวันสำคัญทางศาสนาตามที่กำหนดได้ถูกต้อง
(ส 1.2 ป. 1/3)

คำชี้แจง จับคู่กับเพื่อนเขียนเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อที่ถูก และเขียนเครื่องหมาย ✗ หน้าข้อที่ผิด

- ☐ 1. วันวิสาขบูชาตรงกับวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 8
- ☒ 2. วันวิสาขบูชาเป็นวันคล้ายวันประสูติ ตรัสรู้ และปรินิพพานของพระพุทธเจ้า
- ☒ 3. วันวิสาขบูชาเป็นวันสำคัญสากลของโลก
- ☐ 4. วันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 6 เป็นวันอาสาฬหบูชา
- ☐ 5. ปฐมเทศนาของพระพุทธเจ้ามีชื่อว่า โอวาทปาติโมกข์
- ☒ 6. พระสงฆ์รูปแรกในพระพุทธศาสนามีชื่อว่า พระอัญญาโกณฑัญญะ
- ☐ 7. พระพุทธเจ้าตรัสโอวาท 3 ในวันอัฐมีบูชา
- ☒ 8. วันมาฆบูชาเรียกชื่ออีกอย่างหนึ่งว่า วันจาตุรงคสันนิบาต
- ☒ 9. วันอัฐมีบูชาตรงกับวันแรม 8 ค่ำ เดือน 6
- ☒ 10. เมื่อถึงวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา เราควรทำบุญตักบาตร รักษาศีล ฟังธรรม และฝึกสมาธิ

ชื่อ _____ นามสกุล _____ เลขที่ _____ ชั้น _____
โรงเรียน _____

ใบงานที่ 2

เรื่อง การดำเนินชีวิตสมัยของเรากับสมัยก่อน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 20 สมัยของเรากับสมัยก่อน

ตัวชี้วัดชั้นปี บอกความเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม สิ่งของเครื่องใช้ หรือการดำเนินชีวิตของตนเองกับสมัยของพ่อ แม่ ปู่ ย่า ตา ยาย (ส 4.2 ป. 1/1)

คำชี้แจง ตอบคำถาม

1. การดำเนินชีวิตในสมัยก่อนแตกต่างจากสมัยของเราอย่างไร

แนวคำตอบ

การดำเนินชีวิตในสมัยก่อนต้องพึ่งพาธรรมชาติ เช่น ทำนาในหน้าฝน จับปลาจากแม่น้ำลำคลอง
ส่วนการดำเนินชีวิตในปัจจุบันการทำงานสะดวก สบายขึ้นเพราะมีเครื่องอำนวยความสะดวก

2. ยกตัวอย่างสิ่งอำนวยความสะดวกในปัจจุบันที่แตกต่างไปจากสมัยก่อน

แนวคำตอบ

ตัวอย่างสิ่งอำนวยความสะดวกในปัจจุบัน คือ เต้าแก๊ส เครื่องคิดเลข เตารีดไฟฟ้า คอมพิวเตอร์

ชื่อ _____ นามสกุล _____ เลขที่ _____ ชั้น _____
โรงเรียน _____

ใบงานที่ 1

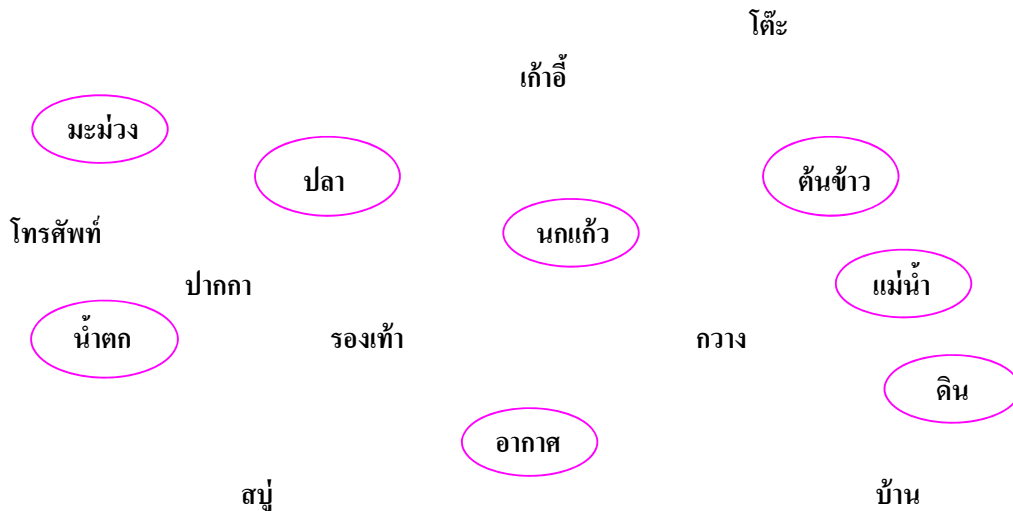
เรื่อง สิ่งแวดล้อมรอบตัวเรา

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 23 สิ่งแวดล้อม

ตัวชี้วัดชั้นปี แยกแยะสิ่งต่าง ๆ รอบตัวที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติและสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้น (ส 5.1 ป. 1/1)

คำชี้แจง บอกความหมายของสิ่งแวดล้อมและเขียนวงกลมล้อมรอบสิ่งที่เป็นสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ

สิ่งแวดล้อม หมายถึง สิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวเรา ทั้งสิ่งที่มีชีวิตและสิ่งที่ไม่มีชีวิต

ชื่อ _____ นามสกุล _____ เลขที่ _____ ชั้น _____
โรงเรียน _____

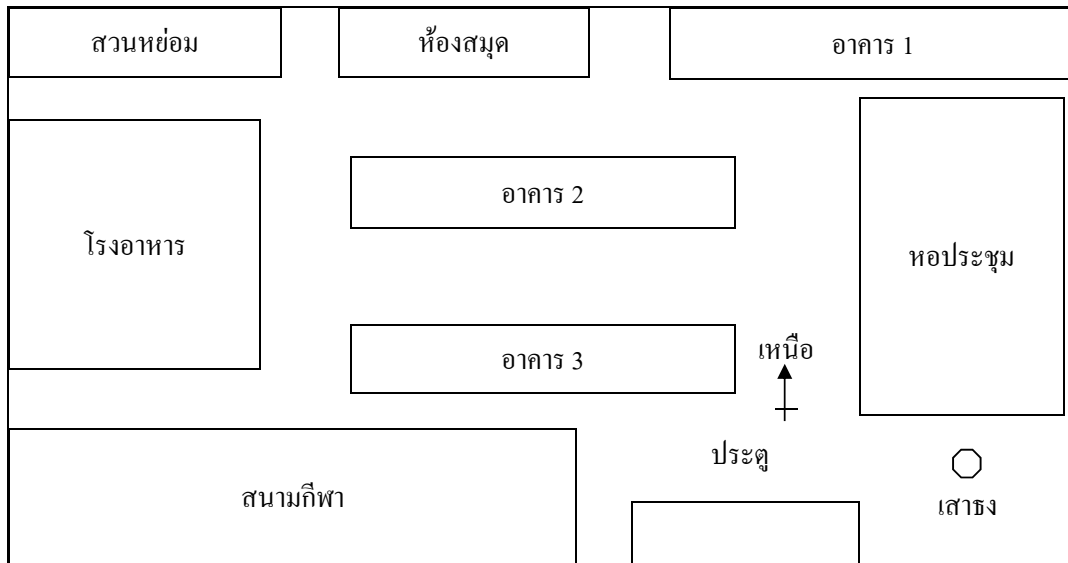
ใบงานที่ 2

เรื่อง แผนผังเบื้องต้น

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 24 ที่ตั้งของสิ่งต่างๆ รอบตัวเรา

- ตัวชี้วัดชั้นปี
1. ระบุความสัมพันธ์ของตำแหน่ง ระยะทิศของสิ่งต่าง ๆ รอบตัว (ส 5.1 ป. 1/2)
 2. ระบุทิศหลักและที่ตั้งของสิ่งต่าง ๆ (ส 5.1 ป. 1/3)
 3. ใช้แผนผังง่าย ๆ ในการแสดงตำแหน่งของสิ่งต่าง ๆ ในห้องเรียน (ส 5.1 ป. 1/4)

คำชี้แจง อ่านแผนผังโรงเรียนแล้ว เขียนเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อความที่ถูกต้อง

☒	อาคาร 1 อยู่ทางทิศเหนือของหอประชุม
☐	เมื่อเดินเข้าประตูโรงเรียนด้านขวา คือ สนามกีฬา
☒	ถ้าเดินจากสนามกีฬาไปอาคาร 1 ต้องเดินผ่านอาคาร 2 และอาคาร 3
☐	โรงอาหารอยู่ติดกับสวนหย่อมทางทิศตะวันตก
☒	อาคาร 1 อยู่ทางทิศตะวันออกของห้องสมุด

ชื่อ _____	นามสกุล _____	เลขที่ _____	ชั้น _____	
โรงเรียน _____				

แบบประเมินผลการกล่าวคำบูชาพระรัตนตรัย

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 วันสำคัญทางพระพุทธศาสนาและศาสนพิธี

ตัวชี้วัดชั้นปี ปฏิบัติตนในศาสนพิธี พิธีกรรม และวันสำคัญทางศาสนาตามที่กำหนดได้ถูกต้อง

(ส 1.2 ป. 1/3)

คำชี้แจง เขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในตารางให้ตรงกับความเป็นจริง

(สำหรับครู)

รายการประเมิน	ระดับคะแนน		
	3 (ดี)	2 (พอใช้)	1 (ควรปรับปรุง)
1. คำกล่าวนมัสการพระพุทธเจ้า			
1.1 ความถูกต้อง			
1.2 ความตั้งใจ			
2. คำกล่าวบูชาพระรัตนตรัย			
2.1 ความถูกต้อง			
2.2 ความตั้งใจ			

ลงชื่อ _____ ผู้ประเมิน

วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

แบบประเมินพฤติกรรมของนักเรียน

ในด้านการฟัง การอ่าน การคิด การถาม และการเขียน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8 เรื่อง การบริหารจัดการและการเจริญปัญญา

ตัวชี้วัดชั้นปี เห็นคุณค่า และสวดมนต์ แผ่เมตตา มีสติที่เป็นพื้นฐานของสมาธิในพระพุทธศาสนา

หรือการพัฒนาจิตตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด (ส 1.1 ป/ 1/4)

คำชี้แจง สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนแล้วใส่คะแนนลงในช่องให้ตรงกับความเป็นจริง

เลขที่	ชื่อ-นามสกุล	รายการประเมิน															รวมคะแนน	สรุปผล	
		การฟัง			การอ่าน			การคิด			การถาม			การเขียน					
		3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1		ผ่าน	ไม่ผ่าน
1																			
2																			
3																			
4																			
5																			
6																			
7																			
8																			
9																			
10																			
11																			
12																			
13																			
14																			
15																			
16																			
17																			
18																			
19																			
20																			

ระดับคะแนน

3 = ดี,

2 = พอใช้,

1 = ควรปรับปรุง

เกณฑ์การประเมิน

นักเรียนต้องมีพฤติกรรมในแต่ละรายการอย่างน้อยระดับ 2 ขึ้นไปทุกรายการถือว่าผ่าน

แบบบันทึกผลการสำรวจ

เรื่อง สิ่งของเครื่องใช้ของเรา

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 13 สิ่งของเครื่องใช้ของเรา

- ตัวชี้วัดชั้นปี
1. ระบุสินค้าและบริการที่ใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน (ส 3.1 ป. 1/1)
 2. ยกตัวอย่างการใช้ทรัพยากรในชีวิตประจำวันอย่างประหยัด (ส 3.1 ป. 1/3)

คำชี้แจง สำรวจสิ่งของเครื่องใช้ของเราและบันทึกผล

ของใช้ส่วนตัว	อุปกรณ์การเรียน
แนวคำตอบ	
แปรงสีฟัน	สมุด
ผ้าเช็ดตัว	หนังสือ
ผ้าเช็ดหน้า	ดินสอ
แก้วน้ำ	ยางลบ
เสื้อผ้า	ไม้บรรทัด
รองเท้า	สีไม้
ถุงเท้า	สมุดวาดเขียน

ชื่อ _____ นามสกุล _____ เลขที่ _____ ชั้น _____
 โรงเรียน _____

แบบบันทึกผลการสำรวจ

เรื่อง การทำงานสุจริต

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 15 การทำงานสุจริต

ตัวชี้วัดชั้นปี อธิบายเหตุผลความจำเป็นที่คนต้องทำงานอย่างสุจริต (ส 3.2 ป. 1/1)

คำชี้แจง สำรวจข้อมูลเกี่ยวกับการทำงานสุจริตและบันทึกผลในประเด็นที่ศึกษา

การทำงานอะไรบ้างที่ก่อให้เกิดรายได้	การทำงานอะไรบ้างที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้
แนวคำตอบ	
ขานาปลูกข้าว	กวาดบ้าน
ชาวไร่ปลูกอ้อย	ดูบ้าน
ชาวสวนปลูกผลไม้	เช็ดโต๊ะ
พ่อค้าขายผัก	ซักผ้า
แม่ค้าขายของ	ล้างจาน
คุณครูสอนหนังสือ	ทำกับข้าว
พนักงานโรงงานผลิตเสื้อผ้า	รดน้ำต้นไม้
พนักงานโรงงานทำรองเท้า	จัดเก็บที่นอน
ช่างตัดผม	ขัดห้องน้ำ
ช่างตัดเสื้อ	
พนักงานขับรถโดยสารประจำทาง	

กลุ่มที่ _____

สมาชิก

1. _____	4. _____
2. _____	5. _____
3. _____	6. _____

แบบบันทึกการดูแลรักษาสัตว์เลี้ยง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 28 การมีส่วนร่วมในการจัดระเบียบสิ่งแวดล้อมที่บ้านและชั้นเรียน

ตัวชี้วัดชั้นปี มีส่วนร่วมในการจัดระเบียบสิ่งแวดล้อมที่บ้านและชั้นเรียน (ส 5.2 ป. 1/3)

คำชี้แจง บันทึกการดูแลรักษาสัตว์เลี้ยงลงในตารางที่กำหนดให้

วันที่	รายการ	สถานที่ (บ้าน/โรงเรียน)
	พิจารณาจากคำตอบของนักเรียน	

ชื่อ _____	นามสกุล _____	เลขที่ _____	ชั้น _____
โรงเรียน _____			

แบบบันทึกข้อมูลการสร้างคำถามและคำตอบของนักเรียน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ _____ เรื่อง _____

คำถาม

คำตอบ

กลุ่มที่ _____

สมาชิก

1. _____ 4. _____

2. _____ 5. _____

3. _____ 6. _____

แบบบันทึกความรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ _____ เรื่อง _____

1. สรุปความรู้ที่ได้ _____

2. สรุปแนวความคิดใหม่ที่ได้ _____

3. การนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน _____

แบบบันทึกคำถามและคำตอบในเกมปuzzle – วิชา

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ _____ เรื่อง _____

คำถาม	คำตอบ
1. _____	1. _____
_____	_____
2. _____	2. _____
_____	_____
3. _____	3. _____
_____	_____
4. _____	4. _____
_____	_____
5. _____	5. _____
_____	_____
6. _____	6. _____
_____	_____
7. _____	7. _____
_____	_____
8. _____	8. _____
_____	_____
9. _____	9. _____
_____	_____
10. _____	10. _____
_____	_____

กลุ่มที่ _____

สมาชิก

1. _____	5. _____
2. _____	6. _____
3. _____	7. _____
4. _____	8. _____

ตัวอย่างแบบประเมินทักษะการเขียนเรียงความ

เรื่อง _____

แผนการจัดการเรียนรู้ _____ หน่วยการเรียนรู้ที่ _____

ชั้น _____ วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

เลขที่	ชื่อ-สกุล	รายการประเมิน						สรุปผล	
		การเน้นประโยค (5 คะแนน)	ประโยคหลักให้แนวคิดหลักที่สำคัญต่อหน้า (5 คะแนน)	เขียนประโยคที่สมบูรณ์ (5 คะแนน)	คำสะกดผิดพลาดไม่เกิน 5 คำ (5 คะแนน)	สรุปอย่างมีเหตุผล (6 คะแนน)	ลายมืออ่านง่าย (4 คะแนน)		
								รวมคะแนน (30 คะแนน)	ผ่าน ไม่ผ่าน
1									
2									
3									
4									
5									
6									
7									
8									
9									
10									
11									
12									
13									
14									
15									

เกณฑ์การประเมิน

ได้คะแนนร้อยละ 50 ขึ้นไปถือว่าผ่าน

ตัวอย่างแบบประเมินทักษะการพูด

เรื่อง _____

แผนการจัดการเรียนรู้ _____ หน่วยการเรียนรู้ที่ _____

ชั้น _____ วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

เลขที่	ชื่อ-สกุล	รายการประเมิน										รวมคะแนน (30 คะแนน)	สรุปผล	
		การปรากฏตัว (3 คะแนน)	การเริ่มเรื่อง (3 คะแนน)	การออกเสียงและจังหวะ (4 คะแนน)	การลำดับเนื้อหา (5 คะแนน)	บุคลิกท่าทาง (2 คะแนน)	การใช้ถ้อยคำเหมาะสม (3 คะแนน)	ความเข้าใจ (2 คะแนน)	ความสนใจของผู้ฟัง (2 คะแนน)	คุณค่าของเรื่องที่พูด (3 คะแนน)	การสรุปที่เหมาะสม (3 คะแนน)		ผ่าน	ไม่ผ่าน
1														
2														
3														
4														
5														
6														
7														
8														
9														
10														
11														
12														
13														
14														
15														

เกณฑ์การประเมิน

ได้คะแนนร้อยละ 50 ขึ้นไปถือว่าผ่าน

ตัวอย่างแบบประเมินผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคล

ผลงาน/กิจกรรมที่ _____ เรื่อง _____

แผนการจัดการเรียนรู้ _____ หน่วยการเรียนรู้ที่ _____

ชั้น _____ วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

เลขที่	ชื่อ-สกุล	รายการประเมิน					รวมคะแนน (20 คะแนน)	ระดับคุณภาพ			
		ความถูกต้องของผลงาน/กิจกรรม (6 คะแนน)	จุดเด่นของผลงาน/กิจกรรม (4 คะแนน)	ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (4 คะแนน)	รูปแบบการนำเสนอผลงาน (3 คะแนน)	การนำไปใช้ประโยชน์ (3 คะแนน)		4	3	2	1
1											
2											
3											
4											
5											
6											
7											
8											
9											
10											

เกณฑ์การประเมิน

การสรุปผลการประเมินให้เป็นระดับคุณภาพ 4, 3, 2, 1 กำหนดเกณฑ์ได้ตามความเหมาะสมหรืออาจใช้เกณฑ์ดังนี้

- 18–20 คะแนน = 4 (ดีมาก)
- 14–17 คะแนน = 3 (ดี)
- 10–13 คะแนน = 2 (พอใช้)
- 0–9 คะแนน = 1 (ควรปรับปรุง)

ตัวอย่างแบบประเมินผลงาน/กิจกรรมเป็นกลุ่ม

ผลงาน/กิจกรรมที่ _____ เรื่อง _____
 แผนการจัดการเรียนรู้ _____ หน่วยการเรียนรู้ที่ _____
 ชั้น _____ วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____
 กลุ่มที่ _____

เลขที่	ชื่อ-สกุล	รายการประเมิน					รวมคะแนน (20 คะแนน)	ระดับคุณภาพ			
		ความถูกต้องของผลงาน/กิจกรรม (6 คะแนน)	จุดเด่นของผลงาน/กิจกรรม (4 คะแนน)	ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (4 คะแนน)	รูปแบบการนำเสนอผลงาน (3 คะแนน)	การนำไปใช้ประโยชน์ (3 คะแนน)		4	3	2	1
1											
2											
3											
4											
5											
6											
7											
8											
9											
10											

เกณฑ์การประเมิน

การสรุปผลการประเมินให้เป็นระดับคุณภาพ 4, 3, 2, 1 กำหนดเกณฑ์ได้ตามความเหมาะสมหรือ
 อาจใช้เกณฑ์ดังนี้

- 18–20 คะแนน = 4 (ดีมาก)
- 14–17 คะแนน = 3 (ดี)
- 10–13 คะแนน = 2 (พอใช้)
- 0–9 คะแนน = 1 (ควรปรับปรุง)

ตัวอย่างแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคล

ผลงาน/กิจกรรมที่ _____ เรื่อง _____

แผนการจัดการเรียนรู้ _____ หน่วยการเรียนรู้ที่ _____

ชั้น _____ วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

คำชี้แจง สังเกตพฤติกรรมในการทำงานของนักเรียน แล้วเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องรายการ
ประเมินพฤติกรรมที่นักเรียนปฏิบัติ

เลขที่	ชื่อ-สกุล	รายการประเมิน										รวมคะแนน	ระดับคุณภาพ			
		สนใจในการทำงาน	ไม่เอาเปรียบเพื่อนในการทำงาน	เสนอความคิดเห็น	รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	ให้ความช่วยเหลือผู้อื่น	มุ่งมั่นทำงานให้สำเร็จ	ประเมินและปรับปรุงด้วยความเต็มใจ	เคารพข้อตกลงของกลุ่ม	ทำตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย	พอใจกับความสำเร็จของตนเอง		4	3	2	1
1																
2																
3																
4																
5																
6																
7																
8																

เกณฑ์การประเมิน

- การให้คะแนน ✓ ให้ 1 คะแนน
- การสรุปผลการประเมินให้เป็นระดับคุณภาพ 4, 3, 2, 1 กำหนดเกณฑ์ได้ตามความเหมาะสมหรืออาจใช้เกณฑ์ดังนี้

9–10 คะแนน = 4 (ดีมาก)

7–8 คะแนน = 3 (ดี)

5–6 คะแนน = 2 (พอใช้)

0–4 คะแนน = 1 (ควรปรับปรุง)

ตัวอย่างแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายกลุ่ม

ผลงาน/กิจกรรมที่ _____ เรื่อง _____

แผนการจัดการเรียนรู้ _____ หน่วยการเรียนรู้ที่ _____

ชั้น _____ วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

คำชี้แจง สังเกตพฤติกรรมในการทำงานของนักเรียน แล้วเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องรายการ

ประเมินพฤติกรรมที่นักเรียนปฏิบัติ

กลุ่มที่ _____

เลขที่	ชื่อ-สกุล	รายการประเมิน										รวมคะแนน	ระดับคุณภาพ			
		แบ่งงานกันรับผิดชอบ	มีกระบวนการทำงานเป็นขั้นตอน	ทำตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย	ร่วมกันแสดงความคิดเห็น	รับฟังความคิดเห็นของสมาชิกกลุ่ม	นำมติ/ข้อตกลงของกลุ่มไปปฏิบัติ	ร่วมกันปรับปรุงผลงานด้วยความเต็มใจ	มุ่งมั่นทำงานให้สำเร็จ	พอใจกับความสำเร็จของงาน	บรรยากาศในการทำงาน		4	3	2	1
1																
2																
3																
4																
5																

เกณฑ์การประเมิน

1. การให้คะแนน ✓ ให้ 1 คะแนน

2. การสรุปผลการประเมินให้เป็นระดับคุณภาพ 4, 3, 2, 1 กำหนดเกณฑ์ได้ตามความเหมาะสมหรือ

อาจใช้เกณฑ์ดังนี้

9–10 คะแนน = 4 (ดีมาก)

7–8 คะแนน = 3 (ดี)

5–6 คะแนน = 2 (พอใช้)

0–4 คะแนน = 1 (ควรปรับปรุง)

เกณฑ์การประเมิน แยกตามองค์ประกอบย่อย 6 ด้าน

รายการที่ 1 เนื้อหาสาระครบถ้วนตรงตามประเด็น

- 4 หมายถึง มีเนื้อหาสาระครบถ้วนตรงตามประเด็นที่กำหนดทั้งหมด
- 3 หมายถึง มีเนื้อหาสาระค่อนข้างครบถ้วนตรงตามประเด็นที่กำหนดทั้งหมด
- 2 หมายถึง มีเนื้อหาสาระไม่ครบถ้วนตรงตามประเด็นแต่ภาพรวมของสาระทั้งหมดอยู่ในเกณฑ์พอใช้
- 1 หมายถึง มีเนื้อหาสาระไม่ครบถ้วน ภาพรวมของสาระทั้งหมดอยู่ในเกณฑ์ต้องปรับปรุง

รายการที่ 2 ความถูกต้องของเนื้อหาสาระ

- 4 หมายถึง เนื้อหาสาระทั้งหมดถูกต้องตามข้อเท็จจริงและหลักวิชา
- 3 หมายถึง เนื้อหาสาระเกือบทั้งหมดถูกต้องตามข้อเท็จจริงและหลักวิชา
- 2 หมายถึง เนื้อหาสาระบางส่วนถูกต้องตามข้อเท็จจริง และหลักวิชาต้องแก้ไขบางส่วน
- 1 หมายถึง เนื้อหาสาระส่วนใหญ่ไม่ถูกต้องตามข้อเท็จจริง และหลักวิชาต้องแก้ไขเป็นส่วนใหญ่

รายการที่ 3 ภาษาถูกต้องเหมาะสม

- 4 หมายถึง สะกคการันต์ถูกต้อง ถ้อยคำสำนวนเหมาะสมดีมาก ลำดับความได้ชัดเจน เข้าใจง่าย
- 3 หมายถึง สะกคการันต์ถูกต้องเป็นส่วนใหญ่ ถ้อยคำสำนวนเหมาะสมดี ลำดับความได้ดีพอใช้
- 2 หมายถึง สะกคการันต์ผิดอยู่บ้าง ถ้อยคำสำนวนเหมาะสมพอใช้ ลำดับความพอเข้าใจ
- 1 หมายถึง สะกคการันต์ผิดมาก ถ้อยคำสำนวนไม่เหมาะสม ลำดับความได้ไม่ชัดเจน

รายการที่ 4 ค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย

- 4 หมายถึง ค้นคว้าจากแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายตั้งแต่ 4 แหล่งขึ้นไป
- 3 หมายถึง ค้นคว้าจากแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายตั้งแต่ 3 แหล่งขึ้นไป
- 2 หมายถึง ค้นคว้าจากแหล่งการเรียนรู้ 2 แหล่ง
- 1 หมายถึง ใช้ความรู้เพียงแหล่งการเรียนรู้เดียว

รายการที่ 5 รูปแบบการนำเสนอน่าสนใจ

- 4 หมายถึง รูปแบบการนำเสนองานแปลกใหม่ น่าสนใจดี ลำดับเรื่องราวได้ดีมาก
- 3 หมายถึง รูปแบบการนำเสนองานน่าสนใจ ลำดับเรื่องราวได้ดี
- 2 หมายถึง รูปแบบการนำเสนองานน่าสนใจพอใช้ ลำดับเรื่องราวได้พอใช้
- 1 หมายถึง รูปแบบการนำเสนอผลงานไม่น่าสนใจ ลำดับเรื่องราวได้ไม่ดี

รายการที่ 6 ประเมิน ปรับปรุง และแสดงความรู้สึกต่อชิ้นงาน

- 4 หมายถึง วิเคราะห์ข้อเด่น ข้อด้อยของงานได้ชัดเจน ปรับปรุงพัฒนางานได้เหมาะสม และแสดงความรู้สึกต่องานทั้งกระบวนการทำงานและผลงานได้อย่างชัดเจน
- 3 หมายถึง วิเคราะห์ข้อเด่น ข้อด้อยของงานได้บางส่วน ปรับปรุงพัฒนางานได้บ้าง และแสดงความรู้สึกต่องานได้แต่ไม่ครบถ้วน
- 2 หมายถึง วิเคราะห์ข้อเด่น ข้อด้อยของงานได้เล็กน้อย ปรับปรุงพัฒนางานด้วยตนเองไม่ได้ ต้องได้รับคำแนะนำจากผู้อื่น และแสดงความรู้สึกต่องานได้แต่ไม่ครบถ้วน
- 1 หมายถึง วิเคราะห์ข้อเด่น ข้อด้อยของงานไม่ได้ ไม่ปรับปรุงพัฒนางาน และแสดงความรู้สึกต่องานได้เล็กน้อยหรือไม่แสดงความรู้สึกต่องาน

เกณฑ์การตัดสินผลการเรียน

นักเรียนต้องมีพฤติกรรมในแต่ละรายการอย่างน้อยระดับ 3 ขึ้นไป จำนวน 4 ใน 6 รายการ ถือว่าผ่าน

มิติคุณภาพของการบันทึกผลงาน

กำหนดเกณฑ์การประเมินผลการบันทึกผลงานโดยใช้มาตราส่วนประเมินค่า 4 ระดับ ดังนี้

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ
- บันทึกผลงานได้ถูกต้องตามจุดประสงค์ เขียนบันทึกได้ชัดเจน แนวคิดหลักถูกต้อง มีประเด็นสำคัญครบถ้วน - ใช้ภาษาได้อย่างเหมาะสม คำศัพท์ถูกต้อง	4
- บันทึกผลงานได้ตรงตามจุดประสงค์ เขียนบันทึกบางส่วนยังไม่ชัดเจน แนวคิดหลักถูกต้อง ส่วนที่เป็นประเด็นสำคัญมีไม่ครบถ้วน - ใช้ภาษา คำศัพท์ไม่ถูกต้องในบางส่วน	3
- บันทึกผลงานผิดตามจุดประสงค์ เขียนบันทึกไม่ชัดเจน แนวคิดหลักบางส่วนไม่ถูกต้อง - ใช้ภาษา คำศัพท์ไม่ถูกต้องในบางส่วน	2
- บันทึกผลงานไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์ เขียนบันทึกไม่ชัดเจน และแนวคิดหลักส่วนใหญ่ไม่ถูกต้อง - ใช้ภาษา คำศัพท์ไม่ถูกต้อง	1

แบบประเมินโครงการ

ชื่อโครงการ _____ กลุ่มที่ _____
 ภาคเรียนที่ _____ ชั้น _____

เลขที่	ข้อ-สฤล	รายการประเมิน				รวมจำนวนรายการที่ผ่านเกณฑ์ดำ	สรุปผล	
		ความสำคัญของการจัดทำโครงการ	เนื้อหาของโครงการ	กระบวนการทำงาน	การนำเสนอโครงการ		ผ่าน	ไม่ผ่าน
1								
2								
3								
4								
5								
6								
7								
8								
9								
10								

เกณฑ์การประเมิน แยกตามองค์ประกอบย่อย 4 ด้าน

รายการที่ 1 ความสำคัญของการจัดทำโครงการ

- 4 หมายถึง มีการทำงานเป็นกระบวนการกลุ่ม มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สอดคล้องกับเนื้อหา และมีประโยชน์ในชีวิตจริง
- 3 หมายถึง มีการทำงานเป็นกระบวนการกลุ่ม มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ บางส่วนไม่สอดคล้องกับเนื้อหา แต่มีประโยชน์ในชีวิตจริง
- 2 หมายถึง มีการทำงานเป็นกระบวนการกลุ่ม มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ไม่สอดคล้องกับเนื้อหา และไม่มีประโยชน์ในชีวิตจริง

- 1 หมายถึง มีการทำงานเป็นกระบวนการกลุ่ม แต่ขาดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ไม่สอดคล้องกับเนื้อหา และไม่มีประโยชน์ในชีวิตจริง

รายการที่ 2 เนื้อหาของโครงการ

- 4 หมายถึง เนื้อหาถูกต้องครบถ้วน ใช้แนวคิดและข้อมูลข่าวสารที่เหมาะสม และมีการสรุปได้ดี
- 3 หมายถึง เนื้อหาเกือบทั้งหมดถูกต้อง ใช้แนวคิดที่เหมาะสม มีข้อมูลข่าวสารบางเรื่องไม่เหมาะสม และการสรุปต้องแก้ไข
- 2 หมายถึง เนื้อหาบางส่วนถูกต้อง แนวคิดและข้อมูลข่าวสารบางส่วนต้องแก้ไข และการสรุปต้องแก้ไข
- 1 หมายถึง เนื้อหาส่วนใหญ่ไม่ถูกต้อง แนวคิดและข้อมูลข่าวสารส่วนใหญ่ต้องแก้ไข และการสรุปต้องแก้ไขทั้งหมด

รายการที่ 3 กระบวนการทำงาน

- 4 หมายถึง มีการวางแผนอย่างเป็นระบบ มีการดำเนินงานตามแผน ลงมือปฏิบัติงานประสบความสำเร็จ และมีการประเมินและปรับปรุงการดำเนินงาน
- 3 หมายถึง มีการวางแผนอย่างเป็นระบบ มีการดำเนินงานตามแผน ลงมือปฏิบัติงานประสบความสำเร็จ แต่ขาดการประเมินและปรับปรุงการดำเนินงาน
- 2 หมายถึง มีการวางแผนอย่างเป็นระบบ แต่ไม่ได้ดำเนินงานตามแผน แม้จะปฏิบัติงานประสบความสำเร็จ และมีการประเมินและปรับปรุงการดำเนินงานก็ตาม
- 1 หมายถึง มีการวางแผนไม่เป็นระบบ การดำเนินงานไม่ประสบความสำเร็จ

รายการที่ 4 การนำเสนอโครงการ

- 4 หมายถึง สื่อความหมายได้ชัดเจน ข้อมูลครบถ้วนสมบูรณ์ ใช้รูปแบบที่เหมาะสม และข้อสรุปของโครงการบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้
- 3 หมายถึง สื่อความหมายได้ชัดเจน ข้อมูลครบถ้วนสมบูรณ์ ใช้รูปแบบที่ไม่ค่อยเหมาะสม แต่ข้อสรุปของโครงการบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้
- 2 หมายถึง สื่อความหมายไม่ค่อยชัดเจน ข้อมูลบางส่วนขาดความสมบูรณ์ ใช้รูปแบบที่ไม่เหมาะสม ข้อสรุปของโครงการไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้
- 1 หมายถึง สื่อความหมายไม่ชัดเจน ข้อมูลส่วนใหญ่ไม่สมบูรณ์ ใช้รูปแบบที่ไม่เหมาะสม และข้อสรุปของโครงการไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ทั้งหมด

เกณฑ์การตัดสินผลการเรียน

นักเรียนต้องมีพฤติกรรมในแต่ละรายการ อย่างน้อยระดับ 3 ขึ้นไป จำนวน 3 ใน 4 รายการ ถือว่าผ่าน

ตัวอย่างแบบประเมินโครงการ (ทั่วไป)

ชื่อโครงการ _____ กลุ่มที่ _____
 ภาคเรียนที่ _____ ชั้น _____

เลขที่	ข้อ-สฤล	รายการประเมิน					รวมจำนวนรายการที่ผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำ	สรุปผล	
		กำหนดประเด็นปัญหาชัดเจน	วางแผนกำหนดขั้นตอนการแก้ปัญหาได้เหมาะสม	ลงมือปฏิบัติตามแผน	สามารถนำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน	เขียนรายงานนำเสนอ		ผ่าน	ไม่ผ่าน
1									
2									
3									
4									
5									

เกณฑ์การประเมิน แยกตามองค์ประกอบย่อย 5 ด้าน

รายการที่ 1 กำหนดประเด็นปัญหาชัดเจน

- 4 หมายถึง กำหนดประเด็นปัญหาได้ด้วยตนเอง ปัญหาที่กำหนดมีความเฉพาะเจาะจงชัดเจนดีมาก
- 3 หมายถึง กำหนดประเด็นปัญหาได้ด้วยตนเอง ปัญหาที่กำหนดมีความเฉพาะเจาะจงชัดเจนดี
- 2 หมายถึง กำหนดประเด็นปัญหาได้ด้วยตนเองเป็นบางส่วน ปัญหาที่กำหนดมีความเฉพาะเจาะจงชัดเจนพอใช้
- 1 หมายถึง กำหนดประเด็นปัญหาด้วยตนเองไม่ได้

รายการที่ 2 วางแผนกำหนดขั้นตอนการแก้ปัญหาได้เหมาะสม

- 4 หมายถึง ออกแบบวิธีการ ขั้นตอนการแก้ปัญหา ระบุควบคุมตัวแปรได้ถูกต้องเหมาะสม
- 3 หมายถึง ออกแบบวิธีการ ขั้นตอนการแก้ปัญหา ระบุควบคุมตัวแปรได้ค่อนข้างเหมาะสม
- 2 หมายถึง ออกแบบวิธีการ ขั้นตอนการแก้ปัญหา ระบุควบคุมตัวแปรได้เหมาะสมพอใช้
- 1 หมายถึง ออกแบบวิธีการ ขั้นตอนการแก้ปัญหา ระบุควบคุมตัวแปรได้ไม่เหมาะสม

รายการที่ 3 ลงมือปฏิบัติตามแผน

- 4 หมายถึง ลงมือแก้ปัญหาตามขั้นตอนที่กำหนดไว้อย่างครบถ้วนจริงจัง สามารถค้นพบความรู้ ข้อคิด แนวทางการปฏิบัติตามประเด็นปัญหาที่ตั้งไว้ด้วยตนเองทั้งหมด
- 3 หมายถึง ลงมือแก้ปัญหาตามขั้นตอนที่กำหนดไว้อย่างครบถ้วนจริงจัง สามารถค้นพบความรู้ ข้อคิด แนวทางการปฏิบัติตามประเด็นปัญหาที่ตั้งไว้ด้วยตนเองเป็นส่วนใหญ่
- 2 หมายถึง ลงมือปฏิบัติตามขั้นตอนที่กำหนดบ้าง แต่ไม่ครบถ้วน สามารถค้นพบความรู้ ข้อคิด แนวทางการปฏิบัติตามประเด็นปัญหาที่ตั้งไว้ด้วยตนเองเป็นบางส่วน
- 1 หมายถึง ลงมือปฏิบัติตามขั้นตอนที่กำหนดได้น้อยมาก ไม่สามารถค้นพบความรู้ ข้อคิด แนวทางการปฏิบัติตามประเด็นปัญหาที่ตั้งไว้

รายการที่ 4 สามารถนำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน

- 4 หมายถึง นำข้อค้นพบ วิธีปฏิบัติไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้ครบถ้วน ถูกต้อง และต่อเนื่อง
- 3 หมายถึง นำข้อค้นพบ วิธีปฏิบัติไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้ครบถ้วน ถูกต้อง แต่ขาดความต่อเนื่อง
- 2 หมายถึง นำข้อค้นพบ วิธีปฏิบัติไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้เป็นบางส่วน และต้องกระตุ้นเตือนให้ปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง
- 1 หมายถึง นำข้อค้นพบ วิธีปฏิบัติไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้น้อย หรือไม่นำไปใช้เลย

รายการที่ 5 เขียนรายงานนำเสนอ

- 4 หมายถึง บันทึกผลการศึกษาค้นคว้าและนำเสนอข้อมูลได้ถูกต้องชัดเจน แสดงให้เห็นถึงขั้นตอนการวางแผน การลงมือแก้ปัญหาและข้อค้นพบที่ได้ครบถ้วน
- 3 หมายถึง บันทึกผลการศึกษาค้นคว้าและนำเสนอข้อมูลได้ถูกต้องชัดเจน แสดงให้เห็นถึงขั้นตอนการวางแผน การลงมือแก้ปัญหา และข้อค้นพบที่ได้ค่อนข้างครบถ้วน
- 2 หมายถึง บันทึกผลการศึกษาค้นคว้าและนำเสนอข้อมูลได้บ้าง แสดงให้เห็นถึงขั้นตอนการวางแผน การลงมือแก้ปัญหา และข้อค้นพบที่ได้เพียงบางส่วน
- 1 หมายถึง บันทึกผลการศึกษาค้นคว้าและนำเสนอข้อมูลได้น้อยมาก เห็นขั้นตอนการวางแผน การลงมือแก้ปัญหา และข้อค้นพบที่ได้ไม่ชัดเจน

เกณฑ์การตัดสินผลการเรียน

นักเรียนต้องมีพฤติกรรมในแต่ละรายการอย่างน้อยระดับ 3 ขึ้นไป จำนวน 3 ใน 5 รายการ ถือว่าผ่าน

แฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio) เป็นแหล่งรวบรวมผลงานของนักเรียนอย่างเป็นระบบที่นำมาใช้ประเมินสมรรถภาพของนักเรียน เพื่อช่วยให้นักเรียน ครู ผู้ปกครอง หรือผู้ที่เกี่ยวข้องเกิดความเข้าใจและมองเห็นอย่างเป็นรูปธรรมได้ว่า การปฏิบัติงานและผลงานของนักเรียนมีคุณภาพมาตรฐานอยู่ในระดับใด

แฟ้มสะสมผลงานเป็นเครื่องมือประเมินผลตามสภาพจริงที่ให้อาสาสมัครนักเรียนได้ใช้ผลงานจากที่ได้ปฏิบัติจริงสื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจถึงความสามารถที่แท้จริงของตน ซึ่งผลงานที่เก็บสะสมในแฟ้มสะสมผลงานมีหลายลักษณะ เช่น การเขียนรายงาน บทความ การศึกษาค้นคว้า สิ่งประดิษฐ์ การทำโครงการ บันทึกการบรรยาย บันทึกการทดลอง บันทึกการอภิปราย บันทึกประจำวัน แบบทดสอบ

แบบบันทึกความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินชิ้นงานในแฟ้มสะสมผลงาน

ชื่อผลงาน _____ วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____
 หน่วยการเรียนรู้ที่ _____ เรื่อง _____

รายการประเมิน	บันทึกความคิดเห็นของนักเรียน
1. เหตุผลที่เลือกผลงานชิ้นนี้ไว้ในแฟ้มสะสมผลงาน	_____
2. จุดเด่นและจุดด้อยของผลงานชิ้นนี้มีอะไรบ้าง	_____
3. ถ้าจะปรับปรุงผลงานชิ้นนี้ให้ดีขึ้นควรปรับปรุงอย่างไร	_____
4. งานชิ้นนี้ควรได้คะแนนเท่าใด เพราะเหตุใด (ถ้ากำหนดให้คะแนนเต็ม 10 คะแนน)	_____

ความเห็นของครูหรือที่ปรึกษา

ความเห็นของผู้ปกครอง

ผลการประเมินของครูหรือที่ปรึกษา

ตัวอย่าง แบบประเมินแฟ้มสะสมผลงาน

เรื่อง _____ กลุ่มที่ _____
ภาคเรียนที่ _____ ชั้น _____

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	1	2	3	4
1. โครงสร้างและองค์ประกอบ				
2. แนวความคิดหลัก				
3. การประเมินผล				
4. การนำเสนอ				

เกณฑ์การประเมิน แยกตามองค์ประกอบย่อย 4 ด้าน

ระดับคุณภาพ	รายการประเมิน
1. โครงสร้างและองค์ประกอบ	
4	ผลงานมีองค์ประกอบที่สำคัญครบถ้วนและจัดเก็บได้อย่างเป็นระบบ
3	ผลงานมีองค์ประกอบที่สำคัญเกือบครบถ้วนและส่วนใหญ่จัดเก็บอย่างเป็นระบบ
2	ผลงานมีองค์ประกอบที่สำคัญเป็นส่วนน้อย แต่บางชิ้นงานมีการจัดเก็บที่เป็นระบบ
1	ผลงานขาดองค์ประกอบที่สำคัญและการจัดเก็บไม่เป็นระบบ
2. แนวความคิดหลัก	
4	ผลงานสะท้อนแนวความคิดหลักของนักเรียนที่ได้ความรู้ทางสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม มีหลักฐานแสดงว่ามีการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้มาก
3	ผลงานสะท้อนแนวความคิดหลักของนักเรียนที่ได้ความรู้ทางสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม มีหลักฐานแสดงว่าสามารถนำความรู้ไปใช้ในสถานการณ์ตัวอย่างได้
2	ผลงานสะท้อนแนวความคิดหลักของนักเรียนว่ามีความรู้ทางสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมบ้าง มีหลักฐานแสดงถึงความพยายามที่จะนำไปใช้ประโยชน์
1	ผลงานจัดไม่เป็นระบบ มีหลักฐานแสดงว่ามีความรู้ทางสังคมศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรมน้อยมาก
3. การประเมินผล	
4	มีการประเมินความสามารถและประสิทธิภาพการปฏิบัติงานและผลงาน รวมทั้ง มีการเสนอแนะโครงการที่เป็นไปได้ที่จะจัดทำต่อไปไว้อย่างชัดเจนหลายโครงการ

ระดับคุณภาพ	รายการประเมิน
3	มีการประเมินความสามารถและประสิทธิภาพการปฏิบัติงานและผลงาน รวมทั้งการเสนอแนะโครงการที่ควรจัดทำต่อไป
2	มีการประเมินความสามารถและประสิทธิภาพการปฏิบัติงานและผลงานบ้าง รวมทั้งมีการเสนอแนะโครงการที่จะทำต่อไปแต่ไม่ชัดเจน
1	มีการประเมินประสิทธิภาพการปฏิบัติงานและผลงานน้อยมาก และไม่มีข้อเสนอแนะใด ๆ
4. การนำเสนอ	
4	เขียนบทสรุปและรายงานที่มีระบบดี มีขั้นตอน มีข้อมูลครบถ้วน มีการประเมินผลครบถ้วน แสดงออกถึงความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
3	เขียนบทสรุปและรายงานแสดงให้เห็นว่ามีขั้นตอนการจัดเก็บผลงาน มีการประเมินผลเป็นส่วนใหญ่
2	เขียนบทสรุปและรายงานแสดงให้เห็นว่ามีขั้นตอนการจัดเก็บผลงาน มีการประเมินผลเป็นบางส่วน
1	เขียนบทสรุปและรายงานแสดงให้เห็นว่ามีขั้นตอนการจัดเก็บผลงาน แต่ไม่มีการประเมินผล

เกณฑ์การประเมินโดยภาพรวม

ระดับคุณภาพ	รายการประเมิน
4	ผลงานมีรายละเอียดมากเพียงพอ ไม่มีข้อผิดพลาดหรือแสดงถึงความไม่เข้าใจ มีความเข้าใจในเรื่องที่ศึกษาโดยมีการบูรณาการหรือเชื่อมโยงแนวความคิดหลักต่าง ๆ เข้าด้วยกัน
3	ผลงานมีรายละเอียดมากเพียงพอและไม่มีข้อผิดพลาดหรือแสดงถึงความไม่เข้าใจ แต่ข้อมูลต่าง ๆ เป็นลักษณะของการนำเสนอที่ไม่ได้บูรณาการระหว่างข้อมูลกับแนวความคิดหลักของเรื่องที่ศึกษา
2	ผลงานมีรายละเอียดที่บันทึกไว้ แต่พบว่าบางส่วนมีความผิดพลาดหรือไม่ชัดเจน หรือแสดงถึงความไม่เข้าใจเรื่องที่ศึกษา
1	ผลงานมีข้อมูลน้อย ไม่มีรายละเอียดบันทึกไว้